

בס"ד

ZSIDÓ NAPTÁR

SZOKÁSOK, SZABÁLYOK ÉS IMÁK
HASZNOS TUDNIVALÓK

AZ
5785.

ESZTENDŐRE

(2024. október 3. – 2025. szeptember 22.)

לוח שנה – תשפ"ה

הבד"צ דקהילות החרדים דבודאפעסט
וקהל עדת שומרי תורה בהונגריה

A BUDAPESTI ORTODOX RABBINÁTUS ÉS
AZ EGYSÉGES MAGYARORSZÁGI IZRAELITA HITKÖZSÉG
BUDAPEST, 2024

© Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség, 2024

Kiadja az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség

1037 Budapest, Bokor u. 1–5.

Telefon: (+36 1) 268-0183

info@zsido.com

www.zsido.com

Felelős kiadó: Oberlander Báruch rabbi

Szerkesztő: Cseh Viktor

Szerkesztő munkatársa: Glitzenstein Chájim Sául rabbi

ISBN 978-963-216-791-6

Olajág Otthonok

HM Tábori Rabbínatus, Tábori Főrabbi

A tényleges időpontok a *Naptárban szereplőktől akár 4–5 perccel is eltérhetnek.* A tényleges városon belüli pozíció, a tengerszint feletti magasság, a hőmérséklet és a légnyomás mind szerepet játszanak abban, hogy valójában mikor jelenik meg, illetve tűnik el a Nap a horizonton.

ELŐSZÓ

A zsidó élet mindennapjai a naptár körül forognak – mindennek megvan a maga ideje. Az imák és a szokások a napok, napszakok változásától függenek. A zsidó ember számára a naptár létfontosságú útmutató: ebből tudja meg a nap különleges szokásait, ebben találhatja meg az aktuális imarendet, és ha kétsége támad, itt találja a telefonszámokat, amelyeken választ kaphat kérdéseire.

Az EMIH naptára minden közösség számára kielégítő, hiszen egyaránt jelöli a Magyarországon honos askenáz és Iásziid (szefárd) szokásokat. Az idén huszonegyedik alkalommal jelenik meg *Zsidó Naptárunk*, melynek időpont számítási elveiről készült egy részletes (héber nyelvű) rabbinikus tájékoztató *Grunwald Berel* rabbi közreműködésével, ami a www.zsido.com/zmanim oldalon olvasható. Ennek egy rövidített, magyar összefoglalója megtalálható a *Naptárban*.

Tekintettel arra, hogy a folyamatos elérést igénylő információkat és táblázatokat egyre többen az interneten keresik, így a kóser élelmiszerek listáját az interneten tettük elérhetővé a zsido.com/kosersag oldalon. Okostelefonokra ajánljuk az EMIH fejlesztésében megjelent, ingyenesen letölthető *SynaGo* applikációt, amely nem csak az imarendet, hanem a teljes *Sámuel imája* című héber-magyar imakönyvet is magában foglalja.

A *Szokások és szabályok* című részben található, elsősorban ókori évszámokat a hagyományos zsidó történetírás (*Széder olám rábá*) szerint, *Mattis Kantornak* a *The Jewish Time Line Encyclopedia* című művét követve adjuk közre.

A *Naptári* részben legfontosabb célunk az áttekinthetőség volt. Helyet hagyunk személyes jegyzetek számára, és egyértelműen jelöltük a gyertyagyújtás és kimenetel időpontjait, illetve más fontos időpontokat. A *Naptárban* a holdújulás napjai és a holdszentelés legkésőbbi időpontjai is szerepelnek. Nyáron a nyári időszámítást jelöltük. Ennek eltörlése esetén az időpontokat ellenőrizze a zsido.com-on. A budapesti időpontokat közlő naptári rész után található a *vidéki és határon túli városokra* vonatkozó táblázatok. A külföldi városok adatait a határon túli magyar ajkú zsidó közösségek és a *Közép- és Kelet Európai Rabbik Tanácsa* (KERT) tagközösségei támogatására közöljük. Fontos megjegyezni, hogy a tényleges időpontok a *Naptárban* szereplőktől akár 4–5 perccel is eltérhetnek az aktuális időjárási viszonyok függvényében.

A füzet végén a *fontosabb imákat* magyarul és askenáz kiejtés szerinti fonetikus átírásban is közöljük, melyet a legfontosabb zsidó *intézmények elérhetőségei* követnek.

A könnyebb átláthatóság kedvéért bevezettük, hogy a héber ן és ם hangoknál nem az eddig alkalmazott „ch” jelölést használtuk, hanem a „h”-t. A „h” jobban kifejezi a magyar nyelvben nem használatos úgynevezett „erős torok h”-t.

Ez a 10.000 példányban kiadott naptár egyike azon szolgáltatásoknak, amelyeket az EMIH és a Chábád Lubavics mozgalom újít hittestvéreinknek.

Hála az Örökkévalónak, Hitközségünk jelentős eredményekkel zárta az elmúlt esztendőt is. A zsidó élet két fontos területén, az oktatásban és a szociális szférában is növelni tudtuk tevékenységünket. A hatosztályos *Maimonidész Angol-Magyar Kéttannyelvű Gimnázium* felismerve, hogy a vallásos zsidó tanítást nem lehet elég korán elkezdni, megnyitotta általános iskolai tagozatát. A *Cedek Szeretetszolgálat* pedig két fő működési helyszíne – a Baross utcai és a Murányi utcai *Weiss Manfréd népkönyha* – mellett új adománypontot nyitott az óbudai Kerék utca 36. szám alatt.

Az EMIH a rituális- és a hitéletet is tovább erősítette. Több évtizedes kívánságnak eleget téve, komoly *háláhikus* munka után Oberlander rabbi vezetésével elkészült a Pest jelentős részét lefedő *eruv*, melynek pontos elhelyezkedése és aktuális státusza az *eruv.hu* oldalon található. Hitközségünkbe újabb rabbipárok is érkeztek, akik oktatási és nevelési intézményeinkben és újabb imahelyeinkben fejtik ki áldásos működésüket.

Ezúton fejezzük ki köszönetünket Oberlander *Báruch* rabbinak, *Glitzenstein Chájim Saul* rabbinak, *Lefkovics Péternek* és *Cseh Viktornak*, akik lehetővé tették ennek az új szerkesztésű *Zsidó Naptárnak* megjelenését. Állítson ez a kötet emléket a kilenc éve elhunyt *Groszberg Slomón*nak, aki hosszú éveken át az ortodox hitközség naptárát szerkesztette, édesapja *Groszberg József* rabbi hagyományát folytatva. Az ő naptárunk volt az egyik forrásunk az askenáz szokások tekintetében.

Egyben szolgáljon ez a kiadás a sok szenvedést megélt, 20 évesen elhunyt *Oberlander Menáchem Mendel* (ben Báruch) emlékére!

Kívánunk minden hittestvérünknek: *Lösono tojvo umöszükó!* Boldog Újévet!

Budapest, 5784. elul 17.

Dr. Köves Slomó
vezető rabbi

Ünnepi naptár

Időpont	Ünnep	Áldás(ok)
2024. október 2.	Ros hasáná 5784. első estéje ¹	áskenáz: 6., 8.; hászid: 2., 8.
október 3.	Ros hasáná második estéje ²	áskenáz: 6., 8.; hászid: 2., 8.
október 11.	Jom kipur estéje: 25 óras böjt. ³ Másnap Mázkir	5., 8.
október 16.	Szukkot első estéje ¹	6., 8.
október 17.	Szukkot második estéje ²	6., 8.
október 23.	Smini áceret estéje. ¹ Másnap Mázkir	6., 8.
október 24.	Szimhát Torá estéje ²	6., 8.
dec. 26–jan. 2.	Hánuká – A Fény Ünnepe	
2025. március 13–14.	Purim: <i>Mögilá</i> -olvasás és <i>sláhmonesz</i>	
április 12.	Peszáh. Első szédereste ²	6., 8.
április 13.	Peszáh. Második szédereste ²	6., 8.
április 18.	Peszáh hetedik estéje ³	7.
április 19.	Peszáh nyolcadik estéje. ² Másnap Mázkir	6.
június 1.	Sávuot első estéje ¹	6., 8.
június 2.	Sávuot második estéje. ² Másnap Mázkir	6., 8.
szepember 22.	Ros hasáná 5786. első estéje ¹	áskenáz: 6., 8.; hászid: 2., 8.
szepember 23.	Ros hasáná második estéje ²	áskenáz: 6., 8.; hászid: 2., 8.
október 1.	Jom kipur estéje: 25 óras böjt. ³ Másnap Mázkir	4., 8.
október 6.	Szukkot első estéje ¹	6., 8.
október 7.	Szukkot második estéje ²	6., 8.
október 13.	Smini áceret estéje. ¹ Másnap Mázkir	6., 8.
október 14.	Szimhát Torá estéje ²	6., 8.
december 15–22.	Hánuká – A Fény Ünnepe	

Az áldások sorszámai A *gyertyagyújtás áldásai* című részre (7. old.) utalnak.

¹ Naplemente után csak égő lángról szabad tüzet venni!

² Ne gyújtsunk a megfelelő időpont előtt; utána is csak égő lángról!

³ Ne gyújtsunk naplemente után!

⁴ Csak égő lángról szabad gyújtani, és csak naplementéig!

A gyertyagyújtás rendje

A férjes asszonyok két gyertyát gyújtanak otthonukban vagy ahol vacsorázni fognak – van, ahol minden gyermek után további egy-egy gyertyát is gyújtanak. A kislány hároméves kora körül, amikor már el tudja mondani az áldást és kicsit megérti a gyertyagyújtás lényegét, kap szüleitől egy gyertyatartót, és elkezdi a szombati és ünnepi fények gyújtását.

A lányok csak egy gyertyát gyújtanak, előbb, mint anyjuk, hiszen lehet, hogy a mamának még egy kicsit segítenie kell a gyújtásban, aki nem nyúlhat többé gyertyához, ha már gyújtott.

Szokás néhány pénzdarabot tenni a *cödáká* perselybe a gyertyák meggyújtása **előtt**.

Az asszony vagy a lány meggyújtja a gyertyákat, kezét kiterjeszti a lángok fölé. Három körkörös, hívogató mozdulattal érzékelteti, hogy magára fogadja a szombat szentségét. Azután kezével eltakarja szemét, és elmondja *A gyertyagyújtás áldásai* című részben (7. old.) található szombati (1.) áldást.

Ezután felfedi szemét, hogy befogadhatta a szombat fényét.

Úgy tartják, a gyújtás ideje különösen alkalmas arra, hogy egészségért és boldogságért imádkozzunk. Az ilyen ima hamar meghallgatásra talál, mert a szombati gyertyagyújtás nagy micvájának teljesítése közben mondjuk.

Fontos! A szombati gyertyákat pénteken este, naplemente **előtt** kb. 18 perccel, a naptárban jelölt gyertyagyújtási időben kell meggyújtani. Naplemente után **tilos** gyújtani, mert az a szombat megszentelésének számít!

Ünnepnapon a fentiekhez képest az a különbség, hogy

- *cödákát* csak az ünnep első estéjén szabad adni (ha nem esik szombat estére),
- a szombati áldás helyett az ünnepi áldást mondjuk,
- az előző oldali jegyzetek szerint, van amikor naplemente után is lehet gyújtani, és van amikor *csak* a csillagok feljövetele után lehet.

Égő lángnak számít az ünnep kezdete óta folyamatosan égő tűz: például a gázkészülék őrlángja, a gáz- vagy gyertyaláng.

Ha valamilyen oknál fogva férfi gyújtja a gyertyát, ne mondja a 8. áldást, mert azt a *kidusban* fogja mondani.

A gyertyagyújtás áldásai

1.	בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהִדְלִיק נֵר שֶׁל שַׁבָּת קֹדֶשׁ. <i>Boruh áto Ádojnoj Elojhénu Meleh Hoojloom, áser kidsonu bömic-vojszov vöcivonu lehádlík nér sel sábosz kodes.</i> Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, a Világ Ura, ki megszentelt minket parancsolataival, s meghagyta, hogy gyűjtsuk a szent szombat fényét!
2.	בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהִדְלִיק נֵר שֶׁל יוֹם הַזְּכוּרֹן. <i>Boruh áto Ádojnoj Elojhénu Meleh Hoojloom, áser kidsonu bömic-vojszov vöcivonu lehádlík nér sel jojm házikorojn.</i> Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, Világ Ura, ki megszentelt minket parancsolataival, s meghagyta, hogy az Emlékezés Napjára gyertyát gyűjtsunk!
3.	בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהִדְלִיק נֵר שֶׁל שַׁבָּת וְשֶׁל יוֹם הַזְּכוּרֹן. <i>Boruh áto Ádojnoj Elojhénu Meleh Hoojloom, áser kidsonu bömic-vojszov vöcivonu lehádlík nér sel sábosz vösel jojm házikorojn.</i> Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, Világ Ura, ki megszentelt minket parancsolataival, s meghagyta, hogy szombatra és az Emlékezés Napjára gyertyát gyűjtsunk!
4.	בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהִדְלִיק נֵר שֶׁל יוֹם הַכַּפּוּרִים. <i>Boruh áto Ádojnoj Elojhénu Meleh Hoojloom, áser kidsonu bömic-vojszov vöcivonu lehádlík nér sel jojm hákipurim.</i> Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, Világ Ura, ki megszentelt minket parancsolataival, s meghagyta, hogy Jom kipurra gyertyát gyűjtsunk!

5. בָּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל שַׁבָּת וְשֶׁל יוֹם הַכַּפּוּרִים.
- Boruh áto Ádojnoj Elojhénu Meleh Hoojloom, áser kidsonu bömicvojszov vöcivonu lehádlík nér sel sábosz vösel jojm hákipurim.*
- Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, Világ Ura, ki megszentelt minket parancsolataival, s meghagyta, hogy szombatra és Jom kipurra gyertyát gyűjtsunk!
-
6. בָּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל יוֹם טוֹב.
- Boruh áto Ádojnoj Elojhénu Meleh Hoojloom, áser kidsonu bömicvojszov vöcivonu lehádlík nér sel jom tov.*
- Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, Világ Ura, ki megszentelt minket parancsolataival, s meghagyta, hogy ünnepre gyertyát gyűjtsunk!
-
7. בָּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל שַׁבָּת וְשֶׁל יוֹם טוֹב.
- Boruh áto Ádojnoj Elojhénu Meleh Hoojloom, áser kidsonu bömicvojszov vöcivonu lehádlík nér sel sábosz vösel jom tov.*
- Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, Világ Ura, ki megszentelt minket parancsolataival, s meghagyta, hogy szombatra és ünnepre gyertyát gyűjtsunk!
-
8. בָּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהֲחִינּוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעֵנוּ לְזִמְנֵי הַיָּהּ.
- Boruh áto Ádojnoj Elojhénu Meleh Hoojloom, shehejjonu vökijmonu vöhigionu lizmán háze.*
- Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, Világ Ura, ki életben tartott, megőrzött bennünket, s engedte megérnünk ezt a mai napot!

A szombattal kapcsolatos további információkat lásd a *Naptár* 87. oldalán.

október–november			חשרי תשפ"ה			tisri		
Polgári dátum	Héber dátum	Okt. 2., szerda Erev Ros Hásáná ה 18:02	Legkorábbi Tiflin/Sméá תהת תפילין	Legkésőbbi Smé (Taniá) ספר זמן קיש לפי התנאי	Napnyugta מקצתת התמה	יום בחורש		
Okt. 3. Cs	1.	Ros Hásáná 1. ה 19:04 א' דראש השנה	5:46	9:36	18:18	א		
4. P	2.	Ros Hásáná 2. ה 17:58 ב' דראש השנה	5:47	9:37	18:16	ב		
5. Sz	3.	Vége 19:00 האזינו, שבת שובה	5:49	9:37	18:14	ג		
6. V	4.	Gedáljá böjtje, vége 18:43 צום גדליה	5:50	9:38	18:13	ד		
7. H	5.		5:52	9:38	18:11	ה		
8. K	6.		5:53	9:39	18:09	ו		
9. Sz	7.		5:54	9:40	18:07	ז		
10. Cs	8.		5:56	9:40	18:05	ח		
11. P	9.	ה 17:44	5:57	9:41	18:03	ט		
12. Sz	10.	Jom kipur, vége 18:47 יום כיפור	5:58	9:41	18:01	י		
13. V	11.		6:00	9:42	17:59	יא		
14. H	12.		6:01	9:43	17:57	יב		
15. K	13.		6:03	9:43	17:55	יג		
16. Sz	14.	ה 17:35	6:04	9:44	17:53	יד		
17. Cs	15.	Szukkot 1. ה 18:38 א' דסוכות	6:05	9:44	17:51	טו		
18. P	16.	Szukkot 2, ה 17:31 ב' דסוכות	6:07	9:45	17:50	טז		
19. Sz	17.	Félünnep 1. Vége 18:34 א' דחול המועד	6:08	9:46	17:48	יז		
20. V	18.	Félünnep 2. ב' דחול המועד	6:09	9:46	17:46	יח		
21. H	19.	Félünnep 3. ג' דחול המועד	6:11	9:47	17:44	יט		
22. K	20.	Félünnep 4. ד' דחול המועד	6:12	9:48	17:42	כ		
23. Sz	21.	Hosáná rábá, Állami ün. ה 17:22 הושענא רבה	6:14	9:48	17:41	כא		
24. Cs	22.	Smini áceret ה 18:26 שמיני עצרת	6:15	9:49	17:39	כב		
25. P	23.	Szimhát Torá ה 17:19 שמחת תורה	6:16	9:50	17:37	כג		
26. Sz	24.	Újhold hird. Vége 18:23 בראשית, אסרו חג	6:18	9:50	17:36	כד		
27. V	25.	Téli időszámítás kezdete.	5:19	8:51	16:34	כה		
28. H	26.		5:20	8:52	16:32	כו		
29. K	27.		5:22	8:52	16:31	כז		
30. Sz	28.		5:23	8:53	16:29	כח		
31. Cs	29.		5:25	8:54	16:27	כט		
Nov. 1. P	30.	Munkaszüneti nap. Újhold 1. ה 16:07 א' דר"ח	5:26	8:55	16:26	ל		

Holdszentelés október 17., csütörtök 21:22-ig

Szokások és szabályok: 92. oldal

Holdújulás: nov. 1., péntek délután 16 óra 5 perc 14 rész

Mázkir okt. 12-én és 24-én.

november–december		חשון תשפ"ה		הֶסְבָּאֵן				
Polgári dátum	Héber dátum			Legkorábbi Tfilin/Smá	הַחֹמֶשׁ הַתְּפִילִין	Legkésőbbi Smá (Tanjá) מִתְּרֵפוֹן לִישׁ לַיְהוּדִים	Napnyugta סְקִיעַת הַחֹמֶה	יום בחודש
Nov. 2. Sz	1.	Újhold 2. Vége	17:12	נח, ב' דראש חודש	5:27	8:55	16:24	א
3. V	2.				5:29	8:56	16:23	ב
4. H	3.				5:30	8:57	16:21	ג
5. K	4.				5:31	8:58	16:20	ד
6. Sz	5.				5:33	8:58	16:19	ה
7. Cs	6.				5:34	8:59	16:17	ו
8. P	7.	♠ 15:57			5:35	9:00	16:16	ז
9. Sz	8.	Vége 17:03		לך לך	5:37	9:01	16:14	ח
10. V	9.				5:38	9:02	16:13	ט
11. H	10.			תענית שני	5:39	9:02	16:12	י
12. K	11.				5:41	9:03	16:11	יא
13. Sz	12.				5:42	9:04	16:09	יב
14. Cs	13.			תענית חמישי	5:43	9:05	16:08	יג
15. P	14.	♠ 15:49			5:45	9:06	16:07	יד
16. Sz	15.	Vége 16:56		וירא	5:46	9:06	16:06	טו
17. V	16.				5:47	9:07	16:05	טז
18. H	17.			תענית שני תנינא	5:49	9:08	16:04	יז
19. K	18.				5:50	9:09	16:03	יח
20. Sz	19.				5:51	9:10	16:02	יט
21. Cs	20.				5:52	9:11	16:01	כ
22. P	21.	♠ 15:42			5:54	9:11	16:00	כא
23. Sz	22.	Vége 16:50		חיי שרה	5:55	9:12	16:00	כב
24. V	23.				5:56	9:13	15:59	כג
25. H	24.				5:57	9:14	15:58	כד
26. K	25.				5:58	9:15	15:57	כה
27. Sz	26.				6:00	9:15	15:57	כו
28. Cs	27.			יום כפור קטן מוקדם	6:01	9:16	15:56	כז
29. P	28.	♠ 15:37			6:02	9:17	15:56	כח
30. Sz	29.	Újhold hirdetés. Vége	16:47	תולדות	6:03	9:18	15:55	כט
Dec. 1. V	30.	Újhold 1.		א' דראש חודש	6:04	9:19	15:55	ל

Holdszentelés november 15., péntek hajnalig

Szokások és szabályok: 113. oldal

Holdújulás: december 1., vasárnap hajnalban, 4 óra 49 perc 15 rész

december		כסלו תשפ"ה		kiszlév			
Polgári dátum	Héber dátum			Legkorábbi Tfilin/Smá תהלת תפילין	Legkésőbbi Smá (Taniá) סוף זמן קיש לפי דתיא	Napnyugta שקיעת החמה	יום בחודש
Dec. 2. H	1.	Újhold 2.	ב' דראש חודש	6:05	9:19	15:54	א
3. K	2.			6:06	9:20	15:54	ב
4. Sz	3.		בערב: ותן טל ומטר	6:07	9:21	15:53	ג
5. Cs	4.			6:08	9:22	15:53	ד
6. P	5.	♠ 15:34		6:09	9:23	15:53	ה
7. Sz	6.	Vége 16:45	ויצא	6:10	9:23	15:53	ו
8. V	7.			6:11	9:24	15:53	ז
9. H	8.			6:12	9:25	15:52	ח
10. K	9.			6:13	9:25	15:52	ט
11. Sz	10.			6:14	9:26	15:52	י
12. Cs	11.			6:14	9:27	15:53	יא
13. P	12.	♠ 15:34		6:15	9:28	15:53	יב
14. Sz	13.	Vége 16:46	וישלח	6:16	9:28	15:53	יג
15. V	14.			6:17	9:29	15:53	יד
16. H	15.			6:17	9:29	15:53	טו
17. K	16.			6:18	9:30	15:54	טז
18. Sz	17.			6:19	9:31	15:54	יז
19. Cs	18.			6:19	9:31	15:54	יח
20. P	19.	♠ 15:36		6:20	9:32	15:55	יט
21. Sz	20.	Vége 16:48	וישב	6:20	9:32	15:55	כ
22. V	21.			6:21	9:33	15:56	כא
23. H	22.			6:21	9:33	15:56	כב
24. K	23.	Pihenőnap.		6:22	9:34	15:57	כג
25. Sz	24.	Munkaszüneti nap. Este Hánuká gyertyagyújtás.		6:22	9:34	15:58	כד
26. Cs	25.	Munkaszüneti nap. Hánuká 1.	א' דחנוכה	6:22	9:34	15:58	כה
27. P	26.	Pihenőnap. Hánuká 2.	ב' דחנוכה	6:23	9:35	15:59	כו
28. Sz	27.	Hánuká 3. Újhold hird. Vége 16:53	מקץ, ג' דחנוכה	6:23	9:35	16:00	כז
29. V	28.	Hánuká 4.	ד' דחנוכה	6:23	9:35	16:01	כח
30. H	29.	Hánuká 5.	ה' דחנוכה	6:23	9:36	16:02	כט
31. K	30.	Hánuká 6. Újhold 1.	ו' דחנוכה, אדר"ח	6:24	9:36	16:02	ל

Holdszentelés december 15., vasárnap 21:50-ig

Szokások és szabályok: 114. oldal

Holdújulás: december 30., hétfő este, 17 óra 33 perc 16 rész

január		טבת תשפ"ה			tévét			
Polgári dátum		Héber dátum		Legkorábbi Tfilin/Smá תענית תפילין	Legkésőbbi Smá (Tánjá) סוף זמן קיש לפי התנאי	Napnyugta שקיעת החמה	יום בחודש	
Jan.	1. Sz	1.	Hánuká 7. Újhold 2.	ז' דחנוכה, בדר"ח	6:24	9:36	16:03	א
	2. Cs	2.	Hánuká 8.	ח' דחנוכה	6:24	9:37	16:04	ב
	3. P	3.	♠ 15:47		6:24	9:37	16:05	ג
	4. Sz	4.	Vége 16:59	ויגש	6:24	9:37	16:06	ד
	5. V	5.			6:24	9:37	16:08	ה
	6. H	6.			6:23	9:37	16:09	ו
	7. K	7.			6:23	9:37	16:10	ז
	8. Sz	8.			6:23	9:37	16:11	ח
	9. Cs	9.			6:23	9:37	16:12	ט
	10. P	10.	Böjtnap, vége 16:48. ♠ 15:55	צום עשרה בטבת 15:55	6:23	9:37	16:13	י
	11. Sz	11.	Vége 17:06	ויחי	6:22	9:37	16:15	יא
	12. V	12.			6:22	9:37	16:16	יב
	13. H	13.			6:22	9:37	16:17	יג
	14. K	14.			6:21	9:37	16:19	יד
	15. Sz	15.			6:21	9:37	16:20	טו
	16. Cs	16.		שובבי"ם	6:20	9:37	16:21	טז
	17. P	17.	♠ 16:04		6:20	9:37	16:23	יז
	18. Sz	18.	Vége 17:15	שמות	6:19	9:36	16:24	יח
	19. V	19.			6:18	9:36	16:26	יט
	20. H	20.			6:18	9:36	16:27	כ
	21. K	21.			6:17	9:36	16:29	כא
	22. Sz	22.			6:16	9:35	16:30	כב
	23. Cs	23.			6:15	9:35	16:31	כג
	24. P	24.	♠ 16:14		6:15	9:35	16:33	כד
	25. Sz	25.	Újhold hirdetés. Vége 17:24	וארא	6:14	9:34	16:34	כה
	26. V	26.			6:13	9:34	16:36	כו
	27. H	27.			6:12	9:33	16:38	כז
	28. K	28.			6:11	9:33	16:39	כח
	29. Sz	29.		יום כפור קטן	6:10	9:32	16:41	כט

Holdszentelés január 14., kedd hajnalig

Szokások és szabályok: 118. oldal

Holdújulás: január 29., szerda reggel, 6 óra 17 perc 17 másodperc

január-február			שבט תשפ"ה			svát		
	Polgári dátum	Héber dátum			Legkorábbi Tfilin/Smé tórah tófilin	Legkésőbbi Smé (Tanjá) ספר זכור קיש לפי דרכי	Napnyugta שקיעה חמה	יום בחודש
Jan.	30. Cs	1.	Újhold.	ראש חודש	6:09	9:32	16:42	א
	31. P	2.	♠ 16:25		6:08	9:31	16:44	ב
Feb.	1. Sz	3.	Vége 17:34	בא	6:07	9:31	16:45	ג
	2. V	4.			6:05	9:30	16:47	ד
	3. H	5.			6:04	9:30	16:48	ה
	4. K	6.			6:03	9:29	16:50	ו
	5. Sz	7.			6:02	9:28	16:52	ז
	6. Cs	8.			6:01	9:28	16:53	ח
	7. P	9.	♠ 16:36		5:59	9:27	16:55	ט
	8. Sz	10.	Vége 17:44	בשלח, שבת שירה	5:58	9:26	16:56	י
	9. V	11.			5:57	9:25	16:58	יא
	10. H	12.			5:55	9:25	16:59	יב
	11. K	13.			5:54	9:24	17:01	יג
	12. Sz	14.			5:52	9:23	17:03	יד
	13. Cs	15.	Fák újéve.	ט"ו בשבט	5:51	9:22	17:04	טו
	14. P	16.	♠ 16:47		5:49	9:22	17:06	טז
	15. Sz	17.	Vége 17:55	יתרו	5:48	9:21	17:07	יז
	16. V	18.			5:46	9:20	17:09	יח
	17. H	19.			5:45	9:19	17:10	יט
	18. K	20.			5:43	9:18	17:12	כ
	19. Sz	21.			5:41	9:17	17:13	כא
	20. Cs	22.			5:40	9:16	17:15	כב
	21. P	23.	♠ 16:58		5:38	9:15	17:17	כג
	22. Sz	24.	Újhold hirdetés. Vége 18:05	משפטים	5:36	9:14	17:18	כד
	23. V	25.			5:35	9:13	17:20	כה
	24. H	26.			5:33	9:12	17:21	כו
	25. K	27.			5:31	9:11	17:23	כז
	26. Sz	28.			5:29	9:10	17:24	כח
	27. Cs	29.		יום כפור קטן	5:28	9:09	17:26	כט
	28. P	30.	Újhold 1. ♠ 17:09	א' דראש חודש	5:26	9:08	17:27	ל

Holdszentelés február 12., szerda 23:19-ig

Szokások és szabályok: 119. oldal

Holdújulás: február 27, csütörtök este, 19 óra 2 perc 0 rész

március		אדר תשפ"ה		ádár			
Polgári dátum	Héber dátum			Legkorábbi Tfilin/Smá תהלת תפילין	Legkésőbbi Smá (Tánjá) סדר זמן קיש לפי התנאי	Napnyugta שקיעת החמה	יום בחודש
Márc. 1	Sz	1.	Újhold 2.Vége 18:15	5:24	9:07	17:29	א
2.	V	2.		5:22	9:06	17:30	ב
3.	H	3.		5:20	9:05	17:32	ג
4.	K	4.		5:18	9:04	17:33	ד
5.	Sz	5.		5:17	9:03	17:35	ה
6.	Cs	6.		5:15	9:02	17:36	ו
7.	P	7.	♠ 17:19 Zájín Ádár.	5:13	9:01	17:38	ז
8.	Sz	8.	Vége 18:25 תצוה, פר' זכור	5:11	9:00	17:39	ח
9.	V	9.		5:09	8:59	17:41	ט
10.	H	10.		5:07	8:58	17:42	י
11.	K	11.		5:05	8:57	17:44	יא
12.	Sz	12.		5:03	8:55	17:45	יב
13.	Cs	13.	Eszter böjtje, vége 18:17 תענית אסתר	5:01	8:54	17:46	יג
14.	P	14.	Purim. ♠ 17:29 פורים	4:59	8:53	17:48	יד
15.	Sz	15.	Susán Purim. Vége 18:35 כי תשא, שושן פורים	4:57	8:52	17:49	טו
16.	V	16.		4:55	8:51	17:51	טז
17.	H	17.		4:53	8:50	17:52	יז
18.	K	18.		4:51	8:49	17:54	יח
19.	Sz	19.		4:48	8:47	17:55	יט
20.	Cs	20.		4:46	8:46	17:57	כ
21.	P	21.	♠ 17:39	4:44	8:45	17:58	כא
22.	Sz	22.	Vége 18:46 ויקהל, פר' פרה	4:42	8:44	17:59	כב
23.	V	23.		4:40	8:43	18:01	כג
24.	H	24.		4:38	8:42	18:02	כד
25.	K	25.		4:36	8:41	18:04	כה
26.	Sz	26.		4:34	8:39	18:05	כו
27.	Cs	27.	יום כפור קטן מוקדם	4:32	8:38	18:06	כז
28.	P	28.	♠ 17:49	4:29	8:37	18:08	כח
29.	Sz	29.	Újhold hird. Vége 18:56 פקודי, פר' החודש	4:27	8:36	18:09	כט

Holdszentelés március 14., péntek hajnalig

Szokások és szabályok: 120. oldal

Holdújulás: március 29., szombat reggel, 7 óra 46 perc 1 rész

március-április		ניסן תשפ"ה		niszán				
Polgári dátum	Héber dátum		Omer פירות העומר	Legkorábbi Tiflin/Smá התחילת התפילין	Legkésőbbi Smá (Tánjá) סוף יום קיש לפי הלכה	Napnyugta סקיטת החמה	יום בחודש	
Márc. 30.	V	1.	Újhold. Nyári idősz. kezdete	ראש חודש	5:25	9:35	19:11	א
31.	H	2.			5:23	9:34	19:12	ב
Ápr. 1.	K	3.			5:21	9:32	19:14	ג
2.	Sz	4.			5:19	9:31	19:15	ד
3.	Cs	5.			5:17	9:30	19:16	ה
4.	P	6.	♠ 18:59		5:14	9:29	19:18	ו
5.	Sz	7.	Vége 20:07	ויקרא	5:12	9:28	19:19	ז
6.	V	8.			5:10	9:27	19:21	ח
7.	H	9.			5:08	9:26	19:22	ט
8.	K	10.			5:06	9:24	19:23	י
9.	Sz	11.			5:04	9:23	19:25	יא
10.	Cs	12.	Este bödikát háméc. Elsősülöttek böjtje.		5:01	9:22	19:26	יב
11.	P	13.	♠ 19:09		4:59	9:21	19:28	יג
12.	Sz	14.	Erev Peszáh ♠ 20:18	צו, שבת הגדול	4:57	9:20	19:29	יד
13.	V	15.	Peszáh 1. ♠ 20:19	א' דפסח	4:55	9:19	19:30	טו
14.	H	16.	Peszáh 2., vége 20:21	ב' דפסח	1. 4:53	9:18	19:32	טז
15.	K	17.	Félünnep 1.	א' דחול המועד	2. 4:51	9:17	19:33	יז
16.	Sz	18.	Félünnep 2.	ב' דחול המועד	3. 4:49	9:16	19:35	יח
17.	Cs	19.	Félünnep 3.	ג' דחול המועד	4. 4:46	9:15	19:36	יט
18.	P	20.	Félünnep 4. ♠ 19:19, Munkaszün. מ.	ד' דחווה"מ	5. 4:44	9:14	19:38	כ
19.	Sz	21.	Peszáh 7. ♠ 20:29	שביעי של פסח	6. 4:42	9:13	19:39	כא
20.	V	22.	Peszáh 8., vége 20:30	אחרון של פסח	7. 4:40	9:12	19:40	כב
21.	H	23.	Munkaszüneti nap	אסרו חג	8. 4:38	9:11	19:42	כג
22.	K	24.			9. 4:36	9:10	19:43	כד
23.	Sz	25.			10. 4:34	9:09	19:45	כה
24.	Cs	26.			11. 4:32	9:08	19:46	כו
25.	P	27.	♠ 19:29		12. 4:30	9:07	19:47	כז
26.	Sz	28.	Újhold hird. Vége 20:40	שמיני, פרק א'	13. 4:27	9:06	19:49	כח
27.	V	29.			14. 4:25	9:05	19:50	כט
28.	H	30.	Újhold 1.	א' דראש חודש	15. 4:23	9:04	19:52	ל

Április 12.: Háméc evés: 9:55-ig (Mágén Avráhám), 10:28-ig (Tánjá)

Háméc megsemmisítése: 11:12-ig (Mágén Avráhám), 11:36-ig (Tánjá)

Holdszentelés április 13., vasárnap 1:47-ig

Szokások és szabályok: 124. oldal

Holdújulás: április 27., vasárnap este, 20 óra 30 perc 2 rész

Mázkir április 20-án

április-május		אייר תשפ"ה		ijár			
Polgári dátum	Héber dátum		ספירת העומר Omer	Legkorábbi Tfilin/Smá תהלת תפילין	Legkésőbbi Smá (Tanjá) סוף זמן קיש ל"ה התא	Napnyugta שקיעת החמה	יום בחודש
Ápr. 29. K	1.	Újhold 2.	16.	4:21	9:03	19:53	א
30. Sz	2.		17.	4:19	9:02	19:54	ב
Május 1. Cs	3.	Munkaszüneti nap	18.	4:17	9:01	19:56	ג
2. P	4.	Pihenőnap δ 19:39	19.	4:15	9:00	19:57	ד
3. Sz	5.	Vége 20:51 תזריע-מצורע, פרק ב'	20.	4:13	8:59	19:58	ה
4. V	6.		21.	4:12	8:59	20:00	ו
5. H	7.		22.	4:10	8:58	20:01	ז
6. K	8.		23.	4:08	8:57	20:02	ח
7. Sz	9.		24.	4:06	8:56	20:04	ט
8. Cs	10.		25.	4:04	8:55	20:05	י
9. P	11.	δ 19:48 תענית חמישי	26.	4:02	8:55	20:07	יא
10. Sz	12.	Vége 21:03 אחרי-קדושים, פרק ג'	27.	4:00	8:54	20:08	יב
11. V	13.		28.	3:59	8:53	20:09	יג
12. H	14.	Peszáh Sáni. פסח שני, תענית שני תנינא.	29.	3:57	8:52	20:10	יד
13. K	15.		30.	3:55	8:52	20:12	טו
14. Sz	16.		31.	3:53	8:51	20:13	טז
15. Cs	17.		32.	3:52	8:50	20:14	יז
16. P	18.	δ 19:57, Lág Báomer ל"ג בעומר	33.	3:50	8:50	20:16	יח
17. Sz	19.	Vége 21:14 אמור, פרק ד'	34.	3:48	8:49	20:17	יט
18. V	20.		35.	3:47	8:49	20:18	כ
19. H	21.		36.	3:45	8:48	20:19	כא
20. K	22.		37.	3:44	8:48	20:20	כב
21. Sz	23.		38.	3:42	8:47	20:22	כג
22. Cs	24.		39.	3:41	8:47	20:23	כד
23. P	25.	δ 20:05	40.	3:39	8:46	20:24	כה
24. Sz	26.	Újhold hird. Vége 21:24 בהר-בחוקותי, פרק ה'	41.	3:38	8:46	20:25	כו
25. V	27.		42.	3:37	8:45	20:26	כז
26. H	28.		43.	3:35	8:45	20:27	כח
27. K	29.		44.	3:34	8:44	20:28	כט

Holdszentelés május 12., hétfő hajnalig.

Szokások és szabályok: 134. oldal

Holdújulás: május 27., kedd reggel, 9 óra 14 perc 3 másodperc

május-június		סיון תשפ"ה		szíván			
Polgári dátum	Héber dátum		פירות העומר Omer	Legkorábbi Tiflin/Smé' תהרת תפילין Legkésőbbi Smé' (Taniá) סיון וסוף קיש לפי דתיא	Napnyugta שקיעת החמה	יום בחודש	
Május 28.	Sz	1. Újhold.	ראש חודש	45. 3:33	8:44	20:29	א
29.	Cs	2.		46. 3:32	8:44	20:30	ב
30.	P	3. ♠ 20:13		47. 3:31	8:43	20:31	ג
31.	Sz	4. Vége 21:33	במדבר, פרק ו'	48. 3:30	8:43	20:32	ד
Június 1.	V	5. ♠ 20:15		49. 3:29	8:43	20:33	ה
2.	H	6. Sávuot 1. ♠ 21:35	א' דשבועות	3:28	8:43	20:34	ו
3.	K	7. Sávuot 2., vége 21:36	ב' דשבועות	3:27	8:42	20:35	ז
4.	Sz	8.	אסרו חג	3:26	8:42	20:36	ח
5.	Cs	9.		3:25	8:42	20:37	ט
6.	P	10. ♠ 20:19		3:24	8:42	20:37	י
7.	Sz	11. Vége 21:40	נשא, פרק א'	3:24	8:42	20:38	יא
8.	V	12.		3:23	8:42	20:39	יב
9.	H	13. Munkaszüneti nap		3:23	8:42	20:40	יג
10.	K	14.		3:22	8:42	20:40	יד
11.	Sz	15.		3:22	8:42	20:41	טו
12.	Cs	16.		3:21	8:42	20:41	טז
13.	P	17. ♠ 20:23		3:21	8:42	20:42	יז
14.	Sz	18. Vége 21:45	בהעלותך, פרק ב'	3:21	8:42	20:42	יח
15.	V	19.		3:20	8:42	20:43	יט
16.	H	20.		3:20	8:42	20:43	כ
17.	K	21.		3:20	8:42	20:44	כא
18.	Sz	22.		3:20	8:42	20:44	כב
19.	Cs	23.		3:20	8:42	20:44	כג
20.	P	24. ♠ 20:26		3:20	8:42	20:44	כד
21.	Sz	25. Újhold hirdetés. Vége 21:48	שלח, פרק ג'	3:21	8:43	20:45	כה
22.	V	26.		3:21	8:43	20:45	כו
23.	H	27.		3:21	8:43	20:45	כז
24.	K	28.		3:22	8:43	20:45	כח
25.	Sz	29.	יום כפור קטן	3:22	8:44	20:45	כט
26.	Cs	30. Újhold 1.	א' דראש חודש	3:22	8:44	20:45	ל

Holdszentelés június 11., szerda 3:15-ig

Szokások és szabályok: 136. oldal

Holdújulás: június 25., szerda éjjel, 21 óra 58 perc 4 rész

Mázkir június 3-án

június–július		תמוז תשפ"ה		támuz			
Polgári dátum	Héber dátum	Legkorábbi Tfilin/Smá	התורה תפילין	Legkésőbbi Smá (Tanjá) סוף זמן קיש לפי התנ"א	Napnyugta שקיעת החמה	יום בחודש	
Június 27. P	1. ה' 20:27, Újhold 2.		ב' דראש חודש	3:23	8:44	20:45	א
28. Sz	2. Vége 21:47		קרח, פרק ד'	3:24	8:45	20:45	ב
29. V	3.			3:24	8:45	20:45	ג
30. H	4.			3:25	8:45	20:45	ד
Július 1. K	5.			3:26	8:46	20:44	ה
2. Sz	6.			3:27	8:46	20:44	ו
3. Cs	7.			3:27	8:47	20:44	ז
4. P	8. ה' 20:25			3:28	8:47	20:44	ח
5. Sz	9. Vége 21:45		חקת, פרק ה'	3:29	8:47	20:43	ט
6. V	10.			3:30	8:48	20:43	י
7. H	11.			3:31	8:48	20:42	יא
8. K	12.			3:33	8:49	20:42	יב
9. Sz	13.			3:34	8:49	20:41	יג
10. Cs	14.			3:35	8:50	20:40	יד
11. P	15. ה' 20:21			3:36	8:50	20:40	טו
12. Sz	16. Vége 21:39		בלק, פרק ו'	3:37	8:51	20:39	טז
13. V	17. Böjtnap, vége 21:17 בתמוז עשר שבעה עשר			3:39	8:51	20:38	יז
14. H	18.			3:40	8:52	20:38	יח
15. K	19.			3:41	8:53	20:37	יט
16. Sz	20.			3:43	8:53	20:36	כ
17. Cs	21.			3:44	8:54	20:35	כא
18. P	22. ה' 20:16			3:46	8:54	20:34	כב
19. Sz	23. Újhold hirdetés. Vége 21:31 פנחס, פרק א'			3:47	8:55	20:33	כג
20. V	24.			3:49	8:55	20:32	כד
21. H	25.			3:50	8:56	20:31	כה
22. K	26.			3:52	8:57	20:30	כו
23. Sz	27.			3:53	8:57	20:29	כז
24. Cs	28.		יום כפור קטן	3:55	8:58	20:28	כח
25. P	29. ה' 20:08			3:57	8:58	20:27	כט

Holdszentelés július 10., csütörtök hajnalig

Szokások és szabályok: 138. oldal

Holdújulás: július 25., péntek délelőtt, 10 óra 42 perc 5 rész

július–augusztus		מנחם אב תשפ"ה		á v		
Polgári dátum	Héber dátum		Legkorábbi Tfilin/Smá תהלת תפילין	Legkésőbbi Smá (Taniá) סוף קוש' לפי דעתא	Napnyugta מקצת החמה	יום בחודש
Július 26. Sz	1.	Vége 21:22 , Újhold ב' פרק ב' ר"ח, מסעות-מסעי, ר"ח, פרק ב' Újhold	3:58	8:59	20:26	א
27.	V		4:00	9:00	20:24	ב
28.	H		4:01	9:00	20:23	ג
29.	K		4:03	9:01	20:22	ד
30.	Sz		4:05	9:01	20:20	ה
31.	Cs		4:06	9:02	20:19	ו
Aug. 1. P	7.	† 19:59	4:08	9:03	20:18	ז
2. Sz	8.	20:16 -tól böjt. Vége 21:11 דברים, שבת חזון	4:10	9:03	20:16	ח
3.	V	9. Böjtnap, vége 20:50 צום תשעה באב	4:11	9:04	20:15	ט
4.	H	10.	4:13	9:04	20:13	י
5.	K	11.	4:15	9:05	20:12	יא
6.	Sz	12.	4:16	9:06	20:10	יב
7.	Cs	13.	4:18	9:06	20:09	יג
8.	P	14.	4:20	9:07	20:07	יד
9. Sz	15.	Vége 20:58 ואתחנן, שבת נחמו, פ"ג, ט"ו באב	4:22	9:07	20:06	טו
10.	V	16.	4:23	9:08	20:04	טז
11.	H	17.	4:25	9:09	20:02	יז
12.	K	18.	4:27	9:09	20:01	יח
13.	Sz	19.	4:28	9:10	19:59	יט
14.	Cs	20.	4:30	9:10	19:57	כ
15.	P	21.	4:32	9:11	19:56	כא
16. Sz	22.	Vége 20:45 עקב, פרק ד'	4:33	9:11	19:54	כב
17.	V	23.	4:35	9:12	19:52	כג
18.	H	24.	4:37	9:13	19:50	כד
19.	K	25.	4:38	9:13	19:48	כה
20.	Sz	26.	4:40	9:14	19:47	כו
21.	Cs	27.	4:42	9:14	19:45	כז
22.	P	28.	4:43	9:15	19:43	כח
23. Sz	29.	Újhold hirdetés. Vége 20:31 ראה, פרק ה'	4:45	9:15	19:41	כט
24.	V	30.	4:46	9:16	19:39	ל

Holdszentelés augusztus 8., péntek hajnalig

Szokások és szabályok: 140. oldal

Holdújulás: augusztus 23., szombat éjjel, 23 óra 26 perc 6 rész

augusztus–szept.		אלול תשפ"ה		elul			
Polgári dátum	Héber dátum			Legkorábbi Tfilim/Smá תפילות הפליין	Legkésőbbi Smá (Támjé) סוף זמן קיש לפי חז"א	Napnyugta שקיעת החמה	יום בחודש
Aug. 25. H	1.	Újhold 2.	ב' דראש חודש, שופר	4:48	9:16	19:37	א
26. K	2.			4:50	9:17	19:35	ב
27. Sz	3.			4:51	9:17	19:34	ג
28. Cs	4.			4:53	9:18	19:32	ד
29. P	5.	♠ 19:11		4:54	9:18	19:30	ה
30. Sz	6.	Vége 20:16	שופטים, פרק ו'	4:56	9:19	19:28	ו
31. V	7.			4:58	9:20	19:26	ז
Szept. 1. H	8.			4:59	9:20	19:24	ח
2. K	9.			5:01	9:21	19:22	ט
3. Sz	10.			5:02	9:21	19:20	י
4. Cs	11.			5:04	9:22	19:18	יא
5. P	12.	♠ 18:57		5:05	9:22	19:16	יב
6. Sz	13.	Vége 20:01	כי תצא, פרק א-ב	5:07	9:23	19:14	יג
7. V	14.			5:08	9:23	19:12	יד
8. H	15.			5:10	9:24	19:10	טו
9. K	16.			5:11	9:24	19:08	טז
10. Sz	17.			5:13	9:25	19:06	יז
11. Cs	18.			5:14	9:25	19:04	יח
12. P	19.	♠ 18:43		5:16	9:26	19:02	יט
13. Sz	20.	Vége 19:46	כי תבא, פרק ג-ד	5:17	9:26	19:00	כ
14. V	21.	Szlihot 1.	א' דסליחות	5:19	9:27	18:58	כא
15. H	22.			5:20	9:27	18:56	כב
16. K	23.			5:22	9:28	18:54	כג
17. Sz	24.			5:23	9:28	18:52	כד
18. Cs	25.			5:24	9:28	18:49	כה
19. P	26.	♠ 18:29		5:26	9:29	18:47	כו
20. Sz	27.	Vége 19:32	נצבים, פרק ה-ו	5:27	9:29	18:45	כז
21. V	28.			5:29	9:30	18:43	כח
22. H	29.	Erev Ros Hásáná. ♠ 18:23	ערב ראש השנה	5:30	9:30	18:41	כט

Holdszentelés szeptember 7., vasárnap hajnalig

Szokások és szabályok: 144. oldal

Holdújulás: szeptember 22., hétfő délután, 12 óra 10 perc 7 rész

szeptember-október		תשרי תשפ"ו		tisri				
Polgári dátum	Héber dátum			Legkorábbi Tfilin/Smá תפילין תפילין	Legkésőbbi Smá (Tánjá) סוף זמן קיש לפי התנ"ך	Napnyugta שקיעת החמה	יום בחודש	
Szept. 23.	K	1.	Ros Hásáná 1. $\hat{\delta}$ 19:25	א' דראש השנה	5:32	9:31	18:39	א
24.	Sz	2.	Ros Hásáná 2, vége 19:23	ב' דראש השנה	5:33	9:31	18:37	ב
25.	Cs	3.	Gedáljá böjtje, vége 19:06	צום גדליה	5:34	9:32	18:35	ג
26.	P	4.	$\hat{\delta}$ 18:15		5:36	9:32	18:33	ד
27.	Sz	5.	Vége 19:17	וילך, שבת שובה	5:37	9:33	18:31	ה
28.	V	6.			5:39	9:34	18:29	ו
29.	H	7.			5:40	9:34	18:27	ז
30.	K	8.			5:41	9:35	18:25	ח
Okt. 1.	Sz	9.	$\hat{\delta}$ 18:04		5:43	9:35	18:23	ט
2.	Cs	10.	Jom kipur, vége 19:07	יום כיפור	5:44	9:36	18:21	י
3.	P	11.	$\hat{\delta}$ 18:00		5:46	9:36	18:19	יא
4.	Sz	12.	Vége 19:03	האזינו	5:47	9:37	18:17	יב
5.	V	13.			5:48	9:37	18:15	יג
6.	H	14.	$\hat{\delta}$ 17:54		5:50	9:38	18:13	יד
7.	K	15.	Szukkot 1. $\hat{\delta}$ 18:57	א' דסוכות	5:51	9:38	18:11	טו
8.	Sz	16.	Szukkot 2, vége 18:55	ב' דסוכות	5:53	9:39	18:09	טז
9.	Cs	17.	Félünnep 1.	א' דחול המועד	5:54	9:39	18:07	יז
10.	P	18.	Félünnep 2. $\hat{\delta}$ 17:47	ב' דחול המועד	5:55	9:40	18:05	יח
11.	Sz	19.	Félünnep 3. Vége 18:49	ג' דחול המועד	5:57	9:41	18:03	יט
12.	V	20.	Félünnep 4.	ד' דחול המועד	5:58	9:41	18:01	כ
13.	H	21.	Hosáná rábá, $\hat{\delta}$ 17:41	הושענא רבה	5:59	9:42	17:59	כא
14.	K	22.	Smini áceret $\hat{\delta}$ 18:44	שמיני עצרת	6:01	9:42	17:58	כב
15.	Sz	23.	Szimhát Torá, vége 18:42	שמחת תורה	6:02	9:43	17:56	כג
16.	Cs	24.		אסרו חג	6:04	9:44	17:54	כד
17.	P	25.	$\hat{\delta}$ 17:33		6:05	9:44	17:52	כה
18.	Sz	26.	Újhold hirdetés. Vége 18:37	בראשית	6:06	9:45	17:50	כו
19.	V	27.			6:08	9:45	17:48	כז
20.	H	28.			6:09	9:46	17:46	כח
21.	K	29.			6:10	9:47	17:45	כט
22.	Sz	30.	Újhold 1.	א' דראש חודש	6:12	9:47	17:43	ל

Holdszentelés október 7., kedd hajnalig

Holdújulás: október 22., szerda éjjel, 0 óra 54 perc 8 rész

Mázkir okt. 2-én és 14-én

További budapesti időpontok

זמנים נוספים בבודאפעסט

	Virradat עלות השחר	Napkelte הג' החמה	Legkésőbbi Smá סוף זמן קיש (מג"א)	Legkésőbbi reggeli ima סוף זמן תפילה		Csillagászati dél (éjféli)	חצות הערב הילולה Legkorábbi du. ima (Tánjá)	מנחה גדולה יש תנאי Minhá ktána (Tánjá)	מנחה קטנה יש תנאי Piág háminhá (Tánjá)	פלג המנחה יש תנאי	Csillagok feljövetele צאת הכוכבים			יום חודש חשיר
				M"Á מג"א	Tánjá תנאי						Tánjá התנאי	Cohen ר"ב כהן	72 perc דקות 72 ע"פ ר"ת	
X. 3.	5:10	6:46	8:58	10:04	10:35	12:33	13:02	15:57	17:10	18:49	18:56	19:31	א	
4.	5:11	6:47	8:59	10:05	10:35	12:32	13:01	15:56	17:09	18:47	18:54	19:29	ב	
5.	5:13	6:49	8:59	10:05	10:35	12:32	13:01	15:55	17:07	18:45	18:52	19:27	ג	
6.	5:14	6:50	9:00	10:05	10:36	12:32	13:01	15:53	17:05	18:43	18:50	19:25	ד	
7.	5:16	6:51	9:00	10:05	10:36	12:31	13:00	15:52	17:04	18:41	18:48	19:23	ה	
8.	5:17	6:53	9:01	10:06	10:36	12:31	13:00	15:51	17:02	18:39	18:46	19:21	ו	
9.	5:19	6:54	9:01	10:06	10:36	12:31	12:59	15:50	17:01	18:37	18:44	19:19	ז	
10.	5:20	6:56	9:02	10:06	10:37	12:31	12:59	15:48	16:59	18:35	18:42	19:17	ח	
11.	5:21	6:57	9:02	10:07	10:37	12:30	12:59	15:47	16:57	18:33	18:40	19:15	ט	
12.	5:23	6:58	9:03	10:07	10:37	12:30	12:58	15:46	16:56	18:32	18:39	19:13	י	
13.	5:24	7:00	9:04	10:07	10:38	12:30	12:58	15:45	16:54	18:30	18:37	19:11	יא	
14.	5:26	7:01	9:04	10:07	10:38	12:30	12:57	15:44	16:53	18:28	18:35	19:10	יב	
15.	5:27	7:03	9:05	10:08	10:38	12:29	12:57	15:42	16:51	18:26	18:33	19:08	יג	
16.	5:28	7:04	9:05	10:08	10:39	12:29	12:57	15:41	16:50	18:24	18:31	19:06	יד	
17.	5:30	7:06	9:06	10:08	10:39	12:29	12:56	15:40	16:48	18:22	18:29	19:04	טו	
18.	5:31	7:07	9:06	10:09	10:39	12:29	12:56	15:39	16:47	18:21	18:28	19:02	טז	
19.	5:33	7:09	9:07	10:09	10:40	12:29	12:56	15:38	16:45	18:19	18:26	19:00	יז	
20.	5:34	7:10	9:08	10:09	10:40	12:28	12:55	15:37	16:44	18:17	18:24	18:58	יח	
21.	5:35	7:12	9:08	10:10	10:40	12:28	12:55	15:36	16:42	18:15	18:23	18:57	יט	
22.	5:37	7:13	9:09	10:10	10:41	12:28	12:55	15:34	16:41	18:14	18:21	18:55	כ	
23.	5:38	7:14	9:10	10:10	10:41	12:28	12:55	15:33	16:40	18:12	18:19	18:53	כא	
24.	5:39	7:16	9:10	10:11	10:42	12:28	12:54	15:32	16:38	18:10	18:18	18:51	כב	
25.	5:41	7:17	9:11	10:11	10:42	12:28	12:54	15:31	16:37	18:09	18:16	18:50	כג	
26.	5:42	7:19	9:11	10:12	10:42	12:28	12:54	15:30	16:36	18:07	18:14	18:48	כד	
27.	4:43	6:20	8:12	9:12	9:43	11:28	11:54	14:29	15:34	17:06	17:13	17:46	כה	
28.	4:45	6:22	8:13	9:12	9:43	11:27	11:53	14:28	15:33	17:04	17:11	17:45	כו	
29.	4:46	6:23	8:13	9:13	9:44	11:27	11:53	14:27	15:32	17:02	17:10	17:43	כז	
30.	4:48	6:25	8:14	9:13	9:44	11:27	11:53	14:26	15:30	17:01	17:08	17:42	כח	
31.	4:49	6:26	8:15	9:14	9:45	11:27	11:53	14:25	15:29	16:59	17:07	17:40	כט	
XI. 1.	4:50	6:28	8:15	9:14	9:45	11:27	11:53	14:25	15:28	16:58	17:05	17:38	ל	

További budapesti időpontok זמנים נוספים בבודאפעסט

	Virradat עלות השחר	Napkelte הנץ הזרחה	Legkésőbbi Smá סוף זמן קיש (בני"א)	Legkésőbbi reggeli ima סוף זמן הפילה		Csillagszázt dél (éjfé)	חצות היום חולילה Legkorábbi du. ima (Tánjá)	מוחזר תפילה Minhá ktáná (Tánjá)	מוחזר עטרת Plág háminhá (Tánjá)	פול המנוחה לפי התנ"א	Csillagok fejlődete צאת הכוכבים			יום בוחרש השון
				M"Á מנ"א	Tánjá התניא						Tánjá התניא	Cohen ר"ב כהן	72 perc דקות ע"פ ר"ח	
XI. 2.	4:52	6:29	8:16	9:14	9:46	11:27	11:53	14:24	15:27	16:57	17:04	17:37	א	
3.	4:53	6:31	8:17	9:15	9:46	11:27	11:52	14:23	15:25	16:55	17:02	17:35	ב	
4.	4:54	6:32	8:17	9:15	9:47	11:27	11:52	14:22	15:24	16:54	17:01	17:34	ג	
5.	4:55	6:34	8:18	9:16	9:47	11:27	11:52	14:21	15:23	16:52	17:00	17:32	ד	
6.	4:57	6:36	8:19	9:16	9:48	11:27	11:52	14:20	15:22	16:51	16:58	17:31	ה	
7.	4:58	6:37	8:19	9:17	9:48	11:27	11:52	14:20	15:21	16:50	16:57	17:30	ו	
8.	4:59	6:39	8:20	9:17	9:49	11:27	11:52	14:19	15:20	16:49	16:56	17:28	ז	
9.	5:01	6:40	8:21	9:18	9:49	11:28	11:52	14:18	15:19	16:47	16:55	17:27	ח	
10.	5:02	6:42	8:21	9:18	9:50	11:28	11:52	14:17	15:18	16:46	16:53	17:26	ט	
11.	5:03	6:43	8:22	9:19	9:51	11:28	11:52	14:17	15:17	16:45	16:52	17:24	י	
12.	5:05	6:45	8:23	9:19	9:51	11:28	11:52	14:16	15:16	16:44	16:51	17:23	יא	
13.	5:06	6:46	8:24	9:20	9:52	11:28	11:52	14:15	15:15	16:43	16:50	17:22	יב	
14.	5:07	6:48	8:24	9:20	9:52	11:28	11:52	14:15	15:14	16:42	16:49	17:21	יג	
15.	5:08	6:49	8:25	9:21	9:53	11:28	11:52	14:14	15:13	16:41	16:48	17:20	יד	
16.	5:10	6:50	8:26	9:21	9:54	11:29	11:52	14:14	15:13	16:40	16:47	17:19	טו	
17.	5:11	6:52	8:26	9:22	9:54	11:29	11:52	14:13	15:12	16:39	16:46	17:18	טז	
18.	5:12	6:53	8:27	9:22	9:55	11:29	11:53	14:13	15:11	16:38	16:45	17:17	יז	
19.	5:13	6:55	8:28	9:23	9:55	11:29	11:53	14:12	15:10	16:37	16:44	17:16	יח	
20.	5:14	6:56	8:29	9:23	9:56	11:29	11:53	14:12	15:10	16:36	16:44	17:15	יט	
21.	5:16	6:58	8:29	9:24	9:57	11:30	11:53	14:11	15:09	16:35	16:43	17:14	כ	
22.	5:17	6:59	8:30	9:25	9:57	11:30	11:53	14:11	15:08	16:34	16:42	17:13	כא	
23.	5:18	7:00	8:31	9:25	9:58	11:30	11:53	14:11	15:08	16:34	16:41	17:12	כב	
24.	5:19	7:02	8:32	9:26	9:59	11:30	11:54	14:10	15:07	16:33	16:41	17:11	כג	
25.	5:20	7:03	8:32	9:26	9:59	11:31	11:54	14:10	15:07	16:32	16:40	17:11	כד	
26.	5:21	7:05	8:33	9:27	10:00	11:31	11:54	14:10	15:06	16:32	16:40	17:10	כה	
27.	5:23	7:06	8:34	9:28	10:01	11:31	11:54	14:10	15:06	16:31	16:39	17:09	כו	
28.	5:24	7:07	8:34	9:28	10:01	11:32	11:55	14:09	15:06	16:31	16:38	17:09	כז	
29.	5:25	7:08	8:35	9:29	10:02	11:32	11:55	14:09	15:05	16:30	16:38	17:08	כח	
30.	5:26	7:10	8:36	9:29	10:03	11:32	11:55	14:09	15:05	16:30	16:38	17:07	כט	
XII. 1.	5:27	7:11	8:37	9:30	10:03	11:33	11:55	14:09	15:05	16:29	16:37	17:07	ל	

További budapesti időpontok

זמנים נוספים בבודאפעסט

	Virradat עלות השחר	Napkelte הג' החמה	Legkésőbbi Smá סוף זמן קיש (מג"א)	Legkésőbbi reggeli ima סוף זמן תפילה		Csillagászati déli (éjfél)	חצות העם הילילה	Legkorábbi du. ima (Tánjá)	מנחת גדולה יש ותנאי	Mínihá ktána (Tánjá)	מנחת קטנה יש ותנאי	Piág háminihá (Tánjá)	פלי המנחה לפי ותנאי	Csillagok feljvetele צאת הכוכבים			יום חודש כסלו
				M"Á מג"א	Tánjá התניא									Tánjá התניא	Cohen ר"ב כהן	72 perc דקות ע"פ ר"ת	
XII. 2.	5:28	7:12	8:37	9:30	10:04	11:33	11:56	14:09	15:04	16:29	16:37	17:07	א				
3.	5:29	7:13	8:38	9:31	10:05	11:34	11:56	14:09	15:04	16:29	16:37	17:06	ב				
4.	5:30	7:14	8:39	9:32	10:05	11:34	11:56	14:09	15:04	16:29	16:36	17:06	ג				
5.	5:31	7:16	8:39	9:32	10:06	11:34	11:57	14:09	15:04	16:28	16:36	17:06	ד				
6.	5:32	7:17	8:40	9:33	10:06	11:35	11:57	14:09	15:04	16:28	16:36	17:05	ה				
7.	5:33	7:18	8:41	9:33	10:07	11:35	11:58	14:09	15:04	16:28	16:36	17:05	ו				
8.	5:34	7:19	8:41	9:34	10:08	11:36	11:58	14:09	15:04	16:28	16:36	17:05	ז				
9.	5:34	7:20	8:42	9:35	10:08	11:36	11:58	14:09	15:04	16:28	16:36	17:05	ח				
10.	5:35	7:21	8:43	9:35	10:09	11:37	11:59	14:09	15:04	16:28	16:36	17:05	ט				
11.	5:36	7:22	8:43	9:36	10:10	11:37	11:59	14:10	15:04	16:28	16:36	17:05	י				
12.	5:37	7:23	8:44	9:36	10:10	11:38	12:00	14:10	15:04	16:28	16:36	17:05	יא				
13.	5:38	7:23	8:45	9:37	10:11	11:38	12:00	14:10	15:04	16:28	16:36	17:05	יב				
14.	5:38	7:24	8:45	9:38	10:11	11:39	12:01	14:10	15:05	16:28	16:36	17:05	יג				
15.	5:39	7:25	8:46	9:38	10:12	11:39	12:01	14:11	15:05	16:29	16:37	17:05	יד				
16.	5:40	7:26	8:47	9:39	10:13	11:39	12:02	14:11	15:05	16:29	16:37	17:06	טו				
17.	5:40	7:26	8:47	9:39	10:13	11:40	12:02	14:11	15:05	16:29	16:37	17:06	טז				
18.	5:41	7:27	8:48	9:40	10:14	11:40	12:03	14:12	15:06	16:30	16:38	17:06	יז				
19.	5:42	7:28	8:48	9:40	10:14	11:41	12:03	14:12	15:06	16:30	16:38	17:07	יח				
20.	5:42	7:28	8:49	9:41	10:15	11:41	12:04	14:13	15:07	16:30	16:38	17:07	יט				
21.	5:43	7:29	8:49	9:41	10:15	11:42	12:04	14:13	15:07	16:31	16:39	17:08	כ				
22.	5:43	7:29	8:50	9:42	10:16	11:42	12:05	14:14	15:08	16:32	16:39	17:08	כא				
23.	5:44	7:30	8:50	9:42	10:16	11:43	12:05	14:14	15:08	16:32	16:40	17:09	כב				
24.	5:44	7:30	8:51	9:43	10:17	11:43	12:06	14:15	15:09	16:33	16:41	17:09	כג				
25.	5:45	7:30	8:51	9:43	10:17	11:44	12:06	14:16	15:09	16:33	16:41	17:10	כד				
26.	5:45	7:31	8:52	9:44	10:18	11:44	12:07	14:16	15:10	16:34	16:42	17:11	כה				
27.	5:45	7:31	8:52	9:44	10:18	11:45	12:07	14:17	15:11	16:35	16:43	17:12	כו				
28.	5:45	7:31	8:52	9:45	10:18	11:45	12:08	14:17	15:12	16:36	16:43	17:12	כז				
29.	5:46	7:31	8:53	9:45	10:19	11:46	12:08	14:18	15:12	16:36	16:44	17:13	כח				
30.	5:46	7:31	8:53	9:45	10:19	11:46	12:09	14:19	15:13	16:37	16:45	17:14	כט				
31.	5:46	7:31	8:53	9:46	10:20	11:47	12:09	14:20	15:14	16:38	16:46	17:15	ל				

További budapesti időpontok

זמנים נוספים בבודאפעסט

I.	1.	Virradat עלות השחר	Napkelté הנץ הזמה	Legkésőbbi Smá סוף זמן קיש' (בני"א)	Legkésőbbi reggeli ima סוף זמן תפילה		Csillagászati dél (éjfé)	Csalagászati dél (éjfé)	Csalagászati dél (éjfé)	Csalagászati dél (éjfé)	Csalagászati dél (éjfé)	Csalagászati dél (éjfé)	Csalagászati dél (éjfé)	Csalagászati dél (éjfé)	Csalagászati dél (éjfé)	Csalagászati dél (éjfé)	Csalagászati dél (éjfé)	Csalagászati dél (éjfé)	Csillagok feljövetele צאת הכוכבים			יום חודש שנת
					M"Á מנ"א	Tánjá התניא													Tánjá התניא	Cohen ר"ב כהן	72 perc דקות ע"פ ר"ח	
	1.	5:46	7:31	8:54	9:46	10:20	11:47	12:10	14:20	15:15	16:39	16:47	17:16	א								
	2.	5:46	7:31	8:54	9:46	10:20	11:48	12:10	14:21	15:16	16:40	16:48	17:17	ב								
	3.	5:46	7:31	8:54	9:47	10:20	11:48	12:11	14:22	15:17	16:41	16:49	17:18	ג								
	4.	5:46	7:31	8:54	9:47	10:21	11:49	12:11	14:23	15:17	16:42	16:50	17:19	ד								
	5.	5:46	7:31	8:55	9:47	10:21	11:49	12:12	14:24	15:18	16:43	16:51	17:20	ה								
	6.	5:46	7:31	8:55	9:48	10:21	11:50	12:12	14:24	15:19	16:44	16:52	17:21	ו								
	7.	5:46	7:31	8:55	9:48	10:21	11:50	12:13	14:25	15:20	16:45	16:53	17:22	ז								
	8.	5:46	7:30	8:55	9:48	10:22	11:50	12:13	14:26	15:21	16:46	16:54	17:23	ח								
	9.	5:46	7:30	8:55	9:48	10:22	11:51	12:14	14:27	15:22	16:47	16:55	17:25	ט								
	10.	5:46	7:29	8:55	9:49	10:22	11:51	12:14	14:28	15:23	16:48	16:56	17:26	י								
	11.	5:45	7:29	8:55	9:49	10:22	11:52	12:15	14:29	15:25	16:50	16:57	17:27	יא								
	12.	5:45	7:28	8:55	9:49	10:22	11:52	12:15	14:30	15:26	16:51	16:58	17:28	יב								
	13.	5:45	7:28	8:55	9:49	10:22	11:52	12:16	14:31	15:27	16:52	17:00	17:30	יג								
	14.	5:44	7:27	8:55	9:49	10:22	11:53	12:16	14:31	15:28	16:53	17:01	17:31	יד								
	15.	5:44	7:27	8:55	9:49	10:22	11:53	12:16	14:32	15:29	16:54	17:02	17:32	טו								
	16.	5:43	7:26	8:55	9:49	10:22	11:54	12:17	14:33	15:30	16:56	17:03	17:34	טז								
	17.	5:43	7:25	8:55	9:49	10:22	11:54	12:17	14:34	15:31	16:57	17:05	17:35	יז								
	18.	5:42	7:25	8:55	9:50	10:22	11:54	12:18	14:35	15:32	16:58	17:06	17:37	יח								
	19.	5:42	7:24	8:55	9:50	10:22	11:54	12:18	14:36	15:34	17:00	17:07	17:38	יט								
	20.	5:41	7:23	8:55	9:50	10:22	11:55	12:19	14:37	15:35	17:01	17:09	17:40	כ								
	21.	5:40	7:22	8:55	9:49	10:22	11:55	12:19	14:38	15:36	17:02	17:10	17:41	כא								
	22.	5:40	7:21	8:54	9:49	10:22	11:55	12:19	14:39	15:37	17:04	17:11	17:42	כב								
	23.	5:39	7:20	8:54	9:49	10:22	11:56	12:20	14:40	15:39	17:05	17:13	17:44	כג								
	24.	5:38	7:19	8:54	9:49	10:22	11:56	12:20	14:41	15:40	17:07	17:14	17:45	כד								
	25.	5:37	7:18	8:54	9:49	10:21	11:56	12:20	14:42	15:41	17:08	17:15	17:47	כה								
	26.	5:37	7:17	8:53	9:49	10:21	11:56	12:21	14:43	15:42	17:09	17:17	17:49	כו								
	27.	5:36	7:16	8:53	9:49	10:21	11:56	12:21	14:44	15:43	17:11	17:18	17:50	כז								
	28.	5:35	7:15	8:53	9:49	10:21	11:57	12:21	14:45	15:45	17:12	17:20	17:52	כח								
	29.	5:34	7:14	8:52	9:49	10:20	11:57	12:22	14:46	15:46	17:14	17:21	17:53	כט								

További budapesti időpontok

זמנים נוספים בבודאפעסט

	Virradat עלות השחר	Napkelte הג' החמה	Legkésőbbi Smá סוף זמן קיש (מג"א)	Legkésőbbi reggeli ima סוף זמן תפילה		Csillagászati dél (éjféli)	חצות הערב הליילה Legkorábbi du. ima (Tánjá)	מנחת הילה יש תנאי (Minjá ktána)	מנחת קטנה יש תנאי (Piág háminhá Tánjá)	פלג המנחה יש תנאי	Csillagok feljövetele צאת הכוכבים			יום חודש שבט
				M"Á מג"א	Tánjá תנאי						Tánjá התנאי	Cohen ר"ב כהן	72 perc דקות ע"פ ר"ת	
I. 30.	5:33	7:12	8:52	9:48	10:20	11:57	12:22	14:47	15:47	17:15	17:23	17:55	א	
31.	5:32	7:11	8:51	9:48	10:20	11:57	12:22	14:48	15:48	17:17	17:24	17:56	ב	
II. 1.	5:31	7:10	8:51	9:48	10:20	11:57	12:22	14:49	15:50	17:18	17:25	17:58	ג	
2.	5:30	7:09	8:50	9:48	10:19	11:57	12:23	14:50	15:51	17:20	17:27	17:59	ד	
3.	5:28	7:07	8:50	9:47	10:19	11:57	12:23	14:51	15:52	17:21	17:28	18:01	ה	
4.	5:27	7:06	8:49	9:47	10:18	11:58	12:23	14:52	15:53	17:22	17:30	18:02	ו	
5.	5:26	7:04	8:49	9:47	10:18	11:58	12:23	14:53	15:55	17:24	17:31	18:04	ז	
6.	5:25	7:03	8:48	9:46	10:18	11:58	12:24	14:53	15:56	17:25	17:33	18:06	ח	
7.	5:24	7:02	8:48	9:46	10:17	11:58	12:24	14:54	15:57	17:27	17:34	18:07	ט	
8.	5:22	7:00	8:47	9:46	10:17	11:58	12:24	14:55	15:58	17:28	17:36	18:09	י	
9.	5:21	6:59	8:46	9:45	10:16	11:58	12:24	14:56	16:00	17:30	17:37	18:10	יא	
10.	5:20	6:57	8:46	9:45	10:16	11:58	12:24	14:57	16:01	17:31	17:39	18:12	יב	
11.	5:18	6:55	8:45	9:44	10:15	11:58	12:24	14:58	16:02	17:33	17:40	18:13	יג	
12.	5:17	6:54	8:44	9:44	10:15	11:58	12:24	14:59	16:03	17:34	17:42	18:15	יד	
13.	5:15	6:52	8:43	9:43	10:14	11:58	12:25	15:00	16:05	17:36	17:43	18:17	טו	
14.	5:14	6:51	8:43	9:43	10:14	11:58	12:25	15:01	16:06	17:37	17:45	18:18	טז	
15.	5:12	6:49	8:42	9:42	10:13	11:58	12:25	15:02	16:07	17:39	17:46	18:20	יז	
16.	5:11	6:47	8:41	9:42	10:12	11:58	12:25	15:03	16:08	17:40	17:47	18:21	יח	
17.	5:09	6:46	8:40	9:41	10:12	11:58	12:25	15:03	16:09	17:42	17:49	18:23	יט	
18.	5:08	6:44	8:39	9:41	10:11	11:58	12:25	15:04	16:11	17:43	17:50	18:24	כ	
19.	5:06	6:42	8:39	9:40	10:11	11:57	12:25	15:05	16:12	17:45	17:52	18:26	כא	
20.	5:04	6:40	8:38	9:39	10:10	11:57	12:25	15:06	16:13	17:46	17:53	18:28	כב	
21.	5:03	6:39	8:37	9:39	10:09	11:57	12:25	15:07	16:14	17:48	17:55	18:29	כג	
22.	5:01	6:37	8:36	9:38	10:09	11:57	12:25	15:08	16:15	17:49	17:56	18:31	כד	
23.	4:59	6:35	8:35	9:37	10:08	11:57	12:25	15:09	16:17	17:51	17:58	18:32	כה	
24.	4:58	6:33	8:34	9:37	10:07	11:57	12:25	15:09	16:18	17:52	17:59	18:34	כו	
25.	4:56	6:31	8:33	9:36	10:07	11:57	12:25	15:10	16:19	17:54	18:01	18:35	כז	
26.	4:54	6:30	8:32	9:35	10:06	11:57	12:25	15:11	16:20	17:55	18:02	18:37	כח	
27.	4:52	6:28	8:31	9:35	10:05	11:56	12:25	15:12	16:21	17:57	18:04	18:38	כט	
28.	4:50	6:26	8:30	9:34	10:04	11:56	12:25	15:13	16:22	17:58	18:05	18:40	ל	

További budapesti időpontok

זמנים נוספים בבודאפעסט

	Virradat עלות השחר	Napkelte הנץ הזרחה	Legkésőbbi Smá סוף זמן קיש (בני"א)	Legkésőbbi reggeli ima סוף זמן חפלה		Csillagászati dél (éjfé)	חצות היום חוליקה Legkorábbi du. ima (Tánjá)	מוח גדולה לעי התניא Minhá ktáná (Tánjá)	מוח קטנה לעי התניא Plág háminhá (Tánjá)	פלג המנוחה לעי התניא Tánjá התניא	Csillagok feljövetele צאת הכוכבים			יום בחדש אדר
				M"Á מנ"א	Tánjá התניא						Tánjá התניא	Cohen ר"ב כהן	72 perc דקות ע"פ ר"ח	
III. 1.	4:49	6:24	8:29	9:33	10:04	11:56	12:25	15:13	16:24	18:00	18:07	18:41	א	
2.	4:47	6:22	8:28	9:33	10:03	11:56	12:25	15:14	16:25	18:01	18:08	18:43	ב	
3.	4:45	6:20	8:27	9:32	10:02	11:56	12:25	15:15	16:26	18:02	18:09	18:44	ג	
4.	4:43	6:18	8:26	9:31	10:01	11:55	12:25	15:16	16:27	18:04	18:11	18:46	ד	
5.	4:41	6:16	8:25	9:30	10:00	11:55	12:25	15:16	16:28	18:05	18:12	18:47	ה	
6.	4:39	6:14	8:24	9:29	10:00	11:55	12:25	15:17	16:29	18:07	18:14	18:49	ו	
7.	4:37	6:12	8:23	9:29	9:59	11:55	12:24	15:18	16:30	18:08	18:15	18:50	ז	
8.	4:35	6:10	8:22	9:28	9:58	11:54	12:24	15:19	16:31	18:10	18:17	18:52	ח	
9.	4:33	6:08	8:21	9:27	9:57	11:54	12:24	15:20	16:33	18:11	18:18	18:53	ט	
10.	4:31	6:07	8:20	9:26	9:56	11:54	12:24	15:20	16:34	18:13	18:20	18:55	י	
11.	4:29	6:05	8:18	9:25	9:56	11:54	12:24	15:21	16:35	18:14	18:21	18:56	יא	
12.	4:27	6:03	8:17	9:24	9:55	11:53	12:24	15:22	16:36	18:16	18:23	18:57	יב	
13.	4:25	6:01	8:16	9:24	9:54	11:53	12:24	15:22	16:37	18:17	18:24	18:59	יג	
14.	4:23	5:59	8:15	9:23	9:53	11:53	12:24	15:23	16:38	18:18	18:25	19:00	יד	
15.	4:20	5:57	8:14	9:22	9:52	11:53	12:24	15:24	16:39	18:20	18:27	19:02	טו	
16.	4:18	5:55	8:13	9:21	9:51	11:52	12:23	15:25	16:40	18:21	18:28	19:03	טז	
17.	4:16	5:53	8:11	9:20	9:50	11:52	12:23	15:25	16:41	18:23	18:30	19:05	יז	
18.	4:14	5:51	8:10	9:19	9:50	11:52	12:23	15:26	16:42	18:24	18:31	19:06	יח	
19.	4:12	5:49	8:09	9:18	9:49	11:51	12:23	15:27	16:43	18:26	18:33	19:08	יט	
20.	4:10	5:47	8:08	9:17	9:48	11:51	12:23	15:28	16:45	18:27	18:34	19:09	כ	
21.	4:07	5:44	8:07	9:16	9:47	11:51	12:23	15:28	16:46	18:29	18:36	19:10	כא	
22.	4:05	5:42	8:05	9:15	9:46	11:50	12:23	15:29	16:47	18:30	18:37	19:12	כב	
23.	4:03	5:40	8:04	9:15	9:45	11:50	12:22	15:30	16:48	18:31	18:39	19:13	כג	
24.	4:01	5:38	8:03	9:14	9:44	11:50	12:22	15:30	16:49	18:33	18:40	19:15	כד	
25.	3:59	5:36	8:02	9:13	9:44	11:50	12:22	15:31	16:50	18:34	18:42	19:16	כה	
26.	3:56	5:34	8:00	9:12	9:43	11:49	12:22	15:32	16:51	18:36	18:43	19:18	כו	
27.	3:54	5:32	7:59	9:11	9:42	11:49	12:22	15:32	16:52	18:37	18:44	19:19	כז	
28.	3:52	5:30	7:58	9:10	9:41	11:49	12:22	15:33	16:53	18:39	18:46	19:20	כח	
29.	3:49	5:28	7:57	9:09	9:40	11:48	12:21	15:34	16:54	18:40	18:47	19:22	כט	

További budapesti időpontok

זמנים נוספים בבודאפעסט

	Virradat עלות השחר	Napkelte הגף הזמה	Legkésőbbi Smá סוף זמן קיש (מג"א)	Legkésőbbi reggeli ima סוף זמן תפלה		Csillagászati dél (éjféli)	חצות העם הילילה Legkorábbi du. ima (Tánjá)	מנחת גדולה לש רחמי Minhá ktána (Tánjá)	מנחת קטנה לש רחמי Piág háminhá (Tánjá)	פלג המנחה לש רחמי	Csillagok feljövetele צאת הכוכבים			יום בחודש ניסן
				M"Á מג"א	Tánjá התניא						Tánjá התניא	Cohen ר"ב כהן	72 perc דקות ר"ת ע"פ ר"ת	
III. 30.	4:47	6:26	8:55	10:08	10:39	12:48	13:21	16:35	17:55	19:42	19:49	20:23	א	
31.	4:45	6:24	8:54	10:07	10:38	12:48	13:21	16:35	17:56	19:43	19:50	20:25	ב	
IV. 1.	4:42	6:22	8:53	10:06	10:37	12:47	13:21	16:36	17:57	19:45	19:52	20:26	ג	
2.	4:40	6:20	8:52	10:05	10:37	12:47	13:21	16:37	17:58	19:46	19:53	20:27	ד	
3.	4:38	6:18	8:50	10:04	10:36	12:47	13:21	16:37	17:59	19:48	19:55	20:29	ה	
4.	4:35	6:16	8:49	10:03	10:35	12:47	13:21	16:38	18:00	19:49	19:56	20:30	ו	
5.	4:33	6:14	8:48	10:02	10:34	12:46	13:20	16:39	18:02	19:51	19:58	20:32	ז	
6.	4:31	6:12	8:47	10:01	10:33	12:46	13:20	16:40	18:03	19:52	19:59	20:33	ח	
7.	4:28	6:10	8:45	10:00	10:32	12:46	13:20	16:40	18:04	19:54	20:01	20:35	ט	
8.	4:26	6:08	8:44	9:59	10:31	12:45	13:20	16:41	18:05	19:55	20:02	20:36	י	
9.	4:23	6:06	8:43	9:58	10:31	12:45	13:20	16:42	18:06	19:57	20:04	20:37	יא	
10.	4:21	6:05	8:42	9:57	10:30	12:45	13:20	16:42	18:07	19:58	20:05	20:39	יב	
11.	4:19	6:03	8:40	9:56	10:29	12:45	13:20	16:43	18:08	20:00	20:07	20:40	יג	
12.	4:16	6:01	8:39	9:55	10:28	12:44	13:19	16:44	18:09	20:01	20:09	20:42	יד	
13.	4:14	5:59	8:38	9:55	10:27	12:44	13:19	16:45	18:10	20:03	20:10	20:43	טו	
14.	4:11	5:57	8:36	9:54	10:27	12:44	13:19	16:45	18:11	20:04	20:12	20:44	טז	
15.	4:09	5:55	8:35	9:53	10:26	12:44	13:19	16:46	18:12	20:06	20:13	20:46	יז	
16.	4:06	5:53	8:34	9:52	10:25	12:43	13:19	16:47	18:13	20:07	20:15	20:47	יח	
17.	4:04	5:51	8:33	9:51	10:24	12:43	13:19	16:47	18:14	20:09	20:16	20:49	יט	
18.	4:02	5:49	8:31	9:50	10:23	12:43	13:19	16:48	18:15	20:10	20:18	20:50	כ	
19.	3:59	5:48	8:30	9:49	10:23	12:43	13:19	16:49	18:17	20:12	20:19	20:51	כא	
20.	3:57	5:46	8:29	9:48	10:22	12:43	13:19	16:50	18:18	20:13	20:21	20:53	כב	
21.	3:54	5:44	8:28	9:47	10:21	12:42	13:19	16:50	18:19	20:15	20:22	20:54	כג	
22.	3:52	5:42	8:27	9:46	10:20	12:42	13:19	16:51	18:20	20:16	20:24	20:56	כד	
23.	3:49	5:40	8:25	9:45	10:20	12:42	13:19	16:52	18:21	20:18	20:26	20:57	כה	
24.	3:47	5:39	8:24	9:44	10:19	12:42	13:18	16:53	18:22	20:19	20:27	20:58	כו	
25.	3:44	5:37	8:23	9:43	10:18	12:42	13:18	16:53	18:23	20:21	20:29	21:00	כז	
26.	3:42	5:35	8:22	9:43	10:18	12:41	13:18	16:54	18:24	20:22	20:30	21:01	כח	
27.	3:40	5:33	8:21	9:42	10:17	12:41	13:18	16:55	18:25	20:24	20:32	21:03	כט	
28.	3:37	5:32	8:19	9:41	10:16	12:41	13:18	16:56	18:26	20:25	20:33	21:04	ל	

További budapesti időpontok

זמנים נוספים בבודאפעסט

	Virradat עלות השחר	Napkelte הנץ הזמנה	Legkésőbbi Smá סוף זמן קיש' בני'א	Legkésőbbi reggeli ima סוף זמן תפלה		Csillagászati dél (éjfé)	Hozat היום חוליקה	Legkorábbi du. ima (Tánj)	Munka בדולה לעי תנאי	Munka Minhá ktáná (Tánj)	Munka Képe לעי תנאי (Tánj)	Munka Hámínhá (Tánj)	Munka Léi תנאי	Csillagok feljövetele צאת הכוכבים			יום בחדש אייר
				M"Á מנ"א	Tánj תנאי									Tánj תנאי	Cohen ר"ב כהן	72 perc דקות ע"פ ר"ח	
IV. 29.	3:35	5:30	8:18	9:40	10:16	12:41	13:18	16:56	18:27	20:27	20:35	21:05	א				
30.	3:32	5:28	8:17	9:39	10:15	12:41	13:18	16:57	18:28	20:28	20:37	21:07	ב				
V. 1.	3:30	5:27	8:16	9:38	10:14	12:41	13:18	16:58	18:30	20:30	20:38	21:08	ג				
2.	3:27	5:25	8:15	9:37	10:14	12:41	13:18	16:59	18:31	20:31	20:40	21:10	ד				
3.	3:25	5:24	8:14	9:37	10:13	12:41	13:18	17:00	18:32	20:33	20:41	21:11	ה				
4.	3:22	5:22	8:13	9:36	10:12	12:40	13:18	17:00	18:33	20:34	20:43	21:12	ו				
5.	3:20	5:20	8:12	9:35	10:12	12:40	13:18	17:01	18:34	20:36	20:44	21:14	ז				
6.	3:18	5:19	8:10	9:34	10:11	12:40	13:18	17:02	18:35	20:38	20:46	21:15	ח				
7.	3:15	5:17	8:09	9:33	10:11	12:40	13:19	17:03	18:36	20:39	20:47	21:16	ט				
8.	3:13	5:16	8:08	9:33	10:10	12:40	13:19	17:03	18:37	20:41	20:49	21:18	י				
9.	3:10	5:15	8:07	9:32	10:10	12:40	13:19	17:04	18:38	20:42	20:51	21:19	יא				
10.	3:08	5:13	8:06	9:31	10:09	12:40	13:19	17:05	18:39	20:43	20:52	21:20	יב				
11.	3:06	5:12	8:05	9:30	10:09	12:40	13:19	17:06	18:40	20:45	20:54	21:22	יג				
12.	3:03	5:10	8:04	9:30	10:08	12:40	13:19	17:06	18:41	20:46	20:55	21:23	יד				
13.	3:01	5:09	8:03	9:29	10:08	12:40	13:19	17:07	18:42	20:48	20:57	21:24	טו				
14.	2:59	5:08	8:02	9:28	10:07	12:40	13:19	17:08	18:43	20:49	20:58	21:26	טז				
15.	2:56	5:07	8:01	9:28	10:07	12:40	13:19	17:09	18:44	20:51	21:00	21:27	יז				
16.	2:54	5:05	8:00	9:27	10:07	12:40	13:19	17:09	18:45	20:52	21:01	21:28	יח				
17.	2:52	5:04	7:59	9:26	10:06	12:40	13:19	17:10	18:46	20:54	21:03	21:29	יט				
18.	2:50	5:03	7:59	9:26	10:06	12:40	13:20	17:11	18:47	20:55	21:04	21:31	כ				
19.	2:47	5:02	7:58	9:25	10:05	12:40	13:20	17:12	18:48	20:56	21:05	21:32	כא				
20.	2:45	5:01	7:57	9:25	10:05	12:40	13:20	17:12	18:49	20:58	21:07	21:33	כב				
21.	2:43	5:00	7:56	9:24	10:05	12:40	13:20	17:13	18:50	20:59	21:08	21:34	כג				
22.	2:41	4:59	7:55	9:23	10:04	12:40	13:20	17:14	18:51	21:00	21:10	21:35	כד				
23.	2:39	4:58	7:55	9:23	10:04	12:40	13:20	17:15	18:52	21:02	21:11	21:36	כה				
24.	2:37	4:57	7:54	9:22	10:04	12:41	13:21	17:15	18:53	21:03	21:12	21:38	כו				
25.	2:35	4:56	7:53	9:22	10:04	12:41	13:21	17:16	18:54	21:04	21:13	21:39	כז				
26.	2:33	4:55	7:52	9:21	10:03	12:41	13:21	17:17	18:55	21:05	21:15	21:40	כח				
27.	2:31	4:54	7:52	9:21	10:03	12:41	13:21	17:17	18:56	21:07	21:16	21:41	כט				

További budapesti időpontok

זמנים נוספים בבודאפעסט

	Virradat עלות השחר	Napkelte הג' החמה	Legkésőbbi Smá סוף זמן קיש (מג"א)	Legkésőbbi reggeli ima סוף זמן תפלה		Csillagászati dél (éjfél)	חצות העיר הילילה Legkorábbi du. ima (Tánjá)	מנחת גדולה לשבת Minjá ktána	מנחת קטנה לשבת Piág háminhá (Tánjá)	פלג המנחה לשבת פלג המנחה	Csillagok feljövetele צאת הכוכבים			יום בחודש סיון
				M"Á מג"א	Tánjá התניא						Tánjá התניא	Cohen ר"ב כהן	72 perc דקות ע"פ ר"ת	
V. 28.	2:29	4:53	7:51	9:20	10:03	12:41	13:21	17:18	18:57	21:08	21:17	21:42	א	
29.	2:27	4:53	7:50	9:20	10:03	12:41	13:21	17:19	18:57	21:09	21:18	21:43	ב	
30.	2:25	4:52	7:50	9:20	10:03	12:41	13:22	17:19	18:58	21:10	21:20	21:44	ג	
31.	2:23	4:51	7:49	9:19	10:03	12:41	13:22	17:20	18:59	21:11	21:21	21:45	ד	
VI. 1.	2:21	4:50	7:49	9:19	10:02	12:42	13:22	17:20	19:00	21:12	21:22	21:46	ה	
2.	2:20	4:50	7:48	9:19	10:02	12:42	13:22	17:21	19:01	21:13	21:23	21:47	ו	
3.	2:18	4:49	7:48	9:18	10:02	12:42	13:22	17:22	19:01	21:14	21:24	21:47	ז	
4.	2:17	4:49	7:47	9:18	10:02	12:42	13:23	17:22	19:02	21:15	21:25	21:48	ח	
5.	2:15	4:48	7:47	9:18	10:02	12:42	13:23	17:23	19:03	21:16	21:26	21:49	ט	
6.	2:14	4:48	7:47	9:18	10:02	12:42	13:23	17:23	19:03	21:17	21:27	21:50	י	
7.	2:12	4:47	7:46	9:17	10:02	12:43	13:23	17:24	19:04	21:18	21:28	21:51	יא	
8.	2:11	4:47	7:46	9:17	10:02	12:43	13:24	17:24	19:05	21:19	21:28	21:51	יב	
9.	2:10	4:47	7:46	9:17	10:02	12:43	13:24	17:25	19:05	21:19	21:29	21:52	יג	
10.	2:09	4:47	7:45	9:17	10:02	12:43	13:24	17:25	19:06	21:20	21:30	21:53	יד	
11.	2:08	4:46	7:45	9:17	10:02	12:43	13:24	17:26	19:06	21:21	21:31	21:53	טו	
12.	2:07	4:46	7:45	9:17	10:02	12:44	13:24	17:26	19:07	21:21	21:31	21:54	טז	
13.	2:06	4:46	7:45	9:17	10:02	12:44	13:25	17:26	19:07	21:22	21:32	21:54	יז	
14.	2:05	4:46	7:45	9:17	10:02	12:44	13:25	17:27	19:08	21:22	21:32	21:55	יח	
15.	2:05	4:46	7:45	9:17	10:02	12:44	13:25	17:27	19:08	21:23	21:33	21:55	יט	
16.	2:04	4:46	7:45	9:17	10:03	12:44	13:25	17:28	19:08	21:23	21:33	21:56	כ	
17.	2:04	4:46	7:45	9:17	10:03	12:45	13:26	17:28	19:09	21:24	21:34	21:56	כא	
18.	2:04	4:46	7:45	9:17	10:03	12:45	13:26	17:28	19:09	21:24	21:34	21:56	כב	
19.	2:04	4:46	7:45	9:17	10:03	12:45	13:26	17:28	19:09	21:24	21:35	21:57	כג	
20.	2:04	4:46	7:45	9:17	10:03	12:45	13:26	17:29	19:10	21:25	21:35	21:57	כד	
21.	2:04	4:46	7:45	9:17	10:03	12:46	13:26	17:29	19:10	21:25	21:35	21:57	כה	
22.	2:04	4:47	7:46	9:18	10:04	12:46	13:27	17:29	19:10	21:25	21:35	21:57	כו	
23.	2:05	4:47	7:46	9:18	10:04	12:46	13:27	17:29	19:10	21:25	21:35	21:57	כז	
24.	2:05	4:47	7:46	9:18	10:04	12:46	13:27	17:29	19:10	21:25	21:35	21:58	כח	
25.	2:06	4:48	7:46	9:18	10:04	12:46	13:27	17:29	19:10	21:25	21:35	21:58	כט	
26.	2:06	4:48	7:47	9:19	10:05	12:47	13:27	17:29	19:10	21:25	21:35	21:58	ל	

További budapesti időpontok

זמנים נוספים בבודאפעסט

	Virradat עלות השחר	Napkette הנץ הזמנה	Legkésőbbi Smá סוף זמן קיש' בני"א	Legkésőbbi reggeli ima סוף זמן תפלה		Csillagászati dél (éjfé)	Hoztatás הוצאת היום חלילה	Legkorábbi du. ima (Tánjá)	Munka מנחה	Munka מנחה	Csillagok feljövetele צאת הכוכבים	72 perc דקות ע"פ ר"ח	יום חודש המזל
				M"Á מנ"א	Tánjá התניא								
VI. 27.	2:07	4:48	7:47	9:19	10:05	12:47	13:28	17:30	19:10	21:25	21:35	21:58	א
28.	2:08	4:49	7:48	9:20	10:05	12:47	13:28	17:30	19:10	21:25	21:35	21:57	ב
29.	2:09	4:49	7:48	9:20	10:06	12:47	13:28	17:30	19:10	21:25	21:35	21:57	ג
30.	2:10	4:50	7:49	9:20	10:06	12:47	13:28	17:29	19:10	21:25	21:34	21:57	ד
VII. 1.	2:12	4:51	7:49	9:21	10:06	12:48	13:28	17:29	19:10	21:24	21:34	21:57	ה
2.	2:13	4:51	7:50	9:21	10:06	12:48	13:28	17:29	19:10	21:24	21:34	21:57	ו
3.	2:15	4:52	7:50	9:22	10:07	12:48	13:28	17:29	19:10	21:24	21:33	21:56	ז
4.	2:16	4:52	7:51	9:22	10:07	12:48	13:29	17:29	19:09	21:23	21:33	21:56	ח
5.	2:18	4:53	7:52	9:23	10:08	12:48	13:29	17:29	19:09	21:23	21:32	21:56	ט
6.	2:19	4:54	7:52	9:23	10:08	12:49	13:29	17:29	19:09	21:22	21:32	21:55	י
7.	2:21	4:55	7:53	9:24	10:08	12:49	13:29	17:28	19:08	21:21	21:31	21:55	יא
8.	2:23	4:56	7:54	9:24	10:09	12:49	13:29	17:28	19:08	21:21	21:30	21:54	יב
9.	2:25	4:56	7:54	9:25	10:09	12:49	13:29	17:28	19:08	21:20	21:30	21:54	יג
10.	2:27	4:57	7:55	9:25	10:09	12:49	13:29	17:28	19:07	21:19	21:29	21:53	יד
11.	2:29	4:58	7:56	9:26	10:10	12:49	13:29	17:27	19:07	21:19	21:28	21:52	טו
12.	2:31	4:59	7:57	9:27	10:10	12:49	13:29	17:27	19:06	21:18	21:27	21:52	טז
13.	2:33	5:00	7:58	9:27	10:11	12:50	13:29	17:27	19:05	21:17	21:26	21:51	יז
14.	2:35	5:01	7:58	9:28	10:11	12:50	13:29	17:26	19:05	21:16	21:25	21:50	יח
15.	2:37	5:02	7:59	9:29	10:11	12:50	13:29	17:26	19:04	21:15	21:24	21:49	יט
16.	2:39	5:03	8:00	9:29	10:12	12:50	13:29	17:25	19:04	21:14	21:23	21:48	כ
17.	2:41	5:04	8:01	9:30	10:12	12:50	13:29	17:25	19:03	21:13	21:22	21:48	כא
18.	2:43	5:05	8:02	9:30	10:13	12:50	13:29	17:24	19:02	21:12	21:21	21:47	כב
19.	2:46	5:06	8:03	9:31	10:13	12:50	13:29	17:24	19:01	21:11	21:20	21:46	כג
20.	2:48	5:07	8:04	9:32	10:13	12:50	13:29	17:23	19:01	21:10	21:19	21:45	כד
21.	2:50	5:08	8:04	9:32	10:14	12:50	13:29	17:23	19:00	21:09	21:18	21:44	כה
22.	2:52	5:10	8:05	9:33	10:14	12:50	13:29	17:22	18:59	21:07	21:16	21:43	כו
23.	2:55	5:11	8:06	9:34	10:15	12:50	13:29	17:21	18:58	21:06	21:15	21:42	כז
24.	2:57	5:12	8:07	9:34	10:15	12:50	13:29	17:21	18:57	21:05	21:14	21:40	כח
25.	2:59	5:13	8:08	9:35	10:15	12:50	13:29	17:20	18:56	21:03	21:12	21:39	כט

További budapesti időpontok

זמנים נוספים בבודאפעסט

	Virradat עלות השחר	Napkelte הגף הזרחה	Legkésőbbi Smá סוף זמן קיש (מג"א)	Legkésőbbi reggeli ima סוף זמן תפילה		Csillagászati dél (éjféli)	חצות הערב הליילה Legkorábbi du. ima (Tánjá)	מנחה גדולה יש תנאי Minhá ktána (Tánjá)	מנחה קטנה יש תנאי Piág háminhá (Tánjá)	פלג המנחה יש תנאי	Csillagok feljövetele צאת הכוכבים			יום בתורש אה
				M"Á מג"א	Tánjá תנאי						Tánjá תנאי	Cohen ר"ב כהן	72 perc דקות ר"ת ע"פ ר"ת	
VII. 26.	3:01	5:14	8:09	9:36	10:16	12:50	13:29	17:19	18:55	21:02	21:11	21:38	א	
27.	3:04	5:15	8:10	9:36	10:16	12:50	13:29	17:18	18:54	21:01	21:09	21:37	ב	
28.	3:06	5:17	8:11	9:37	10:17	12:50	13:28	17:18	18:53	20:59	21:08	21:35	ג	
29.	3:08	5:18	8:12	9:38	10:17	12:50	13:28	17:17	18:52	20:58	21:06	21:34	ד	
30.	3:10	5:19	8:13	9:38	10:17	12:50	13:28	17:16	18:51	20:56	21:05	21:33	ה	
3.	3:13	5:20	8:13	9:39	10:18	12:50	13:28	17:15	18:50	20:55	21:03	21:32	ו	
VIII. 1.	3:15	5:22	8:14	9:40	10:18	12:50	13:28	17:14	18:49	20:53	21:02	21:30	ז	
2.	3:17	5:23	8:15	9:40	10:18	12:50	13:28	17:14	18:48	20:52	21:00	21:29	ח	
3.	3:19	5:24	8:16	9:41	10:19	12:50	13:27	17:13	18:46	20:50	20:59	21:27	ט	
4.	3:22	5:25	8:17	9:41	10:19	12:50	13:27	17:12	18:45	20:48	20:57	21:26	י	
5.	3:24	5:27	8:18	9:42	10:20	12:50	13:27	17:11	18:44	20:47	20:55	21:24	יא	
6.	3:26	5:28	8:19	9:43	10:20	12:50	13:27	17:10	18:43	20:45	20:53	21:23	יב	
7.	3:28	5:29	8:20	9:43	10:20	12:49	13:27	17:09	18:42	20:43	20:52	21:21	יג	
8.	3:30	5:31	8:21	9:44	10:21	12:49	13:26	17:08	18:40	20:42	20:50	21:20	יד	
9.	3:33	5:32	8:21	9:44	10:21	12:49	13:26	17:07	18:39	20:40	20:48	21:18	טו	
10.	3:35	5:33	8:22	9:45	10:21	12:49	13:26	17:06	18:38	20:38	20:46	21:16	טז	
11.	3:37	5:35	8:23	9:45	10:22	12:49	13:25	17:05	18:36	20:36	20:44	21:15	יז	
12.	3:39	5:36	8:24	9:46	10:22	12:49	13:25	17:04	18:35	20:35	20:43	21:13	יח	
13.	3:41	5:37	8:25	9:46	10:22	12:49	13:25	17:03	18:34	20:33	20:41	21:11	יט	
14.	3:43	5:38	8:26	9:47	10:23	12:48	13:25	17:02	18:32	20:31	20:39	21:10	כ	
15.	3:45	5:40	8:26	9:48	10:23	12:48	13:24	17:01	18:31	20:29	20:37	21:08	כא	
16.	3:47	5:41	8:27	9:48	10:23	12:48	13:24	16:59	18:29	20:27	20:35	21:06	כב	
17.	3:50	5:42	8:28	9:49	10:24	12:48	13:24	16:58	18:28	20:25	20:33	21:05	כג	
18.	3:52	5:44	8:29	9:49	10:24	12:47	13:23	16:57	18:26	20:23	20:31	21:03	כד	
19.	3:54	5:45	8:30	9:50	10:24	12:47	13:23	16:56	18:25	20:21	20:29	21:01	כה	
20.	3:56	5:46	8:30	9:50	10:24	12:47	13:22	16:55	18:23	20:20	20:27	20:59	כו	
21.	3:58	5:48	8:31	9:50	10:25	12:47	13:22	16:54	18:22	20:18	20:25	20:57	כז	
22.	4:00	5:49	8:32	9:51	10:25	12:47	13:22	16:52	18:20	20:16	20:23	20:55	כח	
23.	4:02	5:50	8:33	9:51	10:25	12:46	13:21	16:51	18:19	20:14	20:21	20:54	כט	
24.	4:03	5:52	8:33	9:52	10:26	12:46	13:21	16:50	18:17	20:12	20:19	20:52	ל	

További budapesti időpontok

זמנים נוספים בבודאפעסט

	Virradat עלות השחר	Napkelte הנץ הזרחה	Legkésőbbi Smá סוף זמן קיש' (בג"א)	Legkésőbbi reggeli ima סוף זמן תפילה		Csillagszati dél (éjfé)	Hozat idom הוצת חוליקה	Legkorábbi du. ima (Tánjá)	Mottó מזח גוללה לעי תנאי	Pílag háminhá (Tánjá)	Csillagok feljövetele צאת הזוכבים	72 perc דקות ר"ח ע"פ ר"ח	יום חודש אלול	
				M"Á מג"א	Tánjá התניא									Tánjá התניא
VIII.	4:05	5:53	8:34	9:52	10:26	12:46	13:20	16:49	18:16	20:10	20:17	20:50	א	
26.	4:07	5:54	8:35	9:53	10:26	12:45	13:20	16:48	18:14	20:08	20:15	20:48	ב	
27.	4:09	5:56	8:36	9:53	10:26	12:45	13:20	16:46	18:13	20:06	20:13	20:46	ג	
28.	4:11	5:57	8:36	9:53	10:27	12:45	13:19	16:45	18:11	20:04	20:11	20:44	ד	
29.	4:13	5:58	8:37	9:54	10:27	12:45	13:19	16:44	18:09	20:02	20:09	20:42	ה	
30.	4:15	6:00	8:38	9:54	10:27	12:44	13:18	16:43	18:08	20:00	20:07	20:40	ו	
31.	4:17	6:01	8:38	9:55	10:27	12:44	13:18	16:41	18:06	19:58	20:05	20:38	ז	
IX.	1.	4:18	6:02	8:39	9:55	10:28	12:44	13:17	16:40	18:04	19:55	20:03	20:36	ח
	2.	4:20	6:04	8:40	9:55	10:28	12:43	13:17	16:39	18:03	19:53	20:01	20:34	ט
	3.	4:22	6:05	8:40	9:56	10:28	12:43	13:16	16:37	18:01	19:51	19:59	20:32	י
	4.	4:24	6:06	8:41	9:56	10:28	12:43	13:16	16:36	18:00	19:49	19:57	20:30	יא
	5.	4:25	6:08	8:42	9:56	10:28	12:42	13:16	16:35	17:58	19:47	19:55	20:28	יב
	6.	4:27	6:09	8:42	9:57	10:29	12:42	13:15	16:34	17:56	19:45	19:52	20:26	יג
	7.	4:29	6:10	8:43	9:57	10:29	12:42	13:15	16:32	17:55	19:43	19:50	20:24	יד
	8.	4:31	6:12	8:44	9:57	10:29	12:41	13:14	16:31	17:53	19:41	19:48	20:22	טו
	9.	4:32	6:13	8:44	9:58	10:29	12:41	13:14	16:30	17:51	19:39	19:46	20:20	טז
	10.	4:34	6:14	8:45	9:58	10:30	12:41	13:13	16:28	17:50	19:37	19:44	20:18	יז
	11.	4:36	6:16	8:45	9:58	10:30	12:40	13:13	16:27	17:48	19:35	19:42	20:16	יח
	12.	4:37	6:17	8:46	9:59	10:30	12:40	13:12	16:26	17:46	19:33	19:40	20:14	יט
	13.	4:39	6:18	8:47	9:59	10:30	12:40	13:12	16:24	17:44	19:31	19:38	20:12	כ
	14.	4:41	6:20	8:47	9:59	10:30	12:39	13:11	16:23	17:43	19:28	19:36	20:10	כא
	15.	4:42	6:21	8:48	9:59	10:31	12:39	13:11	16:22	17:41	19:26	19:33	20:08	כב
	16.	4:44	6:22	8:48	10:00	10:31	12:38	13:10	16:20	17:39	19:24	19:31	20:06	כג
	17.	4:45	6:24	8:49	10:00	10:31	12:38	13:10	16:19	17:38	19:22	19:29	20:04	כד
	18.	4:47	6:25	8:50	10:00	10:31	12:38	13:09	16:17	17:36	19:20	19:27	20:02	כה
	19.	4:49	6:26	8:50	10:01	10:31	12:37	13:09	16:16	17:34	19:18	19:25	20:00	כו
	20.	4:50	6:28	8:51	10:01	10:32	12:37	13:08	16:15	17:33	19:16	19:23	19:58	כז
	21.	4:52	6:29	8:51	10:01	10:32	12:37	13:08	16:13	17:31	19:14	19:21	19:56	כח
	22.	4:53	6:30	8:52	10:01	10:32	12:36	13:07	16:12	17:29	19:12	19:19	19:54	כט
	23.	4:55	6:32	8:52	10:02	10:32	12:36	13:07	16:11	17:27	19:10	19:17	19:52	א

A Naptárban közölt időpontokról

Budapesti naptár (9–21. old.)

Szombat (és ünnep) vége:

Amikor a Nap már 8.5° -kal van a horizont alatt.

Tekintettel a szombat szentségére és fontosságára, akkor van vége a szombatnak, amikor már három kicsi, egymáshoz közeli csillag látható az égen. Ez az időpont szerepel mind a budapesti, mind a vidéki városok naptáránál. Ez az időpont később van mint az egyébként alkalmazandó „csillagok feljövetele”, lásd 12. pont alább.

1. Legkorábbi Tfilin/Smá

Amikor a Nap még 11° -kal van a horizont alatt.

A legkorábbi idő amikor a reggeli Smá ima elmondható és amikor már *micva tálitot* felvenni és hétköznap *tfilint* rakni.

Definíciója: amikor már van annyira világos, hogy fel lehet ismerni egy barátot kb. 2 méter távolságból.

2. Legkésőbbi Smá (Tánjá)

A reggeli Smá ima mondásának legkésőbbi ideje, a nappal $\frac{1}{4}$ része. A Naptárnak ebben a részében a Báál HáTánjá véleménye szerinti számítást közöljük, aki nappalnak tekinti a napkeltétől napnyugtáig tartó időszakot. Lásd még 6. pont alább.

3. Napnyugta

Amikor a Nap már 0.8333° -kal van a horizont alatt.

A délutáni ima elmondásának és a nappal teljesítendő *micváknak* (például *tfilin*) a legkésőbbi ideje.

Legkorábbi Tfilin/Smá	הנחת תפילין	Legkésőbbi Smá (Tánjá)	סוף זמן ק"ש לפי התניא	Napnyugta	שקיעת החמה	יום כחודש
--------------------------	-------------	---------------------------	--------------------------	-----------	------------	-----------

További budapesti időpontok (23–35. old.)

Virradat עלות השחר	Napkelte הגן החמה	Legkésőbbi Smá סוף זמן ק"ש (מג"א)	Legkésőbbi reggeli ima סוף זמן תפלה	Csillagászati dél (éjfél)	Legkorábbi du. imá (Tánjá)	Munkorábbi ktáná (Tánjá)	Munkor utáni imá (Tánjá)	Pletég háminchá (Tánjá)	Munkor utáni imá (Tánjá)	Csillagok feljövetele צאת הכוכבים		
			M"Á מג"א	Tánjá התניא						Tánjá התניא	Cohen ר"ב כהן	72 perc 72 דקות ע"פ ר"ה

4. Virradat

Amikor a Nap még 16.9°-kal van a horizont alatt.

Bizonyos tekintetben a nappal kezdete. *Jom kipurt* és *Tisa BöÁvot* kivéve a böjt kezdete. A *Mágén Ávrahám* az ettől az időponttól a csillagok feljöveteléig tartó időszakot tekinti nappalnak.

5. Napkelte

Amikor a Nap még 0.8333°-kal van a horizont alatt.

A *Báál HáTánja* (az Álter Rebbe) és a vilnai gáon szerint a nappal ettől az időponttól napnyugtáig tart.

6. Legkésőbbi Smá

A reggeli Smá ima mondásának legkésőbbi ideje, a nappal ¼ része. A *Naptárnak* ebben a részében a *Mágén Ávrahám* véleménye szerinti számítást közöljük, aki nappalnak tekinti az időszakot virradattól a csillagok feljöveteléig. Lásd még 2. pont fent.

7. Legkésőbbi reggeli ima

A reggeli ima mondásának legkésőbbi ideje, a nappal ⅓ része.

8. Csillagászati dél (éjfél)

A nappali időszak fele. 12 órával később ekkor van éjfél.

9. Legkorábbi délutáni ima

A nappali időszak 1/24-ed részével (fél sáá *zmánit*) csillagászati dél utáni időpont, azaz a nappal 13/24-ed része.

10. Minhá ktáná

A nappali időszak 7/24-ed részével (három és fél *sát zmánijot*) csillagászati dél utáni időpont, azaz a nappal 19/24-ed része. Ha van rá mód, helyes eddig az időpontig várni a délutáni imával.

11. Plág háminhá

Egy és negyed *sáá zmánittal* napnyugta előtti időpont. A legkorábbi időpont, amikor esti imát (a *máárivot*) lehet mondani közösségben (egyedül csak a csillagok feljövetele után) és a legkorábbi időpont, amikor péntek délután magunkra vehetjük a szombatot.

12. Csillagok feljövetele

A szürkület vége, amikor már olyan sötét van, hogy három csillag látható az égen. Arról megoszlik Bölcsseink véleménye, hogy pontosan milyen csillagok kell, hogy láthatóak legyenek. Ennek megfelelően itt három vélemény szerinti időpontot közlünk:

Tánjá:

Amikor a Nap már 5.9°-kal van a horizont alatt.

Ekkor három közepes csillag látható a csillagászok számára (szabad szemmel).

A *Báál HáTánja* (az *Álter Rebbe*) és a vilnai *gáon* szerint ez az időpont

- a) a böjt vége,
- b) a délutáni ima befejezésének legeslegkésőbbi időpontja,
- c) asszonyoknak a *mikvében* való alámerülés legkorábbi időpontja.

Cohen:

Amikor a Nap már 7.08°-kal van a horizont alatt.

Ekkor három közepes csillag látható az egyszerű ember számára.

A *Báál HáTánja* (az *Álter Rebbe*) és a vilnai *gáon* szerint ez időpont után lehet elmondani az esti *Smá imát*.

Egyes vélemények szerint a fenti három időpont is ekkor van.

A *Mágén Ávrahám* szerint ekkor van a nappal vége.

72 perc: *Rábénu Tám* véleménye nyomán csak 72 perccel napnyugta után van a „csillagok feljövetele”, és emiatt csak ekkor van vége a szombatnak.

Balatonfüredi időpontok

זמני היום בעיר באלאטונפורד

		Legkorábbi Táit, [Tiltm] és Szná סליח [תפילין] וקריאת שמע	Gyertyagyújtás előző este הולק נרות בערב הקודם	Szombat, ünnep, böjt vége צאת השבת, חג או הצום
Okt.	3.	5:51	18:08	
	4.	5:52	19:09	
	5.	5:54	18:04	19:05
	6.	5:55		18:48
	12.	6:03	17:50	18:52
	17.	6:10	17:41	
	18.	6:11	18:43	
	19.	6:13	17:37	18:40
	24.	6:19	17:28	
	25.	6:21	18:31	
	26.	6:22	17:25	18:28
Nov.	2.	5:31	16:14	17:18
	9.	5:41	16:04	17:09
	16.	5:50	15:56	17:02
	23.	5:59	15:49	16:56
	30.	6:07	15:44	16:53
Dec.	7.	6:14	15:42	16:51
	14.	6:19	15:42	16:52
	21.	6:24	15:44	16:55
	28.	6:26	15:48	16:59
Jan.	4.	6:27	15:54	17:05
	10.	6:26		16:55
	11.	6:26	16:02	17:13
	18.	6:23	16:11	17:21
	25.	6:18	16:21	17:30
Febr.	1.	6:11	16:32	17:40
	8.	6:02	16:43	17:50
	15.	5:52	16:54	18:00
	22.	5:41	17:04	18:10
Márc.	1.	5:29	17:15	18:20
	8.	5:16	17:25	18:30
	13.	5:06		18:22
	15.	5:02	17:35	18:40
	22.	4:48	17:45	18:50

		Legkorábbi Táit, [Tiltm] és Szná סליח [תפילין] וקריאת שמע	Gyertyagyújtás előző este הולק נרות בערב הקודם	Szombat, ünnep, böjt vége צאת השבת, חג או הצום
Márc.	29.	4:33	17:54	19:00
Ápr.	5.	5:18	19:04	20:10
	12.	5:03	19:14	
	13.	5:01	20:21	
	14.	4:59	20:23	20:24
	19.	4:49	19:23	
	20.	4:47	20:32	20:33
	26.	4:34	19:33	20:43
Máj.	3.	4:21	19:42	20:54
	10.	4:08	19:52	21:05
	17.	3:56	20:00	21:16
	24.	3:46	20:09	21:25
	31.	3:38	20:16	21:34
Jún.	2.	3:36	20:18	
	3.	3:36	21:36	21:37
	7.	3:33	20:22	21:41
	14.	3:30	20:26	21:46
	21.	3:30	20:29	21:49
	28.	3:33	20:29	21:49
Júl.	5.	3:38	20:28	21:46
	12.	3:46	20:24	21:41
	13.	3:47		21:19
	19.	3:56	20:19	21:33
	26.	4:06	20:12	21:24
Aug.	2.	4:17	20:03	21:13
	3.	4:19	b. 20:19	20:53
	9.	4:29	19:52	21:01
	16.	4:40	19:41	20:48
	23.	4:51	19:29	20:34
	30.	5:02	19:16	20:19
Szept.	6.	5:13	19:02	20:05
	13.	5:23	18:48	19:50
	20.	5:33	18:34	19:36

Balatonőszödi időpontok

זמני היום בעיר באלאטונאסוד

	Legkorábbi Táit, [Tilim] és Sna סלי [תחילין] וקראת שמע	Gyertyagyújtás előző este הלקת נרות בערב הקודם	Szombat, ünnepek, bójt vége צאת השבת, חג או עצום
Okt. 3.	5:52	18:08	
4.	5:53	19:09	
5.	5:54	18:04	19:05
6.	5:56		18:48
12.	6:04	17:51	18:52
17.	6:10	17:41	
18.	6:12	18:43	
19.	6:13	17:38	18:40
24.	6:20	17:29	
25.	6:21	18:32	
26.	6:22	17:26	18:29
Nov. 2.	5:32	16:15	17:18
9.	5:41	16:05	17:10
16.	5:50	15:56	17:03
23.	5:59	15:50	16:57
30.	6:07	15:45	16:54
Dec. 7.	6:14	15:43	16:52
14.	6:19	15:43	16:53
21.	6:24	15:45	16:55
28.	6:26	15:49	17:00
Jan. 4.	6:27	15:55	17:06
10.	6:26		16:55
11.	6:26	16:03	17:13
18.	6:23	16:12	17:22
25.	6:18	16:22	17:31
Febr. 1.	6:11	16:33	17:40
8.	6:02	16:43	17:50
15.	5:52	16:54	18:00
22.	5:41	17:05	18:10
Márc. 1.	5:29	17:15	18:20
8.	5:16	17:25	18:30
13.	5:06		18:22
15.	5:02	17:35	18:40
22.	4:48	17:45	18:50

	Legkorábbi Táit, [Tilim] és Sna סלי [תחילין] וקראת שמע	Gyertyagyújtás előző este הלקת נרות בערב הקודם	Szombat, ünnepek, bójt vége צאת השבת, חג או עצום
Márc. 29.	4:34	17:55	19:00
Ápr. 5.	5:19	19:04	20:10
12.	5:04	19:14	
13.	5:02	20:21	
14.	5:00	20:23	20:24
19.	4:50	19:23	
20.	4:48	20:32	20:33
26.	4:35	19:33	20:43
Máj. 3.	4:22	19:42	20:54
10.	4:09	19:52	21:05
17.	3:58	20:00	21:15
24.	3:48	20:08	21:25
31.	3:40	20:16	21:34
Jún. 2.	3:38	20:17	
3.	3:37	21:36	21:37
7.	3:34	20:22	21:41
14.	3:31	20:26	21:45
21.	3:31	20:29	21:48
28.	3:34	20:29	21:48
Júl. 5.	3:40	20:28	21:45
12.	3:47	20:24	21:40
13.	3:49		21:18
19.	3:57	20:19	21:33
26.	4:07	20:11	21:23
Aug. 2.	4:19	20:03	21:13
3.	4:20	b. 20:19	20:52
9.	4:30	19:52	21:01
16.	4:41	19:41	20:47
23.	4:52	19:29	20:34
30.	5:03	19:16	20:19
Szept. 6.	5:14	19:02	20:05
13.	5:24	18:48	19:50
20.	5:33	18:34	19:36

Bodrogkeresztúri időpontok

זמני היום בעיר קערעסטיר

		Legkorábbi Táit, [T film] és Smá	סליח ותפילין [וּתְפִילִין]	וקריאת שמע	Gyertyagyújtás előző este	חולקת נרות	בערב הקודם	Szombat, ünnep, bojt vége	צאת השבת, זחג או הצום
Okt.	3.	5:36	17:53						
	4.	5:38	18:55						
	5.	5:39	17:49	18:51					
	6.	5:41		18:34					
	12.	5:49	17:35	18:38					
	17.	5:56	17:25						
	18.	5:58	18:28						
	19.	5:59	17:21	18:25					
	24.	6:06	17:12						
	25.	6:08	18:16						
	26.	6:09	17:09	18:13					
Nov.	2.	5:19	15:57	17:02					
	9.	5:29	15:47	16:53					
	16.	5:38	15:38	16:46					
	23.	5:47	15:31	16:40					
	30.	5:55	15:26	16:36					
Dec.	7.	6:03	15:23	16:34					
	14.	6:09	15:23	16:35					
	21.	6:13	15:25	16:37					
	28.	6:15	15:29	16:42					
Jan.	4.	6:16	15:36	16:48					
	10.	6:15		16:37					
	11.	6:15	15:44	16:56					
	18.	6:11	15:53	17:04					
	25.	6:06	16:04	17:14					
Febr.	1.	5:58	16:15	17:24					
	8.	5:50	16:26	17:34					
	15.	5:39	16:37	17:45					
	22.	5:28	16:48	17:55					
Márc.	1.	5:15	16:59	18:06					
	8.	5:01	17:10	18:16					
	13.	4:51		18:08					
	15.	4:47	17:21	18:27					
	22.	4:32	17:31	18:37					
Márc.	29.	4:17	17:41	18:48					
Ápr.	5.	5:01	18:51	19:59					
	12.	4:46	19:01						
	13.	4:44	20:10						
	14.	4:42	20:12	20:13					
	19.	4:31	19:12						
	20.	4:28	20:22	20:23					
	26.	4:16	19:22	20:33					
Máj.	3.	4:01	19:32	20:45					
	10.	3:48	19:41	20:57					
	17.	3:35	19:51	21:08					
	24.	3:24	19:59	21:18					
	31.	3:16	20:07	21:28					
Jún.	2.	3:13	20:09						
	3.	3:12	21:30	21:31					
	7.	3:09	20:13	21:35					
	14.	3:06	20:18	21:40					
	21.	3:06	20:20	21:43					
	28.	3:09	20:21	21:43					
Júl.	5.	3:15	20:19	21:40					
	12.	3:23	20:15	21:34					
	13.	3:25		21:11					
	19.	3:34	20:10	21:26					
	26.	3:45	20:02	21:16					
Aug.	2.	3:57	19:53	21:05					
	3.	3:59	b. 20:09	20:44					
	9.	4:09	19:42	20:52					
	16.	4:21	19:30	20:38					
	23.	4:33	19:17	20:24					
	30.	4:45	19:04	20:09					
Szept.	6.	4:56	18:50	19:53					
	13.	5:07	18:35	19:38					
	20.	5:17	18:20	19:23					

Debreceni időpontok

זמני היום בעיר דברעצין

	Legkorábbi Tájit, [Tiltin] és Sznd סליח [תפילין] וקריאת שמע	Gyertyagyújtás előző este הלקת נרות בערב הקודם	Szombat, ünnepek, böjt vége צאת השבת, חג או הצום
Okt. 3.	5:36	17:52	
4.	5:37	18:54	
5.	5:39	17:48	18:50
6.	5:40		18:33
12.	5:48	17:35	18:37
17.	5:55	17:25	
18.	5:56	18:28	
19.	5:58	17:21	18:24
24.	6:05	17:12	
25.	6:06	18:16	
26.	6:07	17:09	18:13
Nov. 2.	5:17	15:58	17:02
9.	5:27	15:48	16:53
16.	5:36	15:39	16:46
23.	5:45	15:32	16:40
30.	5:53	15:27	16:36
Dec. 7.	6:00	15:25	16:35
14.	6:06	15:24	16:35
21.	6:10	15:26	16:38
28.	6:13	15:31	16:42
Jan. 4.	6:14	15:37	16:49
10.	6:12		16:38
11.	6:12	15:45	16:56
18.	6:09	15:54	17:05
25.	6:04	16:05	17:14
Febr. 1.	5:56	16:15	17:24
8.	5:48	16:26	17:34
15.	5:38	16:37	17:44
22.	5:26	16:48	17:55
Márc. 1.	5:14	16:59	18:05
8.	5:01	17:09	18:15
13.	4:51		18:07
15.	4:47	17:20	18:25
22.	4:32	17:30	18:35

	Legkorábbi Tájit, [Tiltin] és Sznd סליח [תפילין] וקריאת שמע	Gyertyagyújtás előző este הלקת נרות בערב הקודם	Szombat, ünnepek, böjt vége צאת השבת, חג או הצום
Márc. 29.	4:17	17:40	18:46
Ápr. 5.	5:02	18:50	19:57
12.	4:47	19:00	
13.	4:45	20:07	
14.	4:43	20:09	20:11
19.	4:32	19:09	
20.	4:30	20:19	20:20
26.	4:17	19:19	20:30
Máj. 3.	4:03	19:29	20:41
10.	3:50	19:38	20:53
17.	3:38	19:47	21:04
24.	3:28	19:56	21:14
31.	3:19	20:03	21:23
Jún. 2.	3:17	20:05	
3.	3:16	21:25	21:26
7.	3:13	20:09	21:30
14.	3:10	20:14	21:35
21.	3:10	20:16	21:38
28.	3:13	20:17	21:37
Júl. 5.	3:19	20:15	21:35
12.	3:27	20:12	21:29
13.	3:28		21:07
19.	3:37	20:06	21:21
26.	3:48	19:59	21:12
Aug. 2.	3:59	19:50	21:01
3.	4:01	b. 20:06	20:40
9.	4:11	19:39	20:48
16.	4:23	19:27	20:35
23.	4:34	19:15	20:21
30.	4:46	19:02	20:06
Szept. 6.	4:56	18:48	19:51
13.	5:07	18:34	19:36
20.	5:17	18:19	19:21

Győri időpontok

זמני היום בעיר ג'יור

		Legkorábbi Táit, [Tfilin] és Smá סליח [ותפילין] וקריאת שמע	Gyertyagyújtás előző este חולק נרות בערב הקודם	Szombat, ünnep, bojt vége צאת השבת, תחג או תצום
Okt.	3.	5:52	18:08	
	4.	5:53	19:10	
	5.	5:54	18:04	19:06
	6.	5:56		18:49
	12.	6:04	17:50	18:53
	17.	6:11	17:41	
	18.	6:12	18:43	
	19.	6:14	17:37	18:40
	24.	6:21	17:28	
	25.	6:22	18:31	
	26.	6:23	17:25	18:28
Nov.	2.	5:33	16:13	17:18
	9.	5:43	16:03	17:09
	16.	5:52	15:54	17:01
	23.	6:01	15:47	16:56
	30.	6:09	15:42	16:52
Dec.	7.	6:16	15:40	16:50
	14.	6:22	15:40	16:51
	21.	6:27	15:42	16:53
	28.	6:29	15:46	16:58
Jan.	4.	6:30	15:52	17:04
	10.	6:29		16:53
	11.	6:28	16:00	17:12
	18.	6:25	16:10	17:20
	25.	6:20	16:20	17:30
Febr.	1.	6:13	16:31	17:40
	8.	6:04	16:42	17:50
	15.	5:54	16:53	18:00
	22.	5:42	17:04	18:10
Márc.	1.	5:30	17:15	18:21
	8.	5:16	17:25	18:31
	13.	5:06		18:23
	15.	5:02	17:36	18:41
	22.	4:48	17:46	18:52

		Legkorábbi Táit, [Tfilin] és Smá סליח [ותפילין] וקריאת שמע	Gyertyagyújtás előző este חולק נרות בערב הקודם	Szombat, ünnep, bojt vége צאת השבת, תחג או תצום
Márc.	29.	4:33	17:56	19:02
Ápr.	5.	5:17	19:06	20:13
	12.	5:02	19:16	
	13.	5:00	20:24	
	14.	4:58	20:25	20:27
	19.	4:47	19:26	
	20.	4:45	20:35	20:37
	26.	4:32	19:35	20:46
Máj.	3.	4:18	19:45	20:58
	10.	4:05	19:55	21:09
	17.	3:53	20:04	21:20
	24.	3:42	20:12	21:30
	31.	3:34	20:20	21:39
Jún.	2.	3:32	20:22	
	3.	3:31	21:42	21:43
	7.	3:28	20:26	21:47
	14.	3:25	20:30	21:52
	21.	3:25	20:33	21:54
	28.	3:28	20:34	21:54
Júl.	5.	3:34	20:32	21:51
	12.	3:42	20:28	21:46
	13.	3:43		21:24
	19.	3:52	20:23	21:38
	26.	4:03	20:15	21:28
Aug.	2.	4:14	20:06	21:17
	3.	4:16	b. 20:22	20:56
	9.	4:26	19:55	21:05
	16.	4:38	19:44	20:51
	23.	4:50	19:31	20:37
	30.	5:01	19:18	20:22
Szept.	6.	5:12	19:04	20:07
	13.	5:22	18:50	19:52
	20.	5:33	18:35	19:37

Keszthelyi időpontok

זמני היום בעיר קעסטהיי

	Legkorábbi Táit, [Tfilin] és Sna [ותפילין] סליח וקריאת שמע	Gyertyagyújtás előző este הלקות נרות הקודם	Szombat, ünnepek, bójt vége צאת השבת, חג או הצום
Okt. 3.	5:54	18:10	
4.	5:55	19:11	
5.	5:56	18:06	19:08
6.	5:58		18:51
12.	6:06	17:53	18:54
17.	6:12	17:44	
18.	6:14	18:46	
19.	6:15	17:40	18:42
24.	6:22	17:31	
25.	6:23	18:34	
26.	6:24	17:28	18:31
Nov. 2.	5:34	16:17	17:21
9.	5:43	16:07	17:12
16.	5:52	15:59	17:05
23.	6:01	15:52	16:59
30.	6:09	15:48	16:56
Dec. 7.	6:16	15:45	16:54
14.	6:22	15:45	16:55
21.	6:26	15:47	16:58
28.	6:29	15:51	17:02
Jan. 4.	6:29	15:58	17:08
10.	6:28		16:58
11.	6:28	16:05	17:16
18.	6:25	16:15	17:24
25.	6:20	16:25	17:33
Febr. 1.	6:13	16:35	17:43
8.	6:04	16:46	17:53
15.	5:55	16:56	18:03
22.	5:44	17:07	18:12
Márc. 1.	5:31	17:17	18:22
8.	5:18	17:27	18:32
13.	5:09		18:24
15.	5:05	17:37	18:42
22.	4:51	17:47	18:52

	Legkorábbi Táit, [Tfilin] és Sna [ותפילין] סליח וקריאת שמע	Gyertyagyújtás előző este הלקות נרות הקודם	Szombat, ünnepek, bójt vége צאת השבת, חג או הצום
Márc. 29.	4:36	17:57	19:02
Ápr. 5.	5:21	19:06	20:13
12.	5:06	19:16	
13.	5:04	20:23	
14.	5:02	20:25	20:26
19.	4:52	19:26	
20.	4:50	20:34	20:35
26.	4:38	19:35	20:45
Máj. 3.	4:24	19:44	20:56
10.	4:11	19:54	21:07
17.	4:00	20:02	21:17
24.	3:50	20:10	21:27
31.	3:42	20:18	21:35
Jún. 2.	3:40	20:20	
3.	3:39	21:38	21:39
7.	3:37	20:24	21:42
14.	3:34	20:28	21:47
21.	3:34	20:31	21:50
28.	3:37	20:31	21:50
Júl. 5.	3:42	20:30	21:47
12.	3:50	20:26	21:42
13.	3:51		21:20
19.	3:59	20:21	21:35
26.	4:10	20:14	21:25
Aug. 2.	4:21	20:05	21:15
3.	4:23	b. 20:21	20:54
9.	4:32	19:54	21:03
16.	4:44	19:43	20:50
23.	4:55	19:31	20:36
30.	5:05	19:18	20:22
Szept. 6.	5:16	19:04	20:07
13.	5:26	18:51	19:53
20.	5:36	18:37	19:38

Mádi időpontok

זמני היום בעיר מאד

		Legkorábbi Táit, [T film] és Smá סליה [ותפילין] וקריאת שמע	Gyertyagyújtás előző este חולק נרות בערב הקודם	Szombat, ünnep, bojt vége צאת השבת, זחג או הצום			Legkorábbi Táit, [T film] és Smá סליה [ותפילין] וקריאת שמע	Gyertyagyújtás előző este חולק נרות בערב הקודם	Szombat, ünnep, bojt vége צאת השבת, זחג או הצום
Okt.	3.	5:37	17:53						
	4.	5:38	18:56						
	5.	5:40	17:49	18:52					
	6.	5:41		18:34					
	12.	5:50	17:35	18:38					
	17.	5:57	17:26						
	18.	5:58	18:29						
	19.	5:59	17:22	18:25					
	24.	6:07	17:13						
	25.	6:08	18:17						
	26.	6:09	17:09	18:13					
Nov.	2.	5:19	15:58	17:03					
	9.	5:29	15:47	16:53					
	16.	5:38	15:38	16:46					
	23.	5:47	15:31	16:40					
	30.	5:56	15:26	16:36					
Dec.	7.	6:03	15:23	16:35					
	14.	6:09	15:23	16:35					
	21.	6:13	15:25	16:37					
	28.	6:16	15:29	16:42					
Jan.	4.	6:17	15:36	16:48					
	10.	6:15		16:37					
	11.	6:15	15:44	16:56					
	18.	6:12	15:54	17:05					
	25.	6:06	16:04	17:14					
Febr.	1.	5:59	16:15	17:24					
	8.	5:50	16:26	17:35					
	15.	5:40	16:38	17:45					
	22.	5:28	16:49	17:56					
Márc.	1.	5:15	17:00	18:06					
	8.	5:02	17:10	18:17					
	13.	4:51		18:08					
	15.	4:47	17:21	18:27					
	22.	4:32	17:31	18:38					
	Márc. 29.	4:17	17:42	18:48					
	Ápr. 5.	5:02	18:52	19:59					
	12.	4:46	19:02						
	13.	4:44	20:11						
	14.	4:42	20:12	20:14					
	19.	4:31	19:12						
	20.	4:29	20:22	20:24					
	26.	4:16	19:22	20:34					
	Máj. 3.	4:01	19:32	20:46					
	10.	3:48	19:42	20:57					
	17.	3:35	19:51	21:09					
	24.	3:24	20:00	21:19					
	31.	3:16	20:07	21:28					
	Jún. 2.	3:14	20:09						
	3.	3:13	21:31	21:32					
	7.	3:09	20:14	21:36					
	14.	3:06	20:18	21:41					
	21.	3:06	20:21	21:44					
	28.	3:09	20:21	21:44					
	Júl. 5.	3:15	20:20	21:40					
	12.	3:23	20:16	21:35					
	13.	3:25		21:12					
	19.	3:34	20:10	21:27					
	26.	3:45	20:02	21:17					
	Aug. 2.	3:57	19:53	21:05					
	3.	3:59	b. 20:10	20:44					
	9.	4:09	19:42	20:52					
	16.	4:22	19:30	20:38					
	23.	4:33	19:18	20:24					
	30.	4:45	19:04	20:09					
	Szept. 6.	4:56	18:50	19:54					
	13.	5:07	18:35	19:39					
	20.	5:18	18:21	19:24					

Miskolci időpontok

זמני היום בעיר מישקולץ

		Legkorábbi Tájit, [Tiltin] és Szná טלית ותפילין וקריאת שמע	Gyertyagyújtás előző este הלקת נרות בערב הקודם	Szombat, ünnep, böjt vége צאת השבת, חג או הצום
Okt.	3.	5:39	17:55	
	4.	5:40	18:58	
	5.	5:42	17:51	18:54
	6.	5:43		18:36
	12.	5:52	17:37	18:40
	17.	5:59	17:28	
	18.	6:00	18:31	
	19.	6:01	17:24	18:27
	24.	6:08	17:15	
	25.	6:10	18:19	
	26.	6:11	17:11	18:15
Nov.	2.	5:21	16:00	17:05
	9.	5:31	15:49	16:56
	16.	5:40	15:41	16:48
	23.	5:49	15:33	16:42
	30.	5:57	15:28	16:38
Dec.	7.	6:05	15:26	16:37
	14.	6:11	15:25	16:37
	21.	6:15	15:27	16:40
	28.	6:18	15:32	16:44
Jan.	4.	6:18	15:38	16:50
	10.	6:17		16:40
	11.	6:17	15:46	16:58
	18.	6:13	15:56	17:07
	25.	6:08	16:06	17:16
Febr.	1.	6:01	16:17	17:26
	8.	5:52	16:28	17:37
	15.	5:41	16:40	17:47
	22.	5:30	16:51	17:58
Márc.	1.	5:17	17:02	18:08
	8.	5:04	17:12	18:18
	13.	4:54		18:10
	15.	4:49	17:23	18:29
	22.	4:35	17:33	18:40

		Legkorábbi Tájit, [Tiltin] és Szná טלית ותפילין וקריאת שמע	Gyertyagyújtás előző este הלקת נרות בערב הקודם	Szombat, ünnep, böjt vége צאת השבת, חג או הצום
Márc.	29.	4:19	17:43	18:50
Ápr.	5.	5:04	18:54	20:01
	12.	4:49	19:04	
	13.	4:46	20:12	
	14.	4:44	20:14	20:16
	19.	4:33	19:14	
	20.	4:31	20:24	20:25
	26.	4:18	19:24	20:35
Máj.	3.	4:04	19:34	20:47
	10.	3:50	19:44	20:59
	17.	3:38	19:53	21:10
	24.	3:27	20:01	21:20
	31.	3:18	20:09	21:30
Jún.	2.	3:16	20:11	
	3.	3:15	21:32	21:33
	7.	3:12	20:15	21:37
	14.	3:09	20:20	21:42
	21.	3:09	20:22	21:45
	28.	3:12	20:23	21:45
Júl.	5.	3:18	20:21	21:42
	12.	3:26	20:18	21:36
	13.	3:28		21:13
	19.	3:36	20:12	21:28
	26.	3:48	20:04	21:18
Aug.	2.	4:00	19:55	21:07
	3.	4:01	b. 20:11	20:46
	9.	4:12	19:44	20:54
	16.	4:24	19:32	20:40
	23.	4:36	19:19	20:26
	30.	4:47	19:06	20:11
Szept.	6.	4:58	18:52	19:56
	13.	5:09	18:37	19:40
	20.	5:20	18:23	19:25

Nyíregyházi időpontok

זמני היום בעיר נירעדהאז

		Legkorábbi Táit, [T film] és Smá סליח ותפילין וקריאת שמע	Gyertyagyújtás előző este חולק נרות בערב הקודם	Szombat, ünnep, bojt vége צאת השבת, תחג או תצום			Legkorábbi Táit, [T film] és Smá סליח ותפילין וקריאת שמע	Gyertyagyújtás előző este חולק נרות בערב הקודם	Szombat, ünnep, bojt vége צאת השבת, תחג או תצום
Okt.	3.	5:35	17:52						
	4.	5:37	18:54						
	5.	5:38	17:48	18:50					
	6.	5:39		18:32					
	12.	5:48	17:34	18:36					
	17.	5:55	17:24						
	18.	5:56	18:27						
	19.	5:58	17:20	18:24					
	24.	6:05	17:11						
	25.	6:06	18:15						
	26.	6:07	17:08	18:12					
Nov.	2.	5:17	15:56	17:01					
	9.	5:27	15:46	16:52					
	16.	5:36	15:37	16:45					
	23.	5:45	15:30	16:39					
	30.	5:53	15:25	16:35					
Dec.	7.	6:01	15:23	16:33					
	14.	6:07	15:22	16:34					
	21.	6:11	15:24	16:36					
	28.	6:14	15:29	16:41					
Jan.	4.	6:14	15:35	16:47					
	10.	6:13		16:36					
	11.	6:13	15:43	16:55					
	18.	6:09	15:53	17:03					
	25.	6:04	16:03	17:13					
Febr.	1.	5:57	16:14	17:23					
	8.	5:48	16:25	17:33					
	15.	5:38	16:36	17:44					
	22.	5:26	16:47	17:54					
Márc.	1.	5:13	16:58	18:04					
	8.	5:00	17:09	18:15					
	13.	4:50		18:07					
	15.	4:46	17:19	18:25					
	22.	4:31	17:29	18:36					
	Márc. 29.	4:16	17:40	18:46					
	Ápr. 5.	5:01	18:50	19:57					
	12.	4:45	19:00						
	13.	4:43	20:08						
	14.	4:41	20:10	20:11					
	19.	4:30	19:10						
	20.	4:28	20:20	20:21					
	26.	4:15	19:20	20:31					
	Máj. 3.	4:01	19:30	20:43					
	10.	3:47	19:39	20:54					
	17.	3:35	19:49	21:05					
	24.	3:24	19:57	21:16					
	31.	3:16	20:05	21:25					
	Jún. 2.	3:14	20:07						
	3.	3:13	21:27	21:28					
	7.	3:10	20:11	21:32					
	14.	3:06	20:15	21:38					
	21.	3:06	20:18	21:40					
	28.	3:09	20:19	21:40					
	Júl. 5.	3:15	20:17	21:37					
	12.	3:24	20:13	21:31					
	13.	3:25		21:09					
	19.	3:34	20:07	21:24					
	26.	3:45	20:00	21:14					
	Aug. 2.	3:57	19:51	21:02					
	3.	3:58	b. 20:07	20:41					
	9.	4:09	19:40	20:49					
	16.	4:21	19:28	20:36					
	23.	4:33	19:15	20:21					
	30.	4:44	19:02	20:07					
	Szept. 6.	4:55	18:48	19:52					
	13.	5:06	18:34	19:37					
	20.	5:16	18:19	19:21					

Pécsi időpontok

זמני היום בעיר פייץ

		Legkorábbi Tájit, [Tiltin] és Sna סליח [תפילין] וקריאת שמע	Gyertyagyújtás előző este הלקת נרות בערב הקודם	Szombat, ünnepek, böjt vége צאת השבת, חג או הצום
Okt.	3.	5:50	18:07	
	4.	5:51	19:07	
	5.	5:53	18:03	19:03
	6.	5:54		18:47
	12.	6:02	17:50	18:51
	17.	6:08	17:40	
	18.	6:10	18:42	
	19.	6:11	17:37	18:39
	24.	6:17	17:28	
	25.	6:19	18:31	
	26.	6:20	17:25	18:28
Nov.	2.	5:29	16:14	17:18
	9.	5:38	16:05	17:09
	16.	5:47	15:57	17:02
	23.	5:55	15:50	16:57
	30.	6:03	15:46	16:54
Dec.	7.	6:10	15:44	16:52
	14.	6:16	15:44	16:53
	21.	6:20	15:46	16:56
	28.	6:23	15:50	17:00
Jan.	4.	6:24	15:56	17:06
	10.	6:23		16:56
	11.	6:23	16:04	17:13
	18.	6:20	16:13	17:22
	25.	6:15	16:23	17:31
Febr.	1.	6:08	16:33	17:40
	8.	6:00	16:43	17:49
	15.	5:50	16:54	17:59
	22.	5:39	17:04	18:09
Márc.	1.	5:27	17:14	18:19
	8.	5:15	17:24	18:28
	13.	5:05		18:20
	15.	5:01	17:34	18:38
	22.	4:47	17:43	18:47

		Legkorábbi Tájit, [Tiltin] és Sna סליח [תפילין] וקריאת שמע	Gyertyagyújtás előző este הלקת נרות בערב הקודם	Szombat, ünnepek, böjt vége צאת השבת, חג או הצום
Márc.	29.	4:33	17:52	18:57
Ápr.	5.	5:19	19:02	20:07
	12.	5:04	19:11	
	13.	5:02	20:17	
	14.	5:00	20:19	20:20
	19.	4:50	19:20	
	20.	4:48	20:28	20:29
	26.	4:36	19:29	20:38
Máj.	3.	4:23	19:39	20:49
	10.	4:11	19:48	21:00
	17.	4:00	19:56	21:10
	24.	3:50	20:04	21:19
	31.	3:43	20:11	21:27
Jún.	2.	3:41	20:13	
	3.	3:40	21:30	21:31
	7.	3:38	20:17	21:34
	14.	3:35	20:21	21:39
	21.	3:35	20:24	21:41
	28.	3:38	20:24	21:41
Júl.	5.	3:43	20:23	21:39
	12.	3:51	20:19	21:34
	13.	3:52		21:13
	19.	4:00	20:14	21:27
	26.	4:10	20:07	21:18
Aug.	2.	4:20	19:59	21:08
	3.	4:22	b. 20:15	20:48
	9.	4:31	19:49	20:56
	16.	4:42	19:38	20:43
	23.	4:53	19:26	20:30
	30.	5:03	19:13	20:16
Szept.	6.	5:13	19:00	20:02
	13.	5:23	18:46	19:47
	20.	5:33	18:32	19:33

Szarvasi időpontok

זמני היום בעיר סארוואס

		Legkorábbi Táit, [T film] és Smá סליח [ותפילין] וקריאת שמע	Gyertyagyújtás előző este חולק נרות בערב הקודם	Szombat, ünnep, bojt vége צאת השבת, זחג או הצום			Legkorábbi Táit, [T film] és Smá סליח [ותפילין] וקריאת שמע	Gyertyagyújtás előző este חולק נרות בערב הקודם	Szombat, ünnep, bojt vége צאת השבת, זחג או הצום
Okt.	3.	5:40	17:57		Márc.	29.	4:22	17:43	18:49
	4.	5:42	18:58		Ápr.	5.	5:08	18:53	19:59
	5.	5:43	17:53	18:54		12.	4:53	19:03	
	6.	5:44		18:37		13.	4:51	20:10	
	12.	5:52	17:39	18:41		14.	4:49	20:11	20:13
	17.	5:59	17:30			19.	4:38	19:12	
	18.	6:00	18:32			20.	4:36	20:21	20:22
	19.	6:02	17:26	18:29		26.	4:24	19:22	20:32
	24.	6:08	17:18		Máj.	3.	4:10	19:31	20:43
	25.	6:10	18:21			10.	3:58	19:40	20:54
	26.	6:11	17:14	18:17		17.	3:46	19:49	21:04
Nov.	2.	5:20	16:03	17:07		24.	3:36	19:57	21:14
	9.	5:30	15:53	16:58		31.	3:28	20:05	21:23
	16.	5:39	15:45	16:51	Jún.	2.	3:26	20:06	
	23.	5:47	15:38	16:46		3.	3:25	21:25	21:26
	30.	5:55	15:34	16:42		7.	3:23	20:11	21:30
Dec.	7.	6:02	15:31	16:41		14.	3:20	20:15	21:35
	14.	6:08	15:31	16:41		21.	3:20	20:18	21:37
	21.	6:13	15:33	16:44		28.	3:23	20:18	21:37
	28.	6:15	15:38	16:48	Júl.	5.	3:28	20:17	21:34
Jan.	4.	6:16	15:44	16:55		12.	3:36	20:13	21:29
	10.	6:15		16:44		13.	3:37		21:08
	11.	6:15	15:52	17:02		19.	3:45	20:08	21:22
	18.	6:12	16:01	17:10		26.	3:56	20:00	21:12
	25.	6:07	16:11	17:20	Aug.	2.	4:07	19:52	21:02
Febr.	1.	6:00	16:21	17:29		3.	4:09	b. 20:08	20:41
	8.	5:51	16:32	17:39		9.	4:18	19:41	20:50
	15.	5:41	16:43	17:49		16.	4:30	19:30	20:36
	22.	5:30	16:53	17:59		23.	4:41	19:18	20:23
Márc.	1.	5:18	17:04	18:09		30.	4:52	19:05	20:08
	8.	5:05	17:14	18:19	Szept.	6.	5:02	18:51	19:54
	13.	4:55		18:11		13.	5:12	18:37	19:39
	15.	4:51	17:24	18:29		20.	5:22	18:23	19:25
	22.	4:37	17:34	18:39					

Szegedi időpontok

זמני היום בעיר סעגעד

	Legkorábbi Táit, [Tiltin] és Sna סליח [ותפילין] וקריאת שמע	Gyertyagyújtás előző este הלקת נרות בערב הקודם	Szombat, ünnep, böjt vége צאת השבת, חג או עצום
Okt. 3.	5:42	17:59	
4.	5:44	19:00	
5.	5:45	17:55	18:56
6.	5:46		18:39
12.	5:54	17:42	18:43
17.	6:01	17:33	
18.	6:02	18:34	
19.	6:03	17:29	18:31
24.	6:10	17:21	
25.	6:11	18:23	
26.	6:13	17:17	18:20
Nov. 2.	5:22	16:06	17:10
9.	5:31	15:57	17:01
16.	5:40	15:49	16:54
23.	5:48	15:42	16:49
30.	5:56	15:38	16:46
Dec. 7.	6:03	15:35	16:44
14.	6:09	15:35	16:45
21.	6:13	15:37	16:47
28.	6:16	15:42	16:52
Jan. 4.	6:16	15:48	16:58
10.	6:16		16:48
11.	6:15	15:56	17:05
18.	6:12	16:05	17:14
25.	6:07	16:15	17:23
Febr. 1.	6:01	16:25	17:32
8.	5:52	16:35	17:42
15.	5:43	16:46	17:51
22.	5:32	16:56	18:01
Márc. 1.	5:20	17:06	18:11
8.	5:07	17:16	18:21
13.	4:58		18:12
15.	4:54	17:26	18:30
22.	4:40	17:35	18:40

	Legkorábbi Táit, [Tiltin] és Sna סליח [ותפילין] וקריאת שמע	Gyertyagyújtás előző este הלקת נרות בערב הקודם	Szombat, ünnep, böjt vége צאת השבת, חג או עצום
Márc. 29.	4:25	17:45	18:50
Ápr. 5.	5:11	18:54	20:00
12.	4:56	19:04	
13.	4:54	20:10	
14.	4:52	20:12	20:13
19.	4:42	19:13	
20.	4:40	20:21	20:22
26.	4:28	19:22	20:31
Máj. 3.	4:15	19:31	20:42
10.	4:02	19:40	20:53
17.	3:51	19:49	21:03
24.	3:42	19:57	21:12
31.	3:34	20:04	21:21
Jún. 2.	3:32	20:06	
3.	3:31	21:23	21:24
7.	3:29	20:10	21:28
14.	3:26	20:14	21:33
21.	3:26	20:17	21:35
28.	3:29	20:17	21:35
Júl. 5.	3:34	20:16	21:32
12.	3:42	20:13	21:27
13.	3:43		21:06
19.	3:51	20:07	21:20
26.	4:01	20:00	21:11
Aug. 2.	4:12	19:52	21:01
3.	4:13	b. 20:08	20:41
9.	4:23	19:42	20:49
16.	4:34	19:30	20:36
23.	4:45	19:18	20:23
30.	4:55	19:06	20:09
Szept. 6.	5:05	18:52	19:55
13.	5:15	18:39	19:40
20.	5:25	18:25	19:26

Szentendrei időpontok

זמני היום בעיר סענטענדרע

		Legkorábbi Táit, [T film] és Smá סליה [ותפילין] וקריאת שמע	Gyertyagyújtás előző este חולק נרות בערב הקודם	Szombat, ünnep, bojt vége צאת השבת, תרגו או הצום			Legkorábbi Táit, [T film] és Smá סליה [ותפילין] וקריאת שמע	Gyertyagyújtás előző este חולק נרות בערב הקודם	Szombat, ünnep, bojt vége צאת השבת, תרגו או הצום
Okt.	3.	5:46	18:02						
	4.	5:47	19:04						
	5.	5:49	17:58	19:00					
	6.	5:50		18:43					
	12.	5:58	17:45	18:47					
	17.	6:05	17:35						
	18.	6:07	18:38						
	19.	6:08	17:31	18:34					
	24.	6:15	17:22						
	25.	6:16	18:26						
	26.	6:18	17:19	18:23					
Nov.	2.	5:27	16:08	17:12					
	9.	5:37	15:57	17:03					
	16.	5:46	15:49	16:56					
	23.	5:55	15:42	16:50					
	30.	6:03	15:37	16:46					
Dec.	7.	6:11	15:34	16:45					
	14.	6:16	15:34	16:45					
	21.	6:21	15:36	16:48					
	28.	6:23	15:40	16:52					
Jan.	4.	6:24	15:47	16:58					
	10.	6:23		16:48					
	11.	6:23	15:55	17:06					
	18.	6:19	16:04	17:15					
	25.	6:14	16:14	17:24					
Febr.	1.	6:07	16:25	17:34					
	8.	5:58	16:36	17:44					
	15.	5:48	16:47	17:54					
	22.	5:37	16:58	18:05					
Márc.	1.	5:24	17:09	18:15					
	8.	5:11	17:20	18:25					
	13.	5:01		18:17					
	15.	4:57	17:30	18:36					
	22.	4:42	17:40	18:46					
	Márc. 29.	4:27	17:50	18:56					
	Ápr. 5.	5:12	19:00	20:07					
	12.	4:57	19:10						
	13.	4:54	20:18						
	14.	4:52	20:20	20:21					
	19.	4:42	19:20						
	20.	4:39	20:29	20:31					
	26.	4:27	19:30	20:41					
	Máj. 3.	4:13	19:40	20:52					
	10.	3:59	19:49	21:04					
	17.	3:47	19:58	21:15					
	24.	3:37	20:07	21:25					
	31.	3:28	20:14	21:34					
	Jún. 2.	3:26	20:16						
	3.	3:25	21:36	21:37					
	7.	3:22	20:20	21:41					
	14.	3:19	20:25	21:46					
	21.	3:19	20:27	21:49					
	28.	3:22	20:28	21:49					
	Júl. 5.	3:28	20:26	21:46					
	12.	3:36	20:23	21:40					
	13.	3:38		21:18					
	19.	3:46	20:17	21:32					
	26.	3:57	20:09	21:23					
	Aug. 2.	4:09	20:00	21:11					
	3.	4:11	b. 20:17	20:51					
	9.	4:21	19:50	20:59					
	16.	4:33	19:38	20:45					
	23.	4:44	19:25	20:31					
	30.	4:55	19:12	20:17					
	Szept. 6.	5:06	18:58	20:02					
	13.	5:17	18:44	19:47					
	20.	5:27	18:30	19:32					

Gyertyagyújtás határon túl

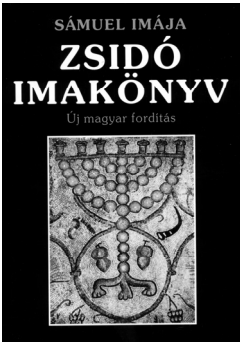
הדלקת נרות ברחבי מזרח אירופה

		Bukarest בוקרשט	Krakko קראקא	Nagyvárad גרויסווארדיין	Pozsony פישבורג	Pöstyén (Piestany) פישטיאן	Prága פראג	Ungvár אונגוואר	Varsó ווארשא	Zágráb זאגרב
Okt.	2.	18:35	17:57	18:51	18:10	18:06	18:19	18:48	17:52	18:15
	3.	19:36	19:02	19:53	19:12	19:10	19:24	19:52	18:58	19:16
	4.	18:32	17:53	18:47	18:05	18:02	18:15	18:44	17:47	18:11
	11.	18:19	17:38	18:33	17:51	17:48	18:00	18:30	17:31	17:58
	16.	18:11	17:28	18:24	17:42	17:38	17:50	18:20	17:20	17:49
	17.	19:11	18:33	19:27	18:45	18:42	18:55	19:24	18:28	18:51
	18.	18:07	17:24	18:20	17:38	17:34	17:46	18:17	17:16	17:46
	23.	17:59	17:14	18:12	17:29	17:25	17:36	18:07	17:05	17:38
	24.	19:01	18:20	19:15	18:33	18:30	18:42	19:12	18:14	18:40
	25.	17:56	17:10	18:08	17:25	17:22	17:32	18:04	17:01	17:34
Nov.	1.	16:46	15:58	16:57	16:14	16:10	16:20	16:52	15:48	16:24
	8.	16:37	15:47	16:47	16:03	15:59	16:09	16:41	15:35	16:14
	15.	16:29	15:37	16:39	15:55	15:50	15:59	16:32	15:25	16:06
	22.	16:24	15:29	16:32	15:48	15:43	15:51	16:25	15:16	16:00
	29.	16:20	15:23	16:27	15:43	15:38	15:45	16:20	15:10	15:56
Dec.	6.	16:18	15:20	16:25	15:40	15:35	15:42	16:17	15:06	15:53
	13.	16:18	15:19	16:24	15:39	15:35	15:42	16:16	15:05	15:53
	20.	16:20	15:21	16:27	15:41	15:37	15:43	16:19	15:06	15:55
	27.	16:24	15:26	16:31	15:46	15:41	15:48	16:23	15:11	16:00
Jan.	3.	16:30	15:33	16:37	15:52	15:47	15:55	16:29	15:18	16:06
	10.	16:38	15:41	16:45	16:00	15:56	16:03	16:38	15:27	16:14
	17.	16:46	15:51	16:54	16:10	16:05	16:13	16:47	15:38	16:22
	24.	16:55	16:02	17:04	16:20	16:16	16:25	16:58	15:50	16:32
	31.	17:05	16:14	17:15	16:31	16:27	16:36	17:09	16:03	16:42
Febr.	7.	17:15	16:26	17:26	16:43	16:39	16:48	17:21	16:16	16:53
	14.	17:25	16:38	17:37	16:54	16:50	17:01	17:32	16:29	17:03
	21.	17:34	16:50	17:47	17:05	17:01	17:13	17:43	16:42	17:13
	28.	17:44	17:02	17:58	17:16	17:13	17:24	17:55	16:55	17:23
Márc.	7.	17:53	17:14	18:08	17:27	17:23	17:36	18:05	17:08	17:33
	14.	18:02	17:25	18:18	17:37	17:34	17:47	18:16	17:20	17:42
	21.	18:11	17:36	18:28	17:48	17:45	17:59	18:27	17:33	17:52
	28.	18:20	17:47	18:38	17:58	17:55	18:10	18:37	17:45	18:01

Gyertyagyújtás határon túl
הדלקת נרות ברחבי מזרח אירופה

		Bukarest בוקרשט	Krakó קראקא	Nagyvárad גרויסווארדיין	Pozsony פישבורג	Pöstyén (Péšťany) פישטיאן	Prága פראג	Ungvár אונגוואר	Varsó ווארשא	Zágráb זאגרב
Ápr.	4.	19:28	18:59	19:47	19:08	19:05	19:21	19:48	18:57	19:10
	11.	19:37	19:10	19:57	19:18	19:16	19:32	19:58	19:09	19:19
	12.	20:42	20:21	21:05	20:27	20:25	20:43	21:08	20:24	20:26
	13.	20:44	20:23	21:07	20:29	20:27	20:45	21:09	20:26	20:27
	18.	19:46	19:21	20:07	19:28	19:26	19:43	20:08	19:21	19:28
	19.	20:52	20:34	21:16	20:39	20:37	20:56	21:19	20:38	20:36
	25.	19:54	19:31	20:16	19:38	19:36	19:54	20:19	19:33	19:38
Máj.	2.	20:03	19:42	20:26	19:48	19:47	20:05	20:29	19:45	19:47
	9.	20:11	19:53	20:35	19:58	19:56	20:15	20:39	19:57	19:55
	16.	20:19	20:03	20:44	20:07	20:06	20:25	20:48	20:08	20:04
	23.	20:26	20:12	20:52	20:16	20:15	20:34	20:57	20:18	20:12
	30.	20:33	20:20	20:59	20:23	20:22	20:43	21:05	20:27	20:19
Jún.	1.	20:35	20:22	21:01	20:25	20:24	20:45	21:07	20:29	20:20
	2.	21:49	21:49	22:21	21:47	21:47	22:11	22:29	22:04	21:37
	6.	20:38	20:27	21:05	20:30	20:29	20:49	21:11	20:34	20:24
	13.	20:43	20:32	21:10	20:34	20:33	20:54	21:16	20:40	20:29
	20.	20:45	20:35	21:13	20:37	20:36	20:57	21:18	20:43	20:31
	27.	20:46	20:35	21:13	20:37	20:37	20:57	21:19	20:43	20:32
Júl.	4.	20:45	20:33	21:12	20:36	20:35	20:56	21:17	20:41	20:30
	11.	20:42	20:29	21:08	20:32	20:31	20:51	21:13	20:36	20:27
	18.	20:37	20:23	21:03	20:26	20:25	20:45	21:07	20:29	20:22
	25.	20:30	20:14	20:55	20:18	20:17	20:36	20:59	20:19	20:15
Aug.	1.	20:22	20:04	20:46	20:09	20:08	20:26	20:50	20:08	20:06
	8.	20:13	19:53	20:36	19:58	19:57	20:15	20:39	19:56	19:57
	15.	20:02	19:40	20:25	19:46	19:45	20:02	20:27	19:42	19:46
	22.	19:51	19:26	20:12	19:34	19:32	19:48	20:14	19:27	19:34
	29.	19:39	19:12	19:59	19:20	19:18	19:34	20:00	19:12	19:21
Szept.	5.	19:26	18:57	19:45	19:06	19:04	19:19	19:46	18:56	19:08
	12.	19:13	18:42	19:31	18:52	18:49	19:04	19:31	18:39	18:55
	19.	19:00	18:26	19:17	18:37	18:34	18:48	19:16	18:23	18:41
	22.	18:54	18:20	19:11	18:31	18:28	18:42	19:10	18:16	18:35

IMAREND

Az alábbiakban jelöljük az askenázi és a 64. oldaltól a hászid rítus szerint hétköznapi és ünnepi imák általános rendjét.

Az oldalszámok, a magyar fordítású *Sámuel imája* – *Zsidó imakönyv* (Chábád Lubavics Egyesület, Budapest 1996, 2016) követik.

Az alábbi imarendtől való eltérések a *Szokások és szabályok* című részben találhatóak a 87. oldaltól.

Ha valaki nem tudja az egész imát elmondani, akkor mondja legalább a **félkövér** betűkkel szedett részeket. Ha annyi ideje sincs, akkor legalább rakjon *Tfilint*, mondja el a *Smát*, és ha lehet, az *Ámidát*.

IMAREND ASKENÁZ SZOKÁS SZERINT

Hétköznapi imák

Hétköznapreggeli *Sáhárit* ima

REGGELI IMÁK OTTHON

Ébredéskor (8. old.) • **Reggeli áldások** (8–10. old.) •

REGGELI IMÁK A ZSINAGÓGÁBAN (10–33. OLD.)

Tálit és tfilin felöltése (10–13. old.) • **Háréni** (Ezennel vállalom...) • **Hálaadó áldások** (15–18. old.) • **Izsák feláldozásától** (18–31. old.) • Közösségben Kádís dörábánán 31–32. old. • **Mizmor sir** („Dávid zsoltár-éneke...” – 32. old.) • Közösségben Gyászolók kádisa • **Báruh seámár** („Áldott, kinek...” – 33. old.) • **Hodu** („Adjatok hálát...” – 34–35. old.) •

PSZUKÉ DÖZIMRÁ (34–48. OLD.)

Mizmor lötodá-tól („Hálaének...” – 36–37. old.). • **Ásré** („Boldogok...” – 37–38. old.). • *Hálelujá*-tól (39–47. old.). • **Jistábáh** („Dicsértessék...” – 48. old.). •

SMÁ ÉS ÁLDÁSAI (50–57. OLD.)

Bevezető áldások (50–52. old.). • **Smá** („Halljad Izrael...” – 53–54. old.). • Utóáldás (54–57. old.). •

ÁMIDÁ – TIZENNYOLC ÁLDÁS (57–69. OLD.)

– Az 58. oldalon a téli részt *Smini áceret* és *Peszáh* első napja között – október 24-től április 13-ig mondjuk –, míg máskor a nyári részt mondjuk. •

– A 61. oldalon a téli részt december 5-től *Peszáh* első napjáig, április 13-ig mondjuk, míg máskor a nyári részt mondjuk. •

TÁHÁNUN – KÖNYÖRGÉS BŰNBOCSÁNATÉRT (70–81. OLD.)

(van amikor nem mondjuk)

– Hétfőn és csütörtökön: *Vöhu ráhum* végéig („Irgalmas Ó...” – 73–81. old.). •

– Más napokon: *Vájomer Dávid* („Dávid azt mondta...” – 79. old.). • *Somér Jiszráél* („Izrael öröje...” – 80–81. old.). •

Ha a *Táhánun* (Könyörgés bűnbocsánatért – 70–81. old.) elmarad, akkor is mondanak *Él ereh ápájimot* („Hosszan tűrő...” – 82. old.) és *Lámnácéahot* („A karmesternek...” – 87. old.), kivéve a Jom kipur és *Peszáh* előtti napot, Ros hodeset, Hánukát, Purimot és Tisá böÁvot, amikor nem mondjuk ezeket a részeket sem. •

TÓRA-OLVASÁS (hétfőn és csütörtökön, és csak közösségekben. 82–86. old.)

Három embert hívnak a Tórához, nekik a hetiszakaszt séniig olvassák. • Tóra visszahelyezése (86. old.). •

AZ IMA BEFEJEZÉSE (87–101. OLD.)

Ásré-tól („Boldogok...” – 87–90. old.). • **Álénu** (Záróima – 91–92. old.). • Közösségekben *Gyászolók kádisa*. • *Napi zsoltárok* (93–96. old.). • Közösségekben *Gyászolók kádisa*. • Hánukákor *Mizmor sir hánukát hábájit* (30. zsoltár). • *Sir mizmor löÁszáf* (83. zsoltár) [csak olyan napon, amikor a *Táhánun*t is mondjuk, valamint Hánukákor és Purimkor]. A gyászházban ez

elmarad. • Közösségben *Gyászolók kádisa*. • Elul hónapban (2025. augusztus 25-től szeptember 21-ig) sófárfúvás. • Elul első napjától *Hosáná rábáig* (az előző zsidó naptári év végétől 2024. október 23-ig, illetve 2025. augusztus 25-től október 13-ig) *LöDávid* („Dávidé...” – 100–101. old.), utána közösségben *Gyászolók kádisa*. •

Hétköznap-délutáni *Minhá* ima

Korbánót („Szentély-beli szertartások” – 122–124. old.). • *Ásré* („Boldogok...” – 125. old.). • **Ámidá – Tizennyolc áldás** (126–134. old. – A 126. oldalon a téli részt *Smini áceret* és *Peszáh* első napja között – október 24-től április 13-ig mondjuk –, míg máskor a nyári részt mondjuk. A 128. oldalon a téli részt december 5-től *Peszáh* első napjáig, április 13-ig mondjuk, míg máskor a nyári részt mondjuk). • *Táhánun – Könyörgés bűnbocsánatért* (nem mindig mondjuk, sok közösség egyáltalán nem mondja – 134–136. old.). • **Álénu** (Záróima – 137. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. •

Hétköznapesti *Mááriv* ima

Vöhu ráhum („Irgalmas Ő...” – 138. old.). • **Smá és áldásai** (139–143. old.). • **Ámidá – Tizennyolc áldás** (144–151. old. – A 144. oldalon a téli részt *Smini áceret* és *Peszáh* első napja között – október 24-től április 13-ig mondjuk –, míg máskor a nyári részt mondjuk. A 146. oldalon a téli részt december 4-től *Peszáh* első napjáig, április 13-ig mondjuk, míg máskor a nyári részt mondjuk). • *Peszáh* második estéjétől *Sávuotig* – április 13-től május 31-ig – **Omerszámlálás** (154–156. old.) utána közösségben *Gyászolók kádisa*. • **Álénu** (Záróima – 151–152. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. • Elul első napjától *Hosáná rábáig* (az előző zsidó naptári év végétől 2024. október 23-ig, illetve 2025. augusztus 24-től október 13-ig) *LöDávid* („Dávidé...” – 153. old.) utána közösségben *Gyászolók kádisa*. • *Sir mizmor löÁszáf* (83. zsoltár) [csak olyan napon, amikor a *Táhánunt* is mondjuk, valamint *Hánukákor* és *Purimkor*]. Ezt csak akkor mondjuk, ha még nappal, korai *Máárivot* imádkoztuk. A gyászházban ez elmarad. • Közösségben *Gyászolók kádisa*. •

Minden hónap első felében egyszer *Holdszentelést* mondunk. További részleteket lásd október 31-nél a *Naptár* 113. oldalán. Utána közösségben *Gyászolók kádisa*. •

Lefekvés előtti Smá 161–165. old. •

Sábati imák

Péntek délutáni *Minhá* ima

Korbánot (Szentély-beli szertartások – 122–124. old.) • *Ásré* („Boldogok...” – 125. old.) • *Ámidá – Tizennyolc áldás* (126–134. old. – A 126. oldalon a téli részt *Smini áceret és Peszáh* első napja között – október 24-től április 13-ig mondjuk –, míg máskor a nyári részt mondjuk. A 128. oldalon a téli részt december 5-től *Peszáh* első napjáig, április 13-ig mondjuk, míg máskor a nyári részt mondjuk). • *Álénu* (Záróima – 137. old.) • *Közösségben Gyászolók kádisa*. •

Kábálát Sábát – A szombat fogadása

Ünnepen lásd az imarendet a 61. oldalon, lent

Gyertyagyújtás (lásd *Naptár* 6. oldaltól). • *Zsoltárok* (166–169. old.). • *Löhá dodi* (*Himnusz a szombat tiszteletére*) – 169–170. old. • *További Zsoltár fejezetek* (171. old.). • *Közösségben Gyászolók kádisa*. • *Smá és áldásai* 172–176. old. • *Vösámru* („Ügyeljének Izrael fiai...” – 176. old.). • *Péntek esti Ámidá* (177–180. old. – A 177. oldalon a téli részt *Smini áceret és Peszáh* első napja között – október 24-től április 13-ig mondjuk –, míg máskor a nyári részt mondjuk). • *Vájhulu-tól* („Akkor elkészült...” – 181. old.). • *Báme mádlíkin* misnai idézetek 182–184. old. • *Közösségben Kádis dörábánán* 184. old. • *Álénu* (Záróima – 185. old.). • *Peszáh* második estéjétől *Sávuotig* – április 13-tól május 31-ig – *Omerszámlálás* (154–156. old.). • *Álénu* (Záróima – 185. old.). • *Elul* első napjától *Hosáná* rábáig (az előző zsidó naptári év végétől 2024. október 23-ig, illetve 2025. augusztus 24-től október 13-ig) *LöDávid* („Dávidé...” – 153. old.). utána közösségben *Gyászolók kádisa*. • *Ádon Olám* (található 14. old.). •

Szombatfogadás otthon (Péntek esti kidus)

Angyalok köszöntése és A zsidó asszony dicsérete (187–188. old.) • *Kidus – Szombat köszöntés* (188–189. old.) • *Étkezéssel kapcsolatos áldások* (110–117. old.) • *Zmirot (Péntek esti dalok – 190–196. old.)* •

Szombat reggeli Sáhárit ima

REGGELI IMÁK OTTHON

Ébredéskor (8. old.) • *Reggeli áldások* (8–10. old.) •

REGGELI IMÁK A ZSINAGÓGÁBAN (10–33. OLD.)

Tálit felöltése (10–13. old.) • *Háréni* („Ezennel vállalom...”) • *Má touv* („Mily szépek...” – 13–14. old.) • *Jigdál* („Nagy az élő...” – 14. old.) • *Hálaadó áldások* (15–18. old.) • *Izsák feláldozásá-tól* (18–31. old.) • *Közösségben Kádís dörébánán* (31–32. old.) • *Mizmor sir* („Dávid zoltáréneke...” – 197. old.) • *Közösségben Gyászolók kádisa* (197. old.) • *Báruh seámár* („Áldott, kinek...” – 198. old.) • *Hodu* („Adjatok hálát...” – 198–200. old.) • *Lámnácéáh-tól* („A karmesternek...” – 200–204. old.) • *135–136. zoltár* 202–204. old. • *33. zoltár* 204. old. • *Ásré* („Boldogok...” – 206. old.) • *Hálelujá-tól* (207–211. old.) • *Nismát* („Minden élőlény...” – 211–213. old.) • *Jistábáh* („Dicsértessék...” – 214. old.) •

SMÁ ÉS ÁLDÁSAI (214–221. OLD.)

Bevezető áldások (214–218. old.) • *Smá* („Halljad Izrael...” – 218–219. old.) • *Utóáldás* (219–221. old.) •

ÁMIDÁ (221–226. OLD.)

— A 221. oldalon a téli részt *Smini áceret* és *Peszáh* első napja között – október 24-től április 13-ig mondjuk –, míg máskor a nyári részt mondjuk. •

TÓRA-OLVASÁS (227–236. OLD. – csak közösségben)

Hét embernek olvasnak a hetiszakaszból, a nyolcadik a *Máftir*. •

Jökum Purkán („Jusson az égből...” – 234–236. old.) •

Birkát háhodes (Újhold hirdetés – 236–237. old.) a hónap utolsó szombatján. •

Áv hárahámim („Az Irgalom Atyja...” – 238. old.). Csak bizonyos szombatokon mondják. • Ásré („Boldogok...” – 238–239. old.). • A Tóra visszahelyezése (239–240. old.). •

MUSZÁF IMA (241–252. OLD.)

— A 242. oldalon a téli részt *Smini áceret* és *Peszáh* első napja között – október 24-től április 13-ig mondjuk –, míg máskor a nyári részt mondjuk. •

Kávé („Reménykedj...” – 249–251 old.). • Közösségben *Kádis dörábanán* (251. old.). • *Álénu* (Záróima – 251–252. old.). • *Napi zsoltár* (253. old.), elul első napjától *Hosáná rábaig* (az előző zsidó naptári év végétől 2024. október 23-ig, illetve 2025. augusztus 25-től október 13-ig) *LöDávid* („Dávidé...” – 254. old.). • *Ánim zmirot* (255–256. old.). •

Szombatfogadás otthon (Nappali kidus)

Kidus (257. old.). • *Étkezéssel kapcsolatos áldások* (110–117. old.). • *Zmirot* (*Dalok szombat napjára* – 258–264. old.). •

Szombat délutáni Minhá ima

Korbánot („Szentély-beli szertartások” – 265–268. old.). • *Ásré* („Boldogok...” – 268–270. old.). •

TÓRA-OLVASÁS (271–272. OLD., csak közösségben)

Három embert hívnak a Tórához, nekik a jövőheti szakaszt séniig olvassák. •

111–112. zsoltár (272–273. old.). • A Tóra visszahelyezése (273. old.). •

ÁMIDÁ (274–279. OLD.)

— A 275. oldalon a téli részt *Smini áceret* és *Peszáh* első napja között – október 24-től április 13-ig mondjuk –, míg máskor a nyári részt mondjuk. •

Cidkáthá („Az igazad...” – 279. old.) – bizonyos szombatokon nem mondjuk.

• *Álénu* (Záróima – 137. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. • *Borhi náfsi* („Áldjad, lelkem...” – 282–286. old.) *Sábát Brésittől Sábát hágádol* előttig – október 26-től április 12-ig. • *Az atyák tanításai*ból (287–310. old.) egy-egy fejezet *Peszáh* utáni szombattól *Ros hásanáig* – április 26-től szeptember 20-ig. •

SÁLESÜDESZ

Étkezéssel kapcsolatos áldások (110–117. old.). • *Zmirot* (*Dalok szombat délutánra* – 310–311. old.). • Szokás még a szombat reggeli *zmirot*ból is énekelni (259–264. old.). •

Szombat esti Mááriv ima

LöDávid báruħ („Dávidé. Áldott...” – 312. old.). • *Vöhu ráħum* („Irgalmas Ő...” – 138. old.). • *Smá és áldásai* (139–143. old.). • *Ámidá* (*Tizennyolc áldás* – 144–151. old.). A 145. oldalon *Átá ħonántánu* („Te ajándékoztad...”) betoldás. (A 144. oldalon a téli részt *Smíni áceret és Peszáħ* első napja között – október 24-től április 13-ig mondjuk –, míg máskor a nyári részt mondjuk. A 146. oldalon a téli részt december 4-től *Peszáħ* első napjáig, április 13-ig mondjuk, míg máskor a nyári részt mondjuk.) • *Víhi noám* („Legyen velünk...” – 313–315. old.). bizonyos szombatokon nem mondjuk. • *Vöjiten löhá* („Adjon neked...” – 316–320. old.). • *Peszáħ* második estéjétől *Sávuotig* – április 13-tól május 31-ig – *Omerszámlálás* (154–156. old.). • *Álénu* (Záróima – 151–152. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. • Elul első napjától *Hosáná rábáig* (az előző zsidó naptári év végétől 2024. október 23-ig, illetve 2025. augusztus 24-től október 13-ig) *LöDávid* („Dávidé...” – 153. old.) utána közösségben *Gyászolók kádisa*. •

Minden hónap első felében egyszer *Holdszentelést* mondunk. További részleteket lásd október 31-nél a *Naptár* 113. oldalán. Utána közösségben *Gyászolók kádisa*. •

Hávdálá (Szombatbúcsúztató – 322–323. old.). •

Meláve máłka – *Szombat búcsúztató étkezés*. Az étkezéssel kapcsolatos áldások (110–117. old.). • *Zmirot* (*Szombat kimenetele utáni dalok* – 323–327. old.). •

Lefekvés előtti Smá (161–165. old.). •

Újholdi imák

Újhold napi hétköznapreggeli *Sáhárit* ima

A reggeli ima Ámidáig változatlan. Lásd a 52. oldalon, fent.

ÁMIDÁ – TIZENNYOLC ÁLDÁS (57–69. OLD.)

— A 65. oldalon *Jáále vőjavo* („Istenünk...”) betoldás. •

FÉL HÁLÉL (329–333. OLD.)

TÓRA-OLVASÁS (82–85. OLD. – csak közösségben).

Négy embert hívunk a Tórához, a következőket olvassuk: *Kohén* – 4Mózes 28:1–3., *Lévi* – uo. 3–5., *harmadik* – uo. 6–10., *negyedik* – uo. 11–15. • A Tóra visszahelyezése (86. old.). •

Ásré-től („Boldogok...” – 87–90. old.), a 20. zsoltár (87–88. old.) kihagyásával. • Le vesszük a Tfilint. •

MUSZÁF IMA (334–339. OLD.)

— A 335. oldalon a téli részt *Smini áceret* és *Peszáh* első napja között – október 24-től április 13-ig mondjuk –, míg máskor a nyári részt mondjuk. •

Álénu (Záróima – 91–92. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. • *Napi zsoltárok* (93–96. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. • *Barhi náfsi* („Áldd, lelkem...” – 96–97. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. • *Ros hodes elul* második napján – augusztus 25-én – *LöDávid* („Dávidé...” – 100. old.). •

Újhold napi hétköznap-délutáni *Minhá* ima

Újholdkor nem mondunk Táhánunt – Könyörgést bűnbocsánatért.

Ezen kívül az ima a hétköznapos imától csak az Ámidában tér el: a 131. oldalon *Jáále vőjavo* („Istenünk...”) betoldás. •

Újhold napi hétköznapesti *Mááriv* ima

Az ima a hétköznapos imától csak az Ámidában tér el: A 148. oldalon *Jáále vőjavo* („Istenünk...”) betoldás. • *Ros hodes ijákor* és *szivánk*or – április 27–28. és május 27. – *Omerszámlálás* (154–156. old.). •

Újhold napi szombat reggeli *Sáhárit* ima

A reggeli ima Ámidáig változatlan. Lásd a 56. oldaltól, fent.

ÁMIDÁ (221–226. OLD.)

— A 224. oldalon *Jáále vőjavo* („Istenünk...”) betoldás. •

FÉL HÁLÉL (329–333. OLD.).

TÓRA-OLVASÁS (227–234. OLD. – csak közösségben).

Két Tórát veszünk ki a frigyszekrényből; hét embert hívunk a Tórához, és nekik a hetiszakaszt olvassuk. A *Máftirnak* a második Tórából *4Mózes* 28:9–15. verseket olvassuk. Háftára: *Hásámim kiszí* (*Jesájá* 66:1–24., 23.). •

Jökum Purkán („Jusson az égből...” – 234–236. old.). • *Ásré* („Boldogok...” – 238–239. old.). • A *Tóra* visszahelyezése (239–240. old.). •

MUSZÁF IMA (241–248. OLD.).

— A 242. oldalon a téli részt *Smini áceret* és *Peszáh* első napja között – október 24-től április 13-ig mondjuk –, míg máskor a nyári részt mondjuk. •

— A 243–246. oldalakon a vonal alatti újholdi részt mondjuk. •

Kávé („Reménykedj...” – 249–251. old.). • Közösségben *Kádis dörábánán* 251. old. • *Álénu* (Záróima – 251–252. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. • *Napi zsoltár* (253. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. • *Barhi náfsi* („Áldd, lelkem...” – 96–97. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. • *Ánim zmirot* (255–256. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. •

Sálos rögálim – Imák a három zarándok ünnepre

A három zarándok ünnepen, Smini áceretkor és Szimhát Torákor ugyanazokat az Ámidá imákat mondjuk, értelemszerűen az adott ünnepnek megfelelő betoldással.

Ünnep előtti délutáni *Minhá* ima

Korbánot (Szentély-beli szertartások – 122–124. old.). • *Ásré* („Boldogok...” – 125. old.). • *Ámidá – Tizennyolc áldás* (126–134. old.). A 126. és 128. oldalon a téli részt csak a *Peszáh* előtti napon – április 12-én – mondjuk, míg

máskor a nyári részt mondjuk. • *Álénu* (Záróima – 137. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. •

Kábálát Sábát – A szombat fogadása ünnepnapon

Gyertyagyújtás (lásd *Naptár* 6. oldaltól). • 29. *zsoltár* (168–169. old.). • *Löhá dodi* (*Himnusz a szombat tiszteletére* – 169–170. old.). Kihagyják a *Hitnáári* („Fel a porból!...” – 170. old.) bekezdést. • *További Zsoltár fejezetek* (171. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. •

Ünnepi esti Mááriv ima

Smá és áldásai (172–176. old.). • Péntek este *Vösámru* („Ügyeljenek Izrael fiai...” – 176. old.). • *Vájdábér* (Mózes... – 176. old.). • *Ünnepi Ámidá* (343–348. old.). A 343. oldalon a téli részt *Szimhát Torá* este (október 24.) és *Peszáh* első estéjén (április 12.) mondjuk – míg máskor a nyári részt mondjuk. • Péntek este *Vájhulutól* („Akkor elkészült...” – 181. old.) a szokásos péntek esti ima végéig. • *Peszáhkor*, az első este kivételével: *Omerszámlálás* (154–156. old.). • *Álénu* (Záróima – 185–186. old.). •

Az ünnep fogadása otthon (Esti kidus)

Péntek este halkan: *Angyalok köszöntése* és *A zsidó asszony dicsérete* (187–188. old.). • *Kidus* (Ünnep köszöntés 340–341. old.). • *Étkezéssel kapcsolatos áldások* (110–117. old.). • Péntek este *Zmirot* (*Péntek esti dalok* 190–196. old.). •

Ünnepi reggeli Sáhárit ima

A reggeli ima Ámidáig a szombat reggeli ima szerint.

Lásd a 56. oldalon, fent

ÁMIDÁ (343–348. OLD.).

— A 343. oldalon a téli részt *Szimhát Torá*kor (október 25.) és *Peszáh* első napján (április 13.) mondjuk, míg máskor a nyári részt mondjuk. •

Teljes Hálél, *Peszáh* utolsó két napján *Fél Hálél* (329–333. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. •

TÓRA-OLVASÁS (227–234. OLD. – csak közösségben)

Két Tórát veszünk ki a Tóra-szekrényből. Az első Tórából öt embernek (szombaton hétnek) olvassuk az ünnephez kapcsolódó részt; a második Tórából a *máftirnak* olvassuk a *Muszáf* áldozatról. Részletesen lásd *A Tóra-olvasás és a Háftárak rendje* című részt. •

Jökum Purkán („Jusson az égből...” – 234–236. old.) csak szombaton. •
Ásré („Boldogok...” – 238–239. old.). • *A Tóra visszahelyezése* (239–240. old.). •

MUSZÁF IMA (350–359. OLD.)

— A 350. oldalon a téli részt *Smini áceretkor* (október 24.) és *Szimhát Torákor* (október 25.) mondjuk, míg máskor a nyári részt mondjuk. •

Smini áceretkor a *Muszáf Ámidá* ismétlésében az előimádkozó imát mond esőért (364–365. old.). • *Peszáh* első napján a *Muszáf* ima ismétlésében az előimádkozó imát mond harmatért (362–363. old.). •

Kávé („Reménykedj...” – 249–251. old.). • Közösségben *Kádis dörábánán* (251. old.). • *Álénu* (Záróima – 91–92. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. • *Napi zsoltárok* 93–96. (253. old.). • Szukkotkor *LöDávid* („Dávidé...” – 254. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. • *Ánim zmirot* (255–256. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. •

Szukkot minden napján *Hosánákat* mondunk. Lásd *Naptár* 106. oldal. •

Az ünnep fogadása otthon (Nappali kidus)

Szombaton a szokásos szombati résszel kezdünk (257. old.). • *Kidus* (366. old.). • Étekezéssel kapcsolatos áldások (110–117. old.). • Szombaton *Zmirot* (*Dalok szombat napjára* – 258–264. old.). •

Ünnepi délutáni *Minhá* ima

Korbánót (Szentély-beli szertartások – 265–268. old.). • *Ásré* („Boldogok...” – 268–270. old.). •

TÓRA-OLVASÁS (271–272. OLD. – csak szombaton és csak közösségben).

Három embert hívnak a Tórához, nekik a jövőheti szakaszt *séniig* olvassák. •
 111–112. zsoltár (272–273. old.). • *A Tóra visszahelyezése* (273. old.). •

ÁMIDÁ (343–348. OLD.)

— A 343. oldalon a téli részt *Smini áceretkor* ((október 24.) és *Szimhát Torákor* (október 25.)) mondjuk, míg máskor a nyári részt mondjuk. •

Álénu (Záróima – 137. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. •

Félünnepi reggeli Sáhárit ima

Szombaton ünnepi imarend szerint (lásd fent), de a *Sáhárit*ban szombati *Ámidá* (221–226. old.), *Jáále vöjávo* („Istenünk...” – 224. old.) betoldással. • *Szukkotkor Teljes Hálél* (329–333. old.), *Peszáhkor Fél Hálél* (329–333. old.). • Tóra-olvasás két Tórából (lásd *Naptár* 106–107. és 130. old.). • *Jökum Purkán* („Jusson az égből...” – 234–236. old.). • *Ásré* („Boldogok...” – 238–239. old.). • A *Tóra visszahelyezése* (239–240. old.). • Ünnepi *Muszáf* ima (350–359. old.), majd befejezzük a szombati imarend szerint. •

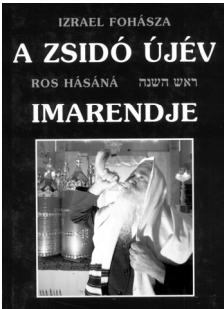
Hétköznapi az ima az *Ámidáig* a szokásos hétköznapi imarend szerint (lásd fent 52. oldaltól). • *Ámidá* (57–69. old.), *Jáále vöjávo* („Istenünk...” – 65. old.) betoldással. • *Szukkotkor Teljes Hálél*, *Peszáhkor Fél Hálél* (329–333. old.). • Általában a *tfilint Hálél* előtt vesszük le. • Tóra-olvasás (82–86. old. – csak közösségben), *Szukkotkor* egy Tórából, *Peszáhkor* két Tórából. • *Ásré-től* („Boldogok...” – 87–90. old.). • *Muszáf* ima (350–359. old.); a 350. oldalon a nyári részt mondjuk. • A *Muszáf Ámidá* ismétlésében a rövid *Kdusát* (351. old.) mondjuk. • *Kávé* („Reménykedj...” – 98–99. old.). • Közösségben *Kádis dörábanán* (99–100. old.). • *Álénu* (Záróima – 91–92. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. • *Napi zsoltárok* (93–96. old.). • *Szukkotkor LöDávid* („Dávidé...” – 254. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. •

Szukkot minden napján *Hosánákat* mondunk *Muszáf* után. Lásd *Naptár* 106. oldal. •

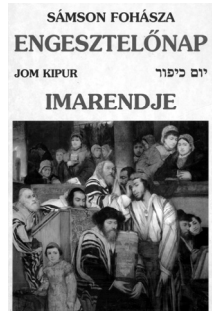
Félünnepi délutáni Minhá és esti Mááriv ima

Szokásos hétköznapi, illetve szombati imarend, az *Ámidában Jáále vöjávo* („Istenünk...” – 131. old., 148. old.) betoldással. •

Újévi és Engesztelőnap i mák

Az év ezen két legjelentősebb napjára külön imakönyvek készültek: *Izrael Fohása – A zsidó újév imarendje* (Chábád Lubavics Egyesület, 1997), illetve *Sámson fohása – Engesztelőnap imarendje* (Chábád Lubavics Egyesület, Budapest 1998). A Naptár 87. oldaltól találhatók ezeknek a napoknak az imarendje is.

IMAREND HÁSZID SZOKÁS SZERINT

Az oldalszámok továbbra is a magyar fordítású *Sámuel imája – Zsidó imakönyvet* követik, azonban a hászid szokást követőknek nehézséget okozhat, hogy ebben az imakönyvben az askenázi rítus szerinti sorrendben vannak az imák. Több hászid szokáson alapuló imakönyv is van, azonban ezeknek jelenleg nincs magyar nyelvű kiadásuk. Az egyik Magyarországon is használt hászid imakönyv, a lubavicsi *Thilát Hásém*, borítója látható bal oldalt.

Az alábbi imarendtől való eltérések a *Szokások és szabályok* című részben találhatóak a 87. oldaltól.

Ha valaki nem tudja az egész imát elmondani, akkor mondja legalább a **félkövér** betűkkel szedett részeket. Ha annyi ideje sincs, akkor legalább rakjon *Tfilint*, mondja el a *Smát*, és ha lehet, az *Ámidát*.

Hétköznapi imák

Hétköznapi reggeli *Sáhárit* ima

REGGELI IMÁK OTTHON

Ébredéskor (8. old.). • **Reggeli áldások** (8. old.). • **Hálaadó áldások** (15–18. old.). • **Áldások a Tórára** (9–10. old.). •

REGGELI IMÁK A ZSINAGÓGÁBAN (10–33. OLD.)

Tálit és tfilin felöltése (10–13. old.). • *Háréni* („Ezennel vállalom...”). • *Má tovu* („Mily szépek...” – 13–14. old.). • *Izsák feláldozásá-tól* (18–31. old.). • Közösségben *Kádis dörábánán* (31–32. old.). • *Hodu* („Adjatok hálat...” – 34–35. old.). • *Mizmor sir* („Dávid zsoltáráneke...” – 32. old.). • **Báruh seámár** („Áldott, kinek...” – 33. old.). •

PSZUKÉ DÖZIMRÁ (34–48. OLD.)

Mizmor lötodá-tól („Hálaének...” – 36–37. old.). • **Ásré** („Boldogok...” – 37–38. old.). • *Hálelujá-tól* (39–47. old.). • **Jistábáh** („Dicsértessék...” – 48. old.). •

SMÁ ÉS ÁLDÁSAI (50–57. OLD.)

Bevezető áldások (50–52. old.). • **Smá** („Halljad Izrael...” – 53–54. old.). • Utóáldás (54–57. old.). •

ÁMIDÁ – TIZENNYOLC ÁLDÁS (57–69. OLD.)

- Az 58. oldalon a téli részt *Smíni áceret* és *Peszáh* első napja között – október 24-től április 13-ig mondjuk –, míg máskor a nyári részt mondjuk. •
- A 61. oldalon a téli részt december 5-től *Peszáh* első napjáig, április 13-ig mondjuk, míg máskor a nyári részt mondjuk. •

TÁHÁNUN – KÖNYÖRGÉS BŰNBOCSÁNATÉRT (70–81. OLD.)

(van, amikor nem mondjuk).

- Hétfőn és csütörtökön: *Elohénu* („Istenünk...” – 70–71. old.). • *Vájomer Dávid* („Dávid azt mondta...” – 79. old.) az oldal aljáig. • *Vöhu ráhum* („Irgalmas Ő...”) a 73. oldaltól a 81. oldal végéig, kivéve a már elmondott rész a 79. oldalon. •
- Más napokon: *Elohénu* („Istenünk...” – 70–71. old.). • *Vájomer Dávid* („Dávid azt mondta...” – 79. old.). • *Mitráce* („Te, aki...” – 81. old.). •

Amikor nem mondunk *Táhánunt*, akkor az *Él ereh ápájim* („Hosszan tűrő...” – 82. old.) és *Lámnáceáh* („A karmesternek...” – 87. old.) részek, és még a *Töfilá löDávid* (86. zsolttár) is elmarad. A *Lámnáceáh*ot azonban az ima legvégén pótolják. •

TÓRA-OLVASÁS (82–86. OLD. – hétfőn és csütörtökön, és csak közösségben)
Három embert hívnak a Tórához, nekik a hetiszakasz első részét séniig olvassuk. •

AZ IMA BEFEJEZÉSE (87–101. OLD.).

Ásré-től („Boldogok...” – 87–90. old.). • A Tóra visszahelyezése (86. old. Elején) • 86. zsolttár. • *Bét Jáákov* bibliai idézetek (nincs az imakönyvben). • *Napi zsolttárok* (93–96. old.). • *Ros hodes* elul első napjától *Hosáná rábáig* (az előző zsidó naptári év végétől 2024. október 23-ig, illetve 2025. augusztus 24-től október 13-ig) *LöDávid* („Dávidé...” – 100–101. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. • *Kávé* („Reménykedj...” – 98–99 old.). • Közösségben *Kádis dörábanán* (99–100. old.). • *Álénu* (Záróima – 91–92. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. • Elul hónapban (2025. augusztus 25-től szeptember 21-ig) sófárfúvás. •

Hétköznap-délutáni *Minhá* ima

A péntek délutáni imát lásd a sábatí résznél alább

Korbánot (Szentély-beli szertartások – 122–124. old.). • *Ásré* („Boldogok...” – 125. old.). • ***Ámidá – Tizenharc áldás*** (126–134. old.) A 126. oldalon a téli részt *Smini áceret* és *Peszáh* első napja között – október 24-től április 13-ig mondjuk –, míg máskor a nyári részt mondjuk. A 128. oldalon a téli részt december 5-től *Peszáh* első napjáig, április 13-ig mondjuk, míg máskor a nyári részt mondjuk. • *Táhánun* (Könyörgés bűnbocsánatért – 134–136. old.) – nem mindig mondjuk. • Kihagyják *Somér*-től („Izrael őrzője...” – 135. old. közepétől) az oldal végéig. • Közösségben *Gyászolók kádisa*. • *Ros hodes* elul első napjától *Hosáná rábáig* (az előző zsidó naptári év végétől 2024. október 23-ig, illetve 2025. augusztus 24-től október 13-ig) *LöDávid* („Dávidé...” – 153. old.). Utána közösségben *Gyászolók kádisa*. • ***Álénu*** (Záróima – 137. old.). •

Hétköznapesti *Mááriv* ima

Vöhu ráhum („Irgalmas Ó...” – 138. old.). • **Smá** és áldásai (139–143. old.) elejéig – nem mondják a *Báruh Hásem* („Örökké áldott...” – a 143. old.) végéig. • **Ámidá – Tizennyolc áldás** (144–151. old.). A 144. oldalon a téli részt *Smini áceret* és *Peszáh* első napja között – október 24-től április 13-ig mondjuk –, míg máskor a nyári részt mondjuk. A 146. oldalon a téli részt december 4-től *Peszáh* első napjáig, április 13-ig mondjuk, míg máskor a nyári részt mondjuk. • *Peszáh* második estéjétől *Sávuotig* – április 13-tól május 31-ig – **Omerszámlálás** (154–156. old.). • **Álénu** (Záróima – 151–152. old.). • Közösségben Gyászolók kádisa. •

Minden hónap első felében egyszer *Holdszentelést* mondunk. További részleteket lásd október 31-nél a *Naptár* 113. oldalán. Utána közösségben Gyászolók kádisa. •

Lefekvés előtti Smá (161–165. old.). •

Sábáti imák

Péntek délutáni *Minhá* ima

107. zsoltár és *Pátáh Élijáhu*, kabbalisztikus szövegrész a *Zohárból* (megtekinthető a *Mózes imája* – *Sábeszi imakönyvben* 11–20. old.). • *Jödid nefes* („Lelkem kedveltje...” – 311. old.). • *Korbánót* („Szentély-beli szertartások” – 122–124. old.). • **Ásré** („Boldogok...” – 125. old.). • **Ámidá – Tizennyolc áldás** (126–134. old.). A 126. oldalon a téli részt *Smini áceret* és *Peszáh* első napja között mondjuk – október 24-től április 13-ig mondjuk –, míg máskor a nyári részt mondjuk. A 128. oldalon a téli részt december 5-től *Peszáh* első napjáig, április 13-ig mondjuk, míg máskor a nyári részt mondjuk. • Elül első napjától *Hosáná rábaig* (az előző zsidó naptári év végétől 2024. október 23-ig, illetve 2025. augusztus 24-től október 13-ig) *LöDávid* („Dávidé...” – 153. old.). • **Álénu** (Záróima – 137. old.). • Közösségben Gyászolók kádisa •

Kábálát Sábát – A szombat fogadása

Ünnepen lásd az imarendet az 73. oldalon, lent

Gyertyagyújtás (lásd Naptár 6. oldaltól). • Zsoltárok (166–169. old.). • Lőhá dodi (Himnusz a szombat tiszteletére – 169–170. old.). • További Zsoltár fejezetek (171. old.). • Közösségben Gyászolók kádisa. • Kögávná – Zohár részlet (megtalálható a Mózes imája – Sábessi imakönyvben 82–83. old.). • Smá és áldásai (172–176. old.). • Nem mondunk Vösámru-t („Ügyeljének Izrael fiai...”). • Péntek esti Ámidá (177–180. old.). A 177. oldalon a téli részt Smini áceret és Peszáh első napja között – október 24-től április 13-ig mondjuk –, míg máskor a nyári részt mondjuk. • Vájhulu-tól („Akkor elkészült...” – 181. old.). • 23. zsoltár, található a 311. oldalon. • Közösségben Fél kádis. • Borhu („Áldjátok...”), található a 172. old. • Peszáh második estéjétől Sávuotig – április 13-tól május 31-ig – Omerszámlálás (154–156. old.). • Álénu (Záróima – 185. old.). •

Szombatfogadás otthon (Péntek esti kidus)

Angyalok köszöntése és A zsidó asszony dicsérete (187–188. old.). • Kidus – Szombatköszöntés (188–189. old.). • Étkézzel kapcsolatos áldások (110–117. old.). • Zmirot – Péntek esti dalok (190–191. old.). •

Szombat reggeli Sáhárit ima

REGGELI IMÁK OTTHON

Ébredéskor (8. old.). • Reggeli áldások (8. old.). • Hálaadó áldások (15–18. old.). • Áldások a Tórára (9. old.). •

REGGELI IMÁK A ZSINAGÓGÁBAN (10–33. OLD.)

Tálit felöltése (10–13. old.). • Háréni („Ezennel vállalom...”). • Má touv („Mily szépek...” – 13–14. old.). • Izsák feláldozásá-tól (18–31. old.). • Közösségben Kádis dörébánán (31–32. old.). • Hodu („Adjatok hálát...” – 198–200. old.). • Mizmor sir („Dávid zsoltáreke...” – 197. old.). • 19. zsoltár (200–201. old.). • 33. zsoltár, található a 204. oldalon. • 34., 90., és 91. zsoltár (201–202. old.). • 98. zsoltár, található a 168. oldalon. • 121–124. zsoltár, található a 283–284. oldalon. • 135–136. zsoltár (202–204. old.). • Hoáderet voháemuná (nincs az imakönyvben). • Báruh seá-

már („Áldott, kinek...” – 198. old.). • *Ásré* („Boldogok...” – 206. old.). • *Hálelujá-tól* (207–211. old.). • *Nismát* („Minden élőlény...” – 211–213. old.). • *Jistábáh* („Dicsértessék...” – 214. old.). •

SMÁ ÉS ÁLDÁSAI (214–221. OLD.)

Bevezető áldások (214–218. old.). • *Smá* („Halljad Izrael...” – 218–219. old.). • Utóáldás (219–221. old.). •

ÁMIDÁ (221–226. OLD.)

– A 221. oldalon a téli részt *Smini áceret* és *Peszáh* első napja között – október 24-től április 13-ig mondjuk –, míg máskor a nyári részt mondjuk.

•

Napi zsoltár (253. old.). •

TÓRA-OLVASÁS (227–236. OLD. – csak közösségben).

Hét embernek olvasnak a hetiszakaszából, míg a nyolcadik a *Máftir*. •

Jökum Purkán („Jusson az égből...” – 234–236. old.). •

Birkát háhodes (Újhold hirdetés – 236–237. old) a hónap utolsó szombatján. •

Áv háráhámim („Az Irgalom Atyja...” – 238. old.), bizonyos szombatokon nem mondjuk. • *Ásré* („Boldogok...” – 238–239. old.). • A *Tóra* visszahelyezése (239. old.). •

MUSZÁF IMA (241–252. OLD.)

– A 242. oldalon a téli részt *Smini áceret* és *Peszáh* első napja között – október 24-től április 13-ig mondjuk –, míg máskor a nyári részt mondjuk.

•

Kávé („Reménykedj...” – 249–251. old.). • Közösségben *Kádis dörábanán* (251. old.). • *Álénu* (Záróima – 251–252. old.). • *Vólákáhtá* (a színkényerről – 256. old. végén, csak héberül). • *20. zsoltár*, található a 87–88. oldalon. •

Szombatfogadás otthon (Nappali kidus)

Kidus (257. old.). • *Étkezéssel kapcsolatos áldások* (110–117. old.). • *Zmirot* – *Dalok szombat napjára* (258. old.). •

Szombat délutáni *Minhá* ima

Korbánot (Szentély-beli szertartások – 265–268. old.) • *Ásré* („Boldogok...” – 268–270. old.) •

TÓRA-OLVASÁS (271–272. OLD. – csak közösségben)

Három embert hívnak a Tórához, nekik a jövőheti szakaszt *séniig* olvassák. •

A Tóra visszahelyezése (273. old.) •

ÁMIDÁ (274–279. OLD.)

— A 275. oldalon a téli részt *Smini áceret és Peszáh* első napja között – október 24-től április 13-ig mondjuk –, míg máskor a nyári részt mondjuk. •

Cidkáthá („Az igazad...” – 279. old.) bizonyos szombatokon nem mondjuk.

• *Ros hodes elul* első napjától *Hosáná rábáig* (az előző zsidó naptári év végétől 2024. október 23-ig, illetve 2025. augusztus 24-től október 13-ig) *Lö-Dávid* („Dávidé...” – 153. old.) • *Álénu* (Záróima – 137. old.) • Közösségben *Gyászolók kádisa*. • *Az atyák tanításaiból* (287–310. old.) egy-egy fejezet *Peszáh* utáni szombattól *Ros hásánáig* – április 26-től szeptember 20-ig. • *Zmirot* (*Dalok szombat délutánra* – 310. old.) •

Szombat esti *Mááriv* ima

Vöhu ráhum („Irgalmas Ó...” – 138. old.) • *Sir Hámáálot* (nincs benne az imakönyvben). • *Smá és áldásai* (138–143. old.) • Nem mondjuk a *Báruh Hásémet* („Örökké áldott...”) a 143. old. végéig. • *Ámidá – Tizennyolc áldás* (144–151. old.). A 145. oldalon *Átá honántánu* („Te ajándékoztad...”) betoldás; a 144. oldalon a téli részt *Smini áceret és Peszáh* első napja között – október 24-től április 13-ig mondjuk –, míg máskor a nyári részt mondjuk. A 146. oldalon a téli részt december 4-től *Peszáh* első napjáig, április 13-ig mondjuk, míg máskor a nyári részt mondjuk. • *Vihi noám* („Legyen velünk...” – 313–315. old.) bizonyos szombatokon nem mondjuk. • *Peszáh* második estéjétől *Sávuotig* – április 13-tól május 31-ig – *Omerszámlálás* (154–156. old.) • *Álénu* (Záróima – 151–152. old.) • Közösségben *Gyászolók kádisa* (152. old.) •

Minden hónap első felében egyszer *Holdszentelést* mondunk. További részleteket lásd október 31-nél a *Naptár* 113. oldalán. Utána közösségben *Gyászolók kádisa*. •

Hávdálá (Szombatbúcsúztató – 322–323. old.). •

Meláve málka – Szombatbúcsúztató *étkezés*. Az étkezéssel kapcsolatos áldások (110–117. old.). •

Lefekvés előtti Smá (161–165. old.). •

Újholdi imák

Újhold napi hétköznapreggeli *Sáhárit* ima

A reggeli ima Ámidáig változatlan. Lásd a 65. oldalon, fent.

ÁMIDÁ – TIZENNYOLC ÁLDÁS (57–69. OLD.)

— A 65. oldalon *Jáále vöjavo* („Istenünk...”) betoldás. •

FÉL HÁLÉL (329–333. OLD.)

Napi zoltárok (93–96. old.). • *Barhi náfsi* („Áldd, lelkem...” – 96–97. old.). • *Ros hodes elul* mindkét napján – augusztus 24–25. – *LöDávid* („Dávidé...” – 100. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. •

TÓRA-OLVASÁS (82–85. OLD. – csak közösségben)

Négy embert hívunk a Tórához, a következőket olvassuk: *Kohén* – 4Mózes 28:1–3., *Lévi* – *uo.* 3–5., *harmadik* – *uo.* 6–10., *negyedik* – *uo.* 11–15. •

Ásrétól („Boldogok...” – 87–90. old.), a *20. zoltár* (87–88. old.) kihagyásával. • *A Tóra visszahelyezése* (86. old.). • *Le vesszük a Tfilint*. •

MUSZÁF IMA (334–339. OLD.)

— A 335. oldalon a téli részt *Smini áceret* és *Peszáh* első napja között – október 24-től április 13-ig mondjuk –, míg máskor a nyári részt mondjuk.

•

Kávé („Reménykedj...” – 98–99. old.). • Közösségben *Kádis dörábanán* (99–100. old.). • *Álénu* (Záróima – 91–92. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. • *20. zoltár*, található a 87–88. old. •

Újhold napi hétköznapi-délutáni *Minhá* ima

Újholdkor nem mondunk Táhanunt – Könyörgést bűnbocsánatért.

Ezen kívül az ima a hétköznapi imától csak az *Ámidában* tér el: a 131. oldalon *Jáále vőjavo* („Istenünk...”) betoldás. •

Újhold napi hétköznapesti *Mááriv* ima

Az ima a hétköznapi imától csak az *Ámidában* tér el: A 148. oldalon *Jáále vőjavo* („Istenünk...”) betoldás. • *Ros hodes ijákor és szivánkor* – április 27–28. és május 27. – *Omerszámlálás* (154–156. old.). •

Újhold napi szombat reggeli *Sáhárit* ima

A reggeli ima *Ámidáig változatlan. Lásd az 68. oldaltól.*

ÁMIDÁ (221–226. OLD.)

— A 224. oldalon *Jáále vőjavo* („Istenünk...”) betoldás. •

FÉL HÁLÉL (329–333. OLD.)

Napi zsoltár (253. old.). • *Barhi náfsi* („Áldd, lelkem...” – 96–97. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. •

TÓRA-OLVASÁS (227–234. OLD. – csak közösségben).

Két Tórát veszünk ki a Tóra-szekrényből; hét embert hívunk a Tórához, és nekik a hetiszakaszt olvassuk. A *Máftirnak* a második Tórából *4Mózes* 28:9–15. verseket olvassuk. Háftára: *Hásámim kiszí* (*Jesájá* 66:1–24., 23.). •

Jökum Purkán („Jusson az égből...” – 234–236. old.). • *Ásré* („Boldogok...” – 238–239. old.). • *A Tóra visszahelyezése* 239. old. •

MUSZÁF IMA (241–248. OLD.)

— A 242. oldalon a téli részt *Smini áceret* és *Peszáh* első napja között – október 24-től április 13-ig mondjuk –, míg máskor a nyári részt mondjuk. •

— A 243–246. oldalakon a vonal alatti újholdi részt mondjuk. •

Kávé („Reménykedj...” – 249–251. old.). • Közösségben *Kádis dörábánán* (251. old.). • *Álénu* (*Záróima* – 251–252. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. • *20. zsoltár*, található a 87–88. old. •

Sálos rögalim – Imák a három zarándok ünnepre

A három zarándok ünnepen, Smini áceretkor és Szimhát Torákor ugyanazokat az Ámidá imákat mondjuk, értelemszerűen az adott ünnepnek megfelelő betoldással.

Ünnep előtti délutáni *Minhá* ima

Pátáh Élijáhu (kabbalisztikus szövegrész a *Zohárból*) csak péntek délután. • *Korbánót* (Szentély-beli szertartások – 122–124. old.). • *Ásré* („Boldogok...” – 125. old.). • *Ámidá – Tizennyolc áldás* (126–134. old.). A 126. és 128. oldalon a téli részt csak a *Peszáh* előtti nap – március 27-én – mondjuk, míg máskor a nyári részt mondjuk. • *Álénu* (Záróima – 137. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. •

Kábálát Sábát – A szombat fogadása ünnepnapon

Gyertyagyújtás (lásd *Naptár* 6. oldaltól). • 29. zsoltár (168–169. old.). • *Löhá dodi* (*Himnusz a szombat tiszteletére* – 169–170. old.). • *További Zsoltár fejezetek* (171. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. • *Kögávná – Zohár* részlet (megtalálható a *Mózes imája – Sábessi imakönyvben* 82–83. old.). •

Ünnepi esti *Mááriv* ima

Sir Hámáálot (nincs benne az imakönyvben), pénteken nem mondjuk. • *Smá és áldásai* (172–176. old.). • *Vösámrut* („Ügyeljének Izrael fiai...”) és *Vájdábért* („Mózes...”) a 176. oldalon nem mondjuk. • *Ünnepi Ámidá* (343–348. old.). A 343. oldalon a téli részt *Szimhát Torá* este (október 24.) és *Peszáh* első estéjén (április 12.) mondjuk

– míg máskor a nyári részt mondjuk. • Csak péntek este: *Vájhulu* („Akkor elkészült...”) 181. old. végéig. • *Peszáh* első két estéjén *Teljes Hálél* (329–333. old.). • Csak péntek este: 23. zsoltár, található a 311. oldalon; *Borhu* („Áldjátok...”), található a 172. oldalon. • *Peszáhkor*, az első este kivételével: *Omerszámlálás* (154–156. old.). • *Álénu* (Záróima – 185–186. old.). •

Az ünnep fogadása otthon (Esti kidus)

Péntek este, halkan: *Angyalok köszöntése és A zsidó asszony dicsérete* (187–188. old.). • *Kidus (Ünnepköszöntés – 340–341. old.)*. • Étkézéssel kapcsolatos áldások (110–117. old.). • Péntek este *Zmirot (Dalok – 190–191. old.)*. •

Ünnepi reggeli *Sáhárit* ima

**A reggeli ima Ámidáig a szombat reggeli ima szerint.
Lásd az 68. oldal, fent.**

ÁMIDÁ (343–348. OLD.)

— A 343. oldalon a téli részt *Szimhát Torákor* (október 25.) és *Peszáh* első napján (április 13.) mondjuk, míg máskor a nyári részt mondjuk. •

Teljes Hálél, Peszáh utolsó két napján *Fél Hálél* (329–333. old.). • *Napi zsoltár* (93–96., 253. old.). • *Szukkotkor LöDávid* („Dávidé...” – 254. old.). • *Közösségben Gyászolók kádisa*. •

TÓRA-OLVASÁS (227–234. OLD. – csak közösségben)

A *Zsidó imakönyv* 1996-os kiadásában a 228. oldalon sajtóhiba miatt hiányzik a héber oldalról a Könyörület tizenhárom tulajdonsága. A 71. oldal alapján pótolható. •

Két Tórát veszünk ki a Tóra-szekrényből. Az első Tórából öt embernek (szombaton hétnek) olvassuk az ünnephez kapcsolódó részt; a második Tórából a *máftirnak* olvasunk a *Muszáf* áldozatról. Részletesen lásd *A Tóra-olvasás és a Háftárak rendje* című részt. •

Jökum Purkán („Jusson az égből...” – 234–236. old.) csak szombaton. • *Ásré* („Boldogok...” – 238–239. old.). • *A Tóra visszahelyezése* (239–240. old.). •

MUSZÁF IMA (350–359. OLD.)

— A 350. oldalon a téli részt *Smini áceretkor* (október 24.) és *Szimhát Torákor* (október 25.) mondjuk, míg máskor a nyári részt mondjuk. •

Smini áceretkor a *Muszáf* ima ismétlésében az előimádkozó imát mond esőért (364. old.). • *Peszáh* első napján a *Muszáf* ima ismétlésében az előimádkozó imát mond harmatért (362. old.). •

Kávé („Reménykedj...” – 249–251. old.). • Közösségben *Kádis dörabánán* (251. old.). • *Álénu* (Záróima – 91–92. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. • 20. *zoltár*, található a 87–88. old. •

Szukkot minden napján *Hosánákat* mondunk. Lásd *Naptár* 106. oldal. •

Az ünnep fogadása otthon (Nappali kidus)

Szombaton a szokásos szombati résszel kezdünk (257. old.). • *Kidus* (366. old.). • Étkezéssel kapcsolatos áldások (110–117. old.). • Szombaton *Zmirot* (*Dalok szombat napjára* – 258–264. old.). •

Ünnepi délutáni *Minhá* ima

Korbánót (Szentély-beli szertartások – 265–268. old.). • *Ásré* („Boldogok...” – 268–270. old.). •

TÓRA-OLVASÁS (271–272. OLD. – csak szombaton és csak közösségben)
Három embert hívnak a Tórához, nekik a jövőheti szakaszt séniig olvassák. •

A Tóra visszahelyezése (273. old.). •

ÁMIDÁ (343–348. OLD.)

— A 343. oldalon a téli részt *Smini áceretkor* ((október 24.) és *Szimhát Torákor* (október 25.)) mondjuk, míg máskor a nyári részt mondjuk. •

Szukkotkor LöDávid („Dávidé...” – 153. old.). • *Álénu* (Záróima – 137. old.). • Közösségben *Gyászolók kádisa*. •

Félünnepi reggeli *Sáhárit* ima

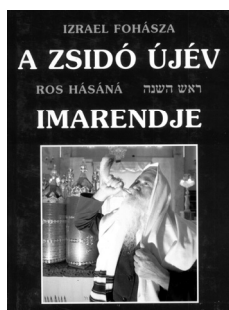
Szombaton ünnepi imarend szerint (lásd fent), de a *Sáhárit*ban szombati *Ámidá* (221–226. old.), *Jáále vójávo* („Istenünk...” – 224. old.) betoldással. • *Szukkotkor Teljes Hálél* (329–333. old.), *Peszáhkor Fél Hálél* (329–333. old.). • *Napi zoltárok* (253. old.). • Tóra-olvasás két Tórából (lásd *Naptár* 106–107. és 130. old.). • *Jökum Purkán* („Jusson az égből...” – 234–236. old.). • *Ásré* („Boldogok...” – 238–239. old.). • A Tóra visszahelyezése (239. old.). • Ünnepi *Muszáf* ima (350–359. old.), majd befejezzük a szombati imarend szerint. •

Hétköznap az ima az *Ámidáig* a szokásos hétköznapi imarend szerint (lásd fent 52. oldaltól). • *Ámidá* (57–69. old.), *Jáále vójávo* („Istenünk...” – 65. old.) betoldással. • *Szukkotkor Teljes Hálél, Peszáhkor Fél Hálél* (329–333. old.). • *Napi zsoltárok* (93–96. old.). • *Szukkotkor LöDávid* („Dávidé...” – 254. old.). • *Közösségben Gyászolók kádisa*. • *Tóra-olvasás* (82–86. old. – csak közösségben), *Szukkotkor egy Tórából, Peszáhkor két Tórából*. • *Ásré-tól* („Boldogok...” – 87–90. old.), a *20. zsoltár* (87–88. old.) kihagyásával. • *Muszáf ima* (350–359. old.); a 350. oldalon a nyári részt mondjuk. • A *Muszáf Ámidá* ismétlésében a rövid *Ketert* mondjuk. • *Kávé* („Reménykedj...” – 98–99. old.). • *Közösségben Kádís dörábánán* (99–100. old.). • *Álénu* (Záróima – 91–92. old.). • *Közösségben Gyászolók kádisa*. • *Szukkot* minden napján *Hosánákat* mondunk *hálél* után. Lásd *Naptár* 106. oldal. •

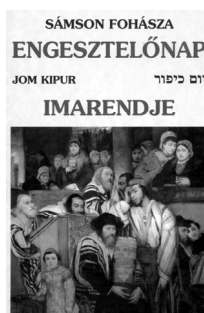
Félünnepi délutáni *Minhá* és esti *Mááriv* ima

Pátáh Élijáhu (kabbalisztikus szövegrész a *Zohárból*) csak péntek délután. • Szokásos hétköznapi, illetve szombati imarend, az *Ámidában Jáále vójávo* („Istenünk...” – 131. old., 148. old.) betoldással. •

Újévi és Engesztelőnap imák

Az év ezen két legjelentősebb napjára külön imakönyvek készültek: *Izrael Fohásza – A zsidó újév imarendje* (Chábád Lubavics Egyesület, 1997), illetve *Sámson fohásza – Engesztelőnap imarendje* (Chábád Lubavics Egyesület, Budapest 1998). A *Naptár* 87. oldaltól található ezeknek a napoknak az imarendje is.

A magyarországi szokásokról

A lehető legtöbb imával és teendővel kapcsolatos magyar zsidó szokás közlésével próbáltuk mindenki által jól használhatóvá tenni *Zsidó naptárunkat*.

Nehéz fába vágtuk a fejszénket, hiszen, ahogy *Zuse Kinsztlicher* rabbi – a kifejezetten magyar szokásokat bemutató *Luáh Hodes Behodso Köminhág Erec Hágár* naptár szerkesztője – rámutat, Magyarországon sohasem egyféle hagyomány volt. Részben az askenáz szokásokat követték, részben, például a magyar hászidok, a szefárd szokásokat. Az askenáz, illetve szefárd szokáskörön belül is sok eltérés ismert. A színes magyarországi zsidó életet tükrözi a főváros is, ahol soha nem alakult ki egységes szokáskör, és a mai napig is sokféle szokást tartanak.

Tekintettel arra, hogy egy ekkora terjedelmű kiadványban csak zavart okoz sok különböző hagyomány említése, a legelterjedtebb szokáskörök jelölése mellett döntöttünk. Így az askenáz szokáskörön belül is a hazánkban legelterjedtebb szokásokat idézzük. Hasonlóan a szefárd szokáskör esetében, az itt legelterjedtebb, főleg Hábád hászid szokásokról írunk.

Ezzel együtt, kötelességünk a bibliai tanítást követni, miszerint (*Példabeszédek* 1:8.): „Hallgass, fiam, apád intésére, és ne hagyj el anyád tanítását”, vagyis – ahogy Bölcsseink magyarázták – mindenki igazodjon szülei és szülővárosa hagyományaihoz.

A ZSOLTÁR-OLVASÁS RENDJE

Szokás minden nap, a reggeli ima után a következő felosztás szerint néhány zsoltárfejezetet mondani. Ha a hónap 29 napos, akkor a 30. napi részt is 29-én mondjuk el – így havonta befejezzük Dávid király Zsoltárjait. További szokás még az életkor szerint is napi egy fejezetet mondani: a tizenharmadik születésnapig a tizenharmadik fejezetet, és így tovább.

Héber dátum	Zsoltárok	Héber dátum	Zsoltárok	Héber dátum	Zsoltárok
1.	1–9.	11.	60–65.	21.	104–105.
2.	10–17.	12.	66–68.	22.	106–107.
3.	18–22.	13.	69–71.	23.	108–112.
4.	23–28.	14.	72–76.	24.	113–118.
5.	29–34.	15.	77–78.	25.	119:1–119:96.
6.	35–38.	16.	79–82.	26.	119:97–119:176.
7.	39–43.	17.	83–87.	27.	120–134.
8.	44–48.	18.	88–89.	28.	135–139.
9.	49–54.	19.	90–96.	29.	140–144. vagy 150-ig.
10.	55–59.	20.	97–103.	30.	145–150.

Elul hó a megtérés hónapja. Első napjától Jom Kipurig hászid szokás a fentiek mellett még napi három zsoltárverset mondani, és Jom Kipurkor még összesen 36-ot az alábbi felosztás szerint. Így az Engesztelőnap végére még egyszer befejezzük a *Zsoltárok könyvét*, abban bízva, hogy az elmondott zsoltárok elősegítik, hogy imáink meghallgatásra találjanak.

Héber dátum	Zsoltárok	Héber dátum	Zsoltárok	Héber dátum	Zsoltárok
Elul 1.	1–3.	Elul 14.	40–42.	Elul 27.	79–81.
2.	4–6.	15.	43–45.	28.	82–84.
3.	7–9.	16.	46–48.	29.	85–87.
4.	10–12.	17.	49–51.	Tisri 1.	88–90.
5.	13–15.	18.	52–54.	2.	91–93.
6.	16–18.	19.	55–57.	3.	94–96.
7.	19–21.	20.	58–60.	4.	97–99.
8.	22–24.	21.	61–63.	5.	100–102.
9.	25–27.	22.	64–66.	6.	103–105.
10.	28–30.	23.	67–69.	7.	106–108.
11.	31–33.	24.	70–72.	8.	109–111.
12.	34–36.	25.	73–75.	9.	112–114.
13.	37–39.	26.	76–78.		

Jom Kipurkor	Zsoltárok
Kol Nidré előtt	115–123.
Lefekvés előtt	124–132.

Jom Kipurkor	Zsoltárok
Muszáf ima után	133–141.
Nöilá ima után	142–150.

A TÓRA-OLVASÁS ÉS A HÁFTÁRÁK RENDJE

A Tórához szólított áldásait lásd Naptár 160. old.

Dátum	Tórai illetve prófétai szakasz
2024. október 3. Ros hásaná I.	Tóra-olvasás: <i>VáHásém Pákád et Szará</i> (1Mózes 21:1–21.) Máftir: 4Mózes 29:1–6. Háftára: <i>Vájhi is ehad</i> (1Sámuel 1:1–2:10.)
Október 4. Ros hásaná II.	Tóra-olvasás: <i>Vájhi áhár hádvárim háéle</i> (1Mózes 22.) Máftir: 4Mózes 29:1–6. Háftára: <i>Ko ámár Hásém</i> (Jeremiás 31:1–19.)
Október 5.	Hetiszakasz: <i>Háázinu</i> (5Mózes 32.) Háftára: <i>Suvá Jiszráél</i> (Askenáz szokás: <i>Hoséa</i> 14:2–10.; <i>Joél</i> 2:15–27. Hászid szokás: <i>Hoséa</i> 14:2–10.; <i>Mihá</i> 7:18–20.)
Október 6. Gedáljá böjtje	Tóra-olvasás: <i>Vájhál Mose</i> (2Mózes 32:11–14., 34:1–10.) Háftára (délután): <i>Dirsu Hásém</i> (Jesája 55:6–56:8.)
Október 12. Jom kipur délelőtt	Tóra-olvasás: <i>Áháré mot</i> (3Mózes 16:1–34.) Máftir: 4Mózes 29:7–11. Háftára: <i>Vőámár szolu szolu</i> (Jesája 57:14–58:14.)
Jom kipur délután	Tóra-olvasás: <i>Iszuré árájot</i> (3Mózes 18:1–30.) Háftára: <i>Joná könyve</i> (Joná 1–4., <i>Mihá</i> 7:18–20.)
Október 17–23. Szukkot	Lásd Naptár 106–107. old.
Október 24. Smíni áceret	Tóra-olvasás: <i>Ászér töászér</i> (5Mózes 14:22–16:17.) Máftir: 4Mózes 29:35–30:1. Háftára: <i>Vájhi köhálot Slomo</i> (1Királyok 8:54–66.)

<i>Dátum</i>	<i>Tórai illetve prófétai szakasz</i>
Október 25. <i>Szimhát Tóra</i>	Tóra-olvasás: <i>Vözot Hábráhá</i> (5Mózes 33–34.), <i>Brésit</i> (1Mózes 1:1–2:3.) <i>Máftir</i> : 4Mózes 29:35–30:1. <i>Háftára</i> : <i>Váji áháré mot Mose</i> (Jósuá 1.)
Október 26.	Hetiszakasz: <i>Brésit</i> (1Mózes 1:1–6:8.) <i>Háftára</i> : <i>Askenáz szokás: Ko ámár Hásém</i> (Jesájá 42:5–43:10.) <i>Hászid szokás rövidebben mondani: (Jesájá 42:5–42:21.)</i>
November 1. <i>Ros hodes I.</i>	Tóra-olvasás: <i>Kohén: Vájdábér</i> (4Mózes 28:1–3.); <i>Lévi: Vöámártá láhem</i> (3–5.); <i>Harmadik: Olát támid</i> (6–10.); <i>Negyedik: Uvörásé hodséhem</i> (11–15.)
November 2. <i>Ros hodes II.</i>	Hetiszakasz: <i>Noáh</i> (1Mózes 6:9–11:32.) <i>Máftir</i> : <i>Uvjom hásábát</i> (4Mózes 28:9–15.) <i>Háftára</i> : <i>Hásámájim kisz</i> (Jesájá 66:1–24., 23.)
November 9.	Hetiszakasz: <i>Leh lehá</i> (1Mózes 12–17.) <i>Háftára</i> : <i>Lámá tomár Jáákov</i> (Jesájá 40:27–41:16.)
November 16.	Hetiszakasz: <i>Vájérá</i> (1Mózes 18–22.) <i>Háftára</i> : <i>Vöisá áhát</i> (2Királyok 4:1–37.)
November 23.	Hetiszakasz: <i>Hájé Szará</i> (1Mózes 23:1–25:18.) <i>Háftára</i> : <i>Vöhámeleh Dávid</i> (1Királyok 1:1–31.)
November 30.	Hetiszakasz: <i>Toldot</i> (1Mózes 25:19–28:9.) <i>Háftára</i> : <i>Máhar hodes</i> (1Sámuel 20:18–42.)
December 1-2. <i>Ros hodes I-II</i>	Tóra-olvasás: <i>Kohén: Vájdábér</i> (4Mózes 28:1–3.); <i>Lévi: Vöámártá láhem</i> (3–5.); <i>Harmadik: Olát támid</i> (6–10.); <i>Negyedik: Uvörásé hodséhem</i> (11–15.)
December 7.	Hetiszakasz: <i>Vájécé</i> (1Mózes 28:10–32:3.) <i>Háftára</i> : <i>Askenáz szokás: Vájivráh Jáákov</i> (Hoséá 12:13–14:10.) <i>Hászid szokás: Vöami töluim</i> (uo. 11:7–12:14.)

<i>Dátum</i>	<i>Tórai illetve prófétai szakasz</i>
December 14.	Hetiszakasz: Vájiszláh (1Mózes 32:4–36:43.) Háftára: Házon Ovádjá (Ovádjá 1:1–21.)
December 21.	Hetiszakasz: Vájésév (1Mózes 37–40.) Háftára: Ál slosá pisé (Ámosz 2:6–3:8.)
December 26– Január 2. Hánuká	Lásd Naptár 117. old.
December 28.	Hetiszakasz: Mikéc (1Mózes 41:1–44:17.) Máftir: Bájom háslisi (4Mózes 7:24–29.) Háftára: Ráni vöszimhi (Zhárjá 2:14–4:7.)
2025. január 4.	Hetiszakasz: Vájigás (1Mózes 44:18–47:27.) Háftára: Vájhi duár Hásém (Jehezkel 37:15–28.)
Január 10. Tévét 10. böjtje	Tóra-olvasás: Vájhál Mose (2Mózes 32:11–14., 34:1–10.) Háftára (délután): Dirsu Hásém (Jesája 55:6–56:8.)
Január 11.	Hetiszakasz: Vájhi (1Mózes 47:28–50:26.) Háftára: Vájikrövu jomé Dávid (1Királyok 2:1–12.)
Január 18.	Hetiszakasz: Smot (2Mózes 1:1–6:1.) Háftára: Hábáim jásrés Jáákov (Jesája 27:6–28:13., 29:22–23.)
Január 25.	Hetiszakasz: Váérá (2Mózes 6:2–9:35.) Háftára: Bökábcí et bét Jiszráél (Jehezkel 28:25–29:21.)
Január 30. Ros hodes	Tóra-olvasás: Kohén: Vájdábér (4Mózes 28:1–3.); Lévi: Vöámártá láhem (3–5.); Harmadik: Olát támid (6–10.); Negyedik: Uvörásé hodséhem (11–15.)
Február 1.	Hetiszakasz: Bo (2Mózes 10:1–13:16.) Háftára: Hádávár áser diber (Jeremiás 46:13–28.)

<i>Dátum</i>	<i>Tórai illetve prófétai szakasz</i>
Február 8.	Hetiszakasz: Bösáláh (2Mózes 13:17–17:16.) Háftárá: UDvorá isá növiá (Bírák 4:4–5:31.)
Február 15.	Hetiszakasz: Jitro (2Mózes 18–20.) Háftárá: Bisnát mot hámeleh (Askenáz szokás: Jesájá 6:1–7:6., 9:5–6. hászid szokás: Jesájá 6:1–13.)
Február 22.	Hetiszakasz: Mispátim (2Mózes 21–24.) Háftárá: Hádávár áser hájá (Jeremiás 34:8–22., 33:25–26.)
Február 28. Ros hodes I	Tóra-olvasás: Kohén: Vájdábér (4Mózes 28:1–3.); Lévi: Vöámártá láhem (3–5.); Harmadik: Olát támíd (6–10.); Negyedik: Uvörásé hodséhem (11–15.)
Március 1. Ros hodes II	Hetiszakasz: Trumá (2Mózes 25:1–27:19.) Uvjom hásábát (4Mózes 28:9–15.) Máftir: Skálim (2Mózes 30:11–16.) Háftárá: Azkenáz szokás: Ben sevá sánim (2Királyok 12:1–17.). Hászid szokás: Vájihrot Jehojádá (2Királyok 11:17–12:17.) és megtoldani a Hásámájim kiszí első és utolsó mondataival (Jesájá 66:1., 23., 24., 23.).
Március 8.	Hetiszakasz: Töcávé (2Mózes 27:20–30:10.) Máftir: Záhör (5Mózes 25:17–19.) Háftárá: Pákádti ét áser ászá (1Sámuel 15:2–34.)
Március 13. Eszter böjtje	Tóra-olvasás: Vájhál Mose (2Mózes 32:11–14., 34:1–10.) Háftárá (délután): Dirsu Hásém (Jesájá 55:6–56:8.)
Március 14. Purim	Tóra-olvasás: Vájávo Ámálék (2Mózes 17:8–16.)
Március 15.	Hetiszakasz: Ki Tiszá (2Mózes 30:11–34:35.) Háftárá: Askenáz szokás: Vájhi jámim rábim (1Királyok 18:1–39.) Hászid szokás: Vájisláh Áháv (uo. 18:20–39.)

<i>Dátum</i>	<i>Tórai illetve prófétai szakasz</i>
Március 22.	Hetiszakasz: Vájákhél (2Mózes 35:1–38:20.) Máftir: Párá (4Mózes 19.) Háftára: Vájhi duár Hásém (Askenáz szokás: Jehezékél 36:16–38. Hászid szokás: Jehezékél 36:16–36.)
Március 29.	Hetiszakasz: Pekudé (2Mózes 38:21–40:38.) Máftir: Háhodes háze (2Mózes 12:1–20.) Háftára: Askenáz szokás: Kol háám (Jehezékél 45:16–46:18.). Hászid szokás rövidebben mondani (Jehezékél 45:18–46:15.) és megtoldani a Máhár hodes első és utolsó mondataival (1Sámuel 20:18., 42.).
Március 30. Ros hodes	Tóra-olvasás: Kohén: Vájdábér (4Mózes 28:1–3.) Lévi: Vőámártá láhem (3–5.); Harmadik: Olát támid (6–10.); Negyedik: Uvörösé hodséhem (11–15.)
Április 5.	Hetiszakasz: Vájikrá (3Mózes 1–5.) Háftára: Ám zu jácárti (Jesájá 43:21–44:23.)
Április 12.	Hetiszakasz: Cáv (3Mózes 6–8.) Háftára: Vőarvá láSém (Máláhi 3:4–24., 23.)
Április 13–20. Peszáh	Lásd Naptár 130. old.
Április 26.	Hetiszakasz: Smini (3Mózes 9–11.) Háftára: Vájoszef od Dávid (Askenáz szokás: 2Sámuel 6:1–7:17. Hászid szokás: 2Sámuel 6:1–19.)
Április 28–29. Ros hodes I-II	Tóra-olvasás: Kohén: Vájdábér (4Mózes 28:1–3.) Lévi: Vőámártá láhem (3–5.); Harmadik: Olát támid (6–10.); Negyedik: Uvörösé hodséhem (11–15.)
Május 3.	Hetiszakasz: Tázriá–Möcorá (3Mózes 12–15.) Háftára: Vőárbáá ánásim (2Királyok 7:3–20.)
Május 10.	Hetiszakasz: Áháré–Kodosim (3Mózes 16–20.) Háftára: Háló hiwné kusiim (Ámosz 9:7–15.)

<i>Dátum</i>	<i>Tórai illetve prófétai szakasz</i>
Május 17.	Hetiszakasz: <i>Emor</i> (3Mózes 21–24.) <i>Háftára</i> : <i>Vöhákohánim hálviim</i> (<i>Jehezékél</i> 44:15–31.)
Május 24.	Hetiszakasz: <i>Böhár–Böhukotáj</i> (3Mózes 25:1–27:34.) <i>Háftára</i> : <i>Hásém uzi umáuzi</i> (<i>Jeremiás</i> 16:19–17:14.)
Május 28. <i>Ros hodes</i>	Tóra-olvasás: <i>Kohén: Vájdábér</i> (4Mózes 28:1–3.) <i>Lévi: Vöámártá láhem</i> (3–5.); <i>Harmadik: Olát támíd</i> (6–10.); <i>Negyedik: Uvörásé hodséhem</i> (11–15.)
Május 31.	Hetiszakasz: <i>Bámidbár</i> (4Mózes 1:1–4:20.) <i>Háftára</i> : <i>Vöhájá miszpár böné Jiszráél</i> (<i>Hoséa</i> 2:1–22.)
Június 2. <i>Sávuot I.</i>	Tóra-olvasás: <i>Báhodes hálsisi</i> (2Mózes 19–20.), <i>Máftir</i> : 4Mózes 28:26–31. <i>Háftára</i> : <i>Vájhi báslosim sáná</i> (<i>Jehezékél</i> 1:1–28., 3:12.)
Június 3. <i>Sávuot II.</i>	Tóra-olvasás: <i>Kol hábhor</i> (5Mózes 15:19–16:17.), <i>Máftir</i> : 4Mózes 28:26–31. <i>Háftára</i> : <i>Askenáz szokás: Tfilá láHávákuk</i> (<i>Hábákuk</i> 3:1–19.). <i>Hászid szokás: VáHásém Böhéhal</i> (<i>Hábákuk</i> 2:20–3:19.)
Június 7.	Hetiszakasz: <i>Nászo</i> (4Mózes 4:21–7:89.) <i>Háftára</i> : <i>Vájhi is ehád</i> (<i>Bírák</i> 13:2–25.)
Június 14.	Hetiszakasz: <i>Böháálothá</i> (4Mózes 8–12.) <i>Háftára</i> : <i>Ráni vöszimhi</i> (<i>Zehárjá</i> 2:14–4:7.)
Június 21.	Hetiszakasz: <i>Sláh</i> (4Mózes 13–15.) <i>Háftára</i> : <i>Vájisláh Jehosuá</i> (<i>Jósuá</i> 2:1–24.)
Június 26–27. <i>Ros hodes I-II.</i>	Tóra-olvasás: <i>Kohén: Vájdábér</i> (4Mózes 28:1–3.) <i>Lévi: Vöámártá láhem</i> (3–5.); <i>Harmadik: Olát támíd</i> (6–10.); <i>Negyedik: Uvörásé hodséhem</i> (11–15.)
Június 28.	Hetiszakasz: <i>Koráh</i> (4Mózes 16–18.) <i>Háftára</i> : <i>Vájomer Smuél</i> (<i>ISámuel</i> 11:14–12:22.)

<i>Dátum</i>	<i>Tórai illetve prófétai szakasz</i>
Július 5.	Hetizsakasz: <i>Hukát</i> (4Mózes 19:1–22:1.) Háftára: <i>VöJiftáh háGiládi</i> (Bírák 11:1–33.)
Július 12.	Hetizsakasz: <i>Bálák</i> (4Mózes 22:2–25:9.) Háftára: <i>Vöhája söerit Jáákov</i> (Mihá 5:6–6:8.)
Július 13. TámuZ 17. böjtje	Tóra-olvasás: <i>Vájhál Mose</i> (2Mózes 32:11–14., 34:1–10.) Háftára (délután): <i>Dirsu Hásém</i> (Jesája 55:6–56:8.)
Július 19.	Hetizsakasz: <i>Pinhász</i> (4Mózes 25:10–30:1.) Háftára: <i>Divré Jirmijáhu</i> (Jeremiás 1:1–2:3.)
Július 26. Ros hodes	Hetizsakasz: <i>Mátot–Mászé</i> (4Mózes 30:2–36:13.) <i>Uvjom hásábát</i> (4Mózes 28:9–15.) Háftára: <i>Simu duár Hásém</i> (Askenáz szokás: Jeremiás 2:4–28., 3:4. Hászid szokás: Jeremiás 2:4–28., 4:1–2.) és megtoldani a <i>Hásámájim</i> kiszű első és utolsó mondataival (Jesája 66:1., 23., 24., 23.).
Augusztus 2.	Hetizsakasz: <i>Dvárím</i> (5Mózes 1:1–3:22.) Háftára: <i>Házon Jesájáhu</i> (Jesája 1:1–27.)
Augusztus 3. Áv 9. böjt délelőtt	Tóra-olvasás: <i>Ki tolid bánim</i> (5Mózes 4:25–40.) Háftára: <i>Ászof ászifém</i> (Jeremiás 8:13–9:23.)
Áv 9. böjt délután	Tóra-olvasás: <i>Vájhál Mose</i> (2Mózes 32:11–14., 34:1–10.) Háftára: <i>Dirsu Hásém</i> (Jesája 55:6–56:8.)
Augusztus 9.	Hetizsakasz: <i>Vöethánán</i> (5Mózes 3:23–7:11.) Háftára: <i>Náhámu</i> (Jesája 40:1–26.)
Augusztus 16.	Hetizsakasz: <i>Ékev</i> (5Mózes 7:12–11:25.) Háftára: <i>Vátomer Cijon</i> (Jesája 49:14–51:3.)

<i>Dátum</i>	<i>Tórai illetve prófétai szakasz</i>
Augusztus 23.	Hetiszakasz: <i>Röé</i> (5Mózes 11:26–16:17.) Háftára: <i>Ánijá szoará</i> (Jesájá 54:11–55:5.) Hászidok megtoldják a <i>Máhár hodes</i> első és utolsó mondataival (1Sámuel 20:18., 42.).
Augusztus 24–25. <i>Ros hodes I-II</i>	Tóra-olvasás: <i>Kohén: Vájdábér</i> (4Mózes 28:1–3.) <i>Lévi: Vöámártá láhem</i> (3–5.); Harmadik: <i>Olát támíd</i> (6–10.); Negyedik: <i>Uvörásé hodséhem</i> (11–15.)
Augusztus 30.	Hetiszakasz: <i>Softim</i> (5Mózes 16:18–21:9.) Háftára: <i>Ánohi Ánohi</i> (Jesájá 51:12–52:12.)
Szeptember 6.	Hetiszakasz: <i>Ki técé</i> (5Mózes 21:10–25:19.) Háftára: <i>Ráni ákára</i> (Jesájá 54:1–10.)
Szeptember 13.	Hetiszakasz: <i>Ki távo</i> (5Mózes 26:1–29:8.) Háftára: <i>Kumi ori</i> (Jesájá 60:1–22.)
Szeptember 20.	Hetiszakasz: <i>Nicávím</i> (5Mózes 29:9–30:20.) Háftára: <i>Szosz ászisz</i> (Jesájá 61:10–63:9.)

A szombat délutáni, hétfő és csütörtök reggeli Tóraolvasást általában nem jeöltük külön. Ekkor a következő hetiszakasz első részét olvassuk fel három embernek.

SZOKÁSOK ÉS SZABÁLYOK AZ 5785. ÉVRE

A szombat és az ünnepek

A SZOMBAT

A szombat a zsidó naptár legszentebb és egyben leggyakoribb ünnepe – a bibliai hatnapos teremtés és hetedik napi megnyugvás elvén alapul. A sábat célja, hogy szent nap legyen, a hét csúcspontja, ami köré a többi nap csoportosul. Ezen a napon függetleníteni próbáljuk magunkat a világtól, és megpróbáljuk nagyobb szellemi jelentőséggel és értelemmel felruházni magunkat. A szombati „pihenés” teljességgel más jelent a szombattartó zsidó számára, mint pusztá feloldódást.

A SZOMBATON TILTOTT TEVÉKENYSÉGEK

A szombati pihenés, illetve a hétköznaptól való elkülönülés kulcsa a *móláhákban*, a szombaton tiltott tevékenységekben van. A *móláhá* héber fogalma azonban nem teljesen azonos a „munka” fogalmával. A „munka” szó általában olyan tevékenységet jelent, amit vagy állásunkban, mint hivatást, foglalkozást végzünk, vagy olyat, ami nagy fizikai erőfeszítést kíván. Ezek közül egyik sem azonos azzal, amit a *móláhá* jelent: egy emberi célokat szolgáló tárgy elkészítése, megalkotása, átalakítása, nem feltétlenül fizikai erővel.

A *Misná* (*Sábat* 7:2.) harminckilenc *móláhát* sorol fel. Ezek és az ezekhez hasonló tevékenységek bibliai törvény szerint tiltottak szombaton. A fontosabbak ezek közül: főzés és sütés, őrlés, szűrés, mosás, kötés, horgolás, varrás, ragasztás, építés vagy javítás, írás, rajzolás, hajvágás, borotválkozás, tűz- vagy gyertyagyújtás, dohányzás, növények gondozása, és valaminek vitele az utcán, illetve valaminek a tolésa, vitele magánterületről az utcára – vagy fordítva.

A főzés tilalma nem azt jelenti, hogy csak hideget ehetünk szombaton – sőt, a szombat nem lehet teljes meleg étel nélkül. A „szombati tűzhelyet” péntek

délután elő kell készíteni a bölcseink által előírt módon, és rá kell helyezni az ételt, amit szombaton bármikor levehetünk.

KÉSZÜLŐDÉS A SZOMBATRA

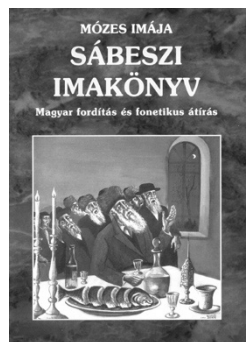
A szombat megbecsülésére és gyönyörűségének befogadására már megérkezése előtt fel kell készülnünk. Az embernek úgy kell hazaérnie a munkából, hogy legyen ideje megfürödni és átöltözni. Az étkezőasztalon ünnepi teríték legyen: a legszebb étkezészetet és evőeszközt tegyük fel. A vacsorát előre elkészítjük, és ügyelünk arra, hogy másfajta, ünnepélyesebb ételekből álljon, mint hétköznap.

SZOMBATI ÖLTÖZKÖDÉS

Szokás szombaton és ünnepnapokon a nap tiszteletére ünnepi ruhát viselni. A szombati hangulathoz illő ruhát már péntek délután felöltjük, mielőtt a zsinagógába indulnánk. Az ünnepi öltözéket nemcsak a szombat bejövetelekor, hanem másnap estig viseljük a zsinagógában és otthon egyaránt. A gyermekek öltözködésére külön hangsúlyt fektetünk, ezzel is tanítva őket a szombat különlegeségére.

A SZOMBAT ELŐESTÉJE

A család számára a szombat hivatalosan a szombati gyertyák meggyújtásával kezdődik. A gyertyákat 18 perccel napnyugta előtt kell meggyújtani. Minden hétre megtalálhatóak a pontos időpontok naptárunkban a gyertyagyújtás részleteivel együtt (*Naptár* 6. old.). • A szombati (és ünnepi) asztalon a gyertyákon kívül a következő dolgokat kell az asztalfőn elhelyezni: két letakart, egész szombati kalácsot – amelyeket *hálának* vagy *bárhesznek* hívnak – és egy *kidus*-poharat. Azért két *hálát* készítünk ki, hogy így emlékezzünk a sivatagi kétszeres adag mannára, amelyet a hatodik napon gyűjtöttek a zsidók szombatra is (*2Mózes* 16:22.). Ehhez hasonlóan valamennyi szombati (és ünnepi) étkezést két ép, egész *bárhesszel*, *lehem misnével*, kezdjük meg. • A család férfi tagjainak és a gyerekeknek mindent meg kell tenniük, hogy a péntek esti zsinagógai szertartáson részt vehessenek. • Innen hazatérve következik az otthoni szombatfogadás és a *kidus* (*Sámuel imája* 187–189. old.). Az EMIH és a Chábád

Lubavics Alapítvány közös kiadásában megjelent *Mózes imája* – *Sábeszi ima* könyvben (151–158. old.) a héber szöveg és a magyar fordítás mellett fonetikus átírásban is szerepelnek a szombatfogadás ősi imái. • Szokás, hogy a családfő megáldja a gyermekeket, úgy, hogy mindkét kezét a gyermek lehajtott fejére teszi, és elmondja a hagyományos áldást (*Sámuel imája* 186. old.; *Mózes imája* 156. old.). • A családfő egy pohár borral a kezében a többiek nevében is elmondja a szombati *kidust*, a nap megszentelését (*Naptár* 157–158. old.). • A *kidushoz* legalább 0,86 dl-es, ép poharat kell használni, de helyesebb, ha külön *kidus-serleget* tartunk, amely megszépíti a micvát. • Csak kóser bort vagy szőlőlevet szabad használni. • A *kidus* után szertartásos kézmosás következik (*Sámuel imája* 110. old.; *Mózes imája* 159. old.) ami után nem beszélünk, hanem azonnal asztalhoz ülünk. • A családfő a két szegetlen *hálát* kezében tartva elmondja a kenyérre vonatkozó áldást (*Sámuel imája* 110. old.; *Mózes imája* 159. old.). • A *hálát* ezután darabokra vágja, és mindenkinek ad belőle. A többieknek ilyenkor nem kell külön elmondani az áldást, ha a családfő áldására „Ámén!”-t mondtak és nem beszéltek közben. • Szokás az étkezés szüneteiben *Zmiroszt*, vagyis péntek esti dalokat énekelni az asztalnál. Ezeket a *Sámuel imájában* a 190–196. oldalon vagy a *Mózes imájában* a 221–238. oldalon találjuk. • Mint minden nap, sábatkor is kötelező köszönetet mondani Istennek étkezés után. Az étkezés utáni áldás – a *Birkát hámazon* – a vacsora záró része (*Sámuel imája* 110–117. old.; *Mózes imája* 193–212. old.). Szombaton szokás ezt énekelni – így még az óvodáskorú gyermekek is könnyen megtanulják. •

A SZOMBATI EBÉDIDŐ

A szombat reggeli ima után, étkezés előtt ismét *kidust* mondunk. Mivel a szombatot már fogadtuk előző este, ez a *kidus* rövidebb, csak bibliai idézetekből és a borra mondandó áldásból áll (*Kidus szombat reggelre: Sámuel imája* 257. old.; *Mózes imája* 160–163. old.). •

A HÁROM SZOMBATI ÉTKEZÉS

A szombat különlegességét azzal is kifejezzük, hogy három étkezést tartunk; ezek közül az első a péntek esti vacsora, a másik kettőt pedig napközben fogyasztjuk el. A szombat reggeli ima utáni ebéd a második étkezés ideje. A

harmadik, a *szöudá slisit* (magyarosan: *sálesüdesz*) késő délután van, napnyugta előtt. Ez rendszerint egyszerű fogásokból áll, és a legtöbb helyen a zsinagógában, a közösséggel szoktuk megtartani (*Sámuel imája* 310–311. old.; *Mózes imája* 164–167. old.). •

A SZOMBAT BEFEJEZÉSE

A szombat nem napnyugtakor fejeződik be, hanem este, a csillagok feljövetelkor. • A szombat lezárásaként az esti *Ámidába* beiktatjuk az *Átá honántánu* („Te ajándékozta...”) *betoldást* (*Sámuel imája* 145. old.) vagy ezt mondjuk: *„Báruh hámávidil bén kodes löhol!”* („Áldott, aki elkülöníti a szentet a mindennapitól!”). • Ahogyan a *kidus* elmondásával köszöntjük a szombat bejövetelét, úgy külön szertartással, úgynevezett *hávdálával* búcsúztatjuk el. • A *hávdálát*, ami „elválasztást”, „elkülönítést” jelent, a csillagok feljövetele után bármikor el lehet mondani. • A *hávdálát* egy pohár bor fölött mondjuk, és külön áldást mondunk az illatos fűszerre (*böszámim*) és lángra (*nér*) is. A fűszer azt jelképezi, hogy az édes illat – amely a talmudi bölcsek szerint inkább a lélek, mint a test gyönyörűségére szolgál – képes megvigasztalni minket a szombaton bennünk lévő „többlet lélek” távozása miatt, melytől a szombattal együtt búcsút kell vennünk. A fényt, amelyet szombaton nem szabad meggyújtanunk, a szombat után legelőször vallási célra használjuk. Szokás ilyenkor több kanócú, fonott gyertyát fellobbantani, vagy két gyertya lángját egymásba tartani. • Teletöltjük a poharat, meggyújtjuk a *Hávdálá*-gyertyát, és a családfő a poharat jobb kezében tartva elmondja a *Hávdálát* (*Naptár* 158–159. old.). •

AZ ÜNNEPEK

A mindennapi élet szellemi csúcspontján vannak a szombaton kívül az ünnepek és különleges napok, amelyek a zsidó életnek külön ízt és színt adnak. Az ünnepek alkalmat adnak arra, hogy örvendezzünk a történelmi események felett, amelyek néppé és vallássá tettek minket. Azok az ünnepek, amelyek a *Tóra* szavaival „szent időszakok”, amikor „semmiféle nehéz munkát” nem szabad végezni, szellemükben és szentségükben a szombathoz hasonlítanak. Minden egyes ünnepnek megvannak a maga megkülönböztető vonásai. Bár a többnapos ünnepek első és utolsó napja közötti idő, valamint a *Hánuká* és

Purim ünnep szentsége nem olyan magas szintű, mint a szombaté, a mind-egyikükben meglévő sajátos vonás a zsidó élet e napjait is megkülönböztetetté, különlegessé teszi. Az alábbiakban minden ünnepről részletesen írunk a maga időpontjában.

ÜNNEPI ELŐÍRÁSOK

Ahogy a szombat megőrzése vallási kötelesség, ugyanúgy az ünnepnapok megszentelését és a megtartásukból eredő örömet is előírja a Tóra. • Az ünnepekre ugyanúgy kell készülni, mint a szombatra. • A szombattól eltérően, amelyen három étkezést kell tartani, az ünnepen csak két étkezés kötelező, egyszer este és egyszer napközben. • Az ünnepi gyertyákat az ünnepek első napján, naplemente előtt, a *Naptári részben* (9–21. old.) feltüntetett időpontkor, vagy az *előtt* kell fellobbantani. Ezen időpont után csak korábban meggyújtott lángról, vagy gáz őrleángtól szabad gyertyát gyújtani. • Az ünnepek második napján (ha az nem péntek este kezdődik) a csillagok feljövetelkor, a *Naptári részben* feltüntetett időpontkor vagy az *után* kell gyertyát gyújtani. • A különböző ünnepeken más-más áldást kell mondani. Részletes információk a *Naptár* 6. oldalán található. • A szombathoz hasonlóan az ünnepi esti imát is otthoni *kidus* követi. • A két letakart, egész kalácsnak ünnepen is az asztalon kell lennie. • Az ünnep végén is *Hávdálát* (*Naptár* 158–159. old.) tartunk, de ilyenkor nem mondunk áldást a fűszerre és a fényre. • Az ünnepek megtartása lényegében ugyanúgy történik, mint a szombaté, az alábbiak kivételével: Az ünnepnapokon (ha nem esnek szombatra) szabad sütés, főzés, gyertyagyújtás céljára „tűzet átvinni” egy már égő lángról s így meggyújtani a gáztűzhely lángját vagy az ünnepi gyertyákat. • Nem szabad kizárólag a másnapi ennivalót elkészíteni: aznap is fogyasztanunk kell az ételből. • Ünnepen szabad *bizonyos* tárgyakat vinni közterületen. •

SZOMBATI ÉS ÜNNEPI IMAREND

A szombat és az ünnepek imái is eltérnek a hétköznapiakétól. A napi három ima mellé (*mááriv* esti ima, *sáhárit*, reggeli ima és *minhá* délutáni ima) beiktatunk egy *muszáf*, azaz kiegészítő imát is. A szombati imarend részletes leírása megtalálható a *Naptár Imarend* című részében (askenázi imarend: 52.

old., hászid imarend: 65. old.). Az ünnepi imarend részletes leírása is megtalálható ott (askenázi imarend: 60. old., hászid imarend: 73. old.).

A szokásos imarendtől való eltéréseket az alábbiakban jelöljük. Az oldalszámok a magyar fordítású *Sámuel imája – Zsidó imakönyvet* (Budapest, Chábád Lubavics Alapítvány, 1996, 2016) követik.

5784. elul – 2024. szeptember-október

Szeptember 28-án, szombat éjjel (más közösségekben vasárnap hajnalban) kezdjük mondani a *Szlihot* nevű bűnbánó imákat, és ettől kezdve minden nap kora reggel, az ima előtt mondjuk *Ros hásanáig* (október 2.), az askenázi közösségekben egészen *Jom kipurig* (október 11.). • Az *Szlihot* imák magyar fordítása (Budapest, Chábád Lubavics Alapítvány, 2019) kapható az EMIH irodában. •

Szeptember 29-től elul hónap hátralévő napjaiban az ima során továbbra is megfűjük a sófárt, emlékeztetőül a *tsuvára*, a megtérésre és elmondjuk a *LöDávid Hásém ori* kezdetű zsolttart („Dávidé...” – *Sámuel imája* 100. old.) – lásd még 2025. augusztus 24–25. •

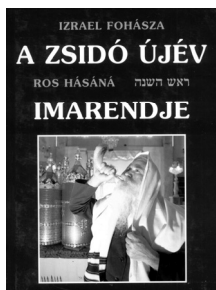
Október 2-án, szerdán, *Ros hásaná* előtti napon nem mondunk *Táhánunt*, vagyis bűnbánó könyörgéseket az imában. Ezen a napon elmarad a sófárfűjés. • Reggel az ima után *Hátárá*t *nödárim*-ot, a fogadalmak feloldását mondjuk el legalább három (hászid közösségekben tíz) ember előtt (*Sámuel imája* 367–368. old.; *Izrael fohásza – A zsidó újév imarendje* 10–11. old.). [Ha valaki ezt elmulasztotta, akkor pótolhatja egészen *Jom kipurig*.] • A nap folyamán *éruv táusilint* készítünk, hogy főzhessünk az ünnep napjain az ünnep után következő szombatra. Még az ünnep előtt félreteszünk szombatra az elkészített ételek közül egy kalácsot, egy adag húst vagy halat vagy tojást, és így, mivel már az ünnep előtt elkezdtünk a szombatra készülni, az ünnepen folytathatjuk (*Sámuel imája* 342. old.; *Izrael fohásza – A zsidó újév imarendje* 12. old.). A félretett ételt szombat délután esszük meg. •

5785. tisri – 2024. október-november

Ros hasáná – A zsidó újév

Október 2-án, szerda este köszönt be *Ros hasáná*, a zsidó naptár újéve, az „év feje”. A világteremtés hatodik napjának és az ember alkotásának 5785. évfordulója. A hagyomány szerint ezen a napon dől el a zsidó nép és az egész világ jövő évi sorsa. Az Örökkévaló eldönti, hogy az emberek közül ki kapjon hosszú életet, egészséget, boldogságot és hasonló jókat. Ezeket kérjük imáinkban az ünnepen és ezeket jelképezik a hagyományos ételek is, mint például a mézbe mártott édes alma. • Az ünnepet komoly hangulat jellemzi. • Szokás a Tóratekeresztet, a Tóraszekrényt, a Tóra-olvasó asztalt, és az előimádkozó állványát az ünnepek végéig fehérbe öltöztetni. • Este szép, ünnepi ruhát öltünk, hiszen bízunk az Örökkévaló irgalmában, hogy az *Ítélet napján* a Könyörület Attribútumával fog felettünk ítélezni. • A napot elmélyült imádkozás jellemzi. Az imák fő témája Isten korlátlan hatalma a világ és az emberek fölött. •

ROS HÁSÁNÁ ELSŐ ESTÉJE

Október 2-án, szerda este ünnepi gyertyagyújtás (*Naptár* 6. old.). • Az újévi imarendet és az imák különböző szokásait részletesen a már említett, az új magyar fordítású, kétnyelvű *Izrael fohásza – A zsidó újév imarendje* (Budapest, Chábád Lubavics Egyesület, 1997) című imakönyvben találhatjuk. Az újévi imarenddel kapcsolatos alábbi oldalszámok erre a könyvre vonatkoznak. • Hétköznap délutáni ima (13–29. old.). • Ünnepi esti ima (34–53. old.). • A zsinagóga elhagyásakor így köszöntjük egymást: *Lösáná tová tikátév vötiहतém*, „Légy jó évre beírva és bepecsételve”; nőknek mondva: *Lösáná tová tikátévi vötiहतémi*. • Otthon az ima után ünnepi *kidust* mondunk egy pohár borra, melynek a végén *sehe-हेjánut* mondunk (56–57. old.) • Az ünnepi vacsorához számos jelképes szokás kapcsolódik: a *bárheszt* ünnepen és szombaton egészen *Hosáná rábá-ig* (október 23.) mézbe és nem sóba mártjuk. Utána egy darabka almát mézbe mártunk, elmondjuk rá a fa gyümölcsére mondandó áldást, és mielőtt me-

gennénk, ezt mondjuk: *Jöhi rácon milöfánehá Ádonáj Elohénu v'Élohé Avoténu, setöhadés álenu sáná tová umötuká.* „Az Örökkévaló akaratából jó és édes évre virradjunk!” Ugyancsak szokás halfejet, vagy Izsák áldozati kosának emlékére kosfejet enni, valamint gránátalmát fogyasztani. (Azt itt mondandó imákat lásd 57. old.). • *Ros hásanáról* bővebben a www.zsido.com/roshasana honlapon olvashatunk. •

SÓFÁRFÚJÁS ROS HÁSÁNÁ REGGELEIN

Ros hásanával kapcsolatban a legismertebb bibliai előírás a sófárfújás. Vallási kötelesség *Ros hásaná* mindkét napján a sófár hangját hallgatni. • A sófárt fújó *báál tokéá* előbb áldást mond: „Áldott légy Te, Örökkévaló Istenünk, a Világ Királya, ki megszentelt minket parancsolataival, s megparancsolta, hogy hallgassuk a sófár hangját!”, majd elmondja a *sehehejánu* áldást is (205. old.). A gyülekezet csak „Ámén!”-nal válaszol az áldásokra. • A második napon a *báál tokéá* jobb, ha valamilyen új ruhadarabot vesz fel, és arra is gondol a *sehehejánu* mondásakor. • *Ros hásaná* mindkét napján száz-száz sófárhangot kell hallani. • Aki betegség vagy egyéb ok miatt nem tud elmenni a zsinagógába, az próbáljon megkérni valakit, hogy jöjjön el hozzá sófárt fújni. Ha szükséges, lehetőségeihez mérten, Hitközségünk megpróbál segíteni ebben. Hívja irodánkat kb. egy héttel *Ros hásaná* előtt. •

Október 3-4-én, csütörtökön és pénteken *Ros hásaná* első és második napja. • A legtöbb közösségben szokás az imához *kitlit* (gyászruha) viselni. Egyes hászid közösségekben ez csak *Jom kipur* napján szokás. • Askenáz közösségekben a *Tálit* felöltések az áldást az előimádkozók (előimádkozásuk sorrendjében) hangosan, hagyományos dallammal mondják el. Néhány közösségben még az előljárók is így tesznek. • *Reggeli ima* (62–120. old.). • *Reggeli Ámidá* (121–126. old.). • A reggeli *Ámidá* ismétlése (első nap: 127–150. old.; második nap: 151–177. old.). • *Ávinu málkénu* („Atyánk, Királyunk...” – 178–180. old.). • Sok közösségben itt mondják a napi zsolnárt (301–302. old.). • *Tóra-olvasás* két Tórából (öt plusz egy embert hívnak fel) és *Háftárák* (első nap: 182–196. old., második nap: 182–187. és 197–203. old.). • *Sófárfújás* (204–206. old.). • *Ásré* („Boldogok...” – 207–208. old.). • A Tórák visszahelyezése (208–210. old.). • *Muszáf Ámidá* (213–226. old.). • Hászid szokás szerint a halk *Ámidában* is megfújják a sófárt. •

A *Muszáf Ámidá* ismétlése (első nap: 227–264. old.; a második napon 265–292. old.). • *Unötáne tokef* („Mondjuk hát el...” – első nap: 235–239. old.; második nap: 267–269. old.). • *Dühenolás* (papi áldás – első nap: 261–262. old.; második nap: 289–290. old.). • *Az ima befejezése* (293–308. old.). • *Kidus* (309. old.). •

DÜHENOLÁS – PAPI ÁLDÁS

A *muszáf* imában a *kohénok dühenolnak* (papi áldást mondanak – első nap: 261–262. old., második nap: 289–290. old.). • *Dühenolás* előtt a *kohén*nak csuklóig meg kell mosnia a kezét egy *lévi* segítségével. Ha nincs jelen *lévi*, akkor egy elsőszülött fiú öntse le a *kohén* kezét, s ha ilyen sincs a gyülekezetben, akkor a *kohén*nak magának kell megtennie. A kézmosásra nem kell áldást mondania. • A *kohén* nem viselhet cipőt, amikor az *Áron hákodes*, a Tóraszekrény elé lép a papi áldás elmondására. • A *kohénok*nak akkor kell a Tóraszekrény elé lépniük, amikor az előimádkozó elkezd a *Röcé* („Fogadd...”) áldást (első nap: 258. old., második nap: 286. old.). Először a Tóraszekrény felé kell fordulniuk. Amikor az előimádkozó kimondja: „*Kohánim!*”, a *kohénok* eltakarják arcukat és karjukat is a *tálitukkal*, és hangosan mondják a következő áldást: *Báruh Átá Ádonáj Elohénu Meleh háOlám, áser kidösánu bikdusáto sel Áháron...* „Áldott légy Te, Örökkévaló Istenünk, Világ Királya, ki megszentelt minket Áron szentségével...”. Ennél a pontnál vállmagasságig emelik kezüket, ujjukat megfelelő módon szétterpesztik, szembefordulnak a gyülekezettel, és befejezik az áldást: *...vöcivánu löváréh et ámo Jiszráél böáhává.* „...s meghagyta, hogy népét Izraelt szeretettel megáldjuk.” • Az előimádkozó ezután a hagyományos dallammal előéneklie a papi áldás szövegét a *kohénok*nak, akik szavanként utána énekelik. • Mialatt a *kohénok* az áldást mondják, a gyülekezet tagjai feljükk fordulnak, de lesütött szemmel, hogy kezeiket ne lássák. Szokás ebből a célból fejünket és arcunkat *tálit*tal letakarni. • Az áldás három mondatára külön-külön „*Ámén!*”-t válaszolnak. Miután a *kohénok* befejezik az áldásmondást visszafordulnak a Tóraszekrény felé. Ekkor ők és a közösség egy-egy befejező imát mondanak (első nap: 262. old., második nap: 290. old.). •

MINHÁ DÉLUTÁNI IMA, TÁSLIH

Délutáni ima (310–336. old.). • A 329. oldalon, a héber oldalról sajtóhiba miatt hiányzik a 6. áldás vége, a 125. oldal alapján pótolható. • Az első nap délutánján szokás elvétálni egy vízpartra, és elmondani a *Táslih* imát (337–338. old.). [Aki elmulasztja, *Jom kipurig* pótolhatja.] • Lehetőleg olyan folyót, tavat keressünk, melyben élnek halak. E szokás abból ered, hogy a halaknak nincs szemhéjuk, így a szemük állandóan nyitva van. Ez arra utal, hogy az isteni gondviselés sem hunyja be szemét egy pillanatra sem, hanem vigyáz a zsidó népre. • A kabbala alapján elterjedt szokás, hogy miután elmondtuk a próféta verset, megrázzuk ruhánk szélét, illetve a *tálit kátánt*. Ebből eredt az a népi szokás, hogy a zsebekből, úgymond a folyóba „vetjük” a vétket, illetve, hogy morzsákat vetünk a halaknak. Ennek azonban sem a *háláhában*, sem a rabbinikus hagyományban semmi alapja nincs. A vétket elvetése képletes – a halak nem esznek vétket! •

Október 3-án, csütörtök este gyertyagyújtás az ünnepre való tekintettel csak 19:04 után, és csak égő lángról történhet (*Naptár* 6. old.). • Gyertyagyújtásnál illetve a *kidusban* ugyancsak mondunk *sehehejánut*, de jobb, ha ilyenkor valamilyen új gyümölcs is van az asztalon, és a *sehehejánu* mondatok egyben erre is gondolunk. • Ünnepi esti ima (34–53. old.), *Kidus* (56–57. old.). • Az étkezés előtti kézmosás előtt áldásmondással megesszük az új gyümölcsöt. • Ezen az estén már nem szokás a jelképes ételeket fogyasztani, csak a *bárheszt* mézbe mártani. •

Október 4-én, péntek este befejeződik a *Ros hásaná* és kezdődik a *sábát*. • A péntek esti gyertyagyújtáskor a szokásos áldásokat mondjuk (*Naptár* 6. old.). Még napnyugta előtt, és csak égő lángról gyújtunk. • Askenáz közösségekben a szombatfogadást szokásos módon, *Löhu nöránónával* („Hadd örvendezzünk...” – 166. old.) kezdik és a *Löhá dodi*-ből kihagyják a *Hitnáári* („Fel a porból!” – 170. old.) bekezdést. • Hászid közösségekben az elmúlt ünnep miatt a szombatfogadást *Mizmor löDávid*-nál („Dávid zsoldára” – 168. old.) kezdik. • Az *Ámidát* a tíz bűnbánónapi betoldásokkal mondjuk – ezeket *Ros hásaná* első estéjétől egészen *Jom kipur* kimeneteléig mondjuk. (Részletesen lásd alább.) • A *Mágén ávot* („Szavával pajzsa volt...” – 181. old.) bekezdésben *háÉl hákádos* („szent Isten”) helyett *háMeleḥ hákádost* („szent

Király”) mondunk. • Az askenázi közösségekben sem mondják a *Báme mádlikin* („Mivel gyűjthetjük meg...”) *Misna* fejezetet. • Szokásos otthoni szombatfogadás, és péntek esti *kidus* (*Naptár* 157–158. old.). •

Október 4-én, péntek este és 5-én szombaton *Sábát suvá*, a megtérés szombatja, a tíz bűnbánó napba eső szombat. • Minden *Ámidát* a Tíz bűnbánónapi betoldásokkal mondunk (lásd lent) • A *Mágén ávot* („Szavával pajzsa volt...” – 181. old.) bekezdésben *haÉl hákádos* („szent Isten”) helyett *háMeleḥ hákádost* („szent Király”) mondunk. • Szokásos szombat esti *Hávdálá* (Szombatbúcsúztató – *Naptár* 158–159. old.). • Az esti imában nem marad el a *Vihí noám* („Legyen velünk...” – *Sámuel imája* 313–315. old.) sem. •

Ászeret jómé tsuvá – Tíz bűnbánó nap

Változások az imában október 5-től 11-ig:

- Minden *Kádisban*: *löélá ulöélá mikol birhátá...*, (hászid közösségekben, ezek csak *Jom kipurkor*), *osze hášalom bimromáv...*
- Reggel a *Barḥu* („Áldjátok...” – 49. old.) előtt elmondjuk a *Sir há máálotot* („Zarándokének” – *uo.*)
- Az *Ámidában*: *Zoḥrénu...* („Emlékezz...” – 57. old.), *Mi hámoḥa* („Ki hasonlítható...” – 58. old.), *Hámeleḥ hákádos* („szent Király” – 59. old.), *háMeleḥ hámispat* („Ítélet Ura” – 62. old.), *Uḥtov* („Jegyezd” – 67. old.), *Böszéfer* („Az élet...” – 68. old.), *Osze hášalom* („Aki a békét...” – 69. old.) [Az oldalszámok a reggeli imához igazodnak. Ugyanezeket a betoldásokat elmondjuk a délutáni és esti *Ámidában* is.]
- Reggel és délután a *Táḥánunban* elmondjuk a hosszú *Ávinu málkénut* („Atyánk, Királyunk...” – 71–73. old.)
- Továbbra is elmondjuk a *LöDávidot* („Dávidé. Az Örökkévaló...” – 100. old.) *Hosáná rábá* (október 23.) reggeléig. Askenázi szokás reggel és este, hászid szokás reggel és délután mondani. •

GEDÁLJÁ BÖJTJE

Október 6-án, vasárnap böjt 5:14-től 18:43-ig. • I.e. 421-ben tisri hónap elején gyilkolták meg Gedálját, akit Nabukodonozor nevezett ki a zsidók kormányzójává. Ez adta a végső lökést az első állam pusztulásához. A böjtöt álta-

lában közvetlenül a *Ros hásaná* utáni napon szoktuk megtartani, de idén a szombat miatt egy nappal későbbre tolódik. • A reggeli ima előtt (hászid szokás szerint az *Ámidá* után a *Táhánun* részeként) szokás erre a napra külön *Szlihotot* mondani. Askenáz közösségekben *Szlihotot* egészen *Jom kipurig* mondanak. • Az *Ámidában* a *Tíz bűnbánó* napra való tekintettel az arra vonatkozó betoldásokat mondjuk. • Az *Ámidá* ismétlésében az előimádkozó elmondja az *Ánénut* (60. old.). • *Ávinu málkénu* („Atyánk királyunk...” – 71–73. old.), de a 72. oldalon nem a böjtnapi részt mondjuk. • Három embert hívnak fel a Tórához. • Délután az *Ámidá* előtt olvasunk a Tórából (ugyanazt, mint reggel), aztán *Háftára*. A *Háftára* áldásait (233–234. old.) csak a *Mágén Dávid*-ig („...Dávid védőpajzsa!”) mondjuk. • Az *Ámidában* a *Tíz bűnbánó* napra való tekintettel az arra vonatkozó betoldásokat mondjuk. • Aki böjtöl az *Ámidában* elmondja az *Ánénu* („Válaszolj nekünk...” – 130. old.) betoldást. Askenáz közösségekben is a *Szim sálot* („Hozz békét...” – 133. old.) mondják. • Az *Ámidá* ismétlésében az előimádkozó elmondja az *Ánénu* („Válaszolj...” – 128. old.) áldást, és a papi áldást (133. old.). • *Ávinu málkénu* („Atyánk királyunk...” – 71–73. old.), és a 72. oldal alján nem a böjtnapi részt mondjuk. • Böjtnapon csak akkor lehet a Tórából a böjttel kapcsolatos részt felolvasni, ha a jelenlévő közösségből legalább hárman böjtölnek. Azonban az előimádkozó csak akkor mondhatja el az *Ánénut*, mint külön áldást, ha legalább tízen böjtölnek. Ha nincs tíz böjtölő, akkor betoldásként mondja azt el a *Soméá tfilá* áldásban, mint a magánember, aki böjtöl. •

KÁPÁROT – ENGESZTELÉSI SZERTARTÁS

A tíz bűnbánó nap során szokás, hogy az engesztelő áldozat jelképeként a férfiak egy kakast, a nők egy tyúkot megforgatnak a fejük fölött. A szertartás lényege az, hogy miközben az illető mondja az imaszöveget (*Sámuel imája* 380. old.; *Sámson fohásza – Engesztelőnap imarendje* 10–11. old.), és forgatja a szárnyast a feje felett, elképzeli, hogy tulajdonképpen neki kellene – vétkei miatt – hasonló helyzetben lennie, csak Isten végtelen kegyelme teszi lehetővé, hogy a *kápára*-szárnyas (régii magyar-zsidó szóhasználat: *kepóre-hindl*) helyettesítse. Sok helyen szokás ezt a *Jom kipur* előtti napon tenni. •

JOM KIPUR ELŐTTI NAP

Október 11-én, pénteken a reggeli imában elmarad a *Mizmor lötodá* („Hálaének...” – 36. old.), a *Táhánun* (70–81. old., délután 134–136. old.), az *Ávinu málkénu* („Atyánk, Királyunk...” – 71–73. old.) és a *Lámnácéáh* („A karmesternek...” – 87. old.). • A délutáni ima előtt szokás un. *máلكot* szertartást végezni, minek során egy bórszíjjal 39 szimbolikus ütést mérnek egymás hátára a közösség tagjai. Az, aki a „fenyítést” kapja, letérdelve leborul, fejével észak felé fordulva. Mind a ketten, aki kiméri az ütést és aki kapja, a *VöHu ráhum* („Irgalmas Ő” – *Zsoltárok* 78:38.) kezdetű, 13 szavas verset mondja háromszor: minden ütésre egy szót mondanak, ami kiadja a 39-et. Ez a szimbolikus fenyítés arra készíti az embert, hogy bűneit megbánja. • A délutáni imát *Minhá gödolákor* (kora délután) szokták mondani, azért, hogy a *szöudá hámafszeket* (böjt előtti étkezés) már a *Minhában* elmondott *Viduj* (bűnbánó ima) után legyen. • A délutáni ima rendje megegyezik a hétköznapi *Minháéval*, de az *Elokáj nöcor* („Istenem övd...” – 134. old.) előtt elmondjuk a *Viduj* bűnvallomást (381–384. old.; *Engesztelőnap imarendje* 12–34. old.), amit az előimádkozó nem ismétel meg. • A *Táhánun* (134–136. old.) elmarad. • Az ima előtt helyes a zsinagógában adakoznunk a vallási és jóléti intézmények számára. • Előírás, hogy a *szöudá hámafszeket* (böjt előtti étkezés) ünnepi lakoma legyen. • *Jom kipurkor* addig nem kaphatunk feloldozást az embertársaink ellen elkövetett bűnök alól, míg a sértett meg nem bocsátott, ezért legkésőbb ezen a napon meg kell békíteniünk azt, akit megbántottunk, és bocsánatot kell kérniünk. • Előírás mindenkinek *mikvében*, rituális fürdőben alámerülni. Háromszor szoktunk ilyenkor alámerülni. • A zsinagógába indulás előtt az apa meg szokta áldani gyermekeit (*Engesztelőnap imarendje* 35. old.). •

Jom kipur – Az engesztelés napja

Október 11-én, péntek este köszönt be *Jom kipur*, a zsidó év legkomolyabb napja, egyben az egyetlen bibliai eredetű böjtnap. Ezen a napon nyerhetünk engesztelést az elmúlt év vétkeire, ha megtéréssel és jó elhatározással fordulunk az Örökkévalóhoz, ahogy írva van: „Mert ezen a napon engesztelést szerez nektek, hogy megtisztítson benneteket összes bűnötöktől; akkor tiszták lesztek az Örökkévaló előtt.” (*3Mózes* 16:30.) • Az összes többi böjtöt, ha

szombatra esne, akkor vagy vasárnapra halasztják, vagy előbbre hozzák csü-törtökre, de amikor *Jom kipur* esik szombatra, meg kell tartani a börtöt és a „megtartóztatást”, mert a *Jom kipur* előírásai előbbre valók a szombathoz. • Az evés és ivás tilalma mellett vannak más korlátozások is: nem lehet élvezeti célból mosakodni, fürdeni, a testet bekenni vagy illatszerezni, bőrből készült cipőt viselni és házasesetet élni • Este a böjt 17:44-kor kezdődik, eddig az időpontig mindenképpen be kell fejezni az étkezést, mosakodást és a bőrcipőt is le kell venni. • A gyertyagyújtás (*Naptár* 6. old.) is legkésőbb ebben az időpontban van. • Szokás *Jom kipurra* egy 25 órán át égő jórcajt mécsesst is gyújtani, a halottainkra emlékezve. • *Jom kipurkor* szokás fehér színű ruhát – fehér vászonruhát, *kitlit*, fehér sapkát – viselni, ami emlékeztet a fehér halotti ruhára, a *táhrihimra*. A fehér emellett a tisztaság jelképe és utal a próféta ígéretre is: „Ha vétkeitek skarlátpirosak is, hófehérekké válhatnak...” (*Jesájá* 1:18.). • Ugyancsak szokás minden ima alatt végig viselni a *Tálitot*, az imalepelt, amit még az ünnep bejövetele előtt felöltünk. • Askenáz közösségekben a *Tálit* felöltések az áldást az előimádkozók (előimádkozásuk sorrendjében) hangosan, hagyományos dallammal mondják el. Néhány közösségben még az előljárók is így tesznek. • *Jom kipur*ról bővebben a www.zsido.com/jomkipur honlapon olvashatunk. •

AZ ESTI IMA

A *Jom kipur*i imarendet és az imák különböző szokásait részletesen az új, magyar fordítású, kétnyelvű a már említett *Sámson fohásza – Engesztelőnap imarendje* (Budapest, Chábád Lubavics Egyesület, 1998) című imakönyvben találhatjuk. A *Jom kipur*i imarenddel kapcsolatos alábbi oldalszámok erre a könyvre vonatkoznak. • Az esti ima rendje: *Kol nidré* (37–39. old.), *Kábálát sábat* (Szombatfogadás – 40–43. old.), Esti ima (44–99. old.), de a szombat miatt *Ávinu málkénu* („Atyánk, Királyunk...” – 89–91. old.) nélkül. • Az esti ima után így köszöntjük egymást: *Gmár hátimá touá*, „Végleges, jó bepecsételést”. •

JOM KIPUR NAPJÁNAK FONTOSABB IMÁI

Október 12-én, szombaton Reggeli ima (100–156. old.). • Reggeli Ámidá (157–166. old.). • A reggeli Ámidá ismétlése (167–208. old.). • Elmarad az Ávinu málkénu („Atyánk, Királyunk...” – 208–210. old.). • Tóra-olvasás két Tórából (hét plusz egy embert hívnak fel), Háftára (216–229. old.). Részletesen lásd A Tóra-olvasás rendje című részt (Naptár 79. old.). • Jizkor (Mázkir, emlékezés halottainkra – 231–234. old.). A Mázkirról és a mondandó imáról lásd Naptár 182–185. old. • Az a szokás, hogy erre az imára csak az marad a zsinagógában, akinek valamelyik szülője már nincs az élők sorában. • **Muszáf Ámidá** (239–250. old.). • A Muszáf Ámidá ismétlése (251–325. old.). • *Unötáne tokef* („Mondjuk hát el...” – 266–270. old.). • *Dühenolás* (papi áldás – 321–323. old., részletesen lásd október 3–4.). • **Minhá** délutáni ima (326–374. old.) Tóra-olvasással (három embert hívnak fel, a harmadik a máftir – 330–340. old.). • Elmarad az Ávinu málkénu („Atyánk, Királyunk...” – 375–377. old.). • **Nöilá** záró ima (378–416. old.). • A szombat ellenére elmondjuk az Ávinu Málkénut („Atyánk, Királyunk...” – 412–414. old.). • *Lösáná hábáá*, záró sófárhang csak a szombat és Jom kipur kimenetele, 18:47 után (416. old.). Ekkor van a böjt vége is, de aki teheti, jobb, ha nem eszik a hávdálá végéig. • **Mááriu** hétköznapi esti ima (417–442. old.). • *Hávdálá* (Szombat és ünnepbúcsúztató – Naptár 158–159. old.) az ünnep előtt meggyújtott gyertya fényénél. • *Kidus löváná* (Holdszentelés – 438–442. old.), ha a Hold tisztán látható az égbolton. • Ha a Hold nem látható, október 17. 21:22-ig még lehet mondani (lásd még október 31.). •

Október 13-16-ig Jom kipur után kezdünk készülni a négy nappal később kezdődő Szukkot ünnepére. A sátrat, amelyben egész héten át eszünk, iszunk, ha lehet még Jom kipur kimenetelének estéjén el kell kezdenünk építeni. A további napokban a lulávot és az etrogot és az ünnepi csokor többi részét is be kell szerezni. • Az imában ezeken a napokon nem mondunk Táhánunt askenáz közösségekben Iszru hágig, az ünnep utáni napig (október 26.), hászid szokás szerint egészen a hónap végéig (november 1.). •

Szukkot – Sátoros Ünnepe

Október 16-án, szerda este kezdődik *Szukkot*. Egyike a három záránokünnepnek, melyen a Szentély idejében a zsidó nép Jeruzsálemben látogatott. Az ünnep az egyiptomi kivonulás utáni sivatagi vándorlásra emlékeztet, amikor a zsidók sátrakban éltek, illetve az őket kísérő felhők sátorként védték őket. •

AZ ÜNNEPI SÁTOR, SZUKKÁ ÉPÍTÉSE

A *szukkának* legalább három fala kell legyen, a negyedik oldal nyitott maradhat, de jobb, ha ott is van legalább egy falrész. • A sátor oldalai bármilyen anyagból lehetnek. Szilárdan rögzíteni kell őket, nehogy a szél felborítsa a sátrat. • A sátor fedeléhez használt anyagot *sz'háhnak* hívják. A fák vagy bokrok ágaiból, gabonaszárból, rőzséből, bambusz nádából és hasonlókból lehet kóser *sz'háhot* készíteni, amit nem szabad a sátor falaihoz rögzíteni. • A fedelet vastagon, tömötten kell elrendezni, mert ha nem vet elég árnyékot, akkor nem kóser a sátor. Van, ahol ügyelnek rá, hogy tiszta estén mégis látni lehessen a csillagokat, de a sátor akkor is kóser, ha a fedél ennél tömöttebb. Arra is ügyelni kell, hogy ne legyen a fedélen sehol 24 cm-nél (három *tefáhnál*) nagyobb rés. • Fa alá vagy tető alá, például fedett tornácra nem szabad a sátrat építeni, hanem csak a szabad ég alá. Ha nylonnal vagy hasonlóval betakarjuk a sátrat, hogy megvédjük az esőtől, azt feltétlenül el kell távolítani amikor a sátorban eszünk. • A sátrat szokás szépen feldíszíteni, hogy kellemes és szép *micva* legyen. Szoktak gyümölcsöt aggatni a mennyezetre, és képeket rakni a falakra. Bizonyos hászid közösségekben ez nem szokás, mert a *micva* szépsége díszíti saját magát. • A sátorra vonatkozó összetett előírások miatt javasolt a törvényeket ismerő rabbi-val konzultálni. •

ÉTKEZÉS A SÁTORBAN

Az ünnep beálltától kezdve csak a sátorban étkezünk (sok helyen ott is alsznak). Kenyeret, süteményt és más tésztát, bort, és az Izrael földjén honos gyümölcsöket (szőlőt, fügét, gránátalmát, datolyát, olajbogyót) csak a sátorban szabad enni. Ezek fogyasztása előtt külön áldást is mondunk: *Báruh Átá Ádonáj Elohénu Meleħ háOlám, áser kidösánu bömicvotáv vöcivánu lésév bászukká*. „Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, Világ Ura, ki megszentelt

minket parancsolataival, és meghagyta nekünk, hogy sátorban lakjunk.” • Esős időben nem muszáj a sátorban enni. • Hászid szokás, hogy az időjárás-tól függetlenül, csak a sátorban esznek, isznak. • Nőknek nem kötelező a sátorban enni, de legalább az ünnepi *kidust* ott szokták meghallgatni és ott esznek a *bárheszből*. •

AZ ÜNNEPI CSOKOR ELŐKÉSZÍTÉSE

Fontos *micva* a négyféle növény – citrusgyümölcs (*etrog*), pálmaág (*luláv*), mirtuszág (*hádász*) és fűzfaág (*árává*) – beszerzése, és a belőlük készített csokorral az Örökkévaló előtti örvendezés. • Fontos ügyelni arra, hogy a csokor tartozékai *há-láhikus* szembontból megfelelőek legyenek. Elsősorban a következő dolgokat kell figyelni: a *lulávnál* – a pálma lombja legyen teljesen zárt, ne ágazzanak szét a levelei, illetve a „gerince” ne legyen hasadt; az *etrognál* – legyen a külleme tökéletes, ne legyenek rajta repedések és fekete sebek, a *pitámja* (a gyümölcs végén lévő kinövés, büttyök) – ha nőtt – ne hiányozzon, illetve az *ukác* (szár-rész) szintén ép legyen; a *hádásznál* és *árávnál* – a hegye ne hiányozzon. •

A *lulávot*, a *hádászt* és az *árávát* csokorba kell kötni, úgy, hogy a *luláv* (gerincével felénk) jobb oldalán három *hádász* (bizonyos haszid közösségekben akár több mint hármat is tesznek rá), és a bal oldalán két *árává* legyen. Az *etrogot* nem tesszük közéjük. Hászid szokás szerint: a bal és jobb oldalon egy-egy *árává* (beljebb) és *hádász* (kijebb), illetve középen még egy *hádász*. • A csokrot még ünnep előtt kell elkészíteni, lehetőleg a sátorban, ezzel is összekötve az ünnep két *micváját*. • Mindenkinek törekedjen arra, hogy legyen saját csokra, ami az ünnep előtti napokban beszerezhető a Kóser Piac kóser boltban (VII. Dohány utca 36.). Akinek nincs ünnepi csokra, az a zsinagógákban általában találhat használatra. • Szukkotról bővebben az alábbi honlapon olvashatunk: www.zsido.com/szukkot. •

Október 16-án, szerdán a nap folyamán *éruv távsilint* kell készíteni (342. old.), hogy főzhessünk az ünnep napjain az ünnep után következő szombatra. Még az ünnep előtt félreteszünk szombatra egy kalácsot, egy adag húst, vagy

halat, és így mivel már az ünnep előtt elkezdtünk a szombatra készülni, az ünnepen folytathatjuk. A félretett ételt szombat délután esszük meg. • Hétköznapi délutáni ima. •

SZUKKOT ELSŐ KÉT ESTÉJE

Október 16-án, szerda este és 17-én, csütörtök este ünnepi gyertyagyújtás (Naptár 6. old.). • Ünnepi esti ima. • Az esti *kidus*nál (340–342. old.) mindkét este elmondjuk a *sehehejānu* áldást, azzal a különbséggel, hogy az első este a sátorra való áldást (*lésév bászukká*) mondjuk előbb és csak utána a *sehehejānu* áldást, a második este pedig fordítva. • Hászid szokás a *lésév bászukká* áldás mondásakor a *sz'háhra* tekinteni. • A bárheszt *Hosáná* rábáig (október 23.) mézbe és nem sóba mártjuk. •

SZUKKOT ELSŐ KÉT NAPJA

Október 17–18-án, csütörtökön és pénteken ünnepi imarend. A különleges *szukkoti* imarészeket alább jelöljük. • A *Zsidó imakönyv* 1996-os kiadásában, a 228. oldalon, a héber oldalról sajtóhiba miatt hiányzik a *Könyvrület tizenhárom tulajdonsága*. Ez a 71. oldal alapján pótolható. • Tóraolvasás két Tórából (öt plusz egy embert hívnak fel). • *Muszáf Ámidá* (350–359. old.). • A *Muszáf Ámidá* ismétlésében *Dühenolás* (papi áldás – 360–361. old., részletesen lásd október 3–4.). • *Hosánák* (387–394. old.) a *Muszáf Ámidá* után, hászid közösségekben a *Hálél* után – részletesen lásd alább. • A sátorban ünnepi *kidus* a sátorra való *lésév bászukká* áldással (366. old.). • Ünnepi délutáni ima. •

A LULÁV LENGETÉSE

Még a reggeli ima előtt (sok helyen az ima közben, a *hálél* előtt) lehetőleg a Sátorban (ezzel összekötve a *szukká* és a *luláv* micváját) meglengetjük a *lulávot* • A *lulávot* a mirtusszal és a fűzfagallyakkal összekötve a jobb kézben kell tartani, az *etrogot* a bal kézben. Kezünkben a négy növényel, kelet felé fordulva, *Szukkot* minden napján (szombat kivételével) elmondjuk a következő áldást: *Báruh Átá Ádonáj Elohénu Meleḥ háOlám, úser kidösānu bömicotáv vöcivānu ál nötilát luláv.* „Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, Világ Ura, ki megszentelt minket parancsolataival, és meghagyta nekünk a *luláv* használatát.” • Az első alkalommal, amikor *lulávot* lengetünk a *sehehejānu*

áldást is elmondjuk (328. old.). • Hászid szokás az *etrogot* csak az első áldás végén, csúccsal felfelé, szárral lefelé kézbe venni. Askenáz szokás már az áldás előtt kézbe venni az *etrogot* szárával felfelé, azonban az áldás után a lengetéshez az askenázok is *megfordítják az etrogot*, hogy a csúcsa legyen felfelé és a szára lefelé. • A *luláv* mellett tartjuk az *etrogot*, ezeket pedig meglengetjük a négy világtáj felé, majd fölfelé és lefelé, minden irányba háromszor. Askenáz szokás szerint a lengetés iránya (kelet felé fordulva): előre, jobbra, hátra, balra, felfelé, lefelé. A hászid szokás (szintén kelet felé fordulva): srégen jobbra, srégen balra, előre, felfelé, lefelé és jobb kéz felől hátra. • A *luláv* csúcsa a lengetés közben mindvégig felfelé néz. • A csokrot úgy tartjuk, hogy a pálmaág gerince nézzen felénk. • A *lulávot* és az *etrogot* a *Hálél* alatt is kézben kell tartani. •

A LULÁV LENGETÉSÉNEK RENDJE A HÁLÉL IMÁBAN

- Az első *Hodu láHásemnél* („Adjatok hálát...” – 331. old). A mondat minden szavánál (Isten nevének kivételével) a fent részletezett módon egy-egy irányba lengetünk.
- A két *Áná... hosiá ná-nál* („Kérünk... segíts” – 332. old.). A mondat minden szavánál (Isten nevének kivételével) a fent részletezett módon két-két irányba lengetünk.
- Az utolsó *Hodu láHásemnél* („Adjatok hálát...” – 333. old), a fenti *Hodu*-hoz hasonló módon egy-egy irányba lengetünk. •

HOSÁNÁK

A *Hosánák* egyrészt Isten és a zsidó nép viszonyával, másrészt a megváltás módozataival foglalkoznak. Ezenkívül említés esik a mezőgazdaságot sújtó kártevők leküzdéséről is. • *Hosánák* (387–394. old.) a *Muszáf Ámidá* után, hászid közösségekben a *Hálél* után. • Amikor a *Hosáná* imákra kerül sor, kivesszük a Tóratekerctset, a frigszekrényt nyitva hagyjuk, a Tórát a *bimá*hoz visszük, mindenki elindul, és a kezünkben a *lulávval* meg az *etroggal* körüljárjuk a Tóraolvasó asztalt. • A *Hosánák álef-bét* felsorolásából a hászidok csak a *számeħ* betűtől kezdve indulnak el a *bimá* körül. • Szombat kivételével *Szukkot* minden napján így teszünk, a hetedik napon, *Hosáná rábá* napján,

pedig hétszer megyünk körbe. • Ezt a menetelést annak emlékére tartjuk, hogy a Szentély idejében Szukkotkor hasonló módon járták körül az oltárt. •

A HOSÁNÁ IMÁK SORRENDJE

	Askenáz szokás	Hászid szokás
Csütörtökön	1. <i>Lömáán ámitáh</i>	1. <i>Lömáán ámitáh</i>
Pénteken	2. <i>Even sötiá</i>	2. <i>Even sötiá</i>
Szombaton	12. <i>Om nöcorá</i>	Szombaton nem modjuk – másnap pótoljuk
Vasárnap	8. <i>Eeroḥ sui</i>	3. <i>Om áni ḥomá</i> , 4. <i>Ádon hámosiá</i>
Hétfőn	9. <i>Él lömosáot</i>	5. <i>Ádám ubhémá</i>
Kedden	4. <i>Ádon hámosiá</i>	6. <i>Ádámá méerer</i>
Szerdán, Hosáná rábá napján	Az összeset mondjuk, nyomtatási sorrendben.	Az összeset mondjuk, nyomtatási sorrendben.

A TÓRA-OLVASÁS RENDJE

Csütörtökön, ünnepen	Tóra-olvasás: <i>Sor o keszev</i> (3Mózes 22:26–23:44.); Máftir: 4Mózes 29:12–16.; Háftárá: <i>Hiné jom bá</i> (Zhárjá 14.)
Pénteken, ünnepen	Tóraolvasás: <i>Sor o keszev</i> (3Mózes 22:26–23:44.); Máftir: 4Mózes 29:12–16. Háftárá: <i>Vájikáhálu el hámeleḥ</i> (1Királyok 8:2–21.)
Szombaton, félünnepen	Hét embert hívnak fel: <i>Röé átá omer</i> (2Mózes 33:12–34:26.), Máftir: <i>Uvájom háséni–Uvájom háslisi</i> (4Mózes 29:17–22.) Háftárá: <i>Vöhájá bájom háhu</i> (Jehezkel 38:18–39:16.)
Szombat délután	<i>Vözot Hábráhá</i> (5Mózes 33:1–17.)

4Mózes 29.	<i>Kohén</i>	<i>Lévi</i>	<i>Harmadik</i>	<i>Negyedik</i>
Vasárnap, félünnepen	<i>Uvájom háslisi (20–22.)</i>	<i>Uvájom hárövii (23–25.)</i>	<i>Uvájom háhámissi (26–28.)</i>	<i>Uvájom hás- lisi–Uvájom hárvii (20–25.)</i>
Hétfőn, fé- lünnepen	<i>Uvájom hárövii (23–25.)</i>	<i>Uvájom háhámissi (26–28.)</i>	<i>Uvájom hásisi (29–31.)</i>	<i>Uvájom hárvii– Uvájom háhá- missi (23–28.)</i>
Kedden, fé- lünnepen	<i>Uvájom háhámissi (26–28.)</i>	<i>Uvájom hásisi (29–31.)</i>	<i>Uvájom hásvii (32–34.)</i>	<i>Uvájom háhá- missi–Uvájom hásisi (26–31.)</i>
Szerdán, <i>Hosáná</i> rábákor	<i>Uvájom háhámissi (26–28.)</i>	<i>Uvájom hásisi (29–31.)</i>	<i>Uvájom hásvii (32–34.)</i>	<i>Uvájom hásisi– Uvájom hásvii (29–34.)</i>

Október 18-án, péntek este befejeződik *Szukkot* első két napja és kezdődik *sábát, hol hámoéd*, a félünnep szombatja. • A péntek esti gyertyagyújtáskor a szokásos áldásokat mondjuk (*Naptár* 6. old.). Még napnyugta előtt (17:31.), és csak égő lángról gyűjtünk. • Askenáz közösségekben a szombatfogadást szokásos módon, *Löhu nöránönával* („Hadd örvendezzünk...” – 166. old.) kezdik és a *Löhá dodi*-ből kihagyják a *Hitnáári* („Fel a porból!” – 170. old.) bekezdést. • Hászid közösségekben az elmúlt ünnep miatt a szombatfogadást *Mizmor löDávid*-nál („Dávid zsoltára” – 168. old.) kezdik. • Az *Ámidában*, *Jáále vőjavo* („Szálljon hozzád...” – 178–179. old.) betoldást mondunk • Askenáz közösségekben sem mondják a *Báme mádlikin* („Mivel gyűjthetjük meg...”) *Misna*-fejezetet (182–184. old.). • Otthon a szombat tiszteletére mondott *Sáalom Áléhem* (Angyalok köszöntése) kezdetű részt egészen a *kidusig* halkán mondjuk. Szombati *kidus* a *lésév bászukká*, a sátorra való áldással (187–190. old.). •

Október 19-én, szombaton félünnep. A szombatra való tekintettel a *luláulengetés* elmarad. • Félünnep, *hol hámoéd* első napja. • Szombati félünnep reggeli *sáhárit* ima: Az eleje olyan, mint a szombati, de az *Ámidá*-ban a

Jáále vőjavo („Szálljon hozzád...” – 224. old.) betoldással. • Az *Ámidá* után teljes *Hálél* (329–333. old.), majd az ünnepi imarenddel folytatjuk. • Két Tórából olvasunk. • Askenáz közösségben szokás a Tóraolvasás előtt, Salamon király *Kohelet* (*Prédikátor*) könyvét olvasni. • Áskenáz közösségekben szokás elmondani a szombati *Hosáná* imát a *Muszáf Ámidá* után. Ehhez a frigszekerényt kinyitják, de nem veszik ki tóratekeresztet és nem járják körbe a *bi-mát*. • Délután szombati *Ámidá Jáále vőjavo* („Szálljon hozzád...” – 277. old.) betoldással. • A *Cidkáthá cedek* („Az igazad...” – 279. old.) elmarad. • Az esti imában elmarad a *Vihi noám* („Legyen velünk...” – 313–315. old.), mert nem lesz teljes a következő munkahét. • Este a szombat kimenetelével félünnepi hétköznapi esti ima. Az *Ámidában Áta honántánu* („Te ajándékoztad...” – 145. old.) és *Jáále vőjavo* („Szálljon hozzád...” – 148. old.) betoldás. • Az ima után szokásos *Hávdálá* (Szombatbúcsúztató – *Naptár* 158–159. old.), a sátorban való évés-ivásnál mondott *lésév bászukká* (342. oldal) áldással a végén. •

Október 20–23-ig *Hol hámoéd*, félünnep. Ezekre a napokra nem vonatkoznak a szigorú ünnepi munkatiltalmak, de ha tehetjük jobb, ha nem megyünk munkába és megtartjuk az ünnepi hangulatot. • A fent leírt rend szerint minden nap lengetjük a *lulávot*. • A fent leírtak szerint a sátorban étkezünk és *lésév bászukká* áldást is mondunk. • Félünnepi imarend. • A *Muszáf Ámidá* után (hászid közösségekben a *Hálél* után) elmondjuk a *Hosáná*-kat is. • Hászidok a félünnepen nem szoktak tfilint rakni. • Azok is, akik tfilint tesznek, a *Hálél* előtt leveszik. • Szokás ilyenkor úgynevezett *Szimhát bét hásoéva* ünnepségeket (A vízmerítés örömnépe) rendezni, annak a nagy, egy hetes táncolásnak és ünneplésnek az emlékére, amit valamikor a jeruzsálemi Szentélyben rendeztek ebben az időszakban. • Félünnepen nincs *kidus*, de szokás minden nap legalább egyszer kezet mosni, kenyeret enni és egy pohár bort inni. •

HOSÁNÁ RÁBÁ

Október 23-án, szerdán *Hosáná rábá*. Szokás előző éjjel, pirkadatig virasztani. Vannak, akik ilyenkor *Mózes ötödik könyvét* és zsoltárokat olvasnak. • A reggeli ima rendjét lásd lent. A különleges szertartások a következők: Ekkor használjuk utoljára a *lulávot*. Levesszük azokat a gyűrűket, amik

csak a *luláv* leveleit fogták össze, hogy jobban tudjuk rázni. • A *Hosánák* előtt az összes Tóratekerceszt kivesszük, és elmondjuk mind a hét *Hosánát*, hétszer megkerülve a *bimát* (387–403. old.). • Külön erre a célra előkészített fűzfaágakat ötször a földhöz verünk, és utána elmondjuk a *Jöhi rácon* imát (403. old.). • A nap folyamán *éruv távsilint* kell készíteni, hogy főzhessünk az ünnep napjain az ünnep után következő szombatra. Még az ünnep előtt félreteszünk szombatra egy kalácsot, egy adag húst, vagy halat, és így mivel már az ünnep előtt elkezdtünk a szombatra készülni, az ünnepen folytathatjuk (342. old.). A félretett ételt szombat délután esszük meg. •

HOSÁNÁ RÁBÁ REGGELÉNEK IMARENDJE

Sok hászid közösségben a *hol hámoéd* többi napjával egyező reggeli imarendet követik, mind a hét *Hosánával* kiegészítve (387–403. old.). •

Az askenáz közösségekben fehér *kitliben*, újévi *nuszáħkal*, dallammal különleges imarend szerint imádkoznak: *Mizmor lötodáig* („Hálaének...” – 36. old.) hétköznapi ima; *Lámnácéáħtól Nismátig* (200–211. old.); *Jistábáh* („Dicsértessék...” – 48. old.); *Sir hámaálot* („Zarándokének...” – 49. old.); *Ámidá* (Tizennyolc áldás – 57–69. old.) *Jáále vőjavo* („Szálljon hozzád...” – 65. old.) betoldással; Teljes *Hálél* (329–333. old.); Tóraolvasás (227–234. old. – csak közösségben); a Tóraszekrény kinyitásakor elmondjuk a *Könyörület tizenhárom tulajdonságát*, az újévi *Ribono sel Olámot* („Világ Ura...”) és a *Smá Jiszráél* („Halljad, Izrael...”) kezdetű bibliai idézeteket (228–230. old.). • A *Zsidó imakönyv* 1996-os kiadásában, a 228. oldalon, a héber oldalról sajtóhiba miatt hiányzik a *Könyörület tizenhárom tulajdonsága*. Ez a 71. oldal alapján pótolható. • Tóra-olvasás négy embernek (lásd fent). • Ünnepi *Muszáf* (350–359. old.) értelemszerűen a *szukkoti* és *Hosáná rábá* napi betoldásokkal, askenáz szokás szerint ünnepi, hosszú *Kdusával*. • *Hosánák* (387–403. old.). • *Kávé* („Reménykedj...” – 249–251. old.). • *Kádis dörábánán* (251. old. – csak közösségben). • *Álénu* (Záróima – 251–252. old.). • Napi zsoltár (94–95. old.). • *LöDávid* („Dávidé...” – 254. old.). • *Ánim zmirot* (255–256. old.). •

SMINI ÁCERET ELŐESTÉJÉN

Október 23-án, szerda este ünnepi gyertyagyújtás (*Naptár* 6. old.). • Félünnepi délutáni ima. • Ünnepi esti ima. • Valamennyi *Ámidában* és az asztali áldásban már nem a *Szukkot*, hanem a *Smini áceret* ünnepét említjük. • A heti *Tóraolvasás* éves ciklusa a következő napon fejeződik be, de hászid szokás már ezen az estén is az *Álénu* záró ima előtt megtartani a *hákáfot*-ot (körmenet), és hétszer körbetáncolni a *Tóraolvasó* asztalt az összes *Tóratekerccsel* (404–407. old.). • Ünnepi *kidust* mondunk (340–342. old.) egy pohár borra, melynek a végén *sehehejánut* mondunk. A sátorra való *lésév* *bászukká* áldást ettől az estétől már nem mondjuk, annak ellenére, hogy még a sátorban étkezünk. •

SMINI ÁCERET REGGELE

Október 24-én, csütörtökön reggel ünnepi ima. • A *Tóraolvasás*nál két *Tórából* olvasunk fel, öt embernek és a *máftirnak*. • A *Zsidó imakönyv* 1996-os kiadásában, a 228. oldalon, a héber oldalról sajtóhiba miatt hiányzik a *Könyörület tizenhárom tulajdonsága*. Ez a 71. oldal alapján pótolható. • A *Mázkirt* (349. old.), a halottainkért mondott imát általában az ünnep utolsó napjának reggelén a *Tóraolvasás* után mondjuk el. Ugyan *Smini áceret* nem *Szukkot* utolsó napja, a *Mázkirt* mégis ezen a napon mondjuk, mert a következő napi örömteli, *Szimhát Tórai* hangulathoz nem illik a gyász. • Az a szokás, hogy erre az imára csak az marad a zsinagógában, akinek valamelyik szülője már nincs az élők sorában. A *Mázkirról* és a mondandó imáról lásd *Naptár* 182–185. old. • A *Muszáf* ima előtt kihirdetjük, hogy mostantól esőt említünk az imában (350. old.), és ettől kezdve minden *Ámidá* második áldásában (például hétköznap reggel 58. old.) *Másiv háruáhot* („...aki szelet fúvat...”) mondunk • [A kilencedik áldásban (61. old.) majd csak december 4-én este váltunk át a téli változatra.] • *Muszáf Ámidá* (350–359. old.). • A *Muszáf Ámidá* ismétlésekor az előimádkozó elkezd a *Tfilát gesemet*, az esőért való imát (364. old.). A *Játriáh* („Hozza már...”) bekezdéstől a közönség vele együtt mondja. • Askenáz közösségekben az előimádkozó ehhez felveszi a *kitlit*. • A *Muszáf Ámidá* ismétlésben *Dühenolás* (papi áldás – 360–361. old., részletesen lásd október 3–4.). • Az ünnepi *kidust* (366. old.) még a sátorban mondjuk, és ott ebédelünk, de a sátorra való *lésév* *bászukká*

áldást már nem mondjuk. • Délután bűcsút veszünk a sátorból: bemegyünk a sátorba, és idén ott utoljára eszünk vagy iszunk valamit. • Ünnepi délutáni ima. •

SZIMHÁT TÓRA, TÓRA ÖRÖMÜNNEPE ELŐESTÉJE

Október 24-én, csütörtök este gyertyagyújtás az ünnepre való tekintettel csak 18:26 után, és csak égő lángról történhet (*Naptár* 6. old.). • Gyertyagyújtásnál illetve és a *kidus*ban ugyancsak mondunk *sehehejšanu* áldást. • Ünnepi esti ima. • Ezen a napon fejeződik be a *Tóra*olvasás éves ciklusa, ezért talán ez az év legvidámabb ünnepe: *Álénu* záró ima előtt, hétszer körbetáncoljuk a zsinagógát az összes *Tóratekerccsel*, és akit csak lehet, megtisztelünk azzal, hogy *Tórát* vihet: ezzel azt a köteleket erősítjük meg, amely a zsidó népet a *Tórához* és az *Örökkévalóhoz* köti. Ez a tánc a *hákáfot* (404–407. old.). • *Askenáz* közösségekben ezen az estén a megfelelő helyre tekerik a másnap használatos három *Tóratekerccset*. • Ünnepi *kidust* mondunk (340–342. old.) egy pohár borra, melynek a végén *sehehejšanu*t mondunk. • *Szimhát Tóráról* bővebben a www.zsido.com/szimhat-tora honlapon olvashatunk. •

SZIMHÁT TÓRA NAPJA

Október 25-én, pénteken ünnepi imarend. • A *Dühenolás* (papi áldás – 360–361. old., részletesen lásd október 3–4.) kivételesen a *Sáhárit* imában van. • Teljes *Hálél* (329–333. old.), utána *Hákáfot* (404–408. old.) • A *Zsidó imakönyv* 1996-os kiadásában, a 228. oldalon, a héber oldalról sajtóhiba miatt hiányzik a *Könyörület tizenhárom tulajdonsága*. Ez a 71. oldal alapján pótolható. • Három *Tóratekerccsből* olvasunk (részletesen lásd fent). Ha a zsinagógában nincs három *Tóratekerccs*, akkor a *Máftirt* az első *Tórából* olvassuk fel. • A *Tóra*olvasásnál a közösség minden férfitagját – még a kiskorúakat is –, akinek van zsidó neve, és el tudja mondani az áldást felhívjuk a *Vözot hábráhá* szakasz felolvasásához. Ha többen vannak a közösségben, akkor többször is megismételjük a szakaszt. A többi gyermeket egy felnőtt kíséretében (askenázoknál egy kifeszített *tálit* alatt) hívják fel a *Tórához*. • A felhívottak között három nagy megtiszteltetett van, akik a *Tóra* „vőlegényei”: A *Tóra*olvasás utolsó felhívottja a *Hátán Torá*, a *Tóra*-olvasás újrakezdésének első

felhívottja a *Hátán Börésit*, és a máftirnak felhívott a *Hátán máftir*. • A *Hátán Torának* olvasva fejezzük be *Mózes ötödik könyvét*. A befejezésekor azt kívánjuk, hogy legyen erőnk folytatni a tanulást: *Házák házák vonítházék!* • Amint befejezzük az egész Tóra utolsó szakaszának felolvasását, máris a Tóra elején folytatjuk a Teremtés leírásával, mutatva, hogy a Tóra tanulásának körforgása egy pillanatra sem áll meg. • Amikor a *Hátán Brésitnek* felolvassák a Teremtés hét napjának leírását, a közösség hangosan mondja, majd a Tóraolvasó ismétli *Vájhi erev, vájhi voker jom...* „és volt este, és volt reggel ... nap.” A „hatodik nap” végén az egész szombatról szóló résszel hangosan folytatjuk, amit a Tóraolvasó szintén ismétel. • A Tóratekercsek visszahelyezése után *Sziszu vöszimhu* („Örvendjetelek és vigadjatok...” – 408. old.). • Ünnepi *Muszáf* ima (350–359. old.). Az *Ámidá* ismétlésben nincs már *Dühenolás*, de az előimádkozó elmondja a papi áldást (358–359. old.). • Ünnepi *kidus* (366. old.). •

Október 25-én, péntek este befejeződik az ünnep és kezdődik a *sábát*. • A péntek esti gyertyagyújtáskor a szokásos áldásokat mondjuk (*Naptár* 6. old.). Még napnyugta előtt (17:19), és csak égő lángról gyújtunk. • Askenáz közösségekben a szombatfogadást szokásos módon, *Löhu nőránönával* („Hadd örvendezzünk...” – 166. old.) kezdik és a *Löhá dodi*-ből kihagyják a *Hitnáári* („Fel a porból!” – 170. old.) bekezdést. • Hászid közösségekben az elmúlt ünnep miatt a szombatfogadást *Mizmor löDávid*-nál („Dávid zsoltára” – 168. old.) kezdik. • Askenáz közösségekben sem mondják a *Báme mádlikin* („Mivel gyűjthetjük meg...”) *Misna*-fejezetet (182–184. old.). • Szokásos otthoni szombatfogadás, és péntek esti *kidus* (*Naptár* 157–158. old.). •

Október 26-án, szombaton *Sábát Brésit* és *Iszru hág*, az ünnep másnapja. *Muszáf* előtt újholdhirdetés (236–237. old.). • Ekkor szokás kihirdetni a zsinagógában a holdújulás jeruzsálemi idő szerinti időpontját. Ez az információ minden hónaphoz megtalálható a *Naptár* 9–21. oldalán, a lap alján, óra, perc és rész (*hélek*) bontásban. Ez a hagyományos számítást tükrözi, ami szerint a percet nem 60 másodpercre, hanem 18 *hélekre* bontjuk. • Ilyenkor még a hászidok sem mondják az *Áv háráhámim*-ot („Az Irgalom Atyja...” – 238. old.). • Délután elfogyasztjuk a szerdán eltett *éruv távsilin* ételt. • A délutáni *Minhá* imában a *Cidkáthá cedek* („Az igazad...” – 279. old.) elma-

rad. • Délután askenáz közösségekben elkezdik mondani a *Bárhi náfsit* (282–286. old.), és minden szombat délután mondják egészen a *Peszáh* előtti szombatig, *Sábát hágadolig* (április 12.). Hászidok nem mondják. •

Október 27-én, vasárnap askenáz közösségekben elkezdenek *Táhánunt* (bűnbánó könyörgéseket) mondani az imában, hászid szokás szerint a hónap végéig (november 1.) nem mondanak. •

Október 31-én, csütörtökön az esti *Ros hodes* miatt askenáz közösségekben sem mondanak *Táhánunt* (bűnbánó könyörgéseket) a *Minhában*. •

5785. hesván – 2024. november-december

Október 31-én, csütörtök este és november 1-én, pénteken, *Ros hodes*, újhold első napja. Nem mondunk *Táhánunt* és minden *Ámidában*, és az asztali áldásban is elmondjuk a *Jáále vöjavo* („Szálljon hozzád...” – például reggel 65. old.) betoldást. • Újholdi imarend. • A holdújulás utáni negyedik naptól lehet *Kidus lövánát* (Holdszentelés – 157–160. old.) mondani szabad ég alatt, ha jól látszik a Hold. Hászidok csak a hetedik naptól szokták mondani. Szokás még lehetőleg szombaton este mondani, amikor ünnepi ruhát viselünk. A *Naptári* részben minden hónapnál az oldal alján jelölve, hogy meddig lehet Holdszentelést mondani. • Hesván a zsidó naptár egyetlen hónapja, amelyben – *Ros hodes*t kivéve – nincs különleges nap. •

November 2-án, szombaton *Ros hodes*, újhold második napja. Minden *Ámidában*, és az asztali áldásban is elmondjuk a *Jáále vöjavo* („Szálljon hozzád...” – például reggel 224. old.) betoldást. • Szombati újholdi imarend. • A *Minhá* délutáni imában a *Cidkáthá cedek* („Az igazad...” – 279. old.) elmarad. •

November 9-én, szombaton a nagy őszi ünnepeket és *Peszáhot* követően bizonyos közösségekben az volt a szokás, hogy egy hétfő–csütörtök–hétfői ciklusban böjtölnek, és a reggeli imában külön *Szlihotot* mondanak. Ezt nevezik *bét-hé-bétnek*, vagy röviden *BöHáBnak*. A böjt oka az, hogy mivel az ünnep alatti evés-ivás idején könnyen a könnyelműség vétkébe eshetett az ember, ezért ezekkel a böjtökkel és megtéréssel próbálja ezt kijavítani. Az ünnepi hónap tiszteletére azonban a böjtöt csak a következő hónapban (*hes-*

ván, illetve *ijár*) hirdetik ki, és tartják meg. Ezt a böjti ciklust ezen a szombaton, a *Muszáf* ima előtt hirdetik ki, ahol még tartják ezt a szokást. •

November 28-án, csütörtökön az askenázi közösségekben a *Minhá* imánál különleges bűnbánó imákat mondanak, hogy ezen a napon bocsássa meg Isten elmúlt havi bűneinket. Ezt a napot *Jom kipur kátánnak*, „Kis *Jom kipur*”-nak nevezzük. • *Jom kipur kátán*-t a *Ros hodes* előtti nap kell tartani, kivéve, ha ez a nap péntekre vagy szombatra esne. Ebben az esetben a bűnbánatot csütörtökön tartjuk meg – ezt tesszük ebben a hónapban is. •

November 30-án, szombaton *Muszáf* előtt újhold-hirdetés (236–237. old.). • Ilyenkor még a hászidok sem mondják az *Áv háráhámimot* („Az Irgalom Atyja...” – 238. old.) • Az esti *Ros hodes* miatt a *Minhá* délutáni imában a *Cidkáthá cedek* („Az igazad...” – 279. old.) elmarad. •

5785. kiszlév – 2024. december

November 30-án, szombat este és december 1–2-án, vasárnap és hétfőn *Ros hodes*, újhold. Nem mondunk *Táhánunt*, és minden *Ámidában*, és az asztali áldásban is elmondjuk a *Jáále vőjavo* („Szálljon hozzád...” – például reggel 65. old.) betoldást. • Újholdi imarend. • A hónap első felében, egyszer, *Kidus lövává* (Holdszentelés – 157–160. old.) – lásd október 31. •

December 4-én, szerdán este kezdjük beiktatni minden *Ámidá* kilencedik áldásába a *vötén tál umátár...t* („s hozz áldásos esőt...” – például reggel 61. old.). Ezt mondjuk télen, egészen Peszáhig (április 12-ig). •

December 10-én, kedden a következő nap jeles volta miatt hászid közösségekben már a *Minhá*ban nem mondunk *Táhánunt*. •

December 11-én, szerdán, kiszlév 10-én, a második lubavicsi rebbe, Dvber Schneerson rabbi (a Miteler Rebbe) a halála előtt egy évvel, 1826-ban, ezen a napon szabadult az orosz cári börtönből. Kiszlév 10-én a hászidok nem mondanak *Táhánunt* az imában. •

December 19-én, csütörtökön a következő nap jeles volta miatt hászid közösségekben már a *Minhá*ban nem mondunk *Táhánunt*. •

December 20-án, pénteken és 21-én, szombaton, kislév 19–20-án „a *hászidizmus újéve*”, annak emlékére, hogy Snéur Zálmán rabbi (az Álder Rebebe), a Hábád haszidizmus alapítója, 1798-ban ekkor szabadult ki az orosz cári börtönből. Ezekben a napokban haszid közösségekben nem mondanak *Táhánunt* vagy *Cidkátá cedeket* (Az igazad” – 279. old.) az imában. •

December 24-én este *Nitel náht*. Naplementétől éjfélig nem tanulunk Tórárt. •

Hánuká – a Fény Ünnepe

December 25-én estétől január 2-ig *Hánuká*, a Fény ünnepe, annak a csodának az emlékére, hogy i.e. 138-ban a zsidóságukhoz hű kevesek a Makabeusok vezetésével legyőzték a szíriai görögök hatalmas hadseregét és gátat vetettek az asszimilációnak, amely szellemi és fizikai megsemmisülésükhöz vezetett volna. Az újjáavatott Szentélyben csak egy napra elegendő olaj maradt a Menóra lángjának meggyújtásához, de ez az olaj nyolc napig égett. • Az *Ál hánisim* („A csodákért...”) betoldást minden *Ámidában* és Asztali áldásban elmondjuk. • Egész *Hánuká* alatt nem mondunk *Táhánunt*, de *tfilint* rakunk. • A tóraolvasás *Hánukákor* a sivatagi Szentély felavatásáról szól (4Mózes 7. fej.). • *Hánukákor* szabad dolgozni. • A csoda hirdetésének részeként az utóbbi években a Chábád Lubavics Alapítvány Budapest több pontján (legismertebb helyszín a Nyugati tér) és vidéki nagyvárosokban is hangulatos gyertyagyújtást tart a *Hánuka* minden napján ünnepi beszédek, fánk, zene, tánc mellett. • *Hánukáról* a zsido.com/hanuka honlapon olvashatunk bővebben. •

A HÁNUKÁI GYERTYAGYÚJTÁS RENDJE

A nyolckarú *hánukái menórát* az ajtófélfánál, a mezuzával szembeni oldalon, vagy az ablakban helyezzük el. • A *hánukái menórán* külön helye van a *sámásnak* „szolgálagnak”. A többi lángot ezzel gyújtjuk meg. A gyertyagyújtás után a *sámást* – égve – visszatesszük a helyére. • *Hánuká* lángjait úgy kell meggyújtani, hogy az a csillagok feljövele után legalább fél órán át égjen. • Az égő „szolgagyertyát” kézben tartva elmondjuk a *löhádlik nér [sel] Hánuká* („...gyújtunk *Hánukára* lángot!”) és a *sőászá niszim láávoaténu* („...ki csodákat művelt...” – 409. old.) áldást. • Minden évben az első alkalommal,

amikor hánukái gyertyákat gyújtunk, elmondjuk a *sehehejānu* áldást is (409. old.). • Az első estén egy lángot gyújtunk, a menórával szemközt állva a jobb kezünk felőli szélén. A második estén kettőt gyújtunk, és minden este eggyel többet, míg a nyolcadik napon az összes láng nem ég. • Minden este balról tesszük hozzá az új gyertyát a többihez, és balról jobbra haladunk a gyújtással. • A gyújtás után elmondjuk a *Hánérot hálálut* („Ezeket a lángokat...” – 409. old.), és elénekeljük a *Máoz cur* („Szabadulásom...” – 409–410. old.) kezdetű dalt. • A Talmud megfogalmazása szerint az ünnep fő jelentősége a hánukái csoda hirdetése, így a zsinagógában a *samesz* is meggyújtja minden este áldással, illetve reggelente áldás nélkül a hánukái lángokat. •

December 27-én, péntek este naplemente előtt először a menóra lángjait gyújtjuk meg, utána a szombati gyertyákat. • Szokásos péntek esti ima *Ál hániszim* („A csodákért...” – 179–180. old.) betoldással. •

December 28-án, szombaton *Muszáf* előtt újholdhirdetés (236–237. old.). • Még a hászidok sem mondják az *Áv háráhāmimot* („Az Irgalom Atyja...” – 238. old.). • A délutáni *Minhá* imában a *Cidkátá cedek* („Az igazad...” – 279. old.) elmarad. • A szombat kimenetele után gyújtják meg a Hánuká négy lángját: askenáz zsinagógában a *Vöjiten löhá* (316. old.) elmondása, hászid zsinagógában *Álénu* (Záróima – 321. old.) előtt. • Otthon csak a szombat kimenetele és a *Hávdálá* (Szombatbúcsúztató – *Naptár* 158–159. old.) után gyújthatjuk meg a menóra lángjait. •

HÁNUKAI REGGELI IMAREND – DECEMBER 26–JANUÁR 2.

Hétköznapon az ima első részében hétköznapi imarend *Táhānun* nélkül. • Minden *Ámidában*, és az asztali áldásban is elmondjuk az *Ál hániszim* („A csodákért...” – például 67. old.) betoldást. • *Teljes Hálél* (329–333. old.). Utána az előimádkozó csak *Fél kádíst* mond. • Tóraolvasás, 3 embert hívnak fel, *4Mózes* 7. (részletesen lásd lent). • Az imát, a hétköznapi imarend szerint fejezzük be. • *Mizmor sir hānukát hábájit* (30. zsoltár) askenáz közösségekben. • *Ros hodes* napjain (december 31. és január 1.) a *Hálél* után az újholdi imarenddel folytatjuk. •

Szombaton az ima első részében szombati imarend. • Minden *Ámidában*, és az asztali áldásban is elmondjuk az *Ál hániszim* („A csodákért...” – például

224–225. old.) betoldást. • *Teljes Hálél* (329–333. old.). Utána az előimádkozó *Teljes kádíst* mond. • Tóra-olvasás. • Az imát, a szombati imarend szerint fejezzük be. • *Mizmor sir hánukát hábájit* (30. zsoltár) askenáz közösségekben. •

A HÁNUKAI TÓRA-OLVASÁS RENDJE

4Mózes 7.	<i>Kohén</i>	<i>Lévi</i>	<i>Harmadik</i>
Csütörtökön	<i>Vájhi bájom kálot</i> (4Mózes 7:1–11.)	<i>Vájhi hámakriuv</i> (12–14.)	<i>Pár ehad</i> (15–17.)
Pénteken	<i>Bájom háséni</i> (18–20.)	<i>Pár ehad</i> (21–23.)	<i>Bájom háslisi</i> (24–29.)
Szombaton	Hét embernek az első Tórából: <i>Mikéc</i> hetiszakasz (1Mózes 41:1–44:17.); <i>Máftirnak</i> a második Tórából: <i>Bájom háslisi</i> (4Mózes 7:24–29.); <i>Háftará: Ráni vöszimhi</i> (Zhárjá 2:14–4:7.).		
Vasárnapon	<i>Bájom hárovii</i> (30–32.)	<i>Pár ehad</i> (33–35.)	<i>Bájom háhámisi</i> (36–41.)
Hétfőn	<i>Bájom háhámisi</i> (36–38.)	<i>Pár ehad</i> (39–41.)	<i>Bájom hásisi</i> (42–47.)
Kedden, <i>Ros hodes I</i>	Az első Tórából, <i>Kohén: Vajdábér</i> (4Mózes 28:1–5.); <i>Lévi: Olát támíd</i> (6–10.); <i>harmadik: Uvörásé hodséhem</i> (11–15.); a második Tórából, <i>negyedik: Bájom hásisi</i> (4Mózes 7:42–47.)		
Szerdán, <i>Ros hodes II.</i>	Az első Tórából, <i>Kohén: Vajdábér</i> (4Mózes 28:1–5.); <i>Lévi: Olát támíd</i> (6–10.); <i>Harmadik: Uvörásé hodséhem</i> (11–15.); A második Tórából, <i>negyedik: Bájom hásvii</i> (4Mózes 7:48–53.)		
Csütörtökön	<i>Bájom hásvini</i> (54–56.)	<i>Pár ehad</i> (57–59.)	<i>Bájom hátsii</i> (7:60–8:4)

5785. tévét – 2025. január

December 30-án, hétfő este és 31-én, január 1-én, kedden és szerdán *Ros hodes*, *újhold* és *Hánuká* hatodik és hetedik napja. Újholdi imarend. • Minden *Ámidá*ban, és az asztali áldásban is elmondjuk a *Jáále vöjávo* („Szálljon hozzád...” – például reggel 65. old.) és az *Ál hániszim* („A csodákért...” – például 67. old.) betoldást. • A reggeli *Ámidá* után *teljes Hálél* (329–333. old.). • Tóraolvasás (82–86. old.) két Tórából. Részletesen lásd fent. • A hónap első felében egyszer *Kidus löváná* (Holdszentelés – 157–160. old.) – lásd október 31. •

Január 10-én, pénteken *Ászará böTévet* (Tévet 10.) böjt a Szentély pusztulásának emlékére reggel 5:46-tól délután 16:48-ig. • I.e. 424-ben ezen a napon kezdte meg Nabukodonozor, Babilónia királya Jeruzsálem ostromát. • Böjtnapi ima: A reggeli imában szokás erre a napra külön *Szlihotot* mondani, askenázek az *ámidá* ismétlésében a *Szláh lánú* („Bocsáss meg...”) áldás vége előtt (60. old.), hászidok pedig a *Táhanunban* (71. old.). • Az *Ámidá* ismétlésében az előimádkozó elmondja az *Ánénut* („Válaszolj nekünk...” – 60. old.). • A *Táhanun* után elmondjuk az *Ávinu málkénut* („Atyánk királyunk...” – 71–73. old.). Sok askenáz közösség böjtnapon nem mond *Ávinu málkénut*. • Tóraolvasás (82–86. old.). • Délutáni *Minhá* ima, melyben az *Ámidá* előtt olvasunk a Tórából (ugyanazt, mint reggel). Harmadiknak a *máftirt* hívjuk fel. A *Háftára* áldásait a (233–234. old.) csak a *Mágén Dávid*-ig („...Dávid védőpajzsa!”) mondjuk. • Aki böjtöl, az az *Ámidá*ban elmondja az *Ánénu* („Válaszolj nekünk...” – 130. old.) betoldást. Askenáz közösségekben *Szim sálot* („Hozz békét...” – 133. old.) mondunk. • Az *Ámidá* ismétlésében az előimádkozó elmondja az *Ánénu* („Válaszolj...” – 128. old.) áldást, és a papi áldást (133. old.). • Péntek délután lévén nem mondunk *Táhanunt* és *Ávinu málkénut*. • Böjtnapon csak akkor lehet a Tórából a böjttel kapcsolatos részt felolvasni, ha a jelenlévő közösségből legalább hárman böjtölnek. Azonban az előimádkozó csak akkor mondhatja el az *Ánénut*, mint külön áldást, ha legalább tízen böjtölnek. Ha nincs tíz böjtölő, akkor betoldásként mondja azt el a *Soméá tfilá* áldásban, mint a magánember, aki böjtöl. • Napnyugta előtt szokásos péntek esti gyertyagyújtás, majd szombatfogadás. Étkezés csak a böjt kimenetelét követő kidus után. •

Január 11-én, szombaton fejezzük be a tóraolvasáskor *Mózes első könyvét*. A befejezéshez, egy nagy tekintélyű embert hívnak fel, és a könyv befejezésekor azt kívánjuk, hogy legyen erőnk folytatni a tanulást: *házák házák vönitházék*. •

Január 16-tól bizonyos közösségekben az volt a szokás, hogy *Smot* és *Mispátim* hetiszakaszok között minden csütörtökön (január 16–február 20.) böjtöt tartottak. Ezt a böjtsorozatát *Sövávimnak* nevezik. Ez az elnevezés a Tórának e hat hetiszakaszának a kezdőbetűiből áll össze. Ha tízen vannak, akik böjtölnek, akkor a Tórából a délutáni imában felolvassák a böjtnapon szokásos részt (2Mózes 32:11–14., 34:1–10.). Manapság, ha nem is böjtölnek, ez az időszak akkor is a *tsuvára*, megtérésre szolgál. •

Január 25-én, szombaton *Muszáf* előtt újhold-hirdetés (236–237. old.). • Ilyenkor még a hászidok sem mondják az *Áv háráhámimot* („Az Irgalom Atyja...” – 238. old.). •

Január 29-én, szerdán askenázi közösségekben a *Minhában Jom kipur kátánt* tartanak (lásd november 28.). • Az esti *Ros hodes* miatt már a *Minhában* nem mondunk *Táhánunt*. •

5785. svát – 2025. január-február

Január 29-én, szerda este és 30-án, csütörtökön *Ros hodes*, újhold. Minden *Ámidában*, és az asztali áldásban is elmondjuk a *Jáále vöjávó* („Szálljon hozzád...” – például reggel 224. old.) betoldást. Újholdi imarend. • A hónap első felében egyszer *Kidus löváná* (Holdszentelés – 157–160. old.) – lásd október 31. •

Február 8-án, szombaton *Sábát sirá*. • A hetiszakasz része a *Sirá*, a „Tenger dala”, amit akkor énekeltek a zsidók, amikor átkeltek a Sás-tengeren, ezért ezt a napot *Sábát sirának*, a „Tenger dala” szombatjának nevezik. • Askenázi közösségekben a szombati reggeli ima részeként rendszeresen elmondott „Tenger dalát”, *Áz jásir* („Akkor énekeltek...” – 210–211. old.) ez alkalommal a közösség az előimádkozóval versenként felváltva, hangosan énekl. • A tóraolvasás alatt a „Tenger dalát” (2Mózes 15. fej.) a közösség állva hallgatja. •

Február 12-én, szerdán a következő napi jeles nap miatt már a *Minhában* nem mondunk *Táhánunt*. •

Február 13-án, csütörtökön svát 15., *tu biSvát* (vagy *hámisá ászár bi-Svát*), amelyet a *Talmud* a fák újévéként említ. Ettől a dátumtól számítják a fa gyümölcseire vonatkozó különböző törvényekkel kapcsolatos időpontokat. Szokás ezen a napon sokféle – néhol egyenesen tizenötféle – gyümölcsöt enni, elsősorban a Tórában említett, Izrael földjén honosakat: szőlőt, fügét, gránátalmát, datolyát, olajbogyót. • Ezen a napon nem mondunk *Táhánunt* az imában. • A férfiak raknak tfilint és szabad dolgozni. •

Február 15-én, szombaton a tóraolvasásban az *Ászeret hádibrotot*, a Tízparancsolatot (2Mózes 20:1–14) olvassuk fel különleges dallammal. A közösség állva hallgatja. Hászid szokás, hogy ilyenkor a Tóra felé fordulnak. •

Február 22-én, szombaton *Muszáf* előtt újhoid-hirdetés (236–237. old.). • Ilyenkor még a hászidok sem mondják az *Áv háráhámimot* („Az Irgalom Atyja...” – 238. old.). •

Február 27-én, csütörtökön askenáz közösségekben a *Minhában Jom kipur kátánt* tartanak (lásd november 28.). • Az esti *Ros hodes* miatt már a *Minhában* sem mondunk *Táhánunt*. •

5785. ádár – 2025. március

Február 27-én, csütörtökön este és 28-án, pénteken *Ros hodes*, újhoid első napja. Nem mondunk *Táhánunt* és minden *Ámidában*, illetve az asztali áldásban is elmondjuk a *Jáále vójávo* („Szálljon hozzád...” – például reggel 65. old.) betoldást. • Újhoidi imarend. • A hónap első felében, egyszer, *Kidus löváná* (Holdszentelés – 157–160. old.) – lásd október 31. •

Március 1-én, szombaton *Ros hodes*, újhoid második napja. Minden *Ámidában*, és az asztali áldásban is elmondjuk a *Jáále vójávo* („Szálljon hozzád...” – például reggel 224. old.) betoldást. • Szombati újhoidi imarend. • *Sábát Skálim*, az első a négy különleges szombat közül, melyek egy szombat kihagyásával követik egymást. A Szentély idejében ezen a szombaton hirdették ki a közáldozatokra felhasznált sékel adományozás köteleességét. • Három Tórából olvasunk: a hetiszakas és a szombatra eső *Ros hodes* szakasz után,

a *Máftirnak* a *Skálim* szakaszt (2Mózes 30:11–16.) olvassák fel. • Ilyenkor még a hászidok sem mondják az *Áv háráhámimot* („Az Irgalom Atyja...” – 238. old.). • A *Minhá* délutáni imában a *Cidkáthá cedek* („Az igazad...” – 279. old.) elmarad. •

Március 6-án, csütörtök este és 7-én, pénteken *Zájin ádar*. *Mose rábenu*, Mózes mesterünk születésnapja és *jórcájtja*. • Számos közösségben szokás különleges *drósét*, beszédet tartani, amelyben többek között az elmúlt évben elhunyt nagy mesterekről és hitközségi tagokról emlékeznek meg. Ünnepi étkezést rendeznek. • Sok közösségben böjtnapot tartanak. • Sok közösségben a *Hevrá kádísá* éves közgyűlést és különleges halvacsorát tart. •

Március 8-án, szombaton *Sábát Záhor*. Ez a második a négy különleges szombat közül, a Purimot megelőző szombat – az Ámálékra való emlékezés szombatja. • A Tóra egyik tevéleges parancsa emlékezni a minket gyűlölő Ámálék népre a *Záhor* szakasz felolvasásával. Azért emlékezünk erre ilyenkor, mert Hámán is Ámálék népéből származott. • Két Tórából olvasunk: az elsőből a hetiszakaszt, a másodikból, a *Máftirnak* a *Záhor* szakaszt (5Mózes 25:17–19.). • Nőknek is kötelességük meghallgatni e szakasz felolvasását. • A tóraolvasó, amikor a *zeher* (emlék) szóhoz ér, akkor azt mind a két lehetséges magánhangzóval (*zéher-zeher*) megismétli. •

Március 13-án, csütörtökön *Eszter böjtje* reggel 4:25-től este 18:17-ig, annak emlékére, hogy i.e. 365-ben a bibliai Eszter királyné nagybátyjával, Mordehájjal és a perzsiai zsidók nagy részével együtt böjtölt és esdekelt, hogy meggátolják Hámán tervének megvalósulását (részletesen lásd alább). • Böjtnapi imarend (lásd január 10.). Ettől csak annyiban térünk el, hogy a következő napi ünnepre való tekintettel a *Minhá*ban nem mondunk *Táhánunt* és *Ávinu málkénut* („Atyánk királyunk...” – 71–73.old.). • A délutáni imánál szokás három fél sékelest, vagy más „fél pénzeket” adományozni. Ma Magyarországon vannak, akik háromszor 50 forintot (vagyis 100 Ft-nak a felét) adnak, de jobbnak tűnik inkább fél eurót adni, aminek a nevében szerepel a fél szó. • Böjtnapon csak akkor lehet a Tórából a böjttel kapcsolatos részt felolvasni, ha a jelenlévő közösségből legalább hárman böjtölnek. Az előimádkozó azonban csak akkor mondhatja el az *Ánénut*, mint külön áldást, ha

legalább tízen böjtölnek. Ha nincs tíz böjtölő, akkor betoldásként mondja azt el a *Soméá tfilá* áldásban, mint a magánember, aki böjtöl. •

Purim ünnepe

Március 14-én, pénteken *Purim* ünnepe. Megemlékezünk a perzsa uralom alatt élő zsidó nép i.e. 365-ben történt megmeneküléséről, amikor „a gonosz Hámán ellenünk kelt, és az összes zsidót a gyermekektől az öregekig, a csecsemőkkel és asszonyokkal egyetemben akarta elpusztítani, leölni és kiirtani egyetlen nap alatt” (a purimi imából). • Purimkor négy fontos micvát kötelességünk megtartani:

Eszter könyvének felolvasása: *Purim* előestéjén a zsinagógában hallgatjuk meg a *Mögilát Esztert* (áldásai: 410–412. old.). • Mind a férfiak, mind a nők kötelesek meghallgatni a *Mögilá* felolvasását. A gyerekeket is vigyük el a zsinagógába, hogy teljesíthessék ezt a kötelezettséget. • A *Mögilá*-hallgatás kötelességét csak akkor teljesítjük, ha a *Mögilá* minden egyes szavát halljuk a *Báál korétól* (olvasó). • A *Mögilá*-olvasásnál elterjedt szokás, hogy valahányszor elhangzik a gonosz Hámán neve, a közösség zajt csap. Askenáz szokás csak akkor csapni zajt, amikor a teljes név hangzik el (*Hámán ben Hámdá-tá*). Hászid szokás akkor is zajongani, amikor a név valamilyen jelzővel szerepel. • Szokás, hogy a közösség az *Is jehudi...* (*Eszter* 2:5.) kezdetű részt, *UMordöcháj jácá...* *Lájhudim hájtá...* versek (uo. 8:15–16.), [Hámán fiának tíz nevét (uo. 9:7–9.),] és a *Mögilá* utolsó mondatát (uo. 10:3.) hangosan olvassa fel, mielőtt a *Báál kore* olvasná. • A következő reggelen, *Purim* napján, a *Sáhárit* ima közben is – még tfilinben – újra meghallgatjuk a *Mögilát*. Ha valaki nem hallotta ekkor, még egész nap pótolhatja. • *Eszter könyve* új magyar fordítással kapható az irodánkban. •

„Enni, inni, vigadni”: *Purim* napján ünnepi vacsorát tartunk, amelyet még sötétedés előtt kell elkezdeni, éppen ezért *Minhát* korán imádkozunk. • *Purim* az egyetlen olyan ünnep, amelyen a mértéktelen ivás korlátozását fel szabad rúgni. „Addig kell inni, amíg már nem tudunk különbséget tenni az »átkozott Hámán« és az »áldott Mordeháj« között” – mondják a bölcsek (Talmud, *Mögilá* 7b.). Természetesen, aki ismeri magát, és tudja, hogy ha

többet iszik a kelleténél, akaratlanul is megszeghet valamilyen vallási előírást, vagy közönségesen kezd viselkedni, jobb, ha még Purimkor is eltekint ettől. •

Misloáh mánot: Legkevesebb kétféle étel, ital ajándékot küldünk legalább egy barátunknak. •

Mátánót láevjonim: Mindenki adjon adományt legalább két szűkölködőnek. Még a szegény – aki maga is rászorul az adományra – is kell, hogy adjon. Aki netalán olyan helyen tartózkodik, ahol nincsenek szegények, vagy más okból nem tudja aznap teljesíteni az adományozás kötelezettségét, az tegye félre a pénzt, hogy később odaadhassa a rászorulóknak. •

Purimi szokások: Bár nincs megtiltva, hogy Purimkor dolgozzunk, mégis méltóbb az ünnephez, ha nem megyünk dolgozni, hanem illő módon megszenteljük a napot. • Elterjedt szokás Purimkor jelmezbe bújni, karnevált és egyéb vidám összejöveteleket rendezni. • Purimról bővebben a zsido.com/purim honlapon olvashatunk. •

Március 13-án, csütörtökön este Purim. Hétköznapi imarend, azzal a különbséggel, hogy minden *Ámidában*, és az asztali áldásban is elmondjuk az *Ál hániszim* („A csodákért...” – például reggeli ima: 67. old.) betoldást. • Az *Ámidá* után *Mögilá*-olvasás (áldásai: 410–412. old.). • *Álénu* (Záróima – 151–152. old.). •

Március 14-én, pénteken a reggeli imában se *Hálélt*, se *Táhánunt* nem mondunk, de *tfilint* rakunk. • Az *Ámidá* után Tóra-olvasás (három embert hívnak fel), azután *Mögilá*-olvasás (áldásai: 410–412. old.). Utána *Ásrétól* („Boldogok...” – 87. old.) a szokásos imarend szerint folytatjuk. • A nap során teljesítjük a fent felsorolt további három purimi micvát: „enni, inni, vigadni”, *Misloáh mánot*, *Mátánót láevjonim*. •

Március 15-én, szombaton *Susán Purim*: Hámán gonosz terve *Susán*-ban, a fővárosban egy nappal később hiúsult meg, mint Perzsia többi részén – erre emlékezünk ezen a napon. • Jeruzsálemben ezen a napon tartják a Purimot, de idén a szombat miatt ott „három napos Purim” van: pénteken olvasák a *mögilát* – mint Jeruzsálemen kívül –, és még vasárnapra is marad purimi micva. • Jeruzsálemen kívül már péntek este a szokásos szombati imát mondjuk *Ál hániszim* nélkül. • Ilyenkor még a hászidok sem mondják az *Áv*

háráhámimot („Az Irgalom Atyja...” – 238. old.). • A *Minhá* délutáni imában a *Cidkáthá cedek* („Az igazad...” – 279. old.) elmarad. •

Március 22-én, szombaton *Sábát Pára*. Ez a harmadik a négy különleges szombat közül. Emlékezésként a Szentély-korabeli, Peszáh előtti rituális megtisztulásra. • Két Tórából olvasunk: az elsőből a hetizakaszt, a másodikból, a *Máftirnak*, a halotti tisztátalanságtól megtisztító vörös *tehénről* szóló részt (4Mózes 19.). •

Március 27-én, csütörtökön askenáz közösségekben a *Minhában Jom ki-pur kátán mukdámot* tartanak (lásd november 28.). •

Március 29-én, szombaton *Sábát pálását háhodes*. Ez az utolsó a négy különleges szombat közül, a niszán hónap előtti szombat. • Két Tórából olvasunk: az elsőből a hetizakaszt, ekkor befejezzük Mózes második könyvét. A befejezéshez egy nagy tekintélyű embert hívnak fel és az utolsó szó kimondásakor azt kívánjuk, hogy legyen erőnk folytatni a tanulást: *házák házák vön-itházék*. A második Tórából a *Máftirnak*, az újholdról és a peszáhi áldozatról szóló tórai részt (2Mózes 12.), melyet az Örökkévaló niszán hó előtt parancsolt meg Mózesnek. • Muszáf előtt újhold-hirdetés (236–237. old.). Ilyenkor még a hászidok sem mondják az *Áv háráhámimot* („Az Irgalom Atyja...” – 238. old.). • Az esti *Ros hodes* miatt a *Minhá* délutáni imában a *Cidkáthá cedek* („Az igazad...” – 279. old.) elmarad. •

5785. niszán – 2025. március-április

Március 29-én, szombaton este és 30-án, vasárnap *Ros hodes*, újhoid. Nem mondunk *Táhanunt*, és minden *Ámidában*, illetve az asztali áldásban is elmondjuk a *Jáále vöjavo* („Szálljon hozzád...” – például reggel 65. old.) betoldást. • Újhoidi imarend. • A mai naptól kezdve egészen niszán 13-ig (április 11.) szokás 4Mózes 7. fejezetből, az adott naphoz kapcsolódó fejelelem „*nászi*” szakaszát elolvasni, mert leírja, hogy a sivatagi Sátor felavatása után, niszán hó első napjaiban, hogyan mutatott be minden nap egy-egy törzs felavató áldozatot. Minden nap az arról a napról szóló részt olvassuk, és utána elmondunk egy rövid fohászt, amiben arra kérjük az Örökkévalót, hogy ha az a nap említett törzs ivadécai vagyunk, segítsen rajtunk. A 13. napon a

Zot hánukát hámizbéáh szakaszt (uo. 7:84–8:4.) olvassuk, a felavatási szer-tartás összefoglalását. • Táhánunt és Cidkáhát nem mondunk egészen a hónap végéig (április 28.). • Általános szokás, hogy újholdtól nem eszünk maceszt, hogy mire elérkezik Peszáhkor a macesz fogyasztásának parancsola-ta, mint újdonságot, jó étvággal együk. A hászidok már Purimtól kezdve, egy hónapon keresztül nem esznek maceszt. • Niszán a megváltás hónapja, amelynek középpontjában az egyiptomi kivonulás és Peszáh, a szabadság ün-nepe áll. • A hónap első felében, egyszer, Kidus löváná (Holdszentelés – 157–160. old.) – lásd október 31. •

Peszáh – A szabadulás ünnepe

Április 12-én estétől április 20-án estig ünnepeljük Peszáhöt, a három zarándokünnep egyikét. • A nyolcnapos ünnep a felszabadulás emlékét őrzi, és felidézi, hogy Izrael gyermekei a kétszázöt esztendőes egyiptomi rabság után, 3337 évvel ezelőtt kivonultak Egyiptomból. • A kivonulás történetét – amely Mózes küldetését, a fáraó kérlelhetetlenségét, az Isten rendelte tíz csapás sorozatát, majd a zsidók menekülését beszéli el – *Mózes második könyvének* 1–15. fejezete írja le. •

KÜLÖNLEGES PESZÁHI TÖRVÉNYEK

A kovászos: Az egyik kötelezettség az, hogy otthonunkat teljesen megtisztít-suk minden kenyérmorzstól és egyéb kovászos ételtől, háméctól. • *Háméc* minden étel, ital, ami az öt fő gabonafajta – búza, rozs, árpa, zab vagy tönköly – felhasználásával készült, ha attól kezdve, hogy a víz érintkezett a lisz-tel, több mint 18 perc telt el a sütésig, mert ennyi idő után már megindul a kovászosodási (erjedési) folyamat. • Az előírás szerint a kovászos „ne legyen látható” és „ne legyen fellelhető”: ki kell takarítani, fel kell kutatni, és meg kell semmisíteni. Ez mindenre vonatkozik, ami Peszáhkor nem kóser – azaz olyasmi, ami hámécot tartalmazhat –, akkor is, ha nincs benne szemmel lát-ható háméc, mint a kenyérben, a száraz tésztákban, a búzalisztben. Például a sör és egyéb gabonából készített ital is háméc. • Az askenáz (az európai származású többsége) zsidók nem szoktak rizst, kukoricát, földimogyorót és hüvelyeseket sem enni Peszáhkor. • Hászidok és más közösségek Peszáhkor ügyelnek arra is, hogy a macesz ne kerüljön érintkezésbe vízzel vagy nedves-

séggel (*srujá – gebrokszt*), így nem esznek knédlit, és hasonló ételeket Peszáh első hét napján. A nyolcadik napon azonban a házidok is esznek *sruját*. •

A kovászos eladása: A gyakorlatban az ünnep egész ideje alatt érintetlen kovászost tartalmazó termékeket nem semmisítjük meg, hanem félretesszük, és a rabbi közvetítésével eladjuk egy nem zsidónak, hogy az ünnep nyolc napja alatt ne legyen birtokunkban. Peszáh után pedig mindent visszavásárolunk. Az ünnep előtti napokban, de legkésőbb április 11-én reggelig meg kell bízunk a rabbit kovászosunk eladásával. Ezt a www.zsido.com/peszach honlapon is megtehetjük, vagy a *Naptár* végén található úrlap használatával. •

A macesz: A másik kötelezettség, hogy megfelelő mennyiségű, Peszáhra alkalmas kóser ételt készítsünk elő, hogy legyen mit ennünk az ünnep nyolc napján. Ezek közül a legfontosabb a *Peszáhra* készült *mácá* (macesz), mert ez helyettesíti a kenyeret. •

Az edények: Peszáhkor nem használhatjuk a mindennapi edényeket és evőeszközöket, mert azok hámécosak. Sok háztartásban van elkülönített edény- és étkészlet, amelyet csak Peszáhkor használnak. Akinek nincs külön peszáhi edénye, annak ki kell kóserolnia a mindennapi edényeket. A főzéshez és tálaláshoz használt edényeket vízben kell kiforralni, azokat pedig, amelyekben sütni szoktunk, tűzben kell izzítani. A kóseroláshoz, mivel bonyolult eljárás, érdemes rabbi tanácsát kérni. •

A széderek: Peszáh egyik legfontosabb része az ünnep első két estéjén (április 12–13. este) megtartott széder, amelyekre minden szempontból fel kell készülni. Aki nem rendez otthon szédert, annak lehetősége van közösségi szédereken részt venni. Budapesti és országos szédereket információért lépjen kapcsolatban az irodánkkal. •

PESZÁH ELŐTTI SZERTARTÁSOK

Április 10-én, csütörtökön előrehozott *elsőszülöttek böjtje*. Általában a Peszáh előtti napon tartjuk az *elsőszülöttek böjtjét*, de idén az szombat, ezért a böjtöt előrehozzuk csütörtökre, 4:21-től. • A böjttel az utolsó egyiptomi csapásra emlékezünk, melyben az összes egyiptomi elsőszülött meghalt, és a zsidó elsőszülöttek megmenekültek. • Aki elsőszülött fiú, vagy aki kiskorú el-

sőszületett apja, annak vagy böjtölnie kell, vagy ki kell váltania a böjtöt, úgy, hogy részt vesz egy *szijum mászeheten* (az egyik talmudi traktátus tanulásának befejezési ünnepségén). Ha magunk nem is tanultunk, legalább meghallgatjuk a traktátus befejezését, és az ebből az alkalomból rendezett ünnepi lakomától kezdve egész nap folytathatjuk az étkezést. •

Április 10-én, csütörtökön este *bödikát háméc* (*háméckeresés*) gyertyafénynél (412. old.) miután a lakásból alaposan kitakarítottuk a *hámécet*. Ez is egy egy nappal előrehozott tennivaló, hiszen a szombat bejövetele után nem lehet gyertyafénynél keresgélni és égetni. • Kabbalisztikus szokás ilyenkor 10 kis darab kenyeret alaposan becsomagolva a lakás különböző pontjain eldugni és a keresés során azokat megtalálni. • A zacskóba összegyűjtött *hámécot* félretesszük és másnap délelőtt elégetjük. • A keresés után elmondjuk a *Kol hámirát* („Minden élesztő...” – *uo.*), ami által semmissé nyilvánítjuk azt a *hámécot*, ami véletlenül mégis tulajdonunkban maradhatott. •

Április 11-én, pénteken annak ellenére, hogy a *háméc* fogyasztásának és birtoklásának tilalma csak szombat délelőtt kezdődik, tekintettel arra, hogy szombaton tilos égetni, pontosan a tilalom beállta előtt egy nappal, pénteken, a *Mágén Ábrahám* szerint 11:12 előtt, a *Báál háTánjá* szerint 11:36 előtt kell elégetni az előző este megtalált és minden más *hámécot*, amit nem adtunk el nem zsidónak. Csak az a *háméc* maradhat meg, amit pénteken és szombat reggel meg fogunk enni. • Figyeljünk arra, hogy legalább három egész bárheszünk maradjon a péntek esti és szombati étkezésekhez. • Ha valaki elfelejtette elégetni a *hámécet*, akkor a szombat beálltaig pótolhatja. • A második *Kol hámirát* („Minden élesztő...” – 412. old.), csak szombat délelőtt mondjuk. • A széderestéhez szükséges sült nyakat ezen a napon készítsük elő. Sem szombaton, sem szombat este, az ünnep bejövetele után nem szabad ezt elkészíteni, mert ezt nem esszük meg, főzni pedig ünnepnapon csak étkezés céljára szabad. •

ÉTKEZÉS SÁBÁT HÁGÁDOLKOR

Április 12-én, szombaton *Sábát hágádol*. Különleges szombat, mert a kivonulás csodái már ekkor elkezdődtek. • Peszáhi edényekben peszáhi módon főzött ételeket eszünk a *háméctól* teljesen megtisztított lakásban. Mivel a Peszáh előtti napon nem szabad maceszt enni, kénytelenek vagyunk a szombati

étkezésekhez hámécos *bárheszeket* használni, amiket a többi ételtől és a peszáhi edényektől külön, esetleg a lakáson kívül eszünk. Ügyelnünk kell még a lehulló morzsákra is. Mint minden szombaton, most is legalább három egész *bárheszre* lesz szükségünk. • Háméc evés legutolsó időpontja a *Mágén Ávrahám* szerint 9:55, a *Báál háTánjá* szerint 10:28. A háméc birtoklásának legkésőbbi időpontja 11:12, illetve 11:36. • Reggeli ima korán reggel, hogy legyen idő kidust csinálni, és legalább 60g kenyeret enni. • Ahhoz, hogy kenyérevéssel teljesíthessük a *szödúá slisit*, a szombati harmadik étkezés előírását, a következőket lehet tenni: kidust csinálni, enni legalább a fenti mennyiségű kenyeret és a szombati ebéd egy részét, elmondani az asztali áldást, felállni az asztaltól és várni egy keveset, újra kezét mosni, és enni a harmadik *bárheszből* is – mindezt a háméc evés legutolsó időpontja előtt. De még jobb, kivételesen ezen a sábeszen kenyér nélkül megtartani a harmadik étkezést, hallal, hússal és hasonló ételekkel. • A peszáhi módon készített ebédből szabad később is enni. • Ha maradt *bárhesz*, azt a háméc birtoklás legkésőbbi időpontja előtt a mellékhelyiségben le kell húzni. Ugyanezen időpont előtt kell elmondani a második *Kol hámirát* („Minden élesztő...” – 412. old.) is. • Szombaton nem szabad semmilyen előkészületet tenni a széderre és az ünnepre, még a szédertálat sem szabad elrendezni. •

SÁBÁT HÁGÁDOL IMARENDEJE

Szokásos szombati ima. • Régi szokás, hogy ezen a Peszáhot megelőző szombaton a rabbi nagy beszédet, *drósét* tart a zsinagógában, felkészítve a közösség tagjait a Peszáhra és a peszáhi törvényekre. Vannak rabbik, akik ezt a *drósét* egy héttel korábban tartják, amikor *Sábát hágádol erev Peszáhra* esik, mint idén, mert ekkor már nem szabad készülni *Peszáhra*. • A délutáni ima után elmarad a *Bárhi náfsi*. • Elmondjuk a Hágádá egy részét az *Ávádim hájinutól* („Fáraó rabszolgái voltunk...”) az *Ál kol ávonoténuig* („...minden bűnünket.”): *Az őrködés éjszakája – Peszáhi Hágádá* (Chábád Lubavics Alapítvány és EMIH, 2009) 32–68. old.; *Peszáhi Hágádá fonetikus átírással* (Chábád Lubavics Alapítvány és EMIH, 2022) 16–30. old. • Végül *A peszáhi áldozat rendjét* tanulmányozzuk (*Az őrködés éjszakája – Peszáhi Hágádá* 12–15. old., *Peszáhi Hágádá fonetikus átírással* 8–10. old.). •

PESZÁH ELSŐ ESTÉJE

Április 12-én, szombaton este ünnepi gyertyagyújtás csak a szombat kimenetele után és csak már égő lángról (lásd *Naptár* 6. old.). • Ünnepi esti ima. • Hászid közösségekben az *Ámidá* után *Teljes Hálélt* mondanak (329–333. old.). • *Álénu* (*Záróima* – 185. old.) • A széderestéken askenáz közösségekben is elmarad a *kidus* a zsinagógában, az ima végén. •

A SZÉDER

Április 12-én, szombaton és 13-án, vasárnap este kerül sor a hagyományos széderre, a *Peszáh* esti ünnepi vacsorára. A széder során minden zsidónak: 1. maceszt kell ennie, lehetőleg kézzel gyúrt, „smurá” maceszt, • 2. négy pohár bort kell meginnia a *Hágádában* megjelölt részeknél, elsőként a *kidus*nál (lehetőleg vörösbort), • 3. keserűfüvet kell ennie, • 4. el kell mondania a *Hágádát*, az egyiptomi kivonulás történetét; a „hágádá” szó „elbeszélést” jelent; a *Hágádá* egyben a széder lebonyolításának „forgatókönyve” is, • 5. dicsőítő zsoltárokat (*Hálélt*) kell mondania. • A széder esték rendjét és különböző szokásait részletesen az új magyar fordítású, kétnyelvű *Az örökös éjszakája – Peszáhi hágádá* című könyvben találhatjuk (Chábád Lubavics Alapítvány és EMIH, 2009). E könyv sok kommentárt, kiegészítést, történetet is tartalmaz. Ennek a *Hágádának* létezik egy kisebb formátumú, fonetikus átírást is tartalmazó kiadása, mely nagyon praktikus lehet a résztvevők számára a széder megtartásakor. • A *hácot háláljá*, a csillagászati éjfél 0:44-kor van, lehetőleg eddig meg kell enni az *afikománt* az első szédereste. • A széderről és a *Peszáhról* bővebben a www.zsido.com/peszach honlapon olvashatunk. • A *Lefekvés előtti imából* csak a *Smá* („Halljad Izrael..”) első fejezetét (*Sámuel imája – Zsidó imakönyv* 161. old.) és a *Hámápil* áldást mondjuk (165. old.), mert Isten örökösének éjszakája ez. •

PESZÁH ELSŐ NAPJA

Április 13-án, vasárnap ünnepi imarend. • Az első napi *Muszáf Ámidá* ismétlésében *Tfilát tált* (Ima a harmatért – 362–363. old.) mondunk. • Ettől kezdve egész *Szukkotig* minden *Ámidában* a nyári változatot, *morid hátált* (például reggel 58. old.) [askenáz közösségek ezt nem mondják] és *vötén brá-*

hát (például reggel 61. old.) említünk. • A *Muszáf Ámidá* ismétlésben *dühenolás* (papi áldás – 360–361. old., részletesen erről lásd október 3–4.). •

A TÓRAOLVASÁS RENDJE PESZÁHRA

Peszáh mind a nyolc napján két Tórából olvasunk. • A *Zsidó imakönyv* 1996-os kiadásában a 228. oldalon a héber oldalról sajtóhiba miatt hiányzik a *könyörület tizenhárom tulajdonsága*. A 71. oldal alapján pótolható. •

Vasárnap, ünnepen	Öt embert hívnak fel: <i>Miši ukhu láhem</i> (2Mózes 12:21–51.); <i>Máftir</i> : 4Mózes 28:16–25.; <i>Háftára</i> : <i>Vájomer Jöhosuá</i> (Jöhosuá 3:5–7., 5:2–6:1., 6:27.).
Hétfőn, ünnepen	Öt embert hívnak fel: <i>Sor o keszev</i> (3Mózes 22:26–23:44.); <i>Máftir</i> : 4Mózes 28:16–25.; <i>Háftára</i> : <i>Vájislah Hámeleh</i> (2Királyok 23:1–9., 21–25.).
Kedden, félünnepen	Három embert hívnak fel: <i>Kádes li</i> (2Mózes 13:1–16.); <i>Negyedik</i> : 4Mózes 28:19–25.
Szerdán, félünnepen	Három embert hívnak fel: <i>Im keszef tálve</i> (2Mózes 22:24–23:19.); <i>Negyedik</i> : 4Mózes 28:19–25.
Csütörtökön, félünnepen	Három embert hívnak fel: <i>Pszol löhá</i> (2Mózes 34:1–26.); <i>negyedik</i> : 4Mózes 28:16–25.
Pénteken, félünnepen	Három embert hívnak fel: <i>Bömidbár Szináj</i> (4Mózes 9:1–14.); <i>negyedik</i> : 4Mózes 28:19–25.
Szombaton, ünnepen	Hét embert hívnak fel: <i>Vájhi böszáláh Páro</i> (2Mózes 13:17–15:26.); <i>Máftir</i> : 4Mózes 28:16–25.; <i>Háftára</i> : <i>Vájdábér Dávid</i> (2Sámuel 22.).
Szombaton délután	<i>Smini</i> (3Mózes 9:1–16.)
Vasárnap, ünnepen	Öt embert hívnak fel: <i>Kol hábhor</i> (5Mózes 15:19–16:17.); <i>Máftir</i> : 4Mózes 28:19–25.; <i>Háftára</i> : <i>Od hájom</i> (Jesájá 10:32–12:6.).

PESZÁH MÁSODIK ESTÉJE

Április 13-án, vasárnap este *Peszáh* második estéje, ünnepi gyertyagyújtás az ünnepre való tekintettel csak a megadott időpont után és csak már égő lángról történhet (lásd *Naptár* 6. old.). • Ünnepi ima, mint előző este. • Az esti ima végén, az *Álénu (Záróima)* előtt *Szafirát háomer* (Omerszámlálás – 154–156. old.). •

SZFIRÁT HÁOMER – AZ OMERSZÁMLÁLÁS RENDJE

Peszáh második estéjétől hét teljes héten át – negyvenkilenc napon át – minden este számláljuk a napokat. Az ötvenedik nap *Sávuot* ünnepe. A *Sávuot* szó jelentése „hetek,” ami a számlálás héthetes időszakára utal. • A számlálás célja az, hogy a *Peszáh*, a kivonulás ünnepe után lélekben felkészüljünk *Sávuotra*, a tóraadás ünnepére. • A számlálás *Peszáh* második estéjén kezdődik, amikor egy bizonyos mennyiségű (*omernyi*) új árpát kellett learatni és másnap áldozatként a Szentélyben bemutatni. Az egész időszak *szafirát háomer*, „az omer számlálása” néven ismeretes. • Először elmondjuk az *ál szfirát háomer* áldást (154. old.), utána megemlítjük a nap számát, majd az eltelt hetek és napok számát. Például: „Ma van az omer harmincadik napja, ez négy hét és két nap.” • Az omerszámlálás időpontja esténként a csillagok feljövételétől virradatig tart. Ha szükséges, már naplementétől is lehet számolni. • Aki elfelejtett este számolni, az a következő nap folyamán sötétedésig pótolhatja, de áldásmondás nélkül. A további estéken pedig folytathatja az áldással együtt a számlálást. • Ha egy egész napot kihagytunk, számoljunk továbbra is minden este *Sávuotig*, de áldásmondás nélkül. • Ha már mi magunk nem mondhatunk áldást, és közösséggel imádkozunk, akkor az előimádkozó által mondott áldásra válaszoljunk „Ámén!”-t, és utána számoljunk magunk is. • A *szfirá* idején pusztította el a pestis rabbi Ákivá több ezer tanítványát. Azóta a *szfirá* alatt részleges gyászidő van, nem tartanak esküvőt, nem vágatnak haját, tilos táncolni és muzsikálni. Ezek a korlátozások azonban nem érvényesek *Lág báomerkor*, a harmincharmadik napon (május 16.), mert ekkor szünetelt a járvány. • Sok askenázi közösségben a hajvágás tilalmát csak *Ros hodes* ijártól (április 28-tól) tartják – 33 napon át, de esküvőt ezekben a közösségekben sem tartanak már *Peszáhtól*. • A *szafirát háomer* utolsó három napja (május 30-tól) már nem a gyász, hanem a tóraadásra való

felkészülés jegyében telik, ezért ekkor már lehet házasodni is. Elterjedt szokás szerint már *Ros ʕodes* szivántól (május 28-tól) is házasodnak. • ʕászid szokás szerint csak a *Sávuot* előtti napon vágnak hajjat. •

PESZÁH MÁSODIK NAPJA

Április 14-én, hétfőn ünnepi imarend. • Este az ünnep kimenetelével félünnepi hétköznapi esti ima. Az *Ámidában Átá ʕonántánut* („Te ajándékozta...” – 145. old.) és *Jáále vőjavot* („Szálljon hozzád...” – 148. old.) monduk. • Ettől az estétől kezdve egész *Szukkotig* minden *Ámidában* a nyári változatot, *vötén bráʕát* (például reggel 61. old.) említünk. • Az ima után *Hávdálá* (Ünnepbúcsúztató – *Naptár* 158–159. old.) csak borral, fűszer (*bőszámim*) és gyertya (*nér*) nélkül. •

FÉLÜNNEPEK

Április 15-től 18-ig, keddtől péntekig *ʕol hámoéd*, félünnep. Ezekre a napokra nem vonatkoznak a szigorú ünnepi munkatiltalmak, de ha tehetjük, jobb, ha nem megyünk munkába, és megtartjuk az ünnepi hangulatot. • A *hámeć* tilalma, természetesen Peszáh mind a nyolc napján át érvényben van. • A félünnepi ima *Mizmor lötodá* („Hálaének...” – 36. old.) nélkül. • ʕászidok félünnepen nem szoktak tfilint rakni. • Azok is, akik raknak tfilint, a *Hálél* előtt leveszik (az előimádkozó *Hálél* után). Kivételt félünnep első napja képez: ekkor a tóraolvasás a tfilinről szól, ezért csak tóraolvasás után veszik le. • A tóraolvasás utáni *Fél kádíst* csak a második Tóra olvasása után mondjuk. •

PESZÁH UTOLSÓ KÉT NAPJA

Április 18-án, pénteken este szombati és ünnepi gyertyagyújtás *seheʕejánu* áldás nélkül (*Naptár* 6. old.). • Péntek délutáni félünnepi ima, esti ünnepi ima. • Askenázoknál elmaradnak a *Máárávit* költemények, amelyeket sok közösségben máskor szoktak mondani. • *Álénu* (*Záróima* – 185. old.) előtt *szfirát háomer* (Omerszámlálás – 154–156. old.). • Otthon a szombat tisztelőre mondott *Sálom Áléhem* (Angyalok köszöntése) kezdetű részt egészen a *kidusig* halkán mondjuk (187–188. old.). • Ünnepi *kidus* szombati betoldásokkal, *seheʕejánu* áldás nélkül (340–341. old.) • A Sás-tenger kettévá-

lasztásának emlékére a csoda évfordulóján, ezen az estén, a hászidok ébren maradnak egész éjjel. •

Április 19-én, szombaton, *Peszáh* hetedik napja, ünnepi ima szombati betoldásokkal. • Askenáz közösségekben a reggeli ima részeként rendszeresen elmondott „Tenger dalát”, *Áz jásir* („Akkor énekeltek...” – 210–211. old.) ez alkalommal a közösség az előimádkozóval versenként felváltva, hangosan énekl. • Askenáz közösségben szokás ilyenkor a tóraolvasás előtt Salamon király *Sir hásirim* (*Az énekek éneke*) könyvét olvasni. • Amikor a két Tórát kivesszük, a szombat miatt elmarad a *könyörület tizenhárom tulajdonsága* és a *Ribono sel olám* („Világ Ura...” – 228. old.). • Tóraolvasás két Tórából (hét plusz egy embert hívnak fel), és Háftárak (lásd fent). • A *Muszáf Ámidá* ismétlésében a *dűhenolás* kapcsán (papi áldás – 360–361. old., részletesen erről lásd október 3–4.) a szombat miatt különböző szokások vannak (*Kicur Sulhán áruh* 100:1.). Hászid közösségekben *dűhenol*nak, sok askenáz közösségben nem. • Ünnepi délutáni ima szombati betoldásokkal. •

Április 19-én, szombaton este, *Peszáh* utolsó, nyolcadik napja, gyertyagyújtás az ünnepre való tekintettel csak a megadott időpont után, csak égő lángról, és a *sehehejánu* áldás nélkül. • Esti ünnepi ima *Vátodiénu* („Örökkelvő Istenünk, tudattad velünk...” – 345. old.) betoldással. • A *hávdálá* és az ünnepi *kidus* áldásait együtt mondjuk úgynevezett *JáKNöHáZ* sorrendben: a borra (*jájin*), az ünnepre (*kidus*), a fényre (*nér*), a szombat búcsúztatására (*hávdálá*), de a *sehehejánu* (*zmán*) áldás nélkül. (340–341. old.) • A szokásos *hávdálától* eltérően nem használunk különleges *hávdálá* gyertyát. Askenáz szokás, hogy a fényre mondott áldásnál két ünnepi gyertyát érintünk össze, és így szemléljük, hogyan tükröződik a fény a körmünkön – a gyertyákat ezek után égve visszatesszük a helyükre. Hászid szokás szerint csak a helyükön égő gyertyákra pillantanak. •

Április 20-án, vasárnap, *Peszáh* utolsó, nyolcadik napja. Ünnepi imarend. • A *Zsidó imakönyv* 1996-os kiadásában a 228. oldalon a héber oldalról sajtóhiba miatt hiányzik a *könyörület tizenhárom tulajdonsága*. A 71. oldal alapján pótolható. • Tóraolvasás két Tórából (öt plusz egy embert hívnak fel), és Háftárak (lásd fent). • a tóraolvasás után *Jizkor* (*Mázkir*) ima elhunytjaink emlékére (349. old.). A *Mázkir*ről és a mondandó imáról lásd részletesen

Naptár 182–185. old. Az a szokás, hogy erre az imára csak az marad a zsinagógában, akinek valamelyik szülője már nincs az élők sorában. • A *Muszáf Ámidá* ismétlésében *dűhenolás* (papi áldás – 360–361. old., részletesen erről lásd október 3–4.). • Hászid szokás ezen a délutánon az ünnepi *Minhá* ima után úgynevezett messiási lakomát – *szödát másiá*hot tartani, mivel a megváltás nagy ünnepének végén, *Peszáh* utolsó napján, „már fénylik a Messiás sugara és érezhető a közeledő végleges megváltás”. Ezen az étkezésen szokás négy pohár bort inni. • Este, az ünnep kimenetelével hétköznapi ima az *Ámidában Áta honántánu* („Te ajándékoztad...” – 145. old.) betoldással. • *Hávdálá* (Ünnepbúcsúztató – *Naptár* 158–159. old.) csak borral, fűszer (*böszámim*) és gyertya (*nér*) nélkül. •

Április 21-én, hétfőn *Iszru hág*, az ünnep másnapja. Nem mondunk *Táhánunt*. Így teszünk egészen niszán hó végéig (április 28.). •

Április 25-én, pénteken este és 26-án szombaton. Mától, *Peszáh* és *Sávuot* között askenáz szokás a *Löhá dodit* hagyományos gyászdallammal énekelni, és minden szombaton elmondani az *Áv háráhámimot* („Az Irgalom Atyja...” – 238. old.). • *Muszáf* előtt újhoidhirdetés (236–237. old.). • A hászidok nem mondják az *Áv háráhámimot* („Az Irgalom Atyja...”) ezen a szombaton. • A *Minhá* délutáni imában a *Cidkáthá cedek* („Az igazad...” – 279. old.) elmarad. • *Peszáh* végétől Ros hásánaig szokás minden szombat délután a *Pirké ávot* (Az atyák tanításai) egy-egy fejezetét tanulmányozni. A hat fejezet befejezése után mindig újrakezdjük. • *Pirké ávot* első fejezet (287–289. old.). •

5785. ijár – 2025. április-május

Április 27-én, vasárnap este és 28-29-én, hétfőn és kedden *Ros hodes*, újhoid. Nem mondunk *Táhánunt* és minden *Ámidában*, illetve az asztali áldásban is elmondjuk a *Jáále vójávo* („Szálljon hozzád...” – például reggel 65. old.) betoldást. • Újhoidi imarend. • A hónap első felében egyszer *Kidus löváná* (Holdszentelés – 157–160. old.) – lásd október 31. •

Május 3-án, szombaton, sok askenáz közösségben a *Muszáf* ima előtt hirdetik ki a hétfő–csütörtök–hétfő böjti ciklust (lásd november 9.). • A *Minhá*

délutáni ima után tanulmányozzuk a *Pirké ávot* (Az atyák tanításai) második fejezetét (289–293. old.). •

Május 10-én, szombaton a *Minhá* délutáni ima után tanulmányozzuk a *Pirké ávot* (Az atyák tanításai) harmadik fejezetét (293–297. old.). •

Május 12-én, hétfőn *Peszáh séni* („Második Peszáh”). A Szentély idejében ezen a napon lehetőség adódott a Peszáhkor elmaradt áldozat bemutatására (lásd: *4Mózes* 9:1–14.). • Nem mondunk *Táhánunt*. • Szokás ilyenkor egy kis maceszt enni. •

Május 15-én, csütörtökön az esti örömnappal már a *Minhá*-ban elmarad a *Táhánun*. •

Május 16-án, pénteken *Lág báomer*, az omerszámlálás harmincharmadik napja, örömnappal. Ezen a napon szűnt meg a szörnyű pestisjárvány, amely rabbi Ákivá tanítványait pusztította (i.sz. 120. körül), s amely miatt az omer idejébe részleges gyászt tartunk. • Ugyancsak ezen a napon van a híres talmudi bölcs, Simon bár Joháj rabbi (II. század), a *Zohár* szerzőjének a halálzási évfordulója is. • Ezen a napon szünetel a gyász, lehet esküvőt tartani, stb. (lásd még *Az omerszámlálás rendje*, *Naptár* 131. old.). • Nem mondunk *Táhánunt*, és szokás a szabadban összejöveteleket rendezni, esetleg tá-bortüzet rakni.

Május 17-én, szombaton a délutáni *Minhá* ima után tanulmányozzuk a *Pirké ávot* (Az atyák tanításai) nyolcadik fejezetét (297–300. old.). •

Május 24-én, szombaton a tóraolvasásban hangzik el a *toháhá* – „fenyítés” (*3Mózes* 26:14–43.), a szakasz vészes tartalma miatt halkabban olvassák fel, és nem szoktak senkit sem felhívni a Tórához, hanem ezt szokták kihirdetni: *Jáámod mi söjirce*, „Jöjjön, aki akar”. Hászid szokás, hogy a tóraolvasó maga megy fel a Tórához anélkül, hogy hívnák. Aki feljön a Tórához, elmondja a szokásos áldásokat. • Ezen a szombaton fejezzük be *Mózes harmadik könyvét*. A befejezéshez, egy nagy tekintélyű embert hívunk fel, és a könyv befejezésekor azt kívánjuk, hogy legyen erőnk folytatni a tanulást: *házák házák vönitházék*. • *Muszáf* előtt újhirdetés (236–237. old.). • Hászid közösségben is szokás elmondani az *Áv háráhámimot* („Az Irgalom Aty-

ja...” – 238. old.). • A *Minhá* délutáni ima után tanulmányozzuk a *Pirké ávot* (Az atyák tanításai) ötödik fejezetét (300–305. old.). •

Május 27-én, kedden askenáz közösségekben a *Minhá*ban *Jom kipur kánt* tartanak (lásd november 28.). • Az esti *Ros hodes* miatt már a *Minhá*-ban nem mondunk *Táhánunt*. •

5785. sziván – 2025. május-június

Május 27-én, kedden este és 28-án, szerdán *Ros hodes*, újhold. Nem mondunk *Táhánunt*, és minden *Ámidában*, és az asztali áldásban is elmondjuk a *Jáále vőjavo* („Szálljon hozzád...” – például reggel 65. old.) betoldást. • Újholdi imarend. • A hónap első felében egyszer *Kidus löváná* (Holdszentelés – 157–160. old.) – lásd október 31. • *Ros hodes*től egészen június 4-ig, *Iszru háigig*, nem mondunk *Táhánunt*. A *hászidok* egészen június 8-ig nem mondanak *Táhánunt*, mert eddig lehet még pótolni a Szentélyben az ünnepi áldozat bemutatását, amit a zárandokok hoztak magukkal. •

Május 30-án, péntektől. A *szfirát háomer* utolsó három napja (május 30–június 1.) már nem a gyász, hanem a tóraadásra való felkészülés jegyében telik, ezért ekkor már lehet házasodni is. Elterjedt szokás szerint már *Ros hodes* szivántól (május 28-tól) is házasodnak. *Hászid* szokás szerint csak a *Sávuot* előtti napon vágnak haját. •

Május 31-én, szombaton a *Minhá* délutáni ima után tanulmányozzuk a *Pirké ávot* (Az atyák tanításai) hatodik fejezetét (305–310. old.). • Az esti imában elmarad a *Vihi noám* („Legyen velünk...” – 313–315. old.), mert nem lesz teljes a következő munkahét. •

Sávuot – A tóraadás ünnepe

Június 1-én, vasárnap este és 2-3-án, hétfőn és kedden *Sávuot*, a tóraadás ünnepe, a három zárandokünnep egyike. • Az ünnepnek két oka van: megemlékezünk a teremtés után 2448 évvel – azaz 3337 évvel ezelőtt – történt Színáj-hegyi tóraadásról, valamint az első gyümölcsök áldozatáról – a *bikurim*ről –, melyet hálaadásként ajánlottak fel a jeruzsálemi Szentélyben. • Szokás a zsinagógát és az otthont zöld növényvel és virággal díszíteni: Bölcse-

ink tanítása szerint, noha a Színáj-hegy a sivatagban van, a *Tóra*-adás tiszteletére virágba borult. A szefárd zsidók a tekerceiket is virágdíszsel ékesítik. •

Június 1-én, vasárnap este ünnepi gyertyagyújtás (*Naptár* 6. old.). • Az esti imát igyekeznek későn kezdeni, hogy teljesen vége legyen az omer 49. napjának is, mert csak azután kezdődik Sávuoet ünnepe. • Ünnepi esti ima. • Ünnepi *kidus* (340–341. old.) • Szokás, hogy a férfiak egész éjjel virrasztanak és tanulnak, kijavítva ezzel azt a hibát, hogy a zsidók a tóraadás reggelén elaludtak. • Sok közösségben ilyenkor az erre az alkalomra összeállított *Tikun léjl Sávuoet*ot olvassák fel, mely a Tóra minden részéből – a Bibliából, a *Misná*ból, a *Talmud*ból és a *Zohár*ból tartalmaz részleteket. • Sávuoetról bővebben a www.zsido.com/savuot honlapon olvashatunk. •

Június 2-án, hétfőn Sávuoet első napja, ünnepi imarend. • Tóraolvasás előtt az *Ákdám*ut költeményt szokás hagyományos dallammal, az előimádkozó vagy rabbi és a közösség között, felváltva felolvasni. • Az *Ákdám*ut Sávuoet ünnepére – *Isten és a zsidó nép szerelmi verse* magyar fordítása (Chábád Lubavics Egyesület és EMIH, 2007) kapható az irodánkban. • A *Zsidó imakönyv* 1996-os kiadásában a 228. oldalon a héber oldalról sajtóhiba miatt hiányzik a *könyörület tizenhárom tulajdonsága*. A 71. oldal alapján pótolható. • A Tórából felolvassák a tóraadás történetét és a Tízparancsolatot (2Mózes 19–20.), amit mindenkinek kötelessége meghallgatni. Ilyenkor még a kisgyerekeket is el szokták hozni a zsinagógába. • A Tízparancsolatot a közösség állva hallgatja. Hászid szokás, hogy ilyenkor a Tóra felé fordulnak. • A *Muszáf Ámidá* ismétlésében *dűhenolás* (papi áldás – 360–361. old., részletesen erről lásd október 3–4.). • Az ünnepi ebédnél szokás édes, tejes ételeket enni, mert az „édes” Tóra is a tejhez hasonlatos. • Este ünnepi gyertyagyújtás az ünnepre való tekintettel csak a megadott időpont után, és csak már égő lángról történhet (*Naptár* 6. old.). • Ünnepi esti imarend. • Ünnepi *kidus* (340–341. old.). •

Június 3-án, kedden Sávuoet második napja, ünnepi imarend. • Askenáz közösségben szokás a tóraolvasás előtt Dávid királyra emlékezve *Rút* könyvét olvasni (Rút volt Dávid király özanyja). • A Tóra-olvasás után *Mázkir* ima elhunytjaink emlékére (349. old.). A *Mázkir*ről és az elmondandó imáról lásd részletesen *Naptár* 182–185. old. • Este hétköznapi esti ima az *Ámidá*ban

az *Átá honántánu* („Te ajándékoztad...” – 145. old.) betoldással. • *Hávdálá* (Ünnepbúcsúztató – *Naptár* 158–159. old.) csak borral, fűszer (*böszámim*) és gyertya (*nér*) nélkül. •

Június 4-én, szerdán *Iszru hág*, az ünnep másnapja. Askenáz szokás szerint nem mondunk *Táhánunt* ezen a napon, hászid szokás szerint egészen június 8-ig. •

Június 7-én, szombaton hászid szokás szerint a *Minhá* délutáni imában a *Cidkáthá cedek* („Az igazad...” – 279. old.) elmarad. • *Minhá* ima után kezdjük a *Pirké ávot* (Az atyák tanításai) második ciklusát az első fejezet tanulmányozásával (287–289. old.). •

Június 14-én, szombaton a *Minhá* délutáni ima után tanulmányozzuk a *Pirké ávot* (Az atyák tanításai) második fejezetét (289–293. old.). •

Június 16-án, hétfőn (szíván 20.) a holokausztban elhunyt mártírok gyásznapja. Közvetlen a holokauszt után, a magyar ortodox rabbik ezt a napot tűzték ki a vészkorszakban elhunyt mártírok emléknapjául. Aki nem tudja hozzátartozói elhalálozásának napját, az ezen a napon tartsa meg a *jórcájt* évfordulót. • Eredetileg a XVII. századi lengyel rabbik nyilvánították gyásznapnak ezt a napot a Hmelnycickij féle pogromokban (a *Táh* és *Tát* években: 1648–1649) elhunyt mártírok emlékére. •

Június 21-én, szombaton *Muszáf* előtt újhholdhirdetés (236–237. old.). • A hászidok sem mondják az *Áv háráhámimot* („Az Irgalom Atyja...” – 238. old.). • A *Minhá* délutáni ima után tanulmányozzuk a *Pirké ávot* (Az atyák tanításai) harmadik fejezetét (293–297. old.). •

Június 25-én, szerdán askenáz közösségekben a *Minhában Jom kipur kátánt* tartanak (lásd november 28.). • Azt esti *Ros hodes* miatt már a *Minhában* nem mondunk *Táhánunt*. •

5785. támuz – 2025. június-július

Június 25-én, szerdán este és 26–27-én, csütörtökön és pénteken *Ros hodes*, újhhold. Nem mondunk *Táhánunt* és minden *Ámidában*, és az asztali áldásban is elmondjuk a *Jáále vőjávo* („Szálljon hozzád...” – például

reggel 65. old.) betoldást. • Újholdi imarend. • A hónap első felében egyszer *Kidus löváná* (Holdszentelés – 157–160. old.) – lásd október 31. •

Június 28-án, szombaton a *Minhá* délutáni ima után tanulmányozzuk a *Pirké ávot* (Az atyák tanításai) negyedik fejezetét (297–300. old.). •

Július 5-én, szombaton a *Minhá* délutáni ima után tanulmányozzuk a *Pirké ávot* (Az atyák tanításai) ötödik fejezetét (300–305. old.).

Július 7-én, hétfőn a következő nap jeles volta miatt hászid közösségekben már a *Minhában* nem mondunk *Táhánunt*. •

Július 8-9-én, kedden és szerdán támuz 12-13-án, a hatodik lubavicsi rebbe, *Joszéf Jichák Schneerson* rabbi (der friediger rebbe, 1880–1950) születésnapja és szabadulása a szovjet börtönből 1927-ben. A hászidok nem mondanak *Táhánunt* az imában.

Július 12-én, szombaton a *Minhá* délutáni ima után tanulmányozzuk a *Pirké ávot* (Az atyák tanításai) hatodik fejezetét (305–310. old.). •

Július 13-án, vasárnap, *Sivá ászár bötámuz* (támuz 17.) böjtje reggel 2:33-tól este 21:17-ig. • I.sz. 70-ben ezen a napon törték át Titusz hadai Jeruzsálem falait, majd három héttel később, *áv* 9-én a város a rómaiak kezére került. • Ettől a naptól kezdődik a háromhetes gyászciklus (*dráj vohen*), amely *áv* 9-ig tart. Ezekben a napokban nem tartunk esküvőt, nem nyiratkozunk és nem hallgatunk élőzenét. • Askenáz közösségekben ilyenkor péntek esténként a *Löhá dodi* imát (169–170. old.) gyászos dallammal éneklük [hászidoknál ez nem szokás, mert szombaton általában szünetel a gyász] és szombat reggelenként *Áv háráhámimot* („Az Irgalom Atyja...” – 238. old.) mondanak. • Böjtnapi imarend (lásd január 10.). •

Július 19-én, szombaton *Muszáf* előtt újhold-hirdetés (236–237. old.). • Ilyenkor a hászidok nem mondják az *Áv háráhámimot* („Az Irgalom Atyja...” – 238. old.). • A *Minhá* délutáni ima után kezdjük a *Pirké ávot* (Az atyák tanításai) harmadik ciklusát az első fejezet tanulmányozásával (287–289. old.). •

Július 24-én, csütörtökön askenáz közösségekben a *Minhában* *Jom kipur kátán mukdámot* tartanak (lásd november 28.). •

5785. menáhem év – 2025. július-augusztus

Július 25-én, pénteken este és 26-án, szombaton *Ros hodes*, újhold. Szombati újholdi imarend. • Minden *Ámidában*, és az asztali áldásban is elmondjuk a *Jáále vöjavo* („Szálljon hozzád...” – például reggel 224. old.) betoldást. • Ezen a szombaton fejezzük be a tóraolvasáskor *Mózes negyedik könyvét*. A befejezéshez egy nagy tekintélyű embert hívunk fel, és a könyv befejezésekor azt kívánjuk, hogy legyen erőnk folytatni a tanulást: *házák házák vönitházék*. • A *Minhá* délutáni imában a *Cidkáthá cedek* („Az igazad...” – 279. old.) elmarad. • A *Minhá* után tanulmányozzuk a *Pirké avot* (Az atyák tanításai) második fejezetét (289–293. old.). • A kilenc gyásznapi miatt az esti *Hávdálá* (Szombatbúcsúztató – *Naptár* 158–159. old.) pohár borát, ha lehet, egy kiskorú gyermeknek adjuk (lásd lent). • Szokás csak év 9. után mondani *Kidus lövánát* (Holdszentelés – 157–160. old.) – lásd október 31. •

A nájn tég – A kilenc gyásznapi

Áv hónap első kilenc napja, mely augusztus 4-ig, hétfőn délig tart, az előző két hét gyászának folytatása, súlyosabb formában. Nem mulatunk, nem eszünk húst, nem iszunk bort: a jeruzsálemi Szentélyek évezredekkel ezelőtti pusztulását siratjuk. • Vannak, akik ilyenkor az elsőszülöttek böjtjéhez hasonlóan, egy *szijum mászehttel* (egy talmudi traktátus tanulásának befejezése) váltják ki a gyászt, és a *micva-étkezésnél* esznek húst, vagy isznak bort. • A borívás tilalma olyan szigorú, hogy még a szombat esténként elmondott *Hávdálá* (Szombatbúcsúztató – *Naptár* 158–159. old.) pohár borát is, ha lehet, egy kiskorú gyermeknek adjuk (olyannak, aki már érti az áldásmondás lényegét), de ha nincs ilyen gyermek, akkor megihatja az áldásmondó is. • *Hábád* hászid szokás minden napon *szijumot* rendezni, de ennek ellenére sem esznek húst. A szokásnak az az idézet az alapja, hogy „Cion jog által váltatik meg és megtérői jóteknokodás által” (*Jesájá* 1:27.), vagyis minél több tóranulás és jóteknokodás által lehet megváltani Izraelt, segíteni a Messiás eljövételét és helyreállítani a Szentélyt. A gyásznapokról bővebben a zsido.com/tisabeav honlapon olvashatunk. •

Augusztus 2-án Sábát *Házon*, az év 9. előtti szombat. A különleges *háftá-rát* (*Házon Jesájáhu*, *Jesájá* 1:1–27.) askenáz szokás szerint a rabbi olvassa fel, gyászos dallammal. • Askenáz közösségekben szokás volt ilyenkor hétköznapi ruhát hordani a gyászra emlékezve. Hászidok azonban ezt a szombatot a sábát szentsége miatt teljességgel gyásztól mentesen tartják meg, szombati ruhában. • A *Minhá* délutáni imában a *Cidkáthá cedek* („Az igazad...” – 279. old.) és a *Pirké ávot* (Az atyák tanításai) tanulmányozása elmarad, mert már a Tisá böÁvot megelőző délután tartózkodunk a tóratanulástól, ami örömet okoz. • Estefelé az étkezés 20:16 óra előtt befejezendő. Nyilvános *sálesüdeszt* nem rendeznek azokon a helyeken, ahol nem rendeznek minden héten. •

Tisá böÁv gyászünnep

Augusztus 2-án, szombaton estétől vasárnap estig tart év 9., az év legszomorúbb napja. Böjt szombat este 20:16-tól vasárnap 20:50-ig. • Ezen a böjt- és gyásznapon emlékezünk az első jeruzsálemi Szentély lerombolására (i.e. 422.) és a második Szentély megsemmisülésére (i.sz. 70.). Az első Szentélyt a babilóniaiak fosztották ki és égették porig, a másodikat a rómaiak, az év ugyanazon napján. • A Szentélynek, a nép vallási központjának lerombolása, nemcsak a vallásra mért súlyos csapást, hanem az első, illetve a második zsidó állam megszűnését is jelentette, továbbá a zsidók száműzetését. A századok során is többször történtek *Tisá böÁv*kor tragikus események a zsidó néppel. • Nem eszünk, nem iszunk, nem mosakszunk, nem borotválkozunk, a nők nem festik ki magukat, nem élünk házaséletet és nem hordunk bőrcipőt. • Nem tanulunk Tórát már szombat délutántól, mert a tanulás örömet okoz. • Szabad azonban olvasni *Jeremiás siralmait*, *Jób könyvét*, *Jeremiás könyvének* részleteit és a Talmudból a Szentély lerombolásával, vagy a gyász törvényeivel foglalkozó részeket. • Nem megyünk dolgozni legalább az előző estétől másnap délig. • Délig alacsony (3 *tefáh*nál, azaz 24 cm-nél alacsonyabb) zsámonyon ülünk, mint a gyászolók a *sivá* hetében. •

A GYÁSZNAP ESTJÉNEK IMARENDJE

Augusztus 2-án, szombaton este hétköznapi esti ima. • Halkan imádkozunk. • A csillagok feljövetelekor, a szombat lezárásaként ezt mondjuk: „*Bá-*

ruh hámávdil bén kodes löhol” („Áldott, aki elkülöníti a szentet a mindennapitól!”) • Le vesszük bőrcipőnket és műanyag- vagy vászoncipőre váltunk. • A szombat esti imából elmarad a *LödÁvid báruh* („Dávidé. Áldott...” – 312. old.). • Az *Ámidá*ban beiktatjuk az *Átá honántánu* („Te ajándékoztad...” – 145. old.) betoldást, mint minden szombat este. • Az *Ámidá* után az előimádkozó *Teljes kádist* mond. • Ezután elmarad a *Vihi noám* („Legyen velünk...” – 313–314. old.), és a *Vöjiten löhá* („Adjon neked...” – 316–320. old.). • A böjtre való tekintettel nem csinálunk *hávdálát* (másnap este pótoljuk), de az *Ámidá* után gyertyát gyújtunk, és a gyertyafény megpillantásakor halkán elmondjuk a *Boré mööré háés* („...aki a tűz fényét teremtette!” – *Naptár* 159. old.) áldást. • Ezt követően *Jeremiás siralmait*, a *Mögilát Éhát* olvassuk gyászos dallammal. • *Éhát* követően a *Kinotból*, *Siralmas énekekből* olvasunk, majd *Vöátá kádossal* („Te, aki...” – 314–315. old.) folytatjuk. • Az előimádkozó ezután elmondja a *Teljes kádist*, de kihagyja belőle a *Titkábél* („Fogadtassék...”) bekezdését. [Egészen másnap délutánig nem mondja az előimádkozó ezt a bekezdést a Kádisban.] • *Álénu* – (*Záróima* – 151–152. old.). • A nap gyászos jellegét azzal is kimutatjuk, hogy le vesszük a tóraszekrény függönyét (*párohet*). • Van, ahol kioltják a fényeket, és kézben tartott gyertyák fénye mellett mondják az imákat. • *Jeremiás siralmi* és változatások a *Siralmas énekekből* magyar fordítása (Chábád Lubavics Egyesület, 2002) kapható az irodánkban. •

A GYÁSZNAP REGGELÉNEK IMARENDJE

Augusztus 3-án, vasárnap a szükséges kézmosásoknál csak az ujjaink végét mossuk meg. • A reggeli áldásokból hászid szokás szerint elmarad a *seászá li kol corki* („...aki minden szükségletemről gondoskodik!” – 16. old.) áldás, hiszen nem hordhatunk bőrcipőt. • A *tálitot* és a *tfilint* nem vesszük fel reggel, csak a *Minhá* délutáni imánál, mert ezek díszek. • A *Báruh seámárnál* („Áldott, kinek...” – 33. old.) nem csókoljuk meg a két *cicitet*, és a *Smában* sem csókoljuk meg a *cicitet* (54. old.). • Szokásos hétköznapi *Ámidá*, de az ismétlésénél az előimádkozó elmondja az *Ánénu* („Válaszolj...” – 60. old.) betoldást. • Az *Ámidá* ismétlésében elmarad a papi áldás (68. old.). • Nem mondunk *Táhánunt*. • Tóraolvasáshoz három embert hívnak fel, a harmadik a *Máftir*. • Gyászimákat, *kinotot* mondunk alacsony számo-

lyon ülve. • *Ásré, Uvá löCion* (87–90. old.), de az *Uvá löCion*ból kihagyjuk a *Vöáni zot briti...* („Én ezt a szövetséget...” – 88. old.) kezdetű mondatot. • *Álénu (Záróima – 91–92. old.)*. • Gyászolók kádisa. • A *Napi zsoltár* (93–96. old.) és a *Kávé* („Reménykedj...” – 98–99. old.) elmarad a reggeli imánál. • Böjtnapon csak akkor lehet a Tórából a böjttel kapcsolatos részt felolvasni, ha a jelenlévő közösségből legalább hárman böjtölnek. Azonban az előimádkozó csak akkor mondhatja el az *Ánénut*, mint külön áldást, ha legalább tízen böjtölnek. Ha nincs tíz böjtölő, akkor betoldásként mondja azt el a *Soméá tfilá* áldásban, mint a magánember, aki böjtöl. •

A GYÁSZNAP DÉLUTÁNJÁNAK IMARENDJE

A zsinagógában visszahelyezzük a *párohetet*. • Felrakjuk a *tálitot* és a *tfilint* (12. old.). • *Smá* (53–54. old.). • *Napi zsoltár* (93–96. old.). • *Kávé* („Reménykedj...” – 98–99. old.) – ahol szokás egész évben a reggeli imában ezt mondani. • *Korbánot* (Szentély-beli szertartások – 122–124. old.). • *Ásré* („Boldogok...” – 125. old.) • Az előimádkozó *Fél kádist* mond, majd tóraolvasás. Három embert hívnak fel a Tórához, a harmadik a *Máftir*. • *Ámidá (Tizennyolc áldás – 126–134. old.)*, a *Náhém* („...vigasztald...” – 130. old.) és az *Ánénu* („Válaszolj...” – 130. old.) betoldásokkal. • Az *Ámidá* ismétlésében az előimádkozó elmondja az *Ánénu* („Válaszolj...” – 128. old.) áldást, a *Náhém* („...vigasztald...” – 130. old.) betoldást, és a papi áldást (133. old.). • Askenáz közösségekben is *Szim sálot* („Hozz békét...” – 133. old.) mondunk. • *Álénu (Záróima – 137. old.)*. •

A BÖJT VÉGE

A böjt kimenetelekor, 20:50 után pótoljuk a reggeli kézmosást és a *Hávdálát* (Szombatbúcsúztató – *Naptár* 158–159. old.), de csak borral, fűszer (*bszá-mim*) és gyertya (*nér*) nélkül. Aki teheti, jobb, ha nem eszik a *hávdálá* utánig. • *Kidus löváná* (Holdszentelés – 157–160. old.), ha a Hold tisztán látható az égbolton. • Ha a Hold nem látható, augusztus 8-án hajnalig még lehet mondani (lásd még október 31.). • Ugyan *Tisá böÁv* böjtje estig tart, de utána sem eszünk húst, nem iszunk bort, és nem ünneplünk másnap délig. Ennek az az oka, hogy a Szentély egész éjszaka és másnap, *áv* 10-én is égett. •

Augusztus 9-én, szombaton év 15., *Sábát Náhámu*. Az év 9. utáni szombattól hét héten át, egészen *Ros hásanáig*, mondjuk a hét „vigasztaló háftárát”. • A tóraolvasásban az *Ászeret hádibrotot*, a Tízparancsolatot (5Mózes 5:6–18.) olvassuk fel különleges dallammal. A Tízparancsolatot a közösség állva hallgatja. Hászid szokás, hogy ilyenkor a Tóra felé fordulnak. • A *Minhá* délutáni ima után tanulmányozzuk a *Pirké ávot* (Az atyák tanításai) harmadik fejezetét (293–297. old.). • Év 15-t a Talmud (*Táánit* 26b.) ünnepnapként és a szeretet napjaként említi. •

Augusztus 16-án, szombaton a *Minhá* délutáni ima után tanulmányozzuk a *Pirké ávot* (Az atyák tanításai) negyedik fejezetét (297–300. old.). •

Augusztus 21-én, csütörtökön askenáz közösségekben a *Minhában* *Jom kipur kátán mukdámot* tartanak (lásd november 28.). •

Augusztus 23-án, szombaton, *Muszáf* előtt újhhold-hirdetés (236–237. old.). • A hászidok sem mondják az *Áv háráhámimot* („Az Irgalom Atyja...” – 238. old.). • Az esti *Ros hodes* miatt a *Minhá* délutáni imában elmarad a *Cidkátá cedek* („Az igazad...” – 279. old.). • A *Minhá* délutáni ima után tanulmányozzuk a *Pirké ávot* (Az atyák tanításai) ötödik fejezetét (300–305. old.). •

5785. elul – 2025. augusztus-szeptember

Augusztus 23-án, szombat este és 24-25-én, vasárnap és hétfőn *Ros hodes*, újhhold. Nem mondunk *Táhánunt*, és minden *Ámidában*, és az asztali áldásban is elmondjuk a *Jáále vójávo* („Szálljon hozzád...” – például reggel 65. old.) betoldást. • Újholdi imarend. • Augusztus 24-től egészen *Hosáná rábáig* (október 13.) elmondjuk a *LöDávid Hásém orit* („Dávidé...” – 100. old.). Askenázok ezt a *Sáháritban* és a *Mááriuban* mondják, és augusztus 24-én este kezdik. A hászidok a *Sáháritban* és a *Minhában* mondják, és már augusztus 24-én reggel elkezdik. • Augusztus 25-től elul hónap utolsó napját (szeptember 22.) kivéve minden reggel megfújjuk a sófárt, emlékeztetőül a *tsuvára*, megtérésre. • Ez a bűnbánat hónapja, melyben az ember magába száll, a szokásosnál többet imádkozik, lehetőleg több zsoldárt olvas (*Nap-*

tár 78. old.) és lelkileg felkészül a közelgő Újévre. • A hónap első felében egyszer kidus löváná (Holdszentelés – 157–160. old.) – lásd október 31. •

Augusztus 30-án, szombaton a *Minhá* délutáni ima után tanulmányozzuk a *Pirké ávot* (Az atyák tanításai) hatodik fejezetét (305–310. old.). •

Szeptember 6-án, szombaton a *Minhá* délutáni ima után elkezdjük a *Pirké ávot* (Az atyák tanításai) negyedik ciklusát az első és második fejezet tanulmányozásával (287–293. old.). •

Szeptember 13-án, szombaton a Tóraolvasás során hangzik el a *toháhá* – „fenyítés” (5Mózes 28:15–68.). A szakasz vészes tartalma miatt halkabban olvassák fel és nem szoktak senkit sem felhívni a Tórához, hanem ezt szokták kihirdetni: *Jáámod mi sőjirce*, „Jöjjön, aki akar”. Hászid szokás, hogy a tóraolvasó maga megy fel a Tórához anélkül, hogy hívnák. Aki feljön a Tórához, elmondja a szokásos áldásokat. • A *Minhá* délutáni ima után tanulmányozzuk a *Pirké ávot* (Az atyák tanításai) harmadik és negyedik fejezetét (293–300. old.). • Szombat éjjel (más közösségekben vasárnap hajnalban) kezdjük a *Szlihot* nevű bűnbánó imákat mondani, és ettől kezdve minden nap kora reggel, az ima előtt mondjuk egészen *Ros hásanáig*, askenáz közösségekben egészen *Jom kipurig*. • A *Szlihot* imák magyar fordítása (Budapest, Chábád Lubavics Alapítvány, 2019) kapható az irodánkban. •

Szeptember 20-án, szombaton elmarad az újholdhirdetés (236–237. old.). • A hászidok sem mondják az *Áv háráhámimot* („Az Irgalom Atyja...” – 238. old.). • A *Minhá* délutáni ima után tanulmányozzuk a *Pirké ávot* (Az atyák tanításai) utolsó két fejezetét (300–310. old.), és ezzel befejezzük a *Pirké ávot* idei tanulmányozását. • Elmarad a *Vihi noám* („Legyen velünk...” – 313–315. old.), mert nem lesz teljes a következő munkahét. • A *Szlihotot* már a múlt héten elkezdjük, ezért minden szokás megegyezik abban, hogy már nem éjszaka, hanem vasárnap reggel mondjuk el a *Szlihotot*. •

Szeptember 22-én, hétfőn a Ros hásaná előtti napon nem mondunk *Tá-hánunt*, vagyis bűnbánó könyörgéseket az imában. Ezen a napon elmarad a sófárfújás. • Reggel az ima után *Hátáráat nődárimot*, a fogadalmak feloldását mondjuk el legalább három (hászid közösségekben tíz) ember előtt (*Sámuel imája* 367–368. old.; *A zsidó újév imarendje* 10–11. old.). [Ha valaki ezt

elmulasztotta, akkor pótolhatja egészen Jom kipurig.] • Este szép, ünnepi ruhát öltünk, hiszen bízunk az Örökkévaló irgalmában, aki az ítélet napján a könnyörület attribútumával ítélkezik felettünk. •

Szeptember 22-én, hétfőn este és 23-24-én, kedden és szerdán *Ros háśáná* 5786. Mindnyájan írassunk be az Élet Könyvébe és legyünk érdekesek egy eredményekben gazdag, egészséges és biztonságos újévre! • Elul havában, kifejezetten a nagyünnepek előtt, három dologgal igyekszünk felkészülni a félelmetes napokra: imával, jótékonykodással és őszinte megtéréssel. Ennek jegyében köszöntsön ránk a következő esztendő! •

כתיבה וחתימה טובה !

JORCÁJTOK ÉS TÖRTÉNELMI ESEMÉNYEK

- 2024. október 5. – Tisri 3.** A máramarosszigeti *Teitelbaum Elázár Niszen rabbi* (1786–1854), a híres *Teitelbaum Mózes rabbi* fiának jorcájtja.
- Október 10. – Tisri 8.** *Reb Báruħnak*, az első *Hábád* rebbe, *Snéur Zálmán rabbi* édespjának jorcájtja (1723–1791). *Reb Báruħ* élete utolsó szakaszában *Munkácson* is élt. *Nagyszöllösön* van eltemetve.
- Október 11. – Tisri 9.** A paksi *Szofér Eliezer Zuszman rabbi* (1829–1902), a *Hámákne* című könyv szerzőjének jorcájtja.
- Október 15. – Tisri 13.** Az ötödik *lubavicsi rebbe*, *Smuél Schneerson rabbi* jorcájtja (*Rebbe MáHáRáS*, 1834–1882).
- Október 26. – Tisri 24.** A beregszázi és mádi *Schwartz Ábrahám Jehudá rabbi* (1824–1883), a *Kol Árje* című könyv szerzőjének jorcájtja.
- Október 27. – Tisri 25.** A pozsonyi *Schreiber Mózes rabbi* (1762–1839), a *Hátám Szofer* című könyv szerzőjének jorcájtja.
- November 21. – Hęsván 20.** Az ötödik *lubavicsi rebbe*, *Sálom Douber Schneerson rabbi* születésnapja (*Rebbe RáSáB*, 1860–1920).
- November 24. – Hęsván 23.** A mezőkaszonyi rebbe, *Rotenberg Jehoszéf rabbi* (1853–1911), a *Bné Silésim* című könyv szerzőjének jorcájtja.
- December 6. – Kiszlév 5.** A csengeri *Jungreisz Ásér Ánsil rabbi* (1806–1873), a *Mönuhát Ásér* című könyv szerzőjének jorcájtja.
- December 10. – Kiszlév 9.** A második *lubavicsi rebbe*, *Douber Schneerson rabbi* születésnapja és jorcájtja (*Miteler Rebbe*, 1773–1827).
- December 11. – Kiszlév 10.** A második *lubavicsi rebbe*, *Douber Schneerson rabbi* (*Miteler Rebbe*) a halála előtt egy évvel, 1826-ben, ezen a napon szabadult az orosz cári börtönből.
- December 14. – Kiszlév 13.** A högyészi *Goiten Báruħ rabbi* (?–1841), a híres *Keszef Niuħár* című könyv szerzőjének jorcájtja.
- December 20. – Kiszlév 19.** „A haszidizmus újéve”, annak emlékére, hogy *Snéur Zálmán rabbi* (*Álter Rebbe*), a *Hábád haszidizmus* alapítója, 1798-ban ezen a napon szabadult ki az orosz cári börtönből.

- December 27. – Kiszlév 26.** Eötvös József báró kultuszminiszter a hitközségi és iskolai ügyek rendezése céljából 1868-ban, ezen a napon hívta össze a magyarországi izraeliták egyetemes kongresszusát, amelyen megtörtént a hírhedt szakadás a neológia és az ortodoxia között.
- December 29. – Kiszlév 28.** A kisvárdai *Lits-Rosenbaum Mózes* rabbi (1864–1942), a *Lehem Ráv Hásálem* című könyv szerzőjének jorcájtja.
- 2025. január 9. – Tévét 9.** A sarkadi *Silberstein Slomó* rabbi (1814–1909) jorcájtja. Ő volt a váci *Silberstein Dávid* rabbi idősebb testvére illetve az *Ohel Slomo* című könyv szerzője.
- január 11. – Tévét 11.** A makói *Ulmann Slomó Zálmán* rabbi (?–1862), a *Jöriát Slomo* könyv szerzőjének jorcájtja.
- január 19. – Tévét 19.** A pozsonyi *Schreiber Ávrahám Smuél Binjomin* rabbi jorcájtja (1815–1872). Ő volt a *Hátám Szofer* fia és utódja, illetve a *Ktáv Szofér* című könyv szerzője.
- január 24. – Tévét 24.** A *Hábád haszidizmus* alapítója, a Ljadi-i *Snéur Zálmán* rabbi (*Álter Rebbe*, 1745–1812), a *Tánjá – A közepesek könyve* című könyv szerzőjének jorcájtja.
- Január 26. – Tévét 26.** A II. Világháború és a holocaust után, 1950-ben ezen a napon jön létre állami kezdeményezésre a MIOK (Magyar Izraeliták Országos Képviselete), mely magába olvasztotta az ortodox és a statusquo hitközségeket.
- Január 30. – Svát 1.** A huszti *Sík Mózes* rabbi (1807–1879), a *MáHáRáM Sik* című könyv szerzőjének jorcájtja.
- Február 8. – Svát 10.** A hatodik lubavicsi rebbe, *Joszéf Jichák Schneerson* rabbi (*der friediger rebbe*, 1880–1950) jorcájtja. Ugyanezen a napon egy évvel később a hetedik lubavicsi rebbe, *Menáhem Mendel Schneerson* rabbi (1902–1994) magára vállalta a haszidok vezetését.
- Február 16. – Svát 18.** A gyöngyösmelléki *Oberlander Joszéf Hájim* (ben Cvi) rabbi (1806?–1855) jorcájtja.
- Február 20. – Svát 22.** A híres pesti rabbi, *Simon Oppenheim* jorcájtja (1753–1851).
- Február 27. – Svát 29.** A máramarosszigeti *Teitelbaum Hánánjá Jom Tov Lipe* rabbi, *Jekutiél Jehudá* rabbi fia és utódja, a *Kdusát Jom Tov* című könyv szerzőjének jorcájtja.
- Március 2. – Ádár 2.** A pápai *Grünwald Jaákov Jehezkijáhu* rabbi (1882–1941), a *Vájágéd Jáákov* című könyv szerzőjének jorcájtja.

- Március 7. – Ádár 7.** Mózes mestertünk születésnapja és jorcájtja (i.e. 1392–1272). A híres nagykállói cádik, az első magyar hászid rebbe *Eizik Taub rabbi* jorcájtja (1751–1821). Az ő nevéhez fűződik a közismert „Szól a kakas már...” című népdal.
- Március 31. – Niszán 2.** Az ötödik lubavicsi rebbe, *Sáalom Douber Schneerson rabbi* (*Rebbe RáSáB*, 1860–1920) jorcájtja.
- Április 9. – Niszán 11.** A hetedik lubavicsi rebbe, *Menáhem Mendel Schneerson rabbi* (1902–1994), a *Likuté Szihot* című könyv szerzőjének születésnapja.
- Április 11. – Niszán 13.** A harmadik lubavicsi rebbe, *Menáhem Mendel Schneerson rabbi* (1789–1866), a *Cemáh Cedek* című könyv szerzőjének születésnapja.
- Április 12. – Niszán 14.** A váci *Silberstein Dávid rabbi* (1820?–1884), a *Svilé Dávid* című könyv szerzőjének jorcájtja.
- Április 18. – Niszán 20.** A dési *Pánet Jehzekél rabbi* (1783–1845), a *Máre Jehzekél* című könyv szerzőjének jorcájtja.
- Április 30. – Ijár 2.** Az ötödik lubavicsi rebbe, *Smuél Schneerson rabbi* (*Rebbe MáHáRáS*, 1834–1882) születésnapja.
- Május 1. – Ijár 3.** A híres bodrogkeresztúri rebbe, *Steiner Sájele rabbi* (1851–1925) jorcájtja.
- Május 28. – Sziván 1.** A szatmári *Grünwald Dávid rabbi* (1867–1928), a *Keren LöDávid* című könyv szerzőjének jorcájtja.
- Május 29. – Sziván 2.** A negyedik vizsnici rebbe, *Háger Jiszráél rabbi* (1860, Vizsnic–1936, Nagyvárad), az *Áhávát Jiszráél* című könyv szerzőjének jorcájtja. A munkácsi *Spiró Hájim Elázár rabbi* (1872–1937), a *Minhát Elázár* című könyv szerzőjének jorcájtja.
- Június 2. – Sziván 6.** Sávuot 1. napja – A hászidizmus alapítójának, *rabbi Jiszráél ben Eliezer* (*A Báál Sém Tov*, 1698–1760) jorcájtja.
- Június 7. – Sziván 11.** A hunfalvai *Rosenberg Smuél rabbi* (1842–1919), a *Böer Smuél* című könyv szerzőjének jorcájtja.
- Június 13. – Sziván 17.** A makói *Forhánd Mózes rabbi* (1860–1944), az *Ohel Mose* című könyv szerzőjének jorcájtja.
- Június 21. – Sziván 25.** A munkácsi majd pesti *Hájim Szofér rabbi* (1822–1886), a *Máháné Hájim* című könyv szerzőjének jorcájtja.
- Június 29. – Támuz 3.** A hetedik lubavicsi rebbe, *Menáhem Mendel Schneerson rabbi* (1902–1994), a *Likuté Szihot* című könyv szerzőjének jorcájtja. Ugyanezen a napon 1927-ben mentették fel a zsidó hitélet szervezése miatt rárótt halálbüntetést.

tés alól a sztálini Szovjetunióban a hatodik lubavicsi rebbét, *Joszéf Jichák Schneerson* rabbit.

Július 8. – Támuz 12. A hatodik lubavicsi rebbe, *Joszéf Jichák Schneerson* rabbi (*der friedige rebbe*, 1880–1950) születésnapja, és szabadulása a szovjet börtönből 1927-ben.

Július 13. – Támuz 17. A mádi *Winkler Mordeháj* rabbi (1845–1932), a *Lövusé Mordeháj* című könyv szerzőjének jorcájtja.

Július 21. – Támuz 25. A váci *Silberstein Jesájá* rabbi (1857–1930), *Silberstein Dávid* rabbi fia és utódja, a *Máászé Lömeleh* című könyv szerzőjének jorcájtja.

Július 24. – Támuz 28. A sátoraljaújhelyi *Teitelbaum Mózes* rabbi (1759–1841) jorcájtja. Ő volt a *Jismáh Mojse* című könyv szerzője és a máramarosszigeti-szatmári hászid dinasztia feje.

Augusztus 1. – Áv 7. A huszti *Grünwald Mózes* rabbi (1853–1910), az *Árugát Háboszem* című könyv szerzőjének jorcájtja.

Augusztus 20. – Áv 26. A satmári *Teitelbaum Joel* rabbi (1887–1979), a *Divré Joél* című könyv szerzőjének jorcájtja.

Augusztus 30. – Elul 6. A máramarosszigeti *Teitelbaum Jekutiél Jehudá* rabbi (1808–1883), a híres *Teitelbaum Mózes* rabbi unokája, a *Jitáv Léu* című könyv szerzőjének jorcájtja.

Szeptember 6. – Elul 13. A vasvári pál utcai zsinagóga és Talmud Egylet első rab-bija, *Zussman Szofer Zeév Wolf* rabbi (1824–1898), a *Hálifot Szimlot Benjámin* című könyv szerzőjének jorcájtja.

Szeptember 7. – Elul 14. Az olaszliszkai *Friedman Cvi Hirs* rabbi (1808–1874), az *Áh Pri Tvuá* című könyv szerzőjének jorcájtja.

Szeptember 10. – Elul 17. A pesti ortodoxia híres rabbija *Reich Jáákov Koppel* (1838–1930) jorcájtja.

Szeptember 11. – Elul 18. A hászidizmus alapítója, rabbi *Jiszráél ben Eliezer* (a *Báál Sém Tov*, 1698–1760) születésnapja. Ugyan ezen a napon született a *Hábád* hászidizmus alapítója, a Ljadi-i *Snéur Zálmán* rabbi (*Álter Rebbe*, 1745–1812), a *Tánjá – A közepesek könyve* című könyv szerzője.

Szeptember 22. – Elul 29. A harmadik lubavicsi rebbe, *Menáhem Mendel Schneerson* rabbi (1789–1866) születésnapja, a *Cemáh Cedek* című könyv szerzője. A bonyhádi *Deutsch Eliezer* rabbi (1850–1916), a *Pri Hászáde* című könyv szerzőjének jorcájtja.

IMÁK

A *tálit*

A *tálit*, a négysarkú, rojtokkal ellátott imalepel a férfiak reggeli imádkozás alatt viselt hagyományos ruhadarabja. Sok közösségben az imához *tálit*ot csak az esküvő után viselnek.

Mielőtt állva felöltjük a *tálit*ot, két kezünkben tartjuk, és a következő áldást mondjuk:

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לְהִתְעַשֵּׂת בְּצִיצִית.

Boruh Áto Ádojnoj Elojhénu Meleh HoOjlm, áser kidsonu bömicvoj-szov vöcivonu löhitátéf báccisz.

„Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, a Világ Királya, ki megszentelt minket parancsolataival, s meghagyta, hogy öltünk cicitet magunkra.”

A *tálit*nak elég nagynek kell lennie, és be kell fednie a test nagy részét, hogy ruhadarabnak lehessen tekinteni. Az igazi *tálit* semmi esetre sem nyak-sál.

A *tfilin*

A *tálit* után felöltjük a *tfilin*t. *Tfilin* mindennapi viselésének jelképezi az Örökkévaló és népe közötti eltéphetetlen köteléket. A kézre és a fejre való *tfilin* az ész és az érzelem, az agy és a szív közötti kapcsolat szimbóluma. Minden 13. évét betöltött zsidó férfi akár a zsinagógában, akár otthon imádkozik valaki, a *tfilin* parancsolatát minden hétköznap köteles teljesíteni.

Az előírás szerint az egész reggeli imádkozást, a *Sáhárit*ot *tfilin*ben kell végezni, de ha a *tfilin*t reggel nem tudtuk feltenni, napközben, sötétedésig pótolhatjuk mulasztásunkat. Ilyenkor legalább a *Smá Jiszráélt* el kell mondanunk.

Tfilint csak hétköznap és *Purimkor*, *Hánukákor* és *Tu bisvát*kor kell felrakni, szombaton és a *Tórában* szereplő ünnepekkor nem. A *tfilin* két négyszögletes, fekete dobozkából áll, amelyeket kóser állat bőréből készítenek. A dobozokban apró pergamentekercsek vannak (a karrészben négy, a fejrészben egy), amelyekre a *Tóra* egy-egy fejezete kézzel van írva:

- *Smá Jiszráél* („Halljad, Izrael...” – 5Mózes 6:4–9.);
- *Vöhájá im sámóá* („És lesz, ha majd meghallgatod...” – *Uo.* 11:13–21.);
- *Kádés li* („Szentelj nekem...” – 2Mózes 13:1–10.);
- *Vöhájá ki jöviáhá* („És lesz, ha majd bevisz az országba...” – *Uo.* 13:11–16.).

Feketére festett bőrszíjak kapcsolódnak hozzájuk: ezekkel rögzíthetjük őket a fejre, illetve a kézre. A dobozoknak tökéletesen négyszögletűeknek kell lenniük.

A *tfilint* a *tálit* felvétele után, állva kell felrakni.

A kézre való *tfilint* a bal kézre, a bicepszre – a „kétfejű” karizomra – helyezve kell feltenni. A balkezeseeknek jobb kezükre kell feltenniük a *tfilint*.

Mielőtt a szíjat a karra tekernénk, elmondjuk a következő áldást:

ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצונו להניח תפלין.

Boruh Áto Ádojnoj Elojhenu Meleh HoOjлом, áser kidsonu bömicvojszov vöcivonu löháníáh töfilin.

„Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, a Világ Királya, ki megszentelt minket parancsolataival, s meghagyta nekünk a *tfilin* felrakását.”

Ezután megfeszítjük a szíjat, és hétszer körültekerjük a karunkon. A fennmaradó részt a kézfej köré tekerjük.

Ezután a fejre való *tfilint* kell feltenni, amire hászidok nem mondanak még egy áldást. Askenáz közösségekben mielőtt szíjait megfeszítenék, a következő áldást is mondják:

ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו, וצונו על מצות תפלין.

Boruh Áto Ádojnoj Elojhenu Meleh HoOjлом, áser kidsonu bömicvojszov vöcivonu ál micvász töfilin.

„Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, a Világ Királya, ki megszentelt minket parancsolataival, s meghagyta minékünk a tfilin parancsát.”

Ezután megszorítják a szíjakat, és a második áldás folytatásaként ezt mondják:

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

Boruh Sém kövojd málhuszoz löojlom voed.

„Áldott dicső uralmának Neve örökkön-örökké!”

A Smá

*Jobb kezünkkel eltakarjuk a szemünket,
és hangosan mondjuk a Smá első mondatát:*

שמע ישראל, ה' אלהינו, ה' אחד.

(Halkan:) ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

ואהבת את ה' אלהיך, בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך. והיו הדברים האלה, אשר אנכי מצוה היום, על לבבך. ושננתם לבניך ודברת בם, בשבתך בביתך, ובילכתך בדרךך, ובשכבך ובקומך. וקשרתם לאות על ידך, והיו לטפת בין עיניך. וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך.

*Jobb kezünkkel eltakarjuk a szemünket,
és hangosan mondjuk a Smá első mondatát:*

Smá Jiszroél, Ádojnoj Elojhénu, Ádojnoj ehod.

(Halkan:) Boruh sém kövojd málhuszoz löojlom voed.

Vöohávto ész Ádojnoj Elojheho, böhol lövovho, uvöhol náfsöho, uvöhol möojdeho. Vöhoju hádvorim hoéle áser onojhi möcávöho hájojm, ál löovoveho. Vösinántom lövoneho, vödibárto bom bösiutöho bövészeho, uvölehtöho vádereh, uvösohböho uvökumeho. Ukösártom löojsz ál jodeho, vöhoju lötojtofojsz bén éneho. Uhöszávtom ál mözuzojsz bászeho uvisoreho.

היה, אם שמע תשמעו אל מצותי, אשר אנכי מצוה אתכם היום, לאהבה את ה' אלהיכם ולעבדו, בכל לבבכם ובכל נפשכם. ונתתי מטר ארצכם בעתו, יורה ומלקוש, ואספת דגגך ותירשך ויצהרך. ונתתי עשב בשדך לבהמתך, ואכלת ושבעת. השמרו לכם פן יפתה לבבכם, וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחיתם להם.

וַחֲרָה אִף ה' בְּכֶם, וְעָצַר אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר, וְהֶאֱדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת יְבוּלָהּ, וְאֲבִרְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטְּבָה, אֲשֶׁר ה' נָתַן לָכֶם. וְשִׁמְתֶם אֶת דְּבָרֵי אֱלֹהִים עַל לְבַבְכֶם וְעַל נַפְשְׁכֶם, וְקִשְׁרְתֶם אֹתָם לְאוֹת עַל יְדֵכֶם, וְהָיוּ לְטוֹטְפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם. וְלִמְדֹתֶם אֹתָם אֶת בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם, בְּשִׁבְתְּכֶם בְּבֵיתְכֶם, וּבְלִכְתְּכֶם בְּדֶרֶךְ, וּבְשֹׁכְבְּכֶם וּבְקוּמְכֶם. וְכִתְבֹתֶם עַל מְזוֹזוֹת בֵּיתְכֶם וּבְשַׁעְרֵיכֶם. לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם וְיָמֵי בְנֵיכֶם עַל הָאָדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע ה' לְאַבְרָהָם לְתַת לָהֶם, כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ.

Vöhojo im somojá tismöu el micvojszáj áser onojhi möcáve eszhem há-
jojm, löáhávo esz Ádojnoj Elojhéhem ulöovodj, böhol lövávhem uvöhol
náfsöhem. Vönoszáti mötár árcöhem böitoj, jojre umálkojs, vöoszáfto dö-
goneho vöszirojsöho vöjic'horeho. Vönoszáti észev böszodöho livhemteho,
vööhálto vöszo voto. Hisomöru lohem, pen jifte lövávhem, vöszártém váá-
vädtem elojhim áhérim vöhistáháviszem lohem. Vöhoró áf Ádojnoj bo-
hem, vöocár esz hásomájim völoj jihje motor, vöhoádomo loj szitén esz jö-
vula, váávädtem möhéro méál hoorec hátojvo, áser Ádojnoj nojszén lo-
hem. Vösámtem esz dövöráj éle ál lövávhem vöál náfsöhem, ukösártem
ojszom lööj sz ál jedhem, vöhoju lötojtofojsz bén énéhem. Völimädtem oj-
szom esz bönéhem, lödábér bom bösiutöho bövészeho, uvölehtëho váde-
reh, uvösöhböho uvökumeho. Uhöszávtom ál mözuzojsz bászeho uvisore-
ho.

Lömáán jirbu jöméhem vimé vönéhem ál hoádomo, áser nisbá Ádojnoj
láávojszéhém loszész lohem, kimé hásomájim ál hoorec.

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם, וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל
כַּנְפֵי בְגָדֵיהֶם לְדֹרֹתָם, וְנִתְּנוּ עַל צִיצִית הַכֶּנֶף פְּתִיל תְּכֵלֶת. וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית, וּרְאִיתֶם
אֹתוֹ, וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה' וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם, וְלֹא תִתּוּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי
עֵינֵיכֶם, אֲשֶׁר אֹתָם זָנִים אַחֲרֵיהֶם. לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת כָּל מִצְוֹתַי, וְהֵייתֶם
קְדוֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם. אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְהָיִית לָכֶם
לֵאלֹהִים, אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם. [אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם]... אָמֵת.

Vájojmer Ádojnoj el Mojse lémojr: Dábér el böné Jiszroél vöomárto
áléhem, vöoszu lohem cicisz ál kánfé vigdéhem lödojrojszom, vönosznu ál
cicisz hákonof pöszil töhélesz. Vöhojo lohem löcicisz, uröiszem ojszoz
uzöhártem esz kol micvojsz Ádojnoj, váásziszem ojszom, völoj szoszuru
áháré lövávhem vöáháré énéhem, áser átem zojnim áháréhem. Lömáán

tizkörü váasziszem esz kol micvojszoy, vihjiszem ködojsim IÉlojhéhem. Áni Ádojnoy Elojhéhem, áser hoczészi eszhem méerec Micrájim, lijojsz lohem IÉlojhim, áni Ádojnoy Elojhéhem [áni Ádojnoy Elojhéhem.] Emesz...

*Jobb kezünkkel eltakarjuk a szemünket,
és hangosan mondjuk a Smá első mondatát:*

Halljad Izrael, Örökkévaló Istenünk, az Örökkévaló egy!

(Halkan:) Áldott dicső uralmának Neve örökkön-örökké!

Szeresd hát Örök Istenedet egész szíveddel, egész lelkeddel és minden tehetségeddel! Ezeket a szavakat pedig, amelyeket ma elrendelek neked, vedd a szívedre, és tanítsd gyermekeidnek, beszélj róluk, amikor otthon vagy, ha úton jársz, ha lefekszel és ha felkelsz! Kösd őket jelképként kezedre, és homlokkötőként szemeid közé! Írd fel őket házad ajtófélfáira és kapuidra!

(5Mózes 6.4–9.)

Ha pedig jól figyeltek rendeleteimre, melyeket ma rendeltem nektek, és szeretettel, tiszta szívből és egész lényetekkel szolgáljatok majd Örök Isteneteket, akkor időben adok esőt földetekre, őszi és tavaszi esőt, hogy be tudjad gyűjteni gabonádat, mustodat és olajadat. Fűvet adok mezőidre állataid számára, te is ehetsz és jóllakhatsz. Vigyázzatok, nehogy szívetek megtévedjen, és félrelépjetek, hogy idegen isteneket szolgáljatok, és azok előtt boruljatok le, mert akkor fellobban az Örökkévaló haragja ellenetek, és elzárja az eget, hogy ne legyen eső, a föld nem hoz majd termést, és ti hamarosan kivesztek abból a jó országból, melyet az Örökkévaló nektek juttat! E szavaimat vegyétek hát szívetekre és lelketekre, kössétek azokat jelképként karotokra, és legyenek homlokdíszek szemeitek között! Tanítsátok meg rájuk gyermekeiteket, akár otthon vagytok, akár úton jártok, mikor lefeküsztok, és mikor felkeltetek! Írjátok fel azokat házaitok ajtófélfáira és kapuitokra, hogy sokáig élhessetek ti és fiaitok azon a földön, amelyről megesküdtött Isten őseiteknek, hogy nektek adja, amíg csak ég lesz a föld fölött!

(5Mózes 11:13–22.)

Azután azt mondta az Örökkévaló Mózesnek: „Szólj Izrael fiához, és mondd meg nekik: aggassatok rojtokat ruhátok sarkaira nemzedékeken keresztül, és a sarok rojtjaira tegyetek égszínkék fonalat, hogy szemlélőrojtóként szolgáljanak nektek, s mikor látjátok, eszetekbe jusson az Örökkévaló összes

rendelete, s aszerint cselekedjete, ahelyett hogy szívetek és szemetek után járnátok, ami erkölcstelenségre vinne benneteket! Inkább emlékezzetek összes rendeletemre, és teljesítsétek azokat, hogy szentek legyetek Istenetek előtt! Én vagyok Örök Istenetek, aki kiszabadított benneteket Egyiptom földjéről, hogy Istenetek legyen. Én vagyok Örök Istenetek.” Igaz...

(4Mózes 15:37–41.)

A mezuzá

A *mezuzá* egy kis pergamentekercs, amelyre két bibliai szakasz van írva: „Halljad, Izrael, Örökkévaló Istenünk, az Örökkévaló egyetlen!” (5Mózes 6:4-9.) és „Ha engedelmesen hallgattok parancsaimra...” (uo. 11:13-21.). A *mezuzá* ősidők óta jelöli a zsidó otthont, és hirdeti a házon, hogy zsidók laknak benne. De magukat a zsidókat is emlékezteti – valahányszor belépnek otthonukba, vagy elhagyják azt – Isten jelenlétére és egyetlen voltára, valamint kötelességeikre, amelyeket a *Tóra* törvényei és előírásai tartalmaznak.

Az összetekert pergamenlapot fa-, fém- vagy műanyag tokba helyezve erősítik az ajtófélfára. Ha a háznak több bejárata van, mindegyikre kell *mezuzát* tenni, akkor is, ha csak egyet használnak állandó jelleggel. Nem kell *mezuzát* tenni a fürdőszoba, a WC és hasonló helyiségek ajtajára, sem a nyilvános fürdőkre, mert csak magasabb célokat szolgáló helyiségeken kell *mezuzát* elhelyezni. Oda kell erősítenünk a *mezuzát*, ahol az ajtófélfá felső egyharmada kezdődik — nagyon magas kapuk esetében tegyük vállmagasságba.

Mielőtt a *mezuzát* az ajtófélfára erősítjük, a következő áldást mondjuk:

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְקַבֵּעַ מְזוּזָה.

Boruh Áto Ádojnoj Elojhénu Meleh HoOjlom, áser kidsonu bömicvojszov vöcivonu likbojáj mözuzo.

„Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, a Világ Királya, ki megszentelt minket parancsolataival, s meghagyta nekünk, hogy tegyünk föl *mezuzát*.”

Ezután a *mezuzát* tokjába helyezve a belépés iránya szerint az ajtó jobb oldalára kell szögezni vagy csavarozni, esetleg ragasztani. Ferdén kell feltenni, úgy, hogy a teteje befelé mutasson.

Péntek esti *kidus*

A péntek esti *kábálát sábat* után a család a szombati asztalnál közösen szokta élekelni a *Sálom áléhem* (Angyalok köszöntése – *Sámuel imája* 187. old.) kezdetű dalt. Szokás, hogy az apa ezután megáldja a gyermekeket, és ezután a családfő egy pohár borral a kezében elmondja a szombati *kidust*, a megszentelést, a többiek nevében is. Bármilyen, legalább egydecis pohárba ki lehet tölteni a bort, de szebb, ha külön *kidusserleget* használunk, mert ez megszépíti a micvát. Csak kóser, szőlőből készült bort szabad használni. Ha nincs bor, a *kidust* a két szegetlen szombati kalács – *hálot* (bárhesz) – fölött is elmondhatjuk. Ilyenkor a kenyérré mondott áldás helyettesíti a borra mondanót.

(Halkan) וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר

יום הששי. וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם. וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ
אֲשֶׁר עָשָׂה, וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְכַל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם
הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ, כִּי בּו שָׁבַת מְכַל מְלַאכְתּוֹ, אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת.

סְבָרֵי מְרַנֵּן.

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן.

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְרָצָה בָּנוּ, וַשְׁבֹּת קִדְּשׁוֹ
בְּאַהֲבָה וּבְרַצּוֹן הַנְּחִילָנוּ זְכוּרֹן לְמַעֲשֵׂה בְרָאשִׁית, כִּי הוּא יוֹם תְּחִלָּה לְמַקְרָאֵי קִדְּשׁ,
זְכוּר לִיצִיאַת מִצְרַיִם, כִּי בָנוּ בְּחֵרֶת וְאוֹתָנוּ קִדְּשָׁת מְכַל הָעַמִּים, וַשְׁבֹּת קִדְּשָׁךְ בְּאַהֲבָה
וּבְרַצּוֹן הַנְּחִילָתָנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה ה', מְקַדֵּשׁ הַשְּׁבֹת.

(Halkan: Vájhi erev vájhi vojker) Jojm Hásisi. Vájhulu hásomájim vöhoorec vöhol cövoom. Vájhál Elojhim bájojm hásovii möláhtoj áser oszo, vájjsbojsz bájojm hásovii mikol möláhtoj áser oszo. Vájvoreh Elojhim esz jojm hásovii vájkáadás ojszoj, ki voj sovász mikol möláhtoj, áser boro Elojhim láászojsz.

Szávri moronon.

Boruh Áto Ádojnoj Elojhénu meleh hoojloom, bojré pöri hágofen.

Boruh Áto Ádojnoj Elojhénu meleh hoojloom, áser kidösonu bömicvoj-
szov vöroco vonu, vösábász kodsoj böáhávo uvörocojn hinhilonu, zikorojn lömáászé vörésisz, töhilo lömikroé kojdes, zéher licíász Microjím. Ki vonu

vohárto, vöojszonu kidásto mikol hoámim, vösábász kodsöho böähávo uvörocojn hinháltónu. Boruh Áto Ádojnoj, mökádés háсібosz

(Halkan:) „És lett este és lett reggel...”

A hatodik napon elkészült az ég és a föld és minden seregük. Ezért a hetedik napra Isten befejezte művét, és minden végzett munkájától megpihent a hetedik napon, azután megáldotta a hetedik napot, és megszentelte, mert ezen pihent meg a dolgok megalkotása után, amelyeknek működését elindította.

Uraim, engedelmükkel!

Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, a Világ Királya, ki a szőlő gyümölcsét teremtéd.

Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, a Világ Királya, ki megszenteltél minket parancsolatokkal, és örömet találsz bennünk, ki szeretettel és kegyesen a szent szombatot adtad örökül, a Teremtés emlékművét, a napot, amely első a szent ünnepek közt, mert ez az egyiptomi kivonulás emléke is. Bennünket választottál, és megszenteltél bennünket az összes nép közül, s nekünk adtad a szombatot örökül. Áldott vagy, Örökkévaló Isten, ki megszenteled a szombatot.”

Hávdálá – Szombat-, és ünnep-búcsúszató

Fonott gyertya fényénél, bor és illatos fűszer kíséretében mondjuk a szombat kimenetele után
(ünnep kimenetele után – ha nem szombat este – csak bor kíséretében):

הָנָה אֵל יְשׁוּעָתִי, אֲבַטַח וְלֹא אֶפְחָד, כִּי עֲזֵי וְזִמְרַת יְהוָה, וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה.
וַיִּשְׁאַבְתֶּם מִים בְּשִׁשׁוֹן, מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה. לֵה' הַיְשׁוּעָה, עַל עַמְּךָ בְּרִכְתְּךָ סֵלָה. ה'
צָבָאוֹת עִמָּנוּ, מִשְׁגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה. ה' צָבָאוֹת אֲשֶׁרֵי אָדָם בְּטַח בָּךְ. ה'
הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בַיּוֹם קָרְאָנוּ.

(:Mindenki) לַיהוּדִים הַיְתָה אֹרְהָ וְשִׁמְחָה וְשִׁשׁוֹן וִיקָר. כֵּן תְּהִיָּה לָנוּ.

כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשֶׁא וּבִשֶׁם ה' אֶקְרָא.

סְבָרֵי מִרְנָן.

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן.

Ünnep kimenetelekor az utolsó áldással folytatjuk.

בָּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מִלֶּךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא מִיַּי בְּשָׂמִים.

Itt megszagoljuk a fűszert.

בָּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מִלֶּךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא מֵאוֹרֵי הָאֵשׁ.

A Hávdálá-gyertya lángjába nézve mondjuk, majd megszemléljük, hogyan tükröződik a fény körmeinken.

בָּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מִלֶּךְ הָעוֹלָם, הַמְבַדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֹל, בֵּין אֹר לְחֹשֶׁךְ, בֵּין שְׂרָאֵל לְעַמִּים, בֵּין יוֹם הַשְּׂבִיעִי, לְשֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה. בָּרוּךְ אַתָּה ה', הַמְבַדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחֹל.

Ülve megisszuk a bort, és a maradékkal kioltjuk a gyertya lángját.

Fonott gyertya fényénél, bor és illatos fűszer kíséretében mondjuk a szombat kimenetele után (ünnep kimenetele után – ha nem szombat este – csak bor kíséretében):

Hiné Él jösoszi eutáh völoj efhod, ki ozi vözimrosz Ja Ádojnoj, vájöhi li lisuo. Usöautem májim böszoszajn, mimáájnej hájösuo. LÁdojnoj hájösuo, ál ámho virhoszeho szelo. Ádojnoj Cövooszs imonu, miszgov lonu Elojhéj Jáákoju szelo. Ádojnoj Cövooszs ásréj odom bojtéáh boh. Ádojnoj hojsio, hámeleh jáánenu böjojm korénu.

(Mindenki:) Lájöhudim hojszo ojro vöszimho vöszoszajn vikor. Kén tihje lonu.

Kojs jösuojsz eszo uvösém Ádojnoj ekro.

Szávri moronon.

Boruh áto Ádojnoj Elojhénu Meleh hoojloom, bojré pri hágofen.

Ünnep kimenetelekor az utolsó áldással folytatjuk.

Boruh áto Ádojnoj Elojhénu Meleh hoojloom, bojré minéj böszomim.

Itt megszagoljuk a fűszert.

Boruh áto Ádojnoj Elojhénu Meleh hoojloom, bojré mööjré hoés.

A Hávdálá-gyertya lángjába nézve mondjuk, majd megszemléljük, hogyan tükröződik a fény körmeinken.

Boruh áto Ádojnoj Elojhénu Meleh hoojloom, hámaúvil béjn kojdes löhojl, béjn ojir löhojseh, béjn Jiszroél loámim, béjn jojm hásovii lösésesz jóméj hámaásze. Boruh Áto Ádojnoj, hámaúvil béjn kojdes löhojl.

Ülve megisszuk a bort, és a maradékkal kioltjuk a gyertya lángját.

*Fonott gyertya fényénél, bor és illatos fűszer kíséretében mondjuk a szombat kimenetele után
(ünnepek kimenetele után – ha nem szombat este – csak bor kíséretében):*

„Íme, szabadulásom Istene, benne bízom, nem félek, mert erősségem az Örökkévaló: neki énekelek, és megsegít. Vigan merithettek akkor a szabadulás forrásvizéből. Az Örökkévaló a segítség, népeden áldásod, szelá. A Seregek Úra velünk van, Jákob Istene az erősségünk mindörökké. Seregek Ura, boldog, aki benned bíz. Örökkévaló, segíts meg, Urunk hallgasson meg minket aznap, amikor hozzá fordulunk.

(Mindenk): A zsidókra fény derült, öröm, vígság és tisztelet: így legyen velünk is.

Az üdv poharát emelem, és az Örökkévaló Nevét hívom.

Uraim, engedelmezzetek!

Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, Világ Ura, aki a szőlő gyümölcsét teremtetted.

Ünnep kimenetelekor az utolsó áldással folytatjuk.

Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, Világ Ura, aki mindenféle illatszert teremtett.

Itt megszagoljuk a fűszert.

Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, Világ Ura, aki a tűz fényét teremtetted.

A Háúdálá-gyertya lángjába nézve mondjuk, majd megszemléljük, hogyan tükröződik a fény körmeinken.

Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, Világ Ura, aki elkülöníti a szentet a mindennapitól, a világosságot a sötétségtől, Izraelt a népektől, a hetedik napot a hat munkanaptól. Áldott vagy Te, Örökkévaló, aki elkülöníti a szentet a mindennapitól.”

Ülve megisszuk a bort, és a maradékkal kioltjuk a gyertya lángját.

A Tórához szólított áldásai

A Tóra-felolvasás központi eleme a szombati és ünnepi imának. Olvasunk a Tórából a hétfő és csütörtök reggeli, valamint a szombat délutáni szertartáson, és különleges alkalmakkor, például Ros *hodes*kor és böjtnapokon.

Ha valakit a Tórához szólítanak – ezt *álíjának* nevezik –, két áldást kell elmondania. A Tóra iránti szeretet jeléül az áldások elmondása előtt meg szokták érinteni a *tálittal* a tekercsnek azt a részét, ahol a felolvasandó szakasz

kezdődik, azután megcsókolják a *tálitot*. A két áldás közül az elsőt a felolvasás megkezdése előtt mondja el, a másodikat a felolvasás befejeztével. Ezek a következők:

בְּרַכּוּ אֶת ה' הַמְּבָרֵךְ.

Borhu esz Ádojnoj hámuvojroh!

„Áldjátok az Örökkévalót, aki áldott!”

A gyülekezet így válaszol:

בְּרוּךְ ה' הַמְּבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעֶד.

Boruh Ádojnoj hámuvojroh löojlom voed.

„Áldott az Örökkévaló, a megáldott, örökkön-örökké!”

Az áldást mondó megismétli a választ, majd folytatja:

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מִלְּךָ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ. בְּרוּךְ אַתָּה ה', נֹתֵן הַתּוֹרָה.

Boruh Áto Ádojnoj Elojhénu Meleh HoOjлом áser bohár bonu mikol hoámim vönoszán lonu esz tojroszój. Boruh Áto Ádojnoj nojszén hátojro.

„Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, a Világ Királya, aki minket választott mind a népek közül, és nekünk adta Tóráját! Áldott vagy Te, Örökkévaló, a Tóra adója!”

Olvasnak a Tórából. Ezután az áldást mondó így szól:

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מִלְּךָ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר נָתַן לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת, וַחַיֵּי עוֹלָם נִטַּע בְּתוֹכֵנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה ה', נֹתֵן הַתּוֹרָה.

Boruh Áto Ádojnoj Elojhénu Meleh HoOjлом áser noszán lonu tojrasz emesz vöhájé ojлом notá böszojhénu. Boruh Áto Ádojnoj nojszén hátojro.

„Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, a Világ Királya, aki igaz Tant adott nekünk, s ezzel örök életet plántáltál belénk. Áldott vagy Te, Örökkévaló, a Tóra adója!”

Táhárát hámispáhá – a házaselet és a mikve

A Háláhá szerint a havi menstruációs ciklus idején, és annak végétől számított hét teljes napig tilos a házaselet. Azt az állapotot, amelyben az asszony a menstruációs ciklus alatt van, *nidán*nak nevezik, ami szó szerint „elkülönített” állapotot jelent.

A férj és az asszony mindaddig egymástól „elkülönített” állapotban marad, amíg az asszony meg nem merítkezik a rituális fürdőben (*mikve*). A megmerítkezés szertartása választja el a két időszakot egymástól: az elkülönítettség szakaszát, amikor tilos a házastársi érintkezés és az egyesülés szakaszát, amikor az érintkezés nemcsak megengedett, hanem kifejezetten jó a testi és lelki harmónia érdekében.

Miután az asszony teljesen megmerítkezett, a következő áldást mondja:

בְּרַחֵם אֱתָהּ ה' אֱלֹהֵינוּ מִלְּךָ הַעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל הַטְּבִילָה.

Boruh Áto Ádojnoj Elojhenu Meleh HoOjlo, áser kidsonu bömicvojszov vöcivonu ál hátvilo.

„Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, a Világ Királya, ki megszentelt minket parancsolatokkal, s meghagyta nekünk, hogy alámerítkezzünk.”

Az áldás után az asszony újra megmerítkezik.

Nincs zsidó élet zsinagóga nélkül, de imádkozni lehet egy ideiglenes épületben is. A mikvét azonban nem lehet nélkülözni. A Holt-tenger fölé magasodó Maszáda tetején épült ókori mikvétől hosszú út vezetett a modern, tiszta, csempézett, fertőtlenített, kellemes hőmérsékletűre fűtött vizű mikvéig, viszont az elv ugyanaz maradt. A célok ugyanazok, és az egymást követő generációkat ugyanaz a kötelék fűzi össze.

Budapesten nyolcvan év után, 2004. júliusában készült el a Kazincy utca 16-ban, az első új mikve. A fürdő a legkitűnőbb rabbinikus és higiéniai előírásoknak felel meg, kóserságát több nemzetközi hírnevű rabbi ellenőrizte, építését a *Chábád Lubavics Alapítvány* szervezte és irányította. Korszerű felszereltségével, elkápráztató tisztaságával, gyönyörű, jacuzzival is felszerelt fürdőszobáival felveszi a versenyt a világ bármelyik mikvéjével. Megnyitása óta

egyre több fiatal nő veszi magára a *táhárát hámispáhá* micvájának több évezredes hagyományát, és használja a fürdőt.

A Mikve címe: 1075 Budapest, Kazinczy u. 16.

További információk és előjegyzés:

Oberlander Batsheva: (20) 961-5419

***Brit milá* – A körülmetélés szertartása**

A *brit milá* szó szerinti jelentése: a körülmetélés szövetsége. Mint Mózes első könyvéből tudjuk: Isten Ábrahámmal kötötte meg ezt a szövetséget, egyúttal felkérte: magát és családjá férfitagjait metélje körül. Ábrahám már 99 éves volt, de azután a zsidó újszülötteket – Izsáktól kezdve – már nyolcnapos korukban metélték körül. Az évezredek során e megkülönböztető jel egyrészt elválasztotta a zsidókat az őket körülvevő népektől, másrészt megtartotta magát a zsidóságot. A parancsolatot sok nem vallásos zsidó család is megtartja, noha a micvát az elmúlt évtizedekben némiképp elhanyagolták.

Az ősi szertartásra nem szokás meghívót küldeni, nehogy kellemetlen helyzetbe hozzunk valakit, aki nem tud résztvenni: a szertartásra való meghívás akkora megtiszteltetés lenne, amit nem szabad visszautasítani – így inkább kihirdetik azt. A kisiú és a mohél után a harmadik legfontosabb szereplő a *szándák* (koma), aki a kisgyereket tartja. Negyedikként pedig, lélekben, ott van a szertartáson maga Élijáhu próféta is, akinek szokás egy széket szabadon hagyni. *Szándáknak* lenni nagy tisztesség, amelyet a gazdagok sokszor meg is vásárolnak, viszont hagyomány, hogy egy családban egy ember csak egyszer lehet koma.

Egy nemrég a *New England Journal of Medicine* tudományos folyóiratban közre adott tanulmány szerint körülmetélt férfiak körében kisebb valószínűsége van a pénisz humán papillomavírus (HPV) fertőzésének. A körülmetélés ugyancsak csökkenti női oldalon a méhnyakrák kialakulásának valószínűségét.

Köves Slomó rabbi az Izraeli Főrabbinátusnál és Egészségügyi Minisztériumnál tette le a *mohél* vizsgáit, és 2002 óta Budapesten is vállalja csecsemők

körülmetélését. Elérhetőségei: (1) 268-0183, (20) 429-2162, *mohel@zsido.com*.

Hitközségünk szükség esetén felnöttek *brit miláját* is megszervezi.

A szertartás menete

Mikor behozzák a csecsemőt, a közösség ezt mondja:

ברוך הַבּא !

Boruh hábo!

„Áldott az érkező!”

A mohel:

אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתְקַרֵב יִשְׁפֹּן חֲצִרִיךָ

Ásré tivhár uszökorév jiskojn hácéreho

„Boldog, akit kiválasztottál, hogy közel legyen hozzád, és udvaraidban lehessen!”

A többiek:

נִשְׁבְּעָה בְּטוֹב בֵּיתְךָ, קֹדֶשׁ הַיְכָלְךָ.

Niszböo bötuv béjszeho ködojs héjhohleho.

„Teljünk meg házad javával, hajlékod szentségével!”

(Zsoltárok 65:5.)

Mohél:

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לְאָמֹר. פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאָתִי בְּתוֹכָם, וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי. לָכֵן אָמַר, הִנְנִי נֹתֵן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם.

Vájödábér Ádojnoj el Mojse lémor. Pinhász ben Elozor ben Áhárojn háKojhén hésiv esz hámoszi méjál b'néj Jiszroél bökánoj esz kinoszi böszojhom, völoj hiliszi esz bönéj Jiszroél bökinoszi. Lohén emojr, hinöni nojszén loj esz briszi solojm.

„Így szólt az Örökkévaló Mózeshez: Pinhász, a kohanita Áron fiának, Elázárnak a fia, elhárította haragomat Izrael fiai fölül, amikor értem kardoskodott

körükben, s így nem pusztítottam el Izrael fiait féltékenységemben. Mondd meg tehát: Íme, békeszerződésemmel ajándékozom meg őt.”

(4Mózes 25:10–12.)

Az újszülöttet „Élijáhu székébe” helyezik, mondván:

זֶה הַכֶּסֶּא שֶׁל אֱלִיָּהוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב.

Ze hákiszé sel Élijohu hánovi zoħur látoju.

„Ez a boldog emlékezetű Élijáhu próféta széke.”

Mohél:

לִישׁוּעָתְךָ קוֹיָתִי ה'. שְׁבַרְתִּי לִישׁוּעָתְךָ ה', וּמִצּוֹתֶיךָ עָשִׂיתִי. אֱלִיָּהוּ מְלֹאךְ הַבְּרִית, הִנֵּה שֶׁלְךָ לְפָנַי, עֹמֵד עַל יְמִינִי וְסִמְכָנִי. שְׁבַרְתִּי לִישׁוּעָתְךָ ה'. שֵׁשׁ אֲנִי עַל אִמְרָתְךָ, כְּמוֹצֵא שֶׁל רֵב. שְׁלוֹם רֵב לְאַהֲבֵי תוֹרָתְךָ, וְאֵין לָמוּ מְכָשׁוּל. אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתְקַרֵב יִשְׁכַּן חֲצָרֶיךָ, נִשְׁבְּעָה בְּטוֹב בְּיָתֶךָ קֹדֶשׁ הַיְכָלְךָ.

Lisuoszħo kiviszi Ádojnoj. Szibárti lisuoszħo Ádojnoj, umicvojszħe oszsi. Élijohu máláh hábrisz, hinéj seløħo löfoneħo, ámojd ál jömini vöszomħéni. Szibárti lisuoszħo Ádojnoj. Szosz onojħi ál imroszħe, kömojcé solol rov. Solojm rov löojhávúj Szojroszħe, vöéjn lomoj miħsojl. Ásréj tivhár uszökorév jiskojn hácéreħo, niszböo bötuv béjszħe ködojs héjħoleħo.

„Örökkévaló, a Te segítségedben reménykedem, arra várok, Örökkévaló, hogy reneleted teljesíthessem. Élijáhu, szövetség küldötte, itt van, ami a tiéd, állj jobbomon, és támogass! Örökkévaló, segítségedre várok, úgy örülök szavaidnak, mintha valami nagy kincset találnék. Honoljon nagy békesség azok között, akik szeretik tanodat, ne botoljanak meg! Boldog, akit kiválasztottál, hogy közel legyen hozzád, és udvaraidban lehessen! Teljünk meg házad javával, hajlékod szentségével!”

(1Mózes 48:18., Zsoltárok 119:166., 162., 165., 65:5.)

A mohél fölveszi a gyermeket, és a koma térdére teszi, aztán hangosan áldást mond:

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מְלֹךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל הַמִּלְחָה.

Boruh Áto Ádojnoj Elojhenu meleħ ho'ojlom, áser kidsonu bömicvojszov vöcivonu ál hámilo.

„Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, Világ Ura, ki megszentelt minket parancsolataival, és meghagyta nekünk a körülmetélést!”

A körülmetélés alatt az apa – vagy ha ő nincs jelen, a koma – ezt mondja:

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהִכְנִיסוֹ בְּבְרִיתוֹ
שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוּ.

Boruh áto Ádojnoj Elojhénu meleh hoojlm, áser kidösonu bömicvojszov vöcivonu löháhniszof bövriszof sel Ávrohom ovinu.

„Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, Világ Ura, ki megszentelt minket parancsolataival, és meghagyta nekünk, hogy fogadjuk be őt Ábrahám apánk szövetségébe!”

A többiek válaszolnak:

אָמֵן. כָּשֶׁם שְׁוֹכְנֵס לְבְרִית, כֵּן יִכְנֵס לְתוֹרָה וּלְחֻפָּה וּלְמַעֲשִׂים טוֹבִים.

Omén! Kösém sönihnász lábrisz, kén jikonész löTojro löhupo ulömäaszim tojvim!

„Ámén! Ahogy megérett a szövetségkötésre, úgy érjen meg a Tóra-tanulásra, a jó cselekedetekre és a házasodásra!”

A körülmetélés után áldást mondanak a borra:

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרִי הַגֶּפֶן.

Boruh áto Ádojnoj Elojhénu meleh ho'ojlm, bojrój pri hágofen.

„Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, Világ Ura, aki a szőlő gyümölcsét teremtette!”

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּיַד מִבְּטָן, וְחָק בְּשָׂאוֹ שָׁם, וְצִוָּנוּ לְהִכְנִיסוֹ בְּבְרִית קֹדֶשׁ. עַל כֵּן בְּשִׁכְרֵךְ אֲתָּה, אֵל חַי חַלְקֵנוּ צִוָּנוּ צְנִיחָה לְהַצִּיל יְדֵידוֹת שְׂאֵרֵינוּ מִשַּׁחַת, לְמַעַן בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר שָׁם בְּבִשְׁרָנוּ. בְּרוּךְ אַתָּה ה', כּוֹרֵת הַבְּרִית.

Boruh Áto Ádojnoj Elojhénu meleh ho'ojlm, áser kidés jödid mibeten, vöhojk bis'éroj szom, vöce'eco'ov hoszám böojsz brisz kojdes. Ál kén biszhár zojsz, Él háj hejkénu curénu civo löhácil jödidusz söérénu misáhász, lömä'an briszof áser szom biuszorénu. Boruh Áto Ádojnoj, kojréz hábrisz.

„Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, Világ Ura, aki magának szentelte kedveltje szülöttét (Izsákot), és jelt adatott testére, hogy ivadékait is megpecsételje a szent szövetség jelével! Ennek fejében adja az élő Isten, Osztályrészünk és Sziklavárunk, hogy szeretett vérrokonunk megmeneküljön a veszélytől a szövetség jele kedvéért, melyet testünkre helyezett! Áldott vagy Te, Örökkévaló, a Szövetségekötől!”

אַלְהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, קַיִם אֶת הַיְלָד הַזֶּה לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ, וַיְקַרָּא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל
 בֶּן (a gyermek zsidó neve) יִשְׁמַח הָאָב בְּיוֹצֵא הַלְּצִיּוֹ וְתִגַּל אִמּוֹ בְּפָרִי בְטֶבֶה,
 כְּכַתוּב: יִשְׁמַח אָבִיךָ וְאִמְךָ וְתִגַּל יוֹלְדֶתְךָ. וְנֹאמַר: וְאֶעֱבֹר עָלֶיךָ וְאֶרְאֶה מִתְבוֹסֶסֶת
 בְּדַמֶּיךָ, וְאִמֵּר לְךָ בְּדַמֶּיךָ חַיִּי, וְאִמֵּר לְךָ בְּדַמֶּיךָ חַיִּי. וְנֹאמַר: זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ, דְּבָר
 צְנִיָּה לְאֵלֶיךָ דּוֹר. אֲשֶׁר פָּרַת אֶת אֲבֵרָהּ וּשְׁבוּעֶתָּה לְיִשְׁחָק. וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֵק,
 לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם. וְנֹאמַר: וַיִּמַּל אֲבֵרָהֶם אֶת יִצְחָק בְּנֹו בֶּן שְׁמוֹנֶת עָמִים, כְּאֲשֶׁר צָנָה
 אֹתוֹ אֱלֹהִים. הוֹדוּ לַה' כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ. *:Közösség* הוֹדוּ לַה' כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם
 חֶסֶדוֹ. (a csecsemő zsidó neve) זֶה הַקְּטָן גְּדוֹל יְהִיָּה, כְּשֵׁם שְׁנַכְנַס לְבְרִית, כֵּן יִכְנַס לְתוֹרָה
 וּלְחֻפָּה וּלְמַעֲשֵׂים טוֹבִים. אָמֵן.

*Elojhenu v'Élojhėj ávojszėjnu, kájém esz hájeled háze löoviv ulöimoj
 vöjikoré smoj böJiszroél (a gyermek zsidó neve) ben (az apa zsidó neve). Jiszmah
 hoáv böjojcé hálolocov vöszogél imoj bifri vitno, kákoszuu: Jiszmah ovihö
 vöimehö vöszogél jojládötehö. Vöne'emár: Voe'evojr olájih voeréh misz-
 bojszeszesz bödomojih, vo'ojmár loh bödomájih háji, vo'ojmár loh bödo-
 májih háji. Vöne'emár: Zohár löojlom briszoj, dovor civo löeleaf dojr. Áser
 korász esz Áurohom usuvoszöj löJiszöhok. Vájá'ámideho löJá'ákojv löhöjk,
 löJiszroél brisz ojlom. Vöne'emár: Vájomol Áurohom esz Jic'hök bönoj
 ben smojnász jomim, ká'áser civo ojszöj Elojhim. Hojdu láÁdojnoj ki tojv,
 ki löojlom hászdoj. (Közösség: Hojdu láÁdojnoj ki tojv, ki löojlom hászdoj.) (A csecsemő
 neve) ze hakoton godojl jihje, kösém senihnász lábrisz, kéjn jikonész
 löSzojro ulöhupo ulömá'ászim tojvim. Omén.*

„Istenünk, őseink Istene, tartsd életben ezt a gyermeket apja és anyja szá-
 mára, neve pedig legyen Izraelben ... (a gyermek zsidó neve) ben ... (az apa zsidó neve)!
 Örvendjen az apa az ágyékából származónak, az anya méhe gyümölcsének,
 ahogyan írva van: „Örüljön apád és anyád, vigadjon, aki megszült...””, meg az
 is: „Elvonultam feletted, és láttalak véredben fetrengve, s akkor kijelentettem:
 bár vérzel, életben maradsz, mondom, ha vérzel is, életben maradsz...” Meg a

következő: „Örökké emlékszik szövetségére, melyet ezer nemzedékre hagyott, melyet Ábrahámval kötött, s melyre Izsáknak esküdött, melyet Jákobnak törvényül adott, és Izraelnek örök szövetségül.” Aztán: „Ábrahám körülmetélte fiát, Izsákot, nyolcnapos korában, ahogy meghagyta neki Isten.” Adjatok hálát az Örökkévalónak, mert örök a szeretete! Ez a kicsi ... (a gyermek zsidó neve) nőjön föl, s ahogy megérett a szövetségkötésre, úgy érjen meg a Tóranulásra, a házasságra és a jó tettekre!”

(Bibliai idézetek)

A koma iszik a borból, és egy pár cseppet a csecsemő ajkára tesznek.

A csecsemő apja és a mohél végezetül ezt mondja:

רבונו של עולם, יהי רצון מלפניך שיהא חשוב ומרצה ומקבל לפניך כאלו הקרבתיהו לפני כסא כבודך, ואתה ברחמיך הרבים שלח על ידי מלאכך הקדושים נשמה קדושה וטהורה ל-בן (a gyermek zsidó neve) (az apa azt mondja: 'לבני') הנמול עתה לשמך הגדול, ושיתהיה לבו פתוח כפתחו של אולם בתורתך הקדושה, ללמוד וללמד לשמור ולעשות, ותן לו אריכות ימים ושנים, חיים של יראת חטא, חיים של עשר וכבוד, חיים שתמלא משאלות לבו לטובה, אמן וכן יהי רצון.

Ribojnoj sel ojlom, jöhi rocojn milöfoneho sejöhé hosuv umöruce umökubol löfoneho köilu hikrávtihu lifné hiszé hövojdeho, vöáto böráhámeho horábim sláh ál jödé máloheho hákodojsim nösomo ködojsio utöhojro lö-(a gyermek zsidó neve) ben (apja zsidó neve) (az apa azt mondja: livni) hánimojl áto lösímho hágodojl, vösejihje liboj poszuáh köfiszhoj sel ulom böSzojroszeho hákdojsio, lilmojd ulölaméd lismojro völä'ászojso, vöszén loj árihusz jomim vösonim, hájim sel jirász hét, hájim sel ojser vöhovojd, hájim setömálé misálojso liboj lötojuo, Omén vöhén jöhi rocojn.

„Világ Ura, legyen az az akaratod, hogy (a körülmetélt) oly fontos, kedves és elfogadott legyen előtted, mintha feláldoztam volna dicső trónod előtt! Te meg nagy irgalmadban küldj szent angyalaid által szent és tiszta lelket ... (a gyermek zsidó neve) ben ... (az apa zsidó neve)-ba [az apa azt mondja „fiamba”], kit most megtéltek körül nagy Neved kedvéért! Hadd legyen szíve tárva-nyitva szent Tórád felé, hogy tanulmányozza és tanítsa, betartsa és teljesítse! Adj neki hosszú életet, büntől irtózó életet, jómódú és megbecsült életet, hogy élethosszan teljesítsd szíve vágyait jó irányban! Ámén, ez legyen az akaratod!”

Áldás betegért

Az alábbi imát általában Tóraolvasás után, a Tóránál szokták mondani.

Férfiért:

מִי שִׁבְרָךְ אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, מִשָּׁה אֶהְרֵן דָּוִד וְשְׁלֹמֹה, הוּא יִרְפָּא אֶת
 בֶּן (a beteg zsidó neve) בְּעֵבוֹר שְׁ... (az érte áldást kérő zsidó neve) יִתֵּן
 לְצַדִּיקָה בְּעֵבוֹרוֹ. בְּשֹׁכֵר זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִמְלֵא רַחֲמִים עָלָיו לְהַחֲלִימוֹ וּלְרַפְּאוֹתוֹ
 וּלְהַחֲזִיקוֹ וּלְהַחֲיוֹתוֹ, וְיִשְׁלַח לוֹ מִהֵרָה רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם, לְרַמ"ח אֲבָרָיו
 וְשֵׁס"ה גִּידָיו בְּתוֹךְ שְׁאָר חוּלֵי יִשְׂרָאֵל רְפוּאָת הַנְּפֹשׁ וּרְפוּאָת הַגּוּף. וְנֹאמַר אָמֵן.

Mi sōbéráh ávojszēnu Ávrohom Jic'hok vōJáákoju Mojse Áháron Dovid
 uSlojmo, hu jörápé esz ... (a beteg zsidó neve) ben ... (a beteg anyjának zsidó neve), báávur
 se... (az érte áldást kérő zsidó neve) jitén licdoko báávuroj. Biszhár ze Háködōjs Bo-
 ruḥ Hu jimolé ráhámim olov lōháhálimoj ulōrápojszōj ulōháházikoj ulō-
 háhájōjszōj, vōjislah loj mōhéro rōfuo sōlémo min hásomájim, lirōmáh
 évorov usōszo gidov bōszojḥ sōor ḥojlē Jiszroél rōfuász hánefes urōfuász
 háguf. Vōnojmar omén.

„Aki megáldotta őseinket, Ábrahámot, Izsákot és Jákobot, Mózeszt és
 Áront, Dávidot és Salamont, az gyógyítsa meg a beteget, ... (a beteg zsidó neve és
 anyjának zsidó neve)-t, s ezért ... (az érte áldást kérő zsidó neve) megfogadta, hogy ado-
 mányt ajánl fel! Ennek fejében a Jóisten teljék meg irgalommal iránta, istápol-
 ja s gyógyítsa meg, gyarapítsa és tartsa életben, küldjön a mennyből hamar-
 san gyógyulást mind a 248 testrészére és 365 ízére, akár Izrael többi betegé-
 ére, lelki és testi felépüléssel. Mondjunk erre áment!”

Nőért:

מִי שִׁבְרָךְ אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, מִשָּׁה אֶהְרֵן דָּוִד וְשְׁלֹמֹה, הוּא יִרְפָּא אֶת
 בַּת (a beteg zsidó neve) בְּעֵבוֹר שְׁ... (az érte áldást kérő zsidó neve) יִתֵּן
 לְצַדִּיקָה בְּעֵבוֹרָהּ. בְּשֹׁכֵר זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִמְלֵא רַחֲמִים עָלֶיהָ לְהַחֲלִימָהּ
 וּלְרַפְּאוֹתָהּ וּלְהַחֲזִיקָהּ וּלְהַחֲיוֹתָהּ, וְיִשְׁלַח לָהּ מִהֵרָה רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם בְּכָל
 אֲבָרֶיהָ וּגְיֵדֶיהָ בְּתוֹךְ שְׁאָר חוּלֵי יִשְׂרָאֵל רְפוּאָת הַנְּפֹשׁ וּרְפוּאָת הַגּוּף. וְנֹאמַר אָמֵן.

Mi sōbéráh ávojszēnu Ávrohom Jic'hok vōJáákoju Mojse Áháron Dovid
 uSlojmo, hu jörápé esz ... (a beteg zsidó neve) bász ... (a beteg anyjának zsidó neve), báávur
 se... (az érte áldást kérő zsidó neve) jitén licdoko báávuro. Biszhár ze Háködōjs Bo-

ruh Hu jimolé ráhámim oleho löháhalimo ulörápojszo ulöháháziko ulöháhájajszo, vöjisláh lo möhéro röfuo sölémo min hásomájim böhol évo-reho vögideho böszojh söor höjle Jiszroél röfuász hánefes uröfuász háguf. Vönojmár omén.

„Aki megáldotta őseinket, Ábrahámot, Izsákot és Jákobot, Mózeszt és Áront, Dávidot és Salamont, az gyógyítsa meg a beteget, ... (a beteg zsidó neve és anyjának zsidó neve)-t, s ezért ... (az érte áldást kérő zsidó neve) megfogadta, hogy adományt ajánl fel! Ennek fejében a Jóisten teljék meg irgalommal iránta, istápolja s gyógyítsa meg, gyarapítsa és tartsa életben, küldjön a mennyből hamarosan gyógyulást minden ízére és testrészére, akár Izrael többi betegéire, lelki és testi felépüléssel. Mondjunk erre ámént!”

Zsoltárok betegért

90. ZSOLTÁR

תפלה למשה איש האלהים אדני מעון אתה היית לנו בדר ודר. בטורם הרים ילדו ותחולל ארץ ותבל ומעולם עד עולם אתה אל. תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם. כי אלה שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבר ואשמורה בלילה. זרמתם שנה יהיו בבקר כחציר יחלה. בבקר יציץ וחלה לערב ימולל ויבש. כי עלינו באסף ובחמתך נבהלנו. שפתה עונותינו לנגדך עלמנו למאור פניך. כי כל ימינו פנו בעברתך עלינו שנינו כמו הגה. ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת שמונים שנה ורהבם עמל ואון כי גז חיש ונעפה. מי יודע עז אסף וכיראתך עברתך. למנות ימינו כן הודע ונבא לבב חכמה. שובה ה' עד מתי והנחם על עבדיך. שבוענו בבקר חסדך ונרננה ונשמחה בכל ימינו. שמחנו כימות עניתנו שנות ראינו רעה. יראה אל עבדיך פעלך והדרך על בניהם. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידני כוננהו.

Töfilo löMojsze is hoElojhim Ádojnoj möojn áto hojjszo lonu bödojv vödojv. Böterem horim julodu váthöjlél erc vöszévél umöojlom ád ojlom Áto Él. Toséu enojs ád dáko vátojmer suvu vöné odom. Ki elef sonim böéjneho köjojmsz eszmöj, ki jávojr vöásmuro bölájlo. Zörámtem séno jihju bábojker, köhocir jáhlojv. Bábojker joci vöhölof loerev jemojlél vöjovés. Ki hölinu vöápeho, uvöhámoszho nivholnu. Sáto ávojnószénu lönegdeho álu-

ménu limojr poneho. Ki kol joménu ponu böevroszeho kilinu sonénu kmoj hege. Jöméj sönojszénu bohém sivim sono, vöim bögvurojsz smojnim sono, vörohobom omol voovén, ki goz his vönoufo. Mi jodéa ojs ápeho uhjiroszho evroszeho. Limnojsz joménu kén hojda vönovi löváv hojmo. Suvo Ádojnoj ád moszoz vöhinohem ál ávodeho szabénu vábojker hászdeho vöráneno vöniszmeho böhol joménu. Számhénu kijmojsz iniszoznu snojsz roinu roo. Jéroé el ávodeho pooleho vöhádorho ál bönéhem. Vijhi nojám Ádojnoj Elojhénu olénu umásze jodéjnu kojnöno olénu, umászé jodéjnu kojnönéhu.

„Mózes, az isteni férfiú imája. Uram, nemzedékről nemzedékre Te voltál hajlékunk. Még meg sem születtek a hegyek, a föld, a világ sem jött létre, öröktől fogva Te vagy az Isten, s az is maradsz örökké. Porig alázol egy embert, s így szólsz: Térj meg, emberfia! Bizony, ezer év annyi a szemedben, mint egy múló nap, mint egy éjjeli őrsváltás. Úgy múlnak el számodra, mint reggelre az álom, mint a lekaszált fű: reggel sarjad és megnő, estére megfonnyad és elszárad. Így tűnünk el mi is, ha haragszol ránk, dühöd rettegést hoz ránk, ha magad elé teszed bűneinket, rejtett vétkeinket színed elé viszed. Napjainknak vége haragod miatt, éveink elszállnak, mint a lehelet. Életünk hossza nem több, mint hetven, legföljebb nyolcvan év. Amire az ember büszke, üres semmiség, el is tűnik hamar, mintha elrepülne. Ki ismeri haragod erejét, dühödet, melyet félni kell? Taníts hát úgy számlálni napjainkat, hogy szívünk okuljon rajta! Engesztelődj, Örökkévaló! Meddig még? Könyörülj szolgálaidon! Részesíts minket reggelenként szeretetedből, hadd örvendjünk, ujjongjunk egész életünkben! Ahány évig nyomorítottál, ahány rossz évünk volt, annyival örvendeztess minket: hadd lássák tetteidet szolgálid, fenségedet fiaik! Legyen velünk Urunk, Istenünk jóakarata! Tedd maradandóvá kezünk munkáját, tedd maradandóvá munkánk gyümölcsét!”

91. ZSOLTÁR

יֵשׁב בְּסֶתֶר עֲלִיּוֹן בְּצֵל שְׁדֵי תְלוּנָן. אָמַר לֵה' מַחְסֵי וּמְצוּדָתִי אֱלֹהֵי אֲבֹטָח בּוֹ. כִּי הוּא יִצְיִלְךָ מִפַּח יָקוֹשׁ מִדְּבַר הַיּוֹת. בְּאֲבָרְתוֹ יִסֶּךְ לְךָ וְתַחַת כְּנָפָיו תִּתְחַסֶּה צָנָה וְסִחְרָה אֲמַתּוֹ. לֹא תִירָא מִפֶּחַד לְיָלֵהּ מִחֵץ יְעוֹף יוֹמָם. מִדְּבַר בְּאִפְלֵ יִהְיֶה מִקְטָב יִשׁוּד צְהָרִים. יִפֹּל מִצְדָּךְ אֶלְךָ וּרְבָבָה מִימִינְךָ אֵלֶיךָ לֹא יִגָּשׁ. רַק בְּעֵינֶיךָ תִּבְיֵט וְשִׁלַּמְתָּ

רְשָׁעִים תִּרְאֶה. כִּי אַתָּה ה' מַחֲסֵי עֲלִיּוֹן שְׁמַתָּ מְעוֹנָךְ. לֹא תֵאָנֶה אֵלֶיךָ רַעַף וְנִגַע לֹא יִקְרַב בְּאֵהָלֶךָ. כִּי מִלְאֲכִירֵי יִצְוֶה לְךָ לְשִׁמְרֶךָ בְּכָל דְרָכֶיךָ. עַל כַּפַּיִם יִשְׂאוּנֶךָ פֶּן תִּגָּף בְּאֶבֶן וּגְלֶלֶךָ. עַל שַׁחַל וּפְתָן תִּדְרֹךְ תִּרְמָס כְּפִיר וְתַנְיִן. כִּי בִי חֶשֶׁק וְאֶפְסֹטָהוּ אֲשַׁבְּהוּ כִּי יָדַע שְׁמִי. יִקְרְאֵנִי וְאֶעֱנֶהוּ עִמּוֹ אֲנֹכִי בְצָרָה אֲחַלְצֶהוּ וְאֲכַבְּדֶהוּ. אֲרַךְ יָמִים אֲשַׁבְּעֶהוּ וְאֲרַאֲהוּ בִישׁוּעָתִי.

Jojsév böszészter eljon böcél Sádáj jiszlojnon. Ojmár láÁdojnoj máhszi umcudoszi elojháj evtáh boj. Ki hu jácilho mipáh jokus midever hávojsz. Beevoszoz joszeħ loh vöszáhász kõnofof tehse cino vöszohéro ámitoj. Loj sziro mipáhád lojlo méhéc jouf jojmom. Midever boojfel jáhálojħ mi-ketev josud cohorojim. Jipojl micidho elef urövovo mijmineho éleho loj jigojs. Rák böéneho szábit vöslumasz rösoim tire, ki áto Ádojnoj máhszij eljon számtó méojneho. Loj szeune éleho roo vönegá loj jikráv böoholeho. Ki málohouv jöcáve locs lismorho böhol döroheho. Ál kápájim jiszunho pen tigojġ boeven rágleho. Ál sáhál vofeszen tidrojħ tirmojsz köfir vöszánin. Ki vi ħosák vááféltéhu ászágvéhu ki jodá smi. Jikroéni vöeenéhu imoj ánojħi vöcoro áhálcéhu vááhábdéhu. Ojreħ jomim ászbiéhu váréjhu bisuoszi.

„Aki a felséges Isten árnycáiban lakozik, a Mindenható védöszárnya alatt hál. Azt mondom az Öökkévalónak: „Te vagy a menedékem, erősségem, Istenem, Benned bízom.” Ó ment meg a vadász csapdájától, a pusztító dögvész-től. Szárnya tollával takar el, szárnyai alatt rejtözködhetsz, húsége védöpajzsa az oltalmad. Nem félsz az éj rémségeitől, a nappal repülö nyíltól, az éj-jel pusztító dögvész-től, sem a délidöben garázdálkodó járványtól. Ezren esnek el mellölöd, tízezren jobbod felöl: Hozzád ez nem közelít, de szemmel láthatod, szemlélheted, hogy járnak a gonoszok. Bizony Te vagy, Öökkévaló, az oltalmam. Ha a Magasságosnál találsz menedéket, nem történhet veled baj, csapás nem közelíthet sátradhoz, mert angyalait rendeli melléd, hogy vigyázzanak rád, bármerre jársz. Tenyerükön hordanak, nehogy kőbe botoljék láb-ad. Oroszlánra, viperára léphetsz, még az oroszláncölkyköt és krokodilt is eltiprod. Minthogy utánam vágyott, megmentem öt, felemelem, mert tudja Nevemet. Meghallgatom, ha hív, vele vagyok a bajban, kimentem öt, és becsületet szerzek neki. Hosszú életet ajándékozok neki, hadd lássa segítségemet.”

92. ZSOLTÁR

מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת. טוֹב לְהַדוֹת לַה' וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עַלְיוֹן. לְהַגִּיד בְּבֶקֶר חֲסֵדְךָ וְאִמּוֹנָתְךָ בְּלִילוֹת. עָלַי עֲשׂוֹר וְעָלַי נָבֵל עָלַי הַגִּיּוֹן בְּכִנּוֹר. כִּי שִׁמְחַתְנִי ה' בְּפַעֲלֶךָ בְּמַעֲשֵׂי יְדִידֶיךָ אֲרֹנָן. מִה גָּדְלוֹ מַעֲשֶׂיךָ ה' מֵאֵד עֲמָקוֹ מִחֲשַׁבְתֶּיךָ. אִישׁ בְּעַר לֹא יִדַע וְכִסִּיל לֹא יָבִין אֶת זֹאת. בְּפֶרֶח רִשְׁעִים כָּמוֹ עֵשֶׂב וַיִּצְיָצוּ כָּל פְּעָלֶי אֹן לְהַשְׁמָדֵם עַדִּי עַד. וְאַתָּה מְרוֹם לְעֵלָם ה'. כִּי הִנֵּה אֵיבֶיךָ ה' כִּי הִנֵּה אֵיבֶיךָ יֵאבְדוּ יִתְפָּרְדוּ כָּל פְּעָלֶי אֹן. וְתָרַם כְּרָאִים קִרְנֵי בְּלַתִּי בְּשִׁמּוֹן רַעֲנָן. וְתִבְט עֵינַי בְּשׂוֹרֵי בְּקָמִים עָלַי מְרַעִים תִּשְׁמַעְנָה אֲזַנִּי. צְדִיק פִּתְמָר יִפְרַח כְּאֲרוֹ בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָּה. שְׁתוּלִים בְּבֵית ה' בְּחֻצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יִפְרִיחוּ. עוֹד יִנּוּבוּן בְּשִׁיבָה דְּשָׁנִים וְרַעֲנָנִים יִהְיוּ. לְהַגִּיד כִּי יֵשֶׁר ה' צוּרֵי וְלֹא עֲלֻתָהּ בּוֹ.

Mizmojr sir löjojm háSábosz. Tojv löhojdojsz láÁdojnoj, ulözámér lösimho, Eljojn. Löhágid bábojker hászdeho, veemunoszho bálélojsz. Álé oszojr váálé novel, álé higojojn böhinojr. Ki szimáhtáni Ádojnoj böfooleho, bömáaszé jodeho áránén. Má godlu máaszehö Ádojnoj, mööjd omku máhsövojszehö. Is báár loj jédo, uhöszil loj jovin esz zojsz. Bifrojáh rösoim kömoj észzev vájocicu kol pojálé oven, löhisomdom áde ád. Vöáto morojm löojlom, Ádojnoj. Ki hiné ojveho, Ádojnoj, ki hiné ojveho jojuvédu, jiszpordu kol pojálé oven. Vátorem kirém kárni, báálojszi bösemen ráánon. Vátábét éni bösurol, bákómim oláj möréim, tismáno oznoj. Cádik kátomor jifroh, köerez bálövonojn jiszge. Söszulim bövész Ádojnoj, böhácrojsz Elojhénu jáfrihu. Ojd jönuvun böszévo, döсэнim vöráánánim jihju. Löhágid ki josor Ádojnoj, curi völoj ávoszo boj.

„Zsoltárének szombat napjára. Mily jó hitvallást tenni az Örökkévaló mellett, a Magasságos hírnevéről dalolni! Reggel szeretetedről beszélni, és hűségdről éjjel, tízhúrún és lanton meg bűgő hárfán. Mivel megörvendeztetted tetteiddel, Örökkévaló, hadd énekeljem meg kezed munkáját! Örökkévaló, mily nagyok tetteid, mily mélyenszántók terveid! A tudatlan nem fogja fel, az ostoba nem érti, hogy amikor a gonoszok sarjadnak, mint a fű, a gonosztevők virulnak, az mind pusztulásukhoz vezet. Te meg örökké magasztos vagy, Örökkévaló, mert ellenségeid elvesznek, szétporladnak mind a gonosztevők. Szarvamat megnövelted, mint az antilopét, friss olajjal kenegetnek. Farkaszedmet nézek a rám leselkedőkkel, füleim hallják a gonoszokat, akik reám törnek. Az igaz ember virágzik, mint a pálma, magasra nő, mint a libanoni céd-

rus, az Örökkévaló házában ültették el őket, Istenünk udvarában virágoznak. Még öregségükben is sarjat hajtanak, teltek és zöldellők lesznek, hogy ezzel hirdessék: méltányos az Örökkévaló, az én Szirtem, nincs benne álnokság.”

A halál, a gyász és a temető

A zsidóság nagy becsben tartja az életet. Ugyanakkor azonban a hagyomány reálsan gondolkodik a halálról is. „Bizony, por vagy, és vissza fogsz térti a porba!” (*IMózes* 3:19.), „...a lélek pedig visszatér Istenhez, aki adta” (*Prédikátor* 12:7.). „Az ember vége a halál”, mondta rabbi Jóhánán (*Bráhot* 17a.). Egyszerűen szólva: mindnyájan meghalunk.

A világ, amelyben élünk, egy másik világba vezető folyosó. A hit, hogy a túlvilágban, egy eljövendő világban – az *olám hábában* – az embert megítélik, és lelke tovább virulhat, mélyen beépült a zsidó gondolkodásba. „Egész Izrael részese a jövendő világnak” (*Szánhedrin* 90a.).

Ami az egyén számára jót hoz, az a túlélők számára veszteséget jelent: mély fájdalmat és gyötrő szenvedést a családnek, a barátoknak, a közösségnek. A halállal és a gyászsal kapcsolatos zsidó hagyományok központjában az elhunyt megtisztelése és a gyászolók szenvedésének enyhítése áll.

A halál beállta után a leghamarabb, lehetőleg még aznap el kell végezni a temetést. A hagyomány szerint a halál fölött érzett bánatot a ruha beszakítása jelzi. A beszakított ruhát – szombat kivételével – az egész gyász hét, a *sivá* ideje alatt viselik.

A beszakításkor a gyászoló a következő áldást mondja:

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, דִּין הָאֵמֶת.

Boruh Áto Ádojnoj Elojhenu Meleħ HoOjlm, dáján hoemesz!

„Áldott légy Te, Örökkévaló Istenünk, a Világ Királya, az igaz bíró!”

A temetés és temető szabályai

Szokás vigyázni arra, hogy amikor a halottat eltemetik, ne vegyék ki az ásót vagy a kapát egymás kezéből, hanem mindig a földbe szúrják, és onnan vegyék ki.

A temetés után legalább négy *rőf* távolságra mennek a síroktól és elmondják a 49. zsoltárt. („A karmesternek... Halljátok ezt...”), utána pedig a gyászoló *kádist* mond [lásd lent].

Szokás, hogy mikor kimennek a temetőből, néhány fűszálat tépnek le és dobják hátrafelé, maguk mögé és mondják: „Gondolj arra, hogy porból vagyunk”. Emlékeztetés ez halottak feltámadására is, hogy újjáélednek majd poraikból, mint ahogy az Írás mondja (*Zsoltárok* 72:16.): „kisarjadnak a városból, mint a mezőnek füve”.

A kezeket edényből öntött vízzel kell megmosni. Az edényt nem szabad annak a kezéből átvenni, aki éppen megmosakodott, hanem azt tegye le, és a következő vegye fel. A kezeket letörléssel nem szabad megszáritani. Némelyek azt tartják, hogy a temetés után hétszer egymás után le kell ülni.

Tilos a sírok felett járni.

Ne menjünk *tfilint* (imaszíjt) vagy *ciciszt* viselve a temetőbe, holttestnek négy *rőfnyi* közelébe vagy halottas szobába. Ugyanígy ne imádkozunk ott, ne mondjuk a zsoltárokat sem, kivéve azt, amit a halott tiszteletére mondjuk.

Némely helyen nem szoktak tizenkét hónap elmúltáig sírkövet emelni, mert a sírkőnek egyik célja az, hogy ne vesszen ki a szívből az elhunyt emléke, a halottat pedig tizenkét hónapig nem feledik el.

Temetőlátogatás

Aki már 30 napja nem volt zsidó temetőben, az a temetőbe lépéskor az alábbi két áldást mondja:

ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם, אשר יצר אתכם בדין, וזן אתכם בדין, וכלכל אתכם בדין, והמית אתכם בדין, ויודע מספר כלכם והוא עתיד להחיותכם ולקיים אתכם בדין, ברוך אתה ה', מחיה המתים.

אתה גבור לעולם אדני, מחיה מתים אתה, רב להושיע. מכלכל חיים בחסד, מחיה מתים ברחמים רבים, סומך נפלים, ורופא חולים, ומתיר אסורים, ומקיים אמונתו לישיני עפר, מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך, מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה. ונאמן אתה להחיות מתים.

Boruh Áto Ádojnoj Elojhénu Meleh HoOjlm, áser jocár eszhem bádin, vözon eszhem bádin, vöhlkél eszhem bádin, vöhémisz eszhem bádin, vöjojdéa miszpár kulhem vöhu oszid löháhájajszhem ulökájém eszhem bádin. Boruh áto Ádojnoj möháje háμέςzim.

Áto gibor löojlom Ádojnoj, möháje mészim Áto, ráv löhosia. Möhálkél hájim böheszed, möháje mészim böráhámim rábim, sozjmeħ nojflim, vörojfé hojlim, umátir ászurim, umökájém emunoszo lisénéj ofor, mi ħomojħo báál gövurojsz umi dojme loh, meleħ mémisz umöháje umácmiáh jö-suo. Vöneemon Áto löháhájajsz mészim.

„Áldott vagy Te, Örökkévaló Istenünk, Világ Ura, ki titeket igaz voltában teremtett, táplált, és mindennel ellátott, igaz voltában meghalni engedett, külön-külön ismer titeket, és majd életre kelt és megtart titeket jó voltában. Áldott vagy Te, Örökkévaló, aki életre kelti a halottakat!

Örök a hatalmad, Urunk, Te kelted életre a holtakat, nagy megmentő! Jószágodban ellátod az élőket, és feléleszted a holtakat nagy irgalmadban, támogatod az elesetteket, meggyógyítod a betegeket, feloldozod a megkötözötteket, és megtartod a porban szunnyadóknak tett hú fogadalmad. Ki olyan, mint Te, Hatalom Ura, és ki hasonlítható Hozzád, Uralkodó, aki öl, éltet és segítséget hoz a világra? Bizhatunk Benned, hogy feltámasztod a halottakat.”

A temetőlátogatáskor mondott zsoltárok megegyeznek a fent, 170. oldalon találhatóakkal.

Él molé ráhámim

A temetés végén, az elhunyt sírjának látogatásakor vagy halálozási évfordulókor a következő imát mondjuk:

Férfiért:

אֵל מְלֵא רַחֲמִים שׁוֹכֵן בְּמְרוֹמִים, הַמַּצֵּא מְנוּחָה נְכוֹנָה עַל כַּנְּפֵי הַשְּׂכִינָה, בְּמַעְלוֹת
 קְדוּשִׁים וּטְהוּרִים כְּזוֹהַר הַרְקִיעַ מְזֵהֵרִים, אֶת נַשְׁמַת ... בֶּן (az elhunyt zsidó neve) ...
 שְׁהֵלֶךְ לְעוֹלָמוֹ, בְּעֵבוּר שְׁנוֹדְרִים צְדָקָה בְּעַד הַזְּכָרַת נַשְׁמָתוֹ (az elhunyt apjának zsidó neve)
 בְּגַן עֵדֶן תִּהְיֶה מְנוּחָתוֹ. לְכֵן בְּעַל הַרְחָמִים יִסְתִּירֶהוּ בְּסִתְרוֹ כַּנְּפָיו לְעוֹלָמִים, וְיִצְרֹר
 בְּצִרּוֹר הַחַיִּים אֶת נַשְׁמָתוֹ, ה' הוּא נִחְלָתוֹ, וְיִנּוּחַ בְּשָׁלוֹם עַל מִשְׁכָּבוֹ, וְנֹאמַר אָמֵן.

Él molé ráhámim, sojhén bámrojmim, hámcé mönuho nöhojno táhász kánfé hásöhino, bömáálojsz ködojsim utöhorim közojhár horokijá mázhirim, esz nismász ... (az elhunyt neve) ben ... (az elhunyt apjának zsidó neve) seholáh löojlomoj. Bááuur snodrim cödáká böád házkorász nismoszój, bögán éden töhé mönuhoszój. Lohén báál horáhámim jásztiréhu böszészter könofov löojlomim, vöjicrojr bicrojr háhájim esz nismoszój. Ádojnoj hu náháloszój; vöjonoúáh ál miskouj bösolojm, vönojmár omén.

Nőért:

אֵל מְלֵא רַחֲמִים שׁוֹכֵן בְּמְרוֹמִים, הַמַּצֵּא מְנוּחָה נְכוֹנָה עַל כַּנְּפֵי הַשְּׂכִינָה, בְּמַעְלוֹת
 קְדוּשִׁים וּטְהוּרִים כְּזוֹהַר הַרְקִיעַ מְזֵהֵרִים, אֶת נַשְׁמַת ... בֵּת (az elhunyt zsidó neve) ...
 שְׁהֵלְכָה לְעוֹלָמָהּ, בְּעֵבוּר שְׁנוֹדְרִים צְדָקָה בְּעַד הַזְּכָרַת
 נַשְׁמָתָהּ בְּגַן עֵדֶן תִּהְיֶה מְנוּחָתָהּ. לְכֵן בְּעַל הַרְחָמִים יִסְתִּירֶהָ בְּסִתְרוֹ כַּנְּפָיו לְעוֹלָמִים,
 וְיִצְרֹר בְּצִרּוֹר הַחַיִּים אֶת נַשְׁמָתָהּ, ה' הוּא נִחְלָתָהּ וְתִנּוּחַ בְּשָׁלוֹם עַל מִשְׁכָּבָהּ, וְנֹאמַר
 אָמֵן.

Él molé ráhámim, sojhén bámrojmim, hámcé mönuhá nöhojno táhász kánfé hásöhino, bömáálojsz ködojsim utöhorim közojhár hárákijá mázhirim, esz nismász ... (az elhunyt neve) bász ... (az elhunyt apjának zsidó neve) seholho löojlomo. Bááuur snodrim cödáká böád házkorász nismoszó, bögán éden töhé mönuhoszó. Lohén báál horáhámim jáasztirého böszészter könofov löojlomim, vöjicrojr bicrojr háhájim esz nismoszó. Ádojnoj hu náháloszó; vötonuúáh ál miskovo bösolojm, vönojmár omén.

„Kegyelmes Isten, magasságban lakozó, adj teljes nyugalmat ... (az elhunyt zsidó neve és apjának zsidó neve) lelkének, kinek áldott emlékére ma itt vagyok. Vedd isteni jelenlétet szárnyai alá az Édenkert mennyei birodalmában, a fényes égboltként tündöklő szentség és tisztaság szférájában! Emlékére adományt ajánlok fel. Könyörület Istene, hadd nyugodjék szárnyaid menedékének békéjében, és mondjuk: ámen!”

A Gyászolók kádisa

A szülőjét gyászoló fiú a temetés napjától kezdve tizenegy hónapon keresztül mindennap köteles a napi közösségi imákban elmondani a kádís imát. Ezzel tiszteli meg a halottat. A kádís elmondásához minján, tíz felnőtt férfiből álló gyülekezet szükséges. Aki egyedül imádkozik, nem mondhat kádíst. A kádíst állva, összezárt lábbal, tiszteletteljes tartással kell mondani a következőképp:

Csak közösségben (minjában) lehet mondani.

יְתַגְדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, [Közösség: אָמֵן], בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְּרַעוּתָהּ, וְיִמְלִיךָ
מְלְכוּתָהּ [Közösség: אָמֵן], בְּחַיִּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב, וְאִמְרוּ אָמֵן.

[Közösség: אָמֵן]. יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא. יְתַבְרַךְ

יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא.

יְתַבְרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרַומֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְקֻדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, [Közösség: בְּרִיךְ הוּא], לְעֶלְמָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא וְשִׁירָתָא, תְּשַׁבְּחָתָא וְנַחֲמָתָא
וְדַמְיָרִין בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן. [Közösség: אָמֵן].

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן. [Közösség:
אָמֵן].

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל

יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן. [Közösség: אָמֵן].

Mai héber kiejtéssel

Jitgádál vöjtkádás sómé rábá [Közösség: Ámén!] böálmá di vörá ħiruté vö-jámliĥ máĥhuté hászid közösségekben: vöjác máĥ purkáné vikárév mösihé [Közösség: Ámén!] böĥájĕĥon uvojoméĥon uvĥájé dōĥol bét Jiszráél báágálá uvizmán káriu vöimru ámén!

[Közösség: Ámén. Jöhé sómé rábá möváráh löálám ulálmé álmájá. Jitbá-ráh...]

Jöhé sómé rábá möváráh löálám ulálmé álmájá.

Jitbáráĥ vöjistábáh vöjitpáér vöjittromám vöjtnászé vöjithádár vöjitéle vöjithálál sómé dökudsá briĥ hu [Közösség: Briĥ hu!] löéla min kol birĥátá vösíráta tusböĥátá vöneĥemátá dáámírán böálmá vöimru ámén! [Közösség: Ámén!]

Jöhé slámá rábá min sómájá vöĥájim álénu vöál kol Jiszráél vöimru ámén! [Közösség: Ámén!]

(Itt három lépést hátrálunk:) Osze sáalom bimromávu hu jáásze sáalom álénu vöál kol Jiszráél vöimru ámén! [Közösség: Ámén!]

Minden kádís utolsó szavainál három lépést hátrálunk: az Osze sáalom bimromávu („Aki békét teremt magasságaiban...”) szavakat balra hajolva, a hu jáásze sáalom álénu („...az hozzon békét ránk...”) szavakat jobbra hajolva mondjuk, majd előrefelé meghajolva fejezzük be a mondatot.

Régi héber kiejtéssel

Jiszgádál vejiszkádás sómé rábo [Közösség: Omén!] böolmo di vöro ħiruszé vöjámliĥ máĥĥuszé hászid közösségekben: vöjác máĥ purkoné vikorév mösihé [Közösség: Ámén!] beĥájĕĥajn uvajméĥajn uvöĥájé dōĥol bész Jiszroél báágolo uvizmán koriv vöimru omén!

[Közösség: Omén! Jöhé sómé rábo mövoráh löolám ulöolmé olmájó. Jiszboráh...]

Jöhé sómé rábo mövoráh löolám ulöolmé olmájó.

Jiszboráh vöjistábáh vöjiszpoár vöjiszrajmám vöjisznászé. vöjiszhádár vöjiszále vöjiszhálél sómé dökudso briĥ hu [Közösség: Briĥ hu!] löélo min kol birĥoszo vösíroszo tusböĥoszo vöneĥemoszo dáámíron böolmo vöimru omén! [Közösség: Omén!]

Jöhé sölomo rábo min sömájo vőhájim olénu vőál kol Jiszroél vőimru omén! [Közösség: Omén!]

(Itt három lépést hátrálunk:) *Ajsze solajm bimrajmov hu jáásze solajm olénu vőál kol Jiszroél vőimru omén!* [Közösség: Omén!]

Minden kádís utolsó szavainál három lépést hátrálunk: az Osze sálom bimromáv („Aki békét teremt magasságaiban...”) szavakat balra hajolva, a hu jáásze sálom álénu („...az hozzon békét ránk...”) szavakat jobbra hajolva mondjuk, majd előre felé meghajolva fejezzük be a mondatot.

„Magasztaljuk és szenteljük meg nagy Nevét [Közösség: Ámén!] e világon, melyet kedvére teremtett, érvényesítse uralmát *hászid közösségekben: hozza el a megváltást és jöjjön el a Messiás* [Közösség: Ámén!] életetek során és egész Izrael élete során, hamarosan, már a közeljövőben, s mondjátok erre: ámén!

[Közösség: Ámén! Legyen nagy Neve áldott örökre és örökkön-örökké! Legyen áldott...]

Legyen nagy Neve áldott örökre és örökkön-örökké!

Legyen áldott és dicsért, dicsőített és magasztalt, fennkölt és hírneves, imádott és megszentelt a Neve annak, aki Szent, áldott Ő! [Közösség: Áldott Ő!]

Áldottabb Ő minden áldásnál, költeménynél, dicshimnusznál és vigaszéneknél, amit a világon mondanak, s ti mondjátok erre: ámén! [Közösség: Ámén!]

Jöjjön nagy békeség és élet a mennyből ránk és egész Izraelre, s mondjátok erre: ámén! [Közösség: Ámén!]

(Itt három lépést hátrálunk:) *Aki békét teremt magasságaiban, az hozzon békeséget ránk és egész Izraelre! Mondjátok végül: ámén!* [Közösség: Ámén!]

Minden kádís utolsó szavainál három lépést hátrálunk: az Osze sálom bimromáv („Aki békét teremt magasságaiban...”) szavakat balra hajolva, a hu jáásze sálom álénu („...az hozzon békét ránk...”) szavakat jobbra hajolva mondjuk, majd előre felé meghajolva fejezzük be a mondatot.

A gyász szabályai

A zsidó törvény a temetést követően három, egyre terjedelmesebb gyászidőszakot ír elő, amelyekben a gyász egyre enyhébb. A gyással kapcsolatos egyik legfontosabb előírás, hogy a temetéstől a halál utáni 11. hónap végéig az elhunyt fiainak minden nap kádíst kell mondaniuk. A Gyászolók kádísának szövege megtalálható fent a 178. oldalon. Ha az elhunytnek nincs fiúgyerme-

ke, vagy az valamilyen okból nem mond *kádist*, akkor valaki más, lehetőleg egy rokon, mondjon helyette.

Sivá: Az első periódus neve *sivá*: ezt azt jelenti, hogy „hét”, és a temetés utáni első hét napot jelenti. • *Sivát* a közvetlen rokonokért, az apáért, az anyáért, a feleségért vagy férjért, a gyermekért és a testvérért tartanak. • Leghelyesebb, ha az egész család együtt tart *sivát* abban a lakásban, ahol az elhunyt élt. • A gyászoló nem ülhet rendes magasságú ülőhelyen, csak alacsonyan. Lábzsámolyt vagy díványpárnát szoktak használni. • A gyászoló nem viselhet bőrből készült cipőt. • A férfiak nem borotválkozhatnak, nem vágathatnak haját, a nők nem festhetik ki magukat a gyász alatt. • A gyászoló nem mehet dolgozni. • Nem szabad a jó közérzet érdekében fürödni vagy zuhanyozni. Tisztálkodási céllal szabad mosakodni. • Nem szabad házaseletet élni. • Nem szabad új vagy frissen vasalt ruhát fölvenni. • Nem szabad Tórát tanulni, kivéve a gyász törvényeivel foglalkozó fejezeteket. • A *sivá* idejére eső szombaton a gyászt fel kell függeszteni, és a szombat kimenetele után kell folytatni. A szombat is beleszámít a hét napba. • A *sivá* ideje a hetedik napon a reggeli ima után ér véget. A temetés napja számít első napnak. • Ha a hetedik nap szombatra esik, a *sivá* annyi idővel a szombat bejövetele előtt ér véget, amennyi a szombati előkészületekhez szükséges. • Ha a *sivá* hetébe bibliai ünnep esik, akkor a *sivá* annyi idővel az ünnep bejövetele előtt ér véget, amennyi az ünnepi előkészületekhez szükséges, és az ünnep után már nem folytatódik. •

A *sivá* hetében a gyászolóktól az együttézés hagyományos szavaival szokás elbúcsúzni:

הַמָּקוֹם יִנְחֵם אֶתְכֶם בְּתוֹךְ שְׂאֵר אַבְלֵי צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם.

Hámokojm jönáhém eszhem böszojh sár ávéléj Cijojn viDörusolojim.

„Az Örökkévaló vigasztaljon benneteket és mindannyiunkat, akik gyászban vagyunk Cionért és Jeruzsálemért.”

Slosim: A második periódust *slosim*nek nevezik. Ez „harmincat” jelent, és a *sivá* befejezésétől a temetést követő harmincadik napig tart. • Ez alatt az idő alatt tilos részt venni bármilyen örömteli összejövetelen, tilos esküvőn résztvenni, borotválkozni és haját vágatni is. • Ezzel zárul a rokonokért viselt

gyász ideje, kivéve az anya vagy az apa gyászolását. • A *slosim* időszaka a harmincadik nap reggelén ér véget. A temetés napja számít első napnak. • Ha bibliai ünnep szakítja meg a *slosimot*, a gyászt befejezettnek kell tekinteni. Az ünnep után nem folytatódnak a vele járó korlátozások. •

Ávélut: A harmadik időszakot, amelyben az anya vagy az apa gyászolását folytatják, egyszerűen *ávelutnak*, „gyásznak” hívjuk. • A halálozás napjától a zsidó naptár szerinti tizenkét hónapon át tart, és a halál első évfordulójának napján, az első *jorcájt*on fejeződik be. • Az egész gyászév idején tilos részt venni bármilyen örömteli összejövetelen. • Az első év elteltével tilos bármit tenni, ami a gyász folytatását jelentené. •

Nem zsidó szülő (vagy más rokon) esetén a gyász fenti előírásai nem kötelezőek. A *kádís* mondás megengedett.

Jizkor (Mázkir) – Emlékezés halottainkra

Gyermek kötelessége elhunyt szüleiéről, szülőknek gyermekükről, házastársaknak és testvéreknek egymásról ünnepeinken megemlékezni, és lelki üdvükért imádkozni. Az egy-éves gyászidőszak után évente négyszer: *Peszáh* utolsó napján, *Sávuot* második napján, *Jom kipurkor* és *Smini áceretkor* a Tóra-olvasás után *Mázkir*-mondással emlékezünk meg halottainkról. Szokás ilyenkor adokozó felajánlást is tenni az elhunyt lelki üdvéért. Az a szokás, hogy akinek mindkét szülője él, a *Mázkir* idejére kimegy az imateremből.

Apáért:

יִזְכֹּר אֱלֹהִים נְשִׁמַת אָבִי מוֹרִי ... בֶּן (az apa zsidó neve) ...
 שֶׁהָלַךְ לְעוֹלָמוֹ, בְּעֵבוֹר שְׁבִלֵי נְדָר אֶתֶן צְדָקָה בְּעֵדוֹ. בְּשֹׁכֵר זֶה תְהִיא נִפְשׁוֹ צְרוּרָה
 בְּצָרוֹר הַחַיִּים עִם נְשִׁמוֹת אֲבֵרָהֶם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, שָׂרָה רַבְּקָה רַחֵל וְלֵאָה, וְעַם שְׂאֵר
 צְדִיקִים וְצְדִקְנִיּוֹת שְׁבָגָן עֵדָן, וְנֹאמַר אָמֵן.

Jizkojr Elojhim esz nismász ovi mojri ... (az apa zsidó neve) ben ... (az apa apjának zsidó neve) seholah leojlomoj, baávuur seböli neder etéjn cödoko baádoj. Biszhár ze töhé náfsoj cöruro bicrojr háhájim, im nismojsz Ávrohom, Jichok, vöJáákojv, Szoro, Rivko, Rohel vöLéo, vöim söor cádikim vöcidkoniojsz sebögán éden, vönöjmár omen.

„Tartsa Isten jó emlékezetében tanító apám, ... (az apa és az apa apjának zsidó neve) lelkét, ki elköltözött e világról! Szeretetadományt ajánlok fel érte, hogy ennek fejében lelke az öröklét kötelékébe foglaltassék a túlvilágon, Ábrahám, Izsák, Jákob, Sára, Rebeka, Ráhel és Lea lelkével és a többi igaz ember és asszony lelkével együtt. Mondjunk erre áment!”

Anyáért:

(az anya apjának zsidó neve) ... בת (az anya zsidó neve) ... יִזְכֹּר אֱלֹהִים נְשִׁמַת אִמִּי מוֹרְתִי. שְׁהִלְכָה לְעוֹלָמָהּ, בְּעִבּוּר שְׁבִלֵי נֶדֶר אֶתֶן צְדָקָה בְּעֵדָהּ. בְּשִׁכְרָה זֶה תִּהְיֶה נַפְשָׁה צְרוּרָה בְּצָרוּר הַחַיִּים עִם נְשִׁמוֹת אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, שָׂרָה רַבְּקָה רַחֵל וְלֵאָה, וְעִם שְׂאָר צַדִּיקִים וְצַדִּיקָנוּיּוֹת שְׁבַגְנֵי עֵדֶן, וְנֹאמֵר אָמֵן.

Jizkojr Elojhim nismász imi mojroszi ... (az anya zsidó neve) bász ... (az anya apjának zsidó neve) seholho löojloma, bááuur seböli neder etéjn cödoko bááda. Biszhár ze töhé náfsa cöruro bicrojr háhájim, im nismojsz Ávrohom, Jic-hok, vöJáákoju, Szoro, Rivko, Rohel vöLéo, vöim söár cádikim vöcidkoni-ojsz sebögán eden, vönöjmár omen.

„Tartsa Isten jó emlékezetében tanító anyám, ... (az anya és anya apjának zsidó neve) lelkét, ki elköltözött e világról! Szeretetadományt ajánlok fel érte, hogy ennek fejében lelke az öröklét kötelékébe foglaltassék a túlvilágon, Ábrahám, Izsák, Jákob, Sára, Rebeka, Ráhel és Lea lelkével és a többi igaz ember és asszony lelkével együtt. Mondjunk erre áment!”

Más rokonokért:

יִזְכֹּר אֱלֹהִים נְשִׁמַת קַנְיֵי וְזַקְנוֹתַי, בְּעַלְי/אֲשָׁתִּי, דוֹדֵי וְדוֹדוֹתַי, אָחֵי וְאָחִיוֹתַי, וְנְשִׁמוֹת כָּל קְרוֹבֵי וְקְרוֹבוֹתַי הֵן מֵצַד אָבִי הֵן מֵצַד אִמִּי שֶׁהִלְכוּ לְעוֹלָמָם, בְּעִבּוּר שְׁבִלֵי נֶדֶר אֶתֶן צְדָקָה כַּעַד הַזְּכָרַת נְשִׁמוֹתֵיהֶם. בְּשִׁכְרָה זֶה, תִּהְיֶינָה נַפְשוֹתֵיהֶם צְרוּרוֹת בְּצָרוּר הַחַיִּים עִם נְשִׁמוֹת אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, שָׂרָה רַבְּקָה רַחֵל וְלֵאָה, וְעִם שְׂאָר צַדִּיקִים וְצַדִּיקָנוּיּוֹת שְׁבַגְנֵי עֵדֶן. אָמֵן.

Jizkojr Elojhim esz nismász zökénáj vözkénojszáj, bái/ísti, dojdáj vödojdoj-száj, áháj vöáhjoszáj, vönismojsz kol krojuváj ukrojuvojszáj hén micád ovi hén micád imi seholhu leojlalom, bááuur seböli neder etéjn cödoko báádom. Biszhár ze töhé náfsoszejhem cöruro bicrojr háhájim, im nismojsz Ávrohom,

*Jichok, vöJáákoju, Szoro, Rivko, Rohel vöLéo, vöim söár cádikim vöcidkoni-
ojsz sebögán eden, vönojmár omen.*

„Tartsa Isten jó emlékezetében anyai és apai nagyapám és nagyanyám, fér-
jem/feleségem, nagybátyáim és nagynénéim, fivéreim és nővéreim lelkét, kik
elköltöztek e világról! Szeretetadományt ajánlok fel értük, hogy ennek fejében
lelkük az öröklét kötelékébe foglaltassék a túlvilágon, Ábrahám, Izsák, Jákob,
Sára, Rebeka, Ráhel és Lea lelkével és a többi igaz ember és asszony lelkével
együtt. Mondjunk erre áment!”

A zsidóság mártírjaiért:

(az elhunyt zsidó neve) ... יִזְכֹּר אֱלֹהִים נִשְׁמַת

(az elhunyt apjának zsidó neve) בֵּת ... (:nőnek) בֶּן ... (:férfinak)

וְנִשְׁמַת כָּל קְרוּבֵי וְקְרוּבוֹתַי הֵן מִצַּד אָבִי הֵן מִצַּד אִמִּי שֶׁהֲלוּ לְעוֹלָמָם, הַקְּדוּשִׁים
וְהַטְּהוּרִים שֶׁהוֹמְתוּ וְשֶׁנִּהְרְגוּ וְשֶׁנִּשְׁחַטוּ וְשֶׁנִּשְׂרְפוּ וְשֶׁנִּטְבְּעוּ וְשֶׁנִּחְנְקוּ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם,
בְּעִבּוּר שְׂבִילֵי נֶדֶר אֶתֶן צְדָקָה בְּעַד הַזְּכָרַת נִשְׁמוֹתֵיהֶם. בְּשִׁכְרָה זֶה, תְּהִינֶנָּה נִפְשׁוֹתֵיהֶם
צָרוּרוֹת בְּצָרוֹר הַחַיִּים עִם נִשְׁמוֹת אֲבֹרָהֶם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, שָׂרָה רַבֵּקָה רַחֵל וְלֵאָה, וְעַם
שְׂאָר צְדִיקִים וְצְדִיקְנִיּוֹת שֶׁבָּגְנָ עִדָּן. אָמֵן.

*Jizkor Elojhim esz nismász ... (az elhunyt zsidó neve) ben/bász ... (az elhunyt apjának
zsidó neve) vönismojsz kol krojuáj ukrovojszáj hén micád ovi hén micád imi,
hákdosim vöhátöhojrim söhumszu vösenehergu vösönishátu vöseniszröfu
vösenitböu, vöseneh-nöku ál kidus Hásém, báávur seböli neder etéjn cödo-
ko báád házkorász nismojszéhem. Biszhár ze, tihjeno náfsojszéhem cöru-
rojsz bicrojr háhájim im nismojsz Ávrohom, Jichok, vö-Jáákoju, Szoro, Riv-
ko, Roel vöLéo, vöim söár cádikim vöcidkonijsz söbögán eden, vönojmár
omen.*

„Tartsa Isten jó emlékezetében ... *(az elhunyt és apjának zsidó neve)* lelkét és minden
apai és anyai rokonom lelkét, akit meggyilkoltak, kivégeztek, lemészároltak,
elégettek, vízbe öltek vagy megfojtottak, s akik halálukkal megszentelték Isten
nevét! Szeretetadományt ajánlok fel értük, hogy ennek fejében lelkük az öröklét
kötelékébe foglaltassék a túlvilágon, Ábrahám, Izsák, Jákob, Sára, Rebeka, Rá-
hel és Lea lelkével és a többi igaz ember és asszony lelkével együtt. Mondjunk
erre áment!”

Ezután sok helyen általános *Mázkirt* mondanak a közösség halottainak lelkiüdvéért.

A jorcájt – halálozási évforduló

- A halálozási évfordulót jiddis szóval *jorcájt*nak nevezik, és a zsidó naptár szerint tartják számon. Ha a temetés három vagy több nappal később történt, az első *jorcájt*ot a temetés évfordulóján tartják.
- A szülőjét gyászoló fiúnak az évforduló napján *kádíst* kell mondania. Ha lehet, ő legyen az előimádkozó, és úgy intézze, hogy szólítsák a Tórához.
- Szokás emlékmécsest gyűjtani az évforduló előestéjén, amely huszonnégy órán át ég. Ennek alapja a bibliai vers: „Az ember lelke az Örökkévalótól kapott mécses...” (*Példabeszédek* 20:27.).
- Az évforduló napja különösen alkalmas jótékonykodásra és adományozásra, és Tóra tanulásra, különösen a *Misna* tanulmányozására. Sok helyen szokás az elhunyt zsidó nevének héber betűivel kezdődő *Misna* fejezeteket tanulni, ugyanis a *Misna* héber szó a *nösámá* (lélek) szó betűivel egyezik.
- Bizalommal forduljon hitközségünkhöz a *jorcájt* héber dátumával, a *kádís*-mondásra vagy *Misna*-tanulásra való felkéréssel, illetve „*jorcájt*-táblázatok” készítésével kapcsolatban.

Úti ima

Az útra indulók imáját csak akkor mondjuk, ha utunk a város határán kívül legalább négy kilométernyire terjed, függetlenül attól, hogy járművel vagy gyalog tesszük-e meg. Miután egy kilométert mentünk a városon kívül, lehetőleg felállva mondjuk. Aki többnapos útra indul, csak az első nap mondja az imát ebben a formában: a többi napokon a befejező áldásból ki kell hagynia az Örökkévaló Nevét.

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאַלֵּהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁתּוֹלִיכְנוּ לְשָׁלוֹם, וְתַצְעֲדֵנוּ לְשָׁלוֹם, וְתִדְרִיכְנוּ לְשָׁלוֹם, וְתִסְמְכְנוּ לְשָׁלוֹם, וְתִגְיַעְנוּ לְמַחֲזוֹ חַפְצֵנוּ לְחַיִּים וְלִשְׁמִחָה וְלִשְׁלוֹם וְתִצְלִיכְנוּ מִכָּפָל כָּל אוֹיֵב וְאוֹרֵב וְלִקְסָיִם וְחַיּוֹת רָעוֹת בְּדַרְךְךָ, וּמִכָּל פּוֹרְעָנוּיּוֹת הַמְתַּרְגְּשׁוֹת וּבְאוֹת לְעוֹלָם. וְתִשְׁלַח בְּרַכָּה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֵינוּ, וְתִתְנֶנֶי לַחֵן וְלַחֶסֶד וְלִרְחֻמִּים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָּל רוֹאֵינוּ, וְתִשְׁמַע קוֹל תְּפִלָּתֵנוּ, כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּת כָּל פֶּה. בְּרוּךְ אַתָּה ה', שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה.

Jöhi rocojn milfonneho Ádojnoj Elojhénu vĚlojhėj ávojszénu, sötöjlihénu lösolojm, vöszácidénu lösolojm, vöszádrihénu lösolojm, vösziszmoöhénu lösolojm, vöszágiénu limhojz hefcénu, löhájim ulöszimho ulösolojm. [Aki még az ima elmondása napján haza indul, az itt betoldja: vöszáházirénu lösolojm]. Vöszácilénu mikáf kol ojév vöojrév völisztim vöhájosz ro'ojsz bádereh, umikol puroniojsz hámiszrágsojsz uvo'ojsz loojlom. Vöszisláh böroho böhol mászé jodénu. Vöszitnéni löhén ulöheszed ulöráhámim böéneho uvöéjné hol rojénu, vöszismá kojł töfiloszéjnu ki Áto sojméá töfilász kol pe. Boruh Áto Ádojnoj, sojméá töfilo.

„Legyen az az akaratod, Örökkévaló Istenünk, őseink Istene, hogy békében indulhassunk útra, békességben vezérelj bennünket és mutass nekünk utat, támogass békességgel, és engeddd, hogy békében, életben és örömben érijünk célhoz! [Aki még az ima elmondása napján haza indul, az itt betoldja: ...és békességben visszatérjünk!] Ments meg minket ellenségtől, útonálló rablóktól, vadállatoktól az úton, és minden más szerencsétlenségtől, amelyek világunkat veszélyeztetik! Add áldásodat összes teendőinkre, találjak szemeidben és minden más minket szemlélő előtt könyörületet és szívességet! Hallgasd meg imánkat, hiszen Te vagy, aki meghallgatja az imákat! Áldott vagy Te, Örökkévaló, aki meghallgatja az imádságot!”

A ZSIDÓSÁG INTÉZMÉNYEI

Közép- és Kelet Európai Rabbik Tanácsa (KERT)

איגוד רבני מזרח אירופה

Council of Central and Eastern European Rabbis (CCEER)

Elnök: Oberlander Báruch rabbi (Budapest)

Alelnök: Baruch Myers rabbi (Pozsony)

Titkár: Mendel Wilhelm rabbi (Ungvár)

A Közép- és Kelet Európai Rabbik Tanácsát 2005 novemberében hozta létre az EMIH Budapesten, azzal a céllal, hogy a térség fiatal zsidó közösségeit szolgálja ki. A KERT elsősorban olyan ortodox rabbikat tömörít, akik fiatal fejlődő közösségeket vezetnek, és célja egy platformot alakítani, ahol ortodox rabbik, illetve közösségi vezetők, olyan kérdésekben tudnak egymásnak segíteni, amelyek a helyi közösségi fejlődést fejlesztik.

A KERT tagállamai: Ausztria, Bulgária, Csehország, Horvátország, Lengyelország, Magyarország, Szerbia, Szlovákia, és Ukrajna. Székhelye Budapesten van.

Telefon: 268-0183

E-mail: kert@zsido.com

Budapesti Ortodox Rabbinátság

Magyarországon a rendszerváltás óta újra egyre nagyobb szükség van a vallásos élet-
hez szükséges útmutatásra, az esküvőknél, a gyermekáldásnál és nevelésnél, a kóser
étkezésnél stb. Ezért alakult meg a *Bét Din*, a Budapesti Ortodox Rabbinátság, hogy a
vallásos zsidó életet megkönnyítse Magyarországon. Legfontosabb tevékenységei a zsi-
dó származás igazolása, esküvők tartása, *get* (válólevél) kiadása és *háláhikus* kérdések-
ben döntéshozatal.

Központ: 1052 Budapest, Károly krt. 20.

Telefon: 342-7876

E-mail: rabbanut@zsido.com

Bét Din tagjai:

- Ráv Oberlander Báruch, Sász Chevra rabbija, Áv Bét Din (elnök)
- Ráv Köves Slomó, Kehál Ádat Jesurun (Óbuda) rabbija

- Ráv Hurwitz Salom, Chortkow sül (Teleki tér) rabbija

Rabbinátus tagjai és munkatársai:

Ráv Bassman Tzemmy, Maimonidész Gimnázium és CTeen rabbija

Ráv Bek Motti, a Jósika utcai zsinagóga rabbija

Ráv Braun Ávrahám, miskolci rabbi

Ráv Eisenberger Sálom, izraeli diákok rabbija

Ráv Faigin Smuél, debreceni rabbi

Ráv Faith Áser, budavári rabbi

Ráv Feldmann Jozsef, Bét Din titkár

Ráv Fuchs Jehosua, központi iroda (Bokor utca)

Ráv Glitzenstein Chájim Sál, józsefvárosi rabbi (Nagyfuváros utca)

Ráv Glitzenstein Sámuel, újlipótvárosi rabbi (Zsilip)

Ráv Greenberg Lévi, óbudai segédrabbi

Reb Myers Menáchem, szentendrei rabbi

Reb Nógrádi Mendel (Bálint), központi iroda (Bokor utca)

Reb Oberlander Náchmán, Magyar Kóser Központ vezetője

Reb Oirechman Smuél, Vörösmarty imaház vallási vezetője

Ráv Radziner Sálom Ber, kecskeméti rabbi

Ráv Raskin Smuél, Keren Or rabbija

Ráv Stell Ájzik, újbudai rabbi

Ráv Zalmanov Slomó, Bét Menáchem rabbija

EMIH Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség

Székház: 1037 Budapest, Bokor utca 1–5. **Telefon:** 268-0183

Web: www.zsido.com

E-mail: info@zsido.com

Vezető rabbi: Köves Slomó

Elnök: dr. Sarkadi Sándor

Alelnök: Gyórfi László

Budavári Zsinagóga

Rabbi: Faith Áser

Cím: 1014 Budapest, Táncsics M. utca 26. **Telefon:** (70) 331-3355

Óbudai Zsinagóga**Rabbi:** Köves Slomó**Segéd Rabbi:** Greenberg Lévi**Titkárság:** Ambrus Klára**Telefon:** (30) 396-9020**Cím:** 1036 Budapest, Lajos utca 163.**Web:** www.obudaizsinagoga.hu**Keren Or Chábád Zsinagóga és Kulturális Központ****Rabbi:** Raskin Smuél**Cím:** 1052 Budapest, Károly krt. 20.**Telefon:** (30) 447-6335**Sász Chevra Lubavicsi Zsinagóga és Pesti Jesiva – Zsidó Oktatási Központ****Rabbi:** Oberlander Báruch**Telefon:** 321-5103**Cím:** 1061 Budapest, Vasvári Pál utca 5.**Web:** www.vasvarizsinagoga.hu**Vörösmarty utcai imaház****Rabbi:** Oirechman Smuél**Cím:** 1064 Budapest, Vörösmarty utca 55. **Telefon:** (70) 330-4089**Jósika utcai zsinagóga****Rabbi:** Bek Motti**Cím:** 1077 Budapest, Jósika utca 4.**Telefon:** (30) 874-5747**Újbudai zsinagóga****Rabbi:** Stell Ájzik**Cím:** 1113 Budapest, Bocskai út 37.**Telefon:** (30) 238-7197**ZSILIP – Roth Lenke és Simon Kulturális Központ****Rabbi:** Glitzenstein Sámuel**Telefon:** (70) 453-2626**Cím:** 1137 Budapest, Újpest rkp. 1.**Web:** www.zsilip13.hu**Az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség rabbijai más körzetekben:**

• Glitzenstein Chájim Sál rabbi

Telefon: (30) 756-4426

Nagyfuvaros utcai zsinagóga, 1084 Budapest, Nagyfuvaros utca 4.

• Hurwitz Salom rabbi

Telefon: (70) 379-1144

Teleki téri zsinagóga, 1086 Budapest, Teleki László tér 22.

Hanna Női Klub

Barátságok kialakítása, női témák megvitatása, a zsidó történelem, hagyományok megismerése, kizárólag nőknek.

Telefon: 268-0183

E-mail: hannaklub@zsido.com

Mohél

Köves Slomó rabbi vállalja csecsemők körülmetélését és megszervezi felnőttek brit mi-láját és névadását is. Telefon: (20) 429-2162. *Részletesen lásd Naptár 163. oldalán.*

Jewish Master Class Akadémia (JMC)

Judaizmus felsőfokon – az autentikus zsidó tudományok központja

A klasszikus zsidó tanok (Biblia, Talmud, Kabbala, Maimonidész művei, filozófia) egye-temi színvonalú oktatása egész évben.

Telefon: 268-0183

Web: www.jmccademy.hu

E-mail: posta@zsido.com

Alef Kids

Sok éves oktatói és programszervezői tapasztalatával az Alef Kids azért dolgozik, hogy létrehozzon egy helyet, ahol minden zsidó gyerek otthon érzi magát! Bár/bát micva felkészítést is szervezünk.

Vezető: Greenberg Chaya

Telefon: (30) 684-1714

Cím: 1036 Budapest, Lajos utca 163.

Web: www.alefkids.hu

E-mail: ckidshu@zsido.com

Átid Zsidó Ifjúsági Szervezet

E-mail: atid@zsido.com

Zsidó fiatalok oktatása, 14–30 éves fiataloknak ösztöndíj lehetőség.

Elnök: Kovács Gergely

Telefon: 268-0183

Hittanoktatás

Az EMIH másfél tucat iskolában nyújt hittanoktatást a kötelező, általános iskolai hit-tanóra részeként. A foglalkozások a zsidóság olyan általános témaköreiben nyújt tá-gabb ismereteket a résztvevő diákoknak, mint tórai-bibliai történetek, zsidó ünnepek, hagyományok, imák, áldások, dalok. A zsidó ünnepek részleteibe, az általános tematikával párhuzamosan a konkrét ünnepek előtt vezetjük be az ifjú hallgatóinkat.

Vezető: Szilánk Zsuzsa

Telefon: (30) 990-3694

Bét Menáchem Héber-Magyar Két Tannyelvű Ált. Iskola, Óvoda, Bölcsőde

A már száz éve iskolaként működő épületben világos termek, modern kiszolgálóhelyiségek és tágas kert várja az idejáró gyermekeket. A korábbi tantermek úgy lettek átalakítva, hogy azok megfeleljenek a legkisebb korosztálytól kezdve, az óvodásokén át az iskolások igényeinek is.

Igazgató: Oberlander Batsheva

Világi igazgató: Hepkó-Bodzsár Magdolna

Cím: 1074 Budapest, Dohány utca 32–34. **Telefon:** (70) 379-1250; 781-4760

Web: www.zsidoiskola.hu

E-mail: iskola@zsido.com

Maimonidész Zsidó Általános Iskola és Gimnázium

Maimonidész (Mose ben Májmon avagy RáMBám) szimbóluma annak az identitásnak, amelynek alapjai a tudásalapú zsidó vallási értékek, a világi tudományok és a világi életben való helytállás. 2022 szeptember óta hatosztályos gimnázium.

Igazgató: Köves Dvora

Operatív igazgató: Szilánk Zsuzsa

Cím: 1036 Budapest, Pacsirtamező u. 21. **Telefon:** (30) 990-3694

Web: www.zsidogimnazium.hu

E-mail: titkarsag@zsidogimnazium.hu

Milton Friedman Egyetem – Ashkenazium Intézet

Dékán: Dr. Chighel Michael

E-mail: office@ashkenazium.eu

Cím: 1052 Budapest, Károly krt. 22.

Web: www.ashkenazium.eu

CEDEK EMIH Izraelita Szeretetszolgálat és Adománybolt

A CEDEK célja, hogy segítséget nyújtson minél több rászorulónak, nemre, korra és származásra való tekintet nélkül. A Szeretetszolgálat rendszeresen szervez melegéltel-és ruhaosztásokat Budapesten és a vidéken is.

Vezető: Szilágyi Nóra

Web: www.cedek.hu

Címek: 1083 Budapest, Baross utca 61., 1076 Budapest, Murányi utca 2.,
1033 Budapest, Kerék utca 36.

Olajág Otthonok – Idősothton hálózat

Az Olajág Otthonok teljes körű ellátással, Magyarországon egyedülálló módon a gondozási szolgáltatások mellett széleskörű egészségügyi szolgáltatásokkal is állnak a beköltözni vágyók rendelkezésére, ezzel megőrizve és javítva a lakók egészségi állapotát.

Operatív igazgató: dr. Szirmai Viktor

Helyszínek: Újpalota, Zugló, Csepel, Józsefváros, Törökbálint

Központ: 1154 Budapest, Bánkút u. 67–69. **Telefon:** 510-0010

Web: www.olajagotthonok.hu **E-mail:** ugyfelszolgalat@olajagotthonok.hu

Tett és Védelem Alapítvány

Célja az antiszemita jelenségek visszaszorítása, az antiszemitizmus *monitoring*ozása, a társadalmi folyamatok kutatása, az antiszemita cselekményekkel szembeni jogi fellépés.

Titkár: Szalai Kálmán

Telefon: (30) 438-7733

Cím: 1037 Budapest, Bokor utca 1–5.

Telefon: 268-0183

Forródrót: 510-0000

Web: www.tev.hu

EMIH vidéken

Zsidóház Debrecen

A Debreceni Zsidó Hitközséggel együttműködve gondoskodunk a városban tanuló zsidó diákok testi-lelki szükségleteiről.

Rabbi: Faigen Smuél

Telefon: (70) 978-7167

Cím: 4025 Debrecen, Piac utca 5–7.

E-mail: chabaddebrecen@gmail.com

Hamsza Étterem

Keleti kóser izék a civisváros szívében

Telefon: (30) 163-7861

Cím: 4025 Debrecen, Piac utca 5–7.

Web: www.hamszadebrecen.hu

Zsidóház Keszthely

Cím: 8360 Keszthely, Kossuth Lajos u. 22.

Elnök: Rejtő Gábor

Telefon: (30) 428-7831

Mádi zsinagóga és rabbiház, Csodarabbik útja fogadó

Vezető: Frank Mariann

Telefon: (30) 925-1808

Cím: 3909 Mád, Táncsics utca 38.

Web: www.csodarabbikutja.hu

Zsidóház Miskolc

Tanulási és kulturális központ, kóser és judaika bolt.

Rabbi: Braun Ábrahám

Telefon: (30) 598-4031

Cím: 3525 Miskolc, Kazinczy Ferenc utca 12.

Zsidóház Szentendre, Cháj Galéria

A Cháj Galéria egy zsidó művészet és életmód központ a helyi zsidó közösség és a turisták számára. Egy épületen belül tanulás, imádkozás, zsidó művészeti galéria, judaika és egy kóser kávézó.

Vezető: Myers Menáchem

Telefon: (30) 329-4710

Cím: 2000 Szentendre, Pátriárka utca 6.

Chábád Lubavics – Zsidó Nevelési és Oktatási Alapítvány

Székház: 1052 Budapest, Károly krt. 20.

Rabbi: Oberlander Báruch

Telefon: 342-7876

Web: www.zsido.com

E-mail: info@zsido.com

Kiadványok: *Egység* havi megjelenésű folyóirat, *Gut Sábesz* hetilap, ismeretterjesztő művek, hétköznapi, szombati és nagyünnepi imakönyvek, illetve Peszáhi Hágádá.

Magyarországi Autonóm Orthodox Izraelita Hitközség

Székház: 1074 Budapest, Dob utca 35.

Elnök: Keszler Gábor

Főtitkár: Oirechman Smuél

Telefon: 351-0524 info@maoih.hu

www.maoih.hu

Chevra osztály (temetkezési ügyek): 351-0524

chevrakadisa@maoih.hu

MAOIH Levéltár, igazgató: Bíró Ákos

archivum@maoih.hu

Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége (Neológ)

Székház: 1075 Budapest, Síp. utca 12.

Telefon: 413-5500 (központi szám)

Rabbitestület elnöke: dr. Róna Tamás

Országos neológ főrabbi: dr. Fröhlich Róbert

Chevra Kadisa (temetkezési ügyek): 413-5518

OLAJÁG
OTTHONOK

A GONDOS OTTHON

Intézményi orvos
és szakorvosok,
24 órás ápolószemélyzet, Önálló
apartman fűstjelzővel és nővérhívó
telefonnal, 24 órás
őrző-védő és portaszolgálat

MIÉRT AZ
OLAJÁG
OTTHONOK?

Mert itt
biztonságban
vagyok!

06 1 510 00 18

olajagotthonok.hu

 [@olajag-otthonok](https://www.youtube.com/@olajag-otthonok)

 [olajagotthonok](https://www.facebook.com/olajagotthonok)

Mikve (Rituális fürdő)

A Chábád Lubavics Alapítvány szervezésében új, korszerű felszereltségű, luxus szintű mikve épült Budapest VII. kerületében. A jacuzzival is berendezett mikve ünnepélyes átadásra híres rabbik részvételével 2004 májusában került sor.

Komoly előkészületek után Hitközségünk 2023 áprilisában egy második mikvével gyarapította a főváros vallási intézményrendszerét. A pazar módon kialakított új mikve az újlipótvárosi Zsilip központban található.

Mindkét mikve valamennyi zsidó asszony rendelkezésére áll. Megtekintéssel, illetve használattal kapcsolatban érdeklődni az alábbi számon lehet. A mikvéről lásd még a 162. oldalt.

Cím: 1075 Budapest, Kazinczy utca 16.

További információk és előjegyzés: Oberlander Batsheva **Tel:** (20) 961-5419

Cím: 1137 Bp., Újpest rakpart 1.

További információk és előjegyzés: Glitzenstein Sosi **Tel:** (70) 953-0932

Oktatási intézmények

Benjámín Óvoda

1142 Bp., Ungvár utca 12. 251-0577 www.benjaminovi.hu

Bét Menáchem

Héber-Magyar Két Tannyelvű Általános Iskola, Óvoda, Bölcsőde

1074 Bp., Dohány utca 32–34. 781-4760 www.zsidoiskola.hu
(70) 379 1250

Chábád Lubavics Zsidó Nevelési és Oktatási Alapítvány

1052 Budapest, Károly krt. 20. 342-7876 www.zsido.com

Részletesen lásd a 193. oldalon fent.

Lauder Javne Zsidó Közösségi Iskola és Óvoda

1021 Budapest, Budakeszi út 48. 275-2240 www.lauder.hu

Maimonidész Zsidó Általános Iskola és Gimnázium1036 Bp., Pacsirtamenző u. 21. (30) 990-3694 www.zsidogimnazium.hu**Maszoret Ávot Családi Bölcsőde és Miriam Óvoda**1077 Bp., Wesselényi utca 44. 413-0137 www.wesselenyiiskola.hu**Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem**1084 Bp., Scheiber S. utca 2. 318-7049 www.or-zse.hu**Pesti Jesiva – Zsidó Oktatási Központ**1061 Bp., Vasvári Pál utca 5. 342-7876 www.zsido.com**Scheiber Sándor Általános Iskola és Gimnázium**1145 Bp., Laky A. utca 38–40. 469-0280 www.scheiber.hu**Trendeli Bölcsőde**1136 Bp., Tátra utca 27/a. (30) 321-6601 www.trendeli-bolcsode.hu**JMC Akadémia**1052 Bp., Károly krt. 20. 268-0183 posta@zsido.com
www.jmccademy.hu**Kóser élelmiszer**Első Magyar Kóser Élelmiszert és Élelmiszeripari Termékeket Gyártók, Kereskedők és Forgalmazók Központja Egyesület (**Magyar Kóser Központ**)

1072 Budapest, Klauzál utca 13.

266-0308 koser@zsido.com www.zsido.com/kosersag**Hússzékek**

Budapest, VII., Dohány utca 36. 615-9606

Budapest, VII., Dob utca 35. 342-1639

Debrecen, Pásti utca 4. (52) 415-861

Miskolc, Kazinczy utca 7. (46) 612-247

Brooklyn Bagel

1137 Bp., Újpesti rakpart 1. (30) 319-4356

Cafe Tamar

1072 Bp., Nagy Diófa utca 3.

Carmel glatt kóser étterem Budapest szívében1075 Bp., Kazinczy utca 31. 322-1834 www.carmel.hu**Hanna étterem**

1074 Bp., Kazinczy utca 29–31. 342-1072

Kosher MeatUp1075 Bp., Nagy Diófa utca 4. (20) 388-5453 www.koshermeatup.hu**Óbudai Kóser Catering**

Az Óbudai Kóser Catering vállalja különböző rendezvények, esküvők, bár/bát micva ünnepek magas színvonalú megszervezését és minőségi lebonyolítását.

(30) 222-1439

Semes pékség

A pékárú kapható az Uptown Kosher Bakeryben.

rendeles@koserpekseg.huwww.koserpekseg.hu**Tel Aviv Café**

1075 Bp., Kazinczy utca 28. 342-0231

Uptown Kosher Bakery

1072 Bp., Nagy Diófa u. 19. (70) 613-6926

Kóser Piac kóser bolt

1074 Bp., Dohány utca 36. 615-9606

Dob utcai kóser élelmiszer bolt

1072 Bp., Dob utca 35. 342-1639

Vidéki zsinagógák

Város	Irsz.	Cím	Telefon	Péntek este	Szombat reggel
Debrecen	4025	Pásti u. 4.	(52) 412-250	✓	✓
Győr	9025	Kossuth L. u. 5.	(96) 329-032	✓	
Hódmezővásárhely	6800	Szent István tér 2.	(62) 249-689	✓	
Kaposvár	7400	Berzsényi u. 14.	(82) 420-288	✓	
Kecskemét	6000	Nagykőrösi u. 5.	(30) 943-0003	✓	
Keszthely (EMIH)	8360	Kossuth u. 20.	(83) 312-188	✓	✓
Kiskunhalas	6400	Petőfi u. 1.	(30) 347-3333	✓	
Miskolc	3525	Kazinczy u. 7.	(46) 783-365	✓	✓
Miskolc (EMIH)	3529	Lévay J. u. 6.	(70) 374-9437	✓	✓
Nagykanizsa	8800	Fő u. 6.	(30) 914-8810	✓	
Nyíregyháza	4400	Mártírok tere 6.	(42) 417-939	✓	✓
Pécs	7621	Fürdő u. 1.	(72) 315-881	✓	✓
Szeged	6722	Jósika u. 10.	(62) 423-849	✓	✓
Szentendre (EMIH)	2000	Pátriárka u. 6.	(30) 329-4710	✓	✓
Székesfehérvár	8000	Vár krt. 19.	(22) 311-289	✓	
Szombathely	9700	Batthyányi tér 9.	(94) 505-033	✓	
Tokaj	3910	József Attila u. 9.	(30) 327-1161		
Vác	2600	Oberlander tér 1.	(30) 945-7276	✓	

Budapesti zsinagógák

Cím	Telefon	Péntek este	Szombat reggel	Hétköznap	
				Reggel	Este
I. Táncsics Mihály u. 26.	(70) 331-3355	✓	✓		
II. Frankel Leó u. 49.	326-1445	✓	✓	H, Cs	
III. Lajos u. 163. (EMIH – Chábád)	268-0183	✓	✓	✓	

Cím	Telefon	Péntek este	Szombat reggel	Hétköznap	
				Reggel	Este
IV. Berzeviczy u. 8.	369-0827	✓	✓		
V. Károly krt. 20. (Keren Or Chábád)	268-0183	✓	✓	✓	✓
VI. Hunyadi tér 3.	342-5322	✓	✓		
VI. Vasvári Pál u. 5. (Lubavics)	342-1328	✓	✓	✓	
VI. Vörösmarty u. 55.	(70) 330-4089	✓	✓		
VI. Dessewffy u. 23. (Orth.)		✗	✗	✗	✗
VII. Dohány u. 2. (Dohány, Hősök)	342-2353	✓	✓		
VII. István u. 15. (Bethlen tér)	342-6170	✓	✓	✓	
VIII. Jósika u. 4.	(30) 874-5747	✓	✓		
VII. Kazinczy u. 27-29. (Orth.)	351-0524	✓	✓	✓	✓
VII. Rumbach Sebestény u. 11-13.		✗	✗	✗	✗
VII. Wesselényi u. 7. (Bét Hámidrás)	342-2353			✓	✓
VIII. Bérkocsis u. 2.	317-2396	✓	✓	H, Cs	
VIII. Nagyfuváros u. 4.	334-2731	✓	✓	✓	✓
VIII. Teleki tér 22. (Orth.)	(70) 379-1144		✓		
IX. Páva u. 39.	215-8796	✓	✓		
XI. Bocskai út 37.	(30) 238-7197	✓	✓		
XI. Károli Gáspár tér 5.	361-1965	✓	✓	H, Cs	
XII. Alma u. 2. (Orth.)	(70) 285-3761		✓		
XIII. Dózsa György út 55.	413-5500	✓			
XIII. Hegedűs Gyula u. 3.	349-3120	✓	✓	✓	✓
XIII. Újpest rkp. 1	(70) 453-2626	✓	✓		
XIII. Visegrádi u. 3. (Orth.)			✓		
XIV. Amerikai út 53. (Kórház)	273-5200	✓	✓		
XIV. Thököly út 83.	251-3970	✓	✓		
XX. Vörösmarty u. 8. (Délpesti)	(30) 950-2189	✓			

Ifjúsági szervezetek és klubok

Alef Kids (részletesen lásd 190. oldal)

1036 Budapest, Lajos utca 163. (30) 545-1864 www.alefkids.hu

Átid Zsidó Ifjúsági Szervezet (részletesen lásd 190. oldal)

1052 Budapest, Károly krt. 20. 268-0183 atid@zsido.com

Bálint Zsidó Közösségi Ház

1065 Budapest, Révay utca 16. 791-0102 www.balinhaz.hu

Bár/Bát Micva Klub és felkészítés az Alef Kids szervezésében

Budai Micve Klub

1023 Bp., Frankel Leó utca 49. 326-1445

Hánoár Hácioni

1061 Bp., Paulay Ede utca 1. info.hanoar@gmail.com www.hanoar.hu

Hasomer Hacair Zsidó Ifjúsági Szervezet

1061 Bp., Paulay Ede utca 1. (70) 427-6637 www.somer.hu

Magyar Zsidó Kulturális Egyesület (Mazsike)

1063 Bp., Munkácsy M. u. 25. (30) 740-2601 www.mazsike.hu

Marom

1084 Budapest, Auróra u. 11. info@marom.hu www.marom.hu

Szarvasi Nemzetközi Zsidó Ifjúsági Tábor

5400 Szarvas, Erzsébet liget info@szarvas.camp www.szarvastabor.hu

Újságok és folyóiratok

Egység havi magazin

1052 Bp., Károly krt. 20.

info@zsido.com

www.zsido.com/egyseg

Gut Sábész hetilap

1052 Bp., Károly krt. 20.

www.zsido.com/gut-sabesz

info@zsido.com

Múlt és Jövő időszaki folyóirat

1024 Bp., Keleti K. út 27. 316-7019 www.multesjovo.hu

Szombat havilap

1063 Bp., Munkácsy M. u. 25. 311-6665 www.szombat.org

Új Élet kétheti lap

1075 Bp., Síp utca 12. 322-2829

***www.zsido.com* – Zsidó újság az interneten**

1077 Bp., Wesselényi u. 4. info@zsido.com

Budapesti temetők

Óbudai, 1031 Bp., Külső Bécsi út 369.	250-6060
Kerepesi, 1087 Bp., Salgótarjáni utca 6.	(30) 325-3750
Rákoskeresztúri, 1108 Bp., Kozma utca 6.	262-4687
Orth., 1106 Bp., Csucsor (Gránátos) utca 12.	351-0525
Orth., 1124 Bp., Csörsz utca 55. (régii temető)	(20) 291-1548
Farkasréti, 1221 Budapest, Érdi út 9.	(20) 627-6274

Chevra Kadisha – Szent Egylet az orthodox zsidó temetők megmentéséért

1074 Dob utca 35. Elnök: Keszler Gábor info@maoih.hu

Egyéb szervezetek**Üdülők:****Badacsonytomaji üdülő**

8258 Badacsonytomaj, Balatoni út 26. (30) 587-9582

Balatonfüredi üdülő

8230 Balatonfüred, Liszt Ferenc utca 6. (87) 343-404

Mádi Csodarabbi Fogadó

3909 Mád, Rákóczi út 75. (30) 352-0031

Idős- és szociális ellátás:**Olajág Otthonok – Időotthon hálózat központ**1154 Bp., Bánkút u. 67-69. 510-0010 www.olajagotthonok.hu**Szeretetkórház**1145 Bp., Amerikai út 53-55. 273-5200 www.szeretetkorhaz.hu**Szeretetotthonok**1122 Bp., Alma u. 2. (Orth.) 351-0525 *(felújítás alatt)*

1041 Bp., Liszt Ferenc u. 7. 389-2536

Magyarországi Zsidó Szociális Segély Alapítvány (Mazs)VII. Síp utca 12. 352-0551 www.mazs.hu**Holokauszt és túlélők:****Holokauszt Emlékközpont**1094 Budapest, Páva utca 39. 455-3333 www.hdke.hu**Magyar Zsidó Örökség Közalapítvány (Mazsok)****Elnök:** Szabó György1062 Budapest, Bajza u. 26. 269-1068 www.mazsok.hu**Munkaszolgálatosok Országos Egyesülete (Muszoe)****Elnök:** Sessler György1062 Bp., Aradi utca 62. 302-3077 munkaszolgalat@gmail.com**Nácizmus Üldözöttjeinek Bizottsága (NÜB)****Elnök:** dr. Schiffer János1062 Budapest, Bajza u. 26. 343-3898 www.nub.info.hu**Egyéb szervezetek:****Magyar Zsidó Temetőkért Alapítvány**1052 Budapest, Semmelweis utca 19. info@mazsit.org

Honvédelmi Minisztérium Tábori Rabbinátság**Tábori Főrabbi:** Köves Slomó

1052 Bp., Károly krt. 20. 266-2192 HM: 22 379 HM Fax: 21 567

Vezető Tábori Rabbi: Totha Péter Joel

1077 Bp., Wesselényi utca 13. 321-8142 HM: 22 760 HM Fax: 22 943

MERKAZ – Héber és Izraeli Kulturális Központ1061 Bp., Paulay Ede utca 1. (70) 978-7175 www.izraelikultura.hu**Izrael Állam Nagykövetsége**1026 Bp., Fullánk utca 8. 392-6200 www.izrael.hu**Magyarországi Cionista Szövetség (MCSZ)**1065 Bp., Révay utca 16. www.cionista.hu**Szochnut – The Jewish Agency for Israel**1061 Bp., Paulay Ede utca 1. 374-3063 anitacs@jafi.org**Zsidó Kiválóságok Háza**www.zsidokivalosagok.hu**Elnök:** Dr. Olti Ferencinfo@zsidokivalosagok.hu

8230 Balatonfüred, Bajcsy-Zsilinszky u. 32.

(87) 782-592

Tokaji Orthodox Zsidó Hitközség

3910 Tokaj, József Attila u. 9.

Elnök: Kalmanovits Miklós

(20) 347-5597

Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár1075 Bp., Síp utca 12. 321-0408 www.milev.hu**Csodarabbik útja kiállítás**3909 Mád, Rákóczi út 75. (30) 352-0031 www.csodarabbikutja.hu**Magyarhoni Zsidó Imaegylet (ZSIMA)****Elnök:** dr. Róna Tamásinfo@zsima.hu

6000 Kecskemét, Simonyi utca 7.

www.zsima.hu

Angol-magyar kéttannyelvű
általános iskola és gimnázium

Maimonidész
Általános Iskola és Gimnázium

zsidogimnazium.hu
titkarsag@zsidogimnazium.hu

Jelentkezz angol-magyar
kétnyelvű intézményünkbe!

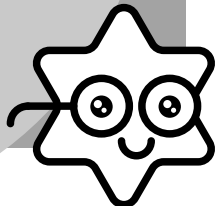
ÓVODA

Zsibolygó

BÖLCSŐDE

1 – 6 éves gyerekek számára
zsibolygo@zsibolygo.hu

CEDEK

EMIH IZRAELITA
SZERETETSZOLGÁLAT

A **CEDEK** célja, hogy minél több rászorulóknak: betegeknek, időseknek, fogyatékkal élőknek valamint hátrányos helyzetűeknek és hajléktalanoknak nyújtson segítséget – nemre, korra és származásra való tekintet nélkül.

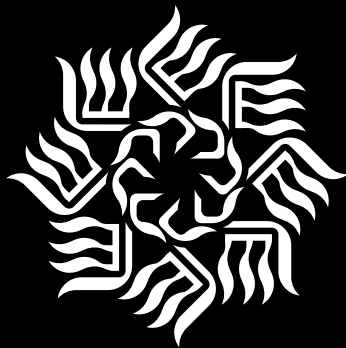
HOGYAN SEGÍTÜNK

- **Weiss Manfréd népkonyháinkon**, a VII. és a VIII. kerületben közel 2 000 adag melegételt osztunk naponta.
- **Adományboltunkban** mindenki megtalálja a megfelelő ruhát.
- **Nevelőszülői hálózatunkban** állami gondozásba került gyermekek élhetnek teljes életet nevelőszülőinknél, családi környezetben
- **Csomagküldés** az ország egész területére a rászorulóknak: tartós élelmiszer ruha, cipő, játék.
- Szociális segítségnyújtás, ösztöndíj program, tűzifa osztás.

HOGYAN SEGÍTHET

- **Tárgyi adomány:** várjuk a jó minőségű ruhákat, tartós élelmiszert, háztartási eszközöket
- **Pénzbeli támogatás:** online adományozás weboldalunkon keresztül. Átutalással: KDB Bank 13520405-13302010-00003395
- **Jelentkezzen nevelőszülőnek!** Várjuk az egész ország területéről azokat, akik 24 évüket betöltötték, büntetlen előéletűek és rendelkeznek olyan ingatlannal - lehet saját vagy bérlemény - ahol megfelelő körülményeket tudnak biztosítani a gyermekeknek. Részletekért keressen bennünket! neveloszulo@cedek.hu

www.cedek.hu • info@cedek.hu • 06 30 352 0088

KOSHER

CATERING

kedvezményes ebédrendelés kiszállatással

keljes catering rendelése
családi vagy céges rendezvényekre

koshercatering@zsido.com www.
koshercatering.hu

 koshercateringhungary

 koshercateringobuda

koshermarket

1074 Budapest, Dohány utca 36.
bolt@koser.hu

 /kosher_market_budapest

 /koshermarketbudapest

foglalás, rendelés, rendezvények
carmel@carmel.hu

1075 Budapest, Kazinczy utca 31.
+36 1 322 18 34 | koser@koser.hu
www.carmel.hu

 /carmelrestaurant /carmel_restaurant_budapest

a különleges keleti ételeket
Ahron Faigen izraeli chef készíti

Debrecen, Piac utca 5-7.
manager@hamszadebrecen.hu
www.hamszadebrecen.hu

 /hamszadebrecen /hamszadebrecen

**Újlipótváros
kóser reggelizője**

1137 Budapest, Újpesti rakpart 1.
manager@brooklynbagel.hu
www.brooklynbagel.hu

 /brooklynbagelbp /brooklynbagelbudapest

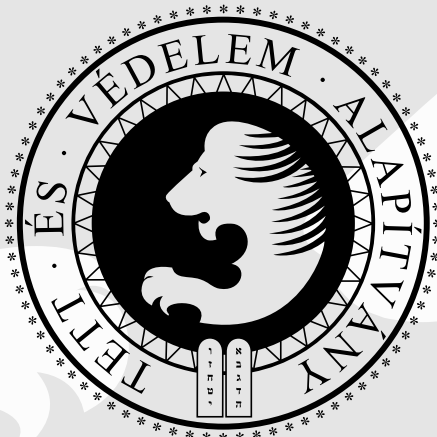

**saláták, hummusz tálak, lazac, pizzák, tészták
kóser tejes étterem**

1075 Budapest, Kazinczy utca 28.
+36 1 342 02 31 | koser@koser.hu
www.telavivcafe.hu

 /Cafe.Tel.Aviv.Budapest /telavivcafe

**HA ÖNT ANTISZEMITA INZULTUS ÉRTE,
VAGY GYŰLÖLETKELTŐ ANTISZEMITA
MEGNYILVÁNULÁSRÓL VAN INFORMÁCIÓJA,
KÉRJÜK JELENTSE A TEV-NEK.**

A 2012-ben alakult Tett és Védelem Alapítvány (TEV) évek óta elismert szereplője az antiszemitizmus elleni fellépésnek mind hazai, mind európai viszonylatban. Tudományos módszertannal végzett kutatásokkal, jogérvényesítő eszközök alkalmazásával, továbbá a közvélemény tájékoztatásával, középiskolai- és egyetemi szintű oktatási programokkal az antiszemita előítéletesség lebontásáért dolgozik minden pillanatban. Együttműködik nemzetközi szervezetekkel, politikai döntéshozókkal annak érdekében, hogy Európa biztonságosabb hely lehessen a zsidó közösségek számára.

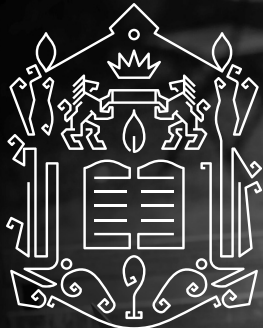
Különleges programra vágysz és érdekel
a kultúra? Nyitott vagy az újra - na meg a
tradícióra? Judaizmus, színház, zene, gasztro,
tudás, séta vagy ünnep: minden egy helyen!
Kattanj rá és vedd meg jegyed!

ZSIDOPROGRAMOK.HU

BELÉPŐ MINDENKINEK

Ashkenazium
Jewish Studies in Budapest

2021 októberében mesterszakos zsidó tanulmányok képzés indul Budapesten. Az Ashkenazium Intézet az EMIH kezdeményezésére életre hívott, a Milton Friedman Egyetem keretein belül létrejött angol nyelvű M.A. kurzus, ahová magyar és külföldi diákokat egyaránt várnak.

Az Ashkenazium dékánja, Dr. Michael Chighel filozófus-professzor, előadói és tanárai pedig a világ legnevesebb egyetemekről érkeznek, mint a Yale, a Harvard, University of California, a New York-i Touro College, az izraeli Bar-Ilan és a Tel Aviv University, valamint a német Bergische Universität Wuppertal, hogy a résztvevők a régióban egyedülálló, világszínvonalú judaisztika-képzést kapjanak.

**Bővebb információ és részletek:
www.ashkenazium.eu**

TRADÍCIÓ ÉS FEJLŐDÉS

- **ÁLLAMILAG AKKREDITÁLT 8 OSZTÁLYOS KÉPZÉS**
- **BESZÉDKÖZPONTÚ NYELVOKTATÁS TUDÁSSZINT SZERINTI BONTÁSBAN**
- **INFORMATIKA OKTATÁS ELSŐ OSZTÁLYTÓL**
- **ALTERNATÍV MÓDSZEREK, MODERN TECHNOLÓGIA**
- **ALACSONY OSZTÁLYLÉTSZÁM**
- **PEDAGÓGUS TOVÁBBKÉPZÉS**
- **POZITÍV ZSIDÓ IDENTITÁS**
- **EGYÉNI FEJLESZTÉS**

BÉT MENÁCHEM HÉBER-MAGYAR KÉTTANNYELVŰ ÁLTALÁNOS ISKOLA

TUDJ MEG TÖBBET RÓLUNK: WWW.ZSIDOISKOLA.HU

1074 BUDAPEST, DOHÁNY UTCA 32-34.

+36 1 781 4760; +36 70 379 1250

Kovászos-eladási meghatalmazás

Én (mi)*

ezúton felhatalmazom (felhatalmazzuk) Oberlander Báruch rabbit, hogy e különleges kovászos-eladási szerződéssel a zsidó törvény alapján járjon el a tulajdonomban (tulajdonunkban) létező kovászoszt illetően (otthon, munkahelyen vagy másutt).

- A kovászos és hámécos dolgok, amelyek eladásra kerülnek, egy zárt helységben vagy zárt szekrényben lesznek elzárva az ünnep alatt, 2024. április 22-én 10 órától 30-án 21.30-ig. A helyiségen vagy szekrényen fel lesz tüntetve, hogy „Peszáhra eladott.”
(Kérjük kipipálni a fenti négyzetet.)

Lakcím:

.....

Munkahelyi cím:

.....

Dátum: Aláírás(ok):

* A férj és a feleség neve külön-külön vagy együtt is szerepelhet, a családi megbízást a családfő írja alá.

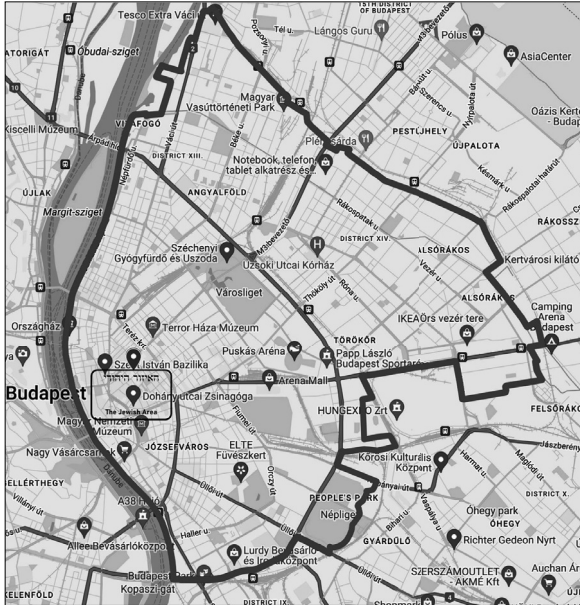
A meghatalmazásokat legkésőbb 2025. április 11-én reggelig kérjük eljuttatni Oberlander rabbihoz vagy a Keren Or Chábád irodába (Budapest 1052, Károly körút 20., email: info@zsido.com). A meghatalmazás az interneten is kitölthető a www.zsido.com honlapon.

Peszáh ünnepéről és a kovászos eladásáról
részletes leírást a 126. oldaltól talál.

העירוב של [בודא] פעסט

Budapest Eruv – on the Pest side

• העירוב המהודר של פעסט עומד תחת השגחתו של הרב הראשי, הגאון הרב ברוך אבערלאנדער שליט"א, אב"ד הבר"צ דקהילות החרדים בבודאפעסט, בעל המתבר שו"ת אמר רב"א.

• העירוב יבוק בעוה"י בכל שבוע על ידי משגיח. העידוכן מתפרסם באתר eruv.hu. מותר לטלטל אך ורק בעיר פעסט בתוך גבולי העירוב, המסומנים במפת העירוב דלעיל.

- The Eruv Mehudar of Budapest is under the Hashgacha of the Chief Rabbi, Harav Boruch Oberlander Shlita, Av Beis Din of the Chareidi Communities of Budapest, author of the responsa *Amar Rava*.
- The eruv is inspected every week. For current status check the web @ eruv.hu.
- It is permitted to carry **only** within the city of Pest within the boundaries of the eruv, as marked on the above map.
- A Budapesti éruv állandó felügyeletét Oberlander Báruך főrabbi végzi, a Budapesti Ortodox Rabbínátus áv bét dinje és vezetője, az *Ámár Rává* responsumgyűjtemény szerzője.
- Az éruvot hetente rendszeresen ellenőrzi istenfélő felügyelő, és az általa tett megállapításokat az eruv.hu honlapon közzéteszük.
- Az éruv csak a város pesti oldalán, az éruv térképen jelölt határokon belül érvényes.

למידע נוסף, אנא פנו למייל: info@eruv.hu
 For more information please write to info@eruv.hu.

RENDELKEZŐ NYILATKOZAT A BEFIZETETT ADÓ 1+1 SZÁZALÉKÁRÓL

Adóazonosító jele

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Az adózó neve _____

Az adózó postai
levelezési címe külföldi
 cím _____

ország

--	--	--	--	--

város/
község

községi
neve

községi
jellege

hsz.

ép.

lépcső-
ház

em.

ajtó

Az adózó elektronikus levelezési címe _____

Hozzájárulok, hogy nevemet és postai, illetve elektronikus levelezési címemet az általam megjelölt első kedvezményezett körbe tartozó szervezettel (civil kedvezményezett) közöljem.

A civil kedvezményezett adószáma: Chábád Lubavics Zsidó Nevelési és Oktatási Alapítvány

1 9 6 6 3 0 3 8 – **1** – **4 2**

A kedvezményezett adószámát akkor töltse ki, ha 2015. január 1-jétől a NAV honlapján (www.nav.gov.hu) közzétett regisztrációs listában szereplő valamely egyesület, alapítvány, közalapítvány, az előbbi kategóriákba nem tartozó könyvtár, levéltár, múzeumi, egyéb kulturális, illetve alkotó- vagy előadó-művészeti tevékenységet folytató szervezet, vagy külön nevesített intézmény, alap közül kiválasztott kedvezményezett javára kíván rendelkezni.

Az egyházi kedvezményezett technikai száma:

1 2 8 7 EMIH Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség